T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H.974 / M. 1566-1567) (1-50)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SABIR ZEYNEP YILMAZ

BOLU, OCAK - 2021

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H.974 / M. 1566-1567) (1-50)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SABIR ZEYNEP YILMAZ

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Bahattin GENCAL

BOLU, OCAK - 2021

KABUL VE ONAY SAYFASI

Sabır Zeynep YILMAZ tarafından hazırlanan "**20 NUMARALI AVLONYA ŞERİYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (1-50)**" adlı tez çalışması jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans olarak oy birliğiyle kabul edilmiştir.

1/02/2021

Jüri Üyeleri	**İmza**
Danışman Doç. Dr. Bahattin GENCAL Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	.....
Üye Doç. Dr. Levent DÜZCÜ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	.....
Üye Prof. Dr. Rahman ADEMİ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Osman GÖRÜR

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

……..

SABIR ZEYNEP YILMAZ

ÖZET

20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (1-50)
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SABIR ZEYNEP YILMAZ
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
(TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. BAHATTİN GENCAL)

BOLU, OCAK - 2021
(XV+394)

Osmanlı Devleti'nde, en küçük idari birimler olan kazalarda, devletin hukuki temsilcisi vazifesini gören kadılar tarafından tutulan mahkeme kayıtlarına şer'iyye sicilleri adı verilmektedir. Bu siciller, toplumsal yaşam başta olmak üzere, ekonomi, idari, sosyal, kültürel ve hukuki uygulamalar hakkında tutuldukları bölgeye ait bilgiler vermektedir. Şer'iyye sicilleri sahip oldukları çeşitlilik neticesinde hemen hemen her konuda tarih araştırmalarına somut kaynak sağlayabilmektedir.

Bu çalışma da bir kadı defteri olan 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili üzerine yapılmıştır. Kullanılan kaynağın oldukça hacimli ve yoğun bir içeriğe sahip olmasından dolayı, defterin ilk 50 varak olan kısmı incelenmiştir. Çalışmanın amacı, Osmanlı Devleti'nin Balkan coğrafyasındaki önemli liman şehirlerinden birisi olan Avlonya'nın 20 Numaralı Şer'iyye Sicili'nde yer alan bilgilerden faydalanarak içtimai ve iktisadi yaşantısı hakkında bilgi vermektir.

Çalışmada ana kaynak olarak kullanılan 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili içerisinde yer alan vesikaların Osmanlı Türkçesi'nden Latin harflerine transkripsiyonu yapılmış, bu vesikaların günümüz Türkçesi ile kısa özetleri birlikte sunulmuştur. Ardından vesikaların içerisinden elde edilen bulgular doğrultusunda bölgenin sosyal, ekonomik, ailevi yaşantısı, idari örgütlenmesi ve asayişi gibi konular üzerine bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca ana kısma geçmeden önce çalışmanın daha anlaşılabilir olması ve okuyucunun verilen bilgileri daha sağlıklı değerlendirebilmesi amacı ile Avlonya'nın tarihi, coğrafi ve kültürel kimliği hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışma, temel olarak bölgesel bir görünüme sahip olmasının yanı sıra Osmanlı Devleti'nin hukuki, toplumsal, idari, ekonomik, iktisadi, ailevi yapısı gibi genel konulara da katkı sağlamaktadır. Ayrıca çalışma Avlonya'nın yer aldığı Balkan coğrafyasında Osmanlı Devleti yönetiminin incelenebilmesi ve değerlendirilmesi bakımından da değerli bulgular içermektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Avlonya, Şer'iyye, Sicil, Balkan, Osmanlı

ABSTRACT

TRANSCRİPTİON AND EVALUTİON OF AVLONYA SHARİA COURT RECORD NUMBERED 20 (S.1-50) (H. 974/ M. 1566-1567)
MSC THESIS
SABIR ZEYNEP YILMAZ
INSTITUTE OF GRADUATE STUDİES BOLU ABANT IZZET BAYSAL UNIVERSITY
DEPARTMENT OF HİSTORY
(SUPERVISOR: ASSOC. DOC. BAHATTİN GENCAL)

BOLU, JANUARY 2021
(XV+394)

In the Ottoman Empire, in the smallest administrative units, the court records kept by the judges who act as the legal representatives of the state are called the religious registers. These registers provide information about the region where they are held, especially about social life, economy, administrative, social, cultural and legal practices. As a result of the diversity they have, Şer'iyye registers can provide concrete resources for historical research on almost every subject.

This study was carried out on the Avlonia Şer'iyye Registry No. 20, which is a registry. Since the resource used has a very large and dense content, the first 50 leaf part of the notebook has been examined. The aim of the study is to provide information about the social and economic life of Avlonia, one of the important port cities of the Ottoman Empire in the Balkan geography, using the information contained in the No. 20 Sharia Registry.

In the study, the transcription of the documents in the Avlonia Şer'iyye Registry No. 20, which was used as the main source, was transcribed from Ottoman Turkish to Latin letters, and short summaries of these documents in today's Turkish are presented together. Then, in line with the findings obtained from the documents, an evaluation was made on the social, economic, family life, administrative organization and order of the region. In addition, before moving on to the main part, information was given about the history, geographical and cultural identity of Avlonia in order to make the study more understandable and to enable the reader to evaluate the information more properly.

In addition to basically having a regional appearance, the study also contributes to general issues such as the legal, social, administrative, economic, economic, family structure of the Ottoman Empire. In addition, the study contains valuable findings in terms of examining and evaluating the Ottoman State administration in the Balkan geography where Avlonia is located.

KEY WORDS: Avlonia, Şer'iyye, Registry, Balkan, Ottoman

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI ..... **iii**
ETİK BEYAN ..... **iv**
ÖZET ..... **v**
ABSTRACT ..... **vi**
İÇİNDEKİLER ..... **vii**
ŞEKİL LİSTESİ ..... **ix**
TABLO LİSTESİ ..... **x**
KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ ..... **xi**
TEŞEKKÜR ..... **xiii**
GİRİŞ **1**
BİRİNCİ BÖLÜM **16**
1. 16. YÜZYIL ORTALARINA DEK AVLONYA ŞEHRİ 16
1.1 Kökeni ve Coğrafyası 16
1.2 Avlonya'nın Osmanlı Öncesi Siyasi Tarihi 17
1.3 Avlonya'da İlk Türk Faaliyetleri ve Fetih 21
1.4 Osmanlı Hakimiyeti'nde Avlonya 23
İKİNCİ BÖLÜM **27**
2. 20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ **27**
2.1 Sosyal Hayat 29
2.1.1 Komşuluk Hakkı Davaları 29
2.1.2 Vakıf ve Tamir İşleri 34
2.2 Asayiş Durumu 37
2.2.1 Ölüm Keşfi ve Cinayet 38
2.2.2 Darp ve Yaralama 42
2.2.3 Hırsızlık 47
2.2.4 Ölçüm-Tartım Aletlerinde Hile 49
2.3 Aile Hukuku 51
2.3.1 Nikah ve Namzed 52
2.3.2 Talak ve Muhalaa 55
2.3.3 Miras ve Tereke 57
2.3.4 Vasi Tayini 67
2.4 İdari 70
2.4.1 Ferman 71
2.4.2 Berat 72
2.5 Kadın 74
2.5.1 Köle ve Cariyelik 75
2.5.2 Mehir 78
2.5.3 Nafaka 81
2.6 Ekonomi 86

2.6.1 Mülk Satışları 87
2.6.2 Borç İkrarları 97
2.6.3 Vergiler 102
2.6.4 Kiralama 105
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 108
3. ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE BELGELERİN ÖZETLERİ 108
KAYNAKLAR 392
EKLER 396
ÖZ GEÇMİŞ 401
ORİJİNALLİK RAPORU 402

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1. Via Egnatia Güzergahı. 19

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicilinde Bulunan Kayıtların Listesi. 384

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

BAİBÜ : Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Bşk. : Başkan, Başkanlık
çev. : Çeviren
MÖ : Milattan Önce
nu. : Numara
öl. : Ölüm Tarihi
TC : Türkiye Cumhuriyeti
TDK : Türk Dil Kurumu
ss. : Sayfa Sayısı
s. : Sayı
c. : Cilt
b. : bin
TDV : Türkiye Diyanet Vakfı
DİA : Diyanet İslam Ansiklopedisi

Hocam'a

TEŞEKKÜR

Osmanlı Devleti tarihi araştırmalarında şer'iyye sicilleri önemini yapılan çalışmalar ile kanıtlamıştır. Yazıldıkları dönemin özelliklerini bizzat idari yetkililer gözünden yansıtmış olan şer'iyye sicilleri, içerisinde barındırmış olduğu vesikaların konu çeşitliliği bakımından zenginliği neticesinde hemen hemen her konuda araştırmaya katkı sağlayabilecek niteliktedir. Bu nedenle özellikle Osmanlı Devleti'ne dair yapılacak bölgesel çalışmalarda şer'iyye sicillerinden yararlanılması zaruridir. Bu siciller meydana getirilmiş oldukları bölge hakkında bilgiler sunmalarının yanı sıra Osmanlı Devleti'ndeki hukuki uygulamalara dair örnekler barındırmaları bakımından genel tarih araştırmalarına da katkıda bulunmaktadır.

Bu çalışmanın ana kaynağını oluşturan şer'iyye sicillerinden biri olan 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili de gerek Avlonya'daki sosyal hayat hakkında gerekse Osmanlı hukuk uygulamaları hakkında birçok örnek sunmaktadır. H. 974 / M. 1566-1567 yıllarında kaleme alınmış olan şer'iyye sicili, Avlonya'nın ve Osmanlı Devleti'nin en parlak dönemlerinde yazılmış olması bakımından da oldukça önemlidir.

Çalışmanın konusunun belirlenmesinde, gelişmesinde ve sonuçlanmasında destek olan sayın hocam Dr. Galip Çağ başta olmak üzere çalışmanın yapıldığı süre boyunca manevi desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Levent Düzcü'ye, sayın danışmanım Doç Dr. Bahattin Gencal'a ve eğitim hayatım boyunca desteğini esirgemeyen sevgili aileme teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

Balkanlar, Avrupa kıtasının güneydoğusunda yer alan önemli bir yarımadadır. Avrupa kıtasının güneydoğusunda ve Asya'nın batı ucunda bulunan yarımada, doğu ile batı medeniyeti arasında bir kesişim noktası olmuştur. İsmini üzerinde bulunan ve aynı zamanda "dağlık" anlamına gelen Balkan Dağları'ndan almıştır. Eskiçağlardan beri bir yerleşim bölgesi olan yarımada, kıyı kesimlerinde bulunan topraklarının tarıma, Adriyatik kıyılarında yer alan doğal, güvenli ve geniş limanlarının ise denizciliğe elverişli olması hasebiyle, farklı medeniyetler tarafından ilgi görmüştür. Fakat yarımadanın geneline hakim olan dağlık coğrafya, bölgenin yerli halkı arasında yerel-siyasal bir güç oluşmasına izin vermediği gibi, Balkanlara sonradan intikal eden yabancılar tarafından da siyasal bir oluşumun sağlanmasını oldukça zorlaştırmıştır. Bu durum, sadece siyasal organizasyonları değil iletişimsel, ticari, kültürel birçok aktiviteyi de olumsuz etkilemiş, hatta aynı kökene sahip medeniyetler içerisinde farklı grupların oluşmasına ve bunlar arasında çatışmalara neden olmuştur. Kabilecilik bölgenin karakteristik yapısı haline gelmiş, bu farklılık bölgedeki gruplar arasında dinsel, dilsel ve siyasal çeşitlilik oluşturmuştur.

Balkan yarımadasının Adriyatik kıyılarında yer alan Arnavutluk bölgesi de, bu kabilecilik anlayışının gözlemlenebileceği bölgelerden birisidir. Bölgenin yerli halkı henüz M.Ö. III. yüzyılda İşkumbi Nehri sınır olmak üzere İliryalılar ve Epirler olmak üzere ikiye ayrılmıştır.[1] Bu çalışmanın konusu olan Avlonya, mevcut ayrışma içerisinde güney kesimde yer alan Epirler bölgesindedir.

Avlonya şehri, Arnavutluk'un Adriyatik kıyısında yer alan geniş, güvenli bir limana sahip olmasıyla dikkat çeken bir şehirdir. Sasan adası ve Karaburun yarımadası ile çevrili olan şehir, Antik çağ'larda Aulon, İtalyanlar tarafından Valona, Arnavutlar tarafından Vlore, Osmanlılar tarafından ise Avlonya ismi ile anılmıştır.[2] İtalya kıyılarına olan yakınlığı ve sahip olduğu tarıma elverişli

[1] Pamuk, Bilgehan, "XV. Yüzyılda Osmanlı Devleti – Arnavutluk İlişkileri", Yeni Türkiye 66, Ankara 2015, ss. 660.
[2] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA, c. 4, ss. 118.

toprakları sayesinde önemini tarih boyunca koruyan şehir, Sırplar, Romalılar, Bizanslılar, Arnavut Beyleri, Napoli Krallığı, Osmanlılar gibi farklı medeniyetlerin hakimiyetine girmiştir. Yer almış olduğu coğrafi konumu itibariyle İtalya kıyıları, Balkanların iç kesimi ve Avrupa kıtası arasında köprü görevi gören Avlonya, bu özelliği sayesinde ticari rolü ile ön plana çıkmıştır. Şehrin, Roma İmparatorluğu döneminde yapılan ticari bir yol olan *Antik Via Egnatia*'ya dönem dönem uç görevi yaptığı da bilinmektedir. Roma İmparatorluğu sonrasında ticari önemini bölgede yaşanan siyasal çekişmeler neticesinde bir nebze olsa yitirse de, ayakta kalmayı başaran Avlonya, Osmanlı İmparatorluğu'nun 15. yüzyıl başlarında bölgeye intikali ile ticari açıdan yeniden canlanmış, 16. yüzyılda her bakımdan en parlak dönemini yaşamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun bölgeye yerleştirmiş olduğu Yahudiler, bölgenin yerli halkı ve askeri-idari sınıfı oluşturan Müslümanlar arasında bir kaynaşma ortamı meydana gelmiştir. Böylece *klasik Osmanlı şehri* görünümüne sahip olan şehir, Osmanlı medeniyetinin gözlemlenebilmesine uygun şehirlerden birisi olmuştur.

Konu

Bu çalışmanın konusu, 16. yüzyılın 1566-1567'li yıllarında kaleme alınan 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili kayıtlarının transkripsiyonunu içermektedir. Ayrıca çalışma, bu kayıtların içerisinde barındırmış olduğu bilgiler değerlendirilerek Osmanlı hakimiyetinin Avlonya'daki işleyişi ve bölgedeki toplumsal hayatın incelenmesine dair yorumlar sunmakta, yerel unsurlar ile Osmanlı idaresi arasındaki ilişki, Osmanlı yönetiminin bölgede uygulanış biçimi, hukuki uygulamalar, iktisadi ve içtimai konular hakkında da bilgiler içermektedir. Bu çalışma, incelemekte olunan dönem olan 16. yüzyılın ikinci yarısında en parlak dönemini yaşayan Avlonya şehrindeki ticari hayatın yerel halk içerisindeki yansımalarına dair bir gözlem şansı da sunmaktadır.

Amaç

Avlonya şehri, Osmanlı Devleti döneminde ticari olarak güçlendirilmesine ayrıca önem verilmiş bir liman şehridir. Şehirde ticareti canlandırmak adına faaliyetlerde bulunulmuş, bu sayede Avlonya 16. yüzyılın ikinci yarısında en parlak dönemini yaşamıştır. Bu yüzyılda şehir, ticari üs niteliği kazanmış ve aynı zamanda

stratejik konumu sayesinde Adriyatik fetihlerinde askeri üs olma görevini de ifa etmiştir. Ancak bütün bunların bilinmesine karşın daha önce şehrin sosyal hayatı hakkında herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmayla 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicil Defteri'nde yer alan bilgilerden faydalanılarak şehrin, sosyal ve kültürel hayatı hakkında bilgiler sunulmuştur.

Önem

Osmanlı Devleti zamanından günümüze ulaşan en değerli tarihi kaynaklardan biri şeri'yye sicilleridir. Bu kayıtlar, özellikle şehir ve sosyal tarih alanlarına ışık tutmaktadır. Şer'iyye sicilleri, içerik olarak toplumun en küçük birimi olan aile hukukuna dair belgelerden, devletin en üst makamlarınca hazırlanmış olan fermanlara kadar geniş bilgi çeşitliliğe sahip olup, Osmanlı Devleti'ne dair hemen hemen her konuda çalışmaya katkı sağlamaktadır. Bu durum Halil İnalcık tarafından şöyle ifade edilmektedir; " *Osmanlı tarihinin kaynakları arasında şer'iyye sicil defterlerinin birinci derecede önemli bir yer tuttuğuna şüphe yoktur. Merkezle yapılan belli başlı yazışmaların, halk dileklerinin, fermanların, kanunnamelerin ve şeri hüccetlerin geçirildiği bu sicil defterler incelenmeden, imparatorluğun idari ve içtimai tarihini hakkıyla meydana çıkarmak imkansızdır*." Cumhuriyet döneminden günümüze kadar yapılan şer'iyye sicili çalışmalarına bakıldığında İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Ahmet Akgündüz gibi önemli tarihçilerin isimlerine rastlanmaktadır.[3]

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihi üzerine yapılan çalışmalarda güvenilirliğinde şüphe duyulmayan kaynaklardan biridir. İçerisindeki bilgiler doğrultusunda yerel çalışmalara oldukça katkı sağlamakta ve gerek disiplin dışı; psikoloji, felsefe, coğrafya gibi konulara, gerekse tarih disiplini içerisinde yer alan sosyal, ekonomik, siyasi ve askeri tarih gibi farklı dallara kaynak teşkil etmektedir.

[3] İnalcık, Halil, "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı:2, Ankara 1943.; Ahmet Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı.14, 2009, s. 13-48.; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'i Mahkeme Sicilleri", Ankara Halkevi Dergisi, Ankara 1995.

Araştırmaya kaynaklık eden "20 Numaralı Avlonya Şeri'yye Sicili Defteri", Avlonya şehrine ait günümüze intikal eden, bilinen tek şer'iyye sicilidir.[4] Bu defter H. 974, Miladi 1566-1567 tarihlerinde kaleme alınmıştır. Bu dönem şer'iyye sicilindeki kayıtlarda verilen bilgilere göre Avlonya Sancağı'nın ticari olarak en parlak dönemi olmakla birlikte Kanuni Sultan Süleyman ve öncesinde yapılan Osmanlı seferlerindeki rolü ile şehrin askeri açıdan da ön plana çıktığı dönem olmuştur. Ayrıca defterin tutulduğu dönem bölgede İslamlaşmanın başladığı zamana denk gelmesi bakımından ayrı bir öneme sahiptir. Üzerine çalışma yapılan Avlonya Sancağı'na dair daha önce herhangi bir sosyal çalışma yapılmamış olması ve bölgeye ait bilinen tek şer'iyye sicilinin araştırmaya kaynak olarak kullanılmış olması çalışmanın önemini artıran unsurlardandır.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmada kullanılan ana kaynağın bir şer'iyye sicili olması hasebiyle, 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili hakkında bilgi verilmeden önce şer'iyye sicillerinin genel olarak bir tanımı verilecektir.

Şeri'yye Sicilleri Tanımı ve Önemi

Şeri'yye sicilleri, en basit tanımı ile davaların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler, esas olarak toplumun yapısını, yaşantısını, şehir ve kasabalardaki halk tabakalarının sosyal hayatını yansıtan kaynaklardır.[5] İçerisinde barındırdıkları belgelerin gerek tür bakımından gerekse içerikleri bakımından sahip oldukları çeşitlilik neticesinde hemen hemen her konu hakkında bilgi vermektedirler. Bu nedenle sadece tarih alanında değil, sosyoloji, psikoloji, iktisat ve siyasi konularda araştırmacıya bilgiler sunmasının yanında, tek başına kullanıldığında bu kaynakların tarihsel bir araştırma için yetersiz olduğu belirtilmelidir.

Kadı sicili, kadı divanı, sicillat-ı şeri'yye de denilen bu kayıtlar, Osmanlı hukuk sisteminin en küçük birimi olan kazalarda görevlendirilen kadılar tarafından kaydedilmektedir.[6] Kadılar bulundukları kazada hukukun uygulanmasından

[4] Yıldız, Kenan, "Osmanlı Kadı Sicilleri", Hakemli Makaleler, Arşiv Dünyası, 2019, c.6, s.1, ss. 52-73.
[5] İpşirli, Mehmet, "Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", Tarih ve Sosyoloji Semineri (28-29 Mayıs) Bildiriler, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1991, ss. 157-162.
[6] Atar, Fahrettin, "Kadı", DİA, c. 24, ss. 66-69.

sorumlu memur olmalarının yanı sıra, belediye işleri, ekonomi ve emniyetten de sorumluydular. Kadıların belli bir mahkeme binaları olmadığından, şer'i davalar ya kadıların evlerinin bir odasında ya da camilerde görülürdü.[7] Kadılar her zaman bu görevi ifa etmezlerdi. Bazı durumlarda davaları kaydetmek için "naib, halife ve vekil" gibi yardımcılarını görevlendirirlerdi.[8]

Şer'iyye sicil defterlerinin ne zamandan beri kadılar tarafından tutulmaya başlandığı hususunda tarih araştırmacıları arasında görüş ayrılıkları bulunmaktadır. [9] Sicil defterlerinin, Osmanlı Devleti'nde en erken tarihli örneklerine Bursa'da rastlanmakla birlikte mevcut kayıtların çoğu günümüze ulaşmamış, ulaşanların ise çoğu zarar görmüş haldedir. [10] Siciller üzerine Türkiye'deki ilk çalışmalar 1930'lu yıllarda Halkevi dergilerinde yapılmıştır. [11] 1935'te İsmail Hakkı Uzunçarşılı ve 1938'de T. Mümtaz Yaman siciller üzerine yaptıkları çalışmalar ile bu defterlerin önemine dikkat çekmişlerdir.[12] Ayrıca Halil İnalcık'ın asistanlık döneminde yayınlamış olduğu "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak" adlı eseri, araştırmacıların şer'iyye sicillerine ilgisini artırmıştır. Özellikle bu çalışmalardan sonra şer'iyye sicillerine olan ilgi artmış, birçok sicil defterinin incelenmesi hususunda gelişme kaydedilmiştir.

Şeri'yye sicillerinin kapsam yönünden sancak veya İstanbul sicilleri gibi kazalardan daha geniş çaplı olanlarının aksine çok daha özel olarak Havassa-i Refia mahkemesinde kaydedilen ve sadece su davalarını içerenlerinin de olduğu bilinmektedir.[13]

Şer'iyye sicilleri fiziki özellikleri bakımından dış ve iç olmak üzere iki şekilde ele alınabilir. Dış özellikleri; genellikle cebe sığacak şekilde bir yapıya

[7] Ekinci, Ekrem Buğra, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 3, Sayı 5, 2005, ss. 417-439.
[8] Gedikli, Fethi, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 3, Sayı 5, 2005, ss. 187.
[9] Uğur, Yunus," Şer'iyye Sicilleri", DİA, c. 39, ss. 8-11.
[10] Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", DİA, c. 39, ss. 8-11.
[11] Uğur, Yunus, "Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografyası", Türkiye Araştırınaları Literatür Dergisi, 2003, c. 1, ss.144.
[12] Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", DİA, c. 39, ss. 8-11.
[13] Uğur, Yunus, "Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografyası", Türkiye Araştırınaları Literatür Dergisi, 2003, c. 1, ss. 144.

sahip olmasına dikkat edildiğinden dar ve uzun yapıdadır.[14] İç özellik bakımından sağlam, parlak ve normal kalınlıkta bir kağıta sahiptir ve yazılarda dayanıklı bir mürekkep kullanılmıştır. [15] Sayfa sayısı ise 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilmekte ve içerisinde genellikle ortalama 400-500 kayıt bulunmaktadır.[16] Yazı stili ise genellikle ta'lik, kırma ta'lik, rika ve divani tarzdadır. Defterlerin giriş kısmında kadıya ait bilgiler yer almaktadır. Defterin içerisindeki kayıtlar umumiyetle kronolojik sırayla gitmekle birlikte böyle olmayanları da mevcuttur.

Şer'iyye sicilleri, konu itibariyle mahkemelerde kaydedilen davalar ve üst makamlardan gelen kayıtlar olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bu ayrımı belirtmek adına ikinci grupta yer alan ferman, emir, buyruldu gibi belgeler ters bir şekilde veya defterin arka tarafında kaydedilebilirdi. Bu durum sicile göre değişmekle birlikte kronolojik ve düz şekilde kaydedilen fermanlarda bulunmaktadır. Sicillerde kullanılan dil XVI. yüzyıla kadar Arapça, bu tarihten sonra ise Türkçe ağırlıklıdır. Ayrıca bazı bölgelerde Rumca kullanıldığı da bilinmektedir.[17]

Şeri'yye Sicillerindeki Belge Türleri

Şeri'yye sicilleri, içerisinde birçok farklı belge barındırdığından, bu belgelerin sınıflandırılmasında mahkemelerde kadılar tarafından kaydedilen belgeler ve merkezden gelen belgeler olmak üzere bir ayrıma gidilmesi, tarihçiler tarafından kabul gören bir görüştür. Birinci grup kayıtlar, kadılar tarafından kaleme alınan belgeler olan; ilam, hüccet, maruz ve muraseleri içerirken, üst makamlar tarafından gönderilip deftere kaydedilmiş olan ikinci grupta ise fermanlar, buyruldular, emirler, tezkereler yer almaktadır.

İ'lam

İ'lam şeri'yye sicilleri içerisinde en çok bulunan belge türlerinden biridir. Arapça "ilm" kökünden gelir ve kelime anlamı "bildirmek, öğretmek ve işaret

[14] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss.19.
[15] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss.19.
[16] Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", DİA, c. 39, ss. 8-11.
[17] Gedikli, Fethi, "Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 3, Sayı 5, 2005, ss. 187.

koymak" şeklindedir.[18] Terim anlamı ise şeri' bir hükmü ve kadının imza ve mührünü taşıyan belge şeklindedir.[19] İ'lamları diğer belgelerden ayıran en önemli özellik, kaydedilen davanın kadı tarafından bir karara bağlanması ve bu kararın kayıtta belirtilmesidir. Bu nedenle belgelerde kadının mühür ve imzasının olması zorunludur. Verilen karara ilişkin belge, deftere kaydedilirken bir kopyası da davaya katılan kişilere verilir.

İ'lamlar konu bakımından oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Borç ikrarları, alacak ispatı, alacağın tecili, kefalet, havale, istihkak, icra, vakıf, evlenme, boşanma, ta'zir, iftira, içki içme, dinden çıkma, zina, diyet, Müslüman olma, hırsızlık ve su'i hal bunlardan bazılarıdır.[20]

Hüccet

Arapça kökenli bir kelime olan "hüccet", kelime anlamı olarak "delil, vesika ve sened" manalarına gelmektedir.[21] Terim anlamı olarak ise kadının huzurunda tarafların karşılıklı anlaştığını konu edinen belgeler şeklindedir.[22] Hüccetler, i'lamların aksine herhangi bir karar belirtmezler. Bu belgelerin oluşumunda kadının bir etkisi yoktur. Kadılar sadece iki tarafın anlaşmasını onaylar ve bunu deftere kaydeder. Ayrıca bu kayıtların birer kopyası her iki tarafa verilerek ileride söz konusu olan davada hak iddia etmeleri engellenmiş olur. Örneğin bir ev satışı için kadıdan alınmış bir hüccet, satışı yapan kişinin ileride ev üzerinde hak iddia etmesini engellemektedir.[23] Hüccetler içerik olarak alım-satım, borç, kira, nafaka, vekalet, vasiyet, kefalet, şehadet, ferağ, borç, hibe, rüşdün isbatı, nezir, keşif, sulh,

[18] Akgündüz, Ahmet, "İ'lam", DİA. C. 20, s. 72-73; 2. Mübahat Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss. 345.
[19] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss.19.
[20] Duman, 'Ali, "Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi", Ekev Akademi Dergisi, Yıl:11, Sayı: 33, (Güz 2007), ss.139-156.
[21] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss.350.
[22] Duman, 'Ali, "Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi", Ekev Akademi Dergisi, Yıl:11, Sayı: 33, (Güz 2007), ss.139-156.
[23] Akgündüz, Ahmet, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı: 14, 2009, ss. 13-48.

irsaliye gibi konuları içermektedir.[24] İçeriklerinden de anlaşılacağı üzere hüccetler şer'iyye sicillerinde en çok bulunan belge türlerindendir.

Maruzlar

Maruz kelimesi Arapça "arz" kökünden gelmektedir. Kelime anlamı arz etmek, bildirmek, sunmaktır. Şer'iyye sicillerinde kadı tarafından icra makamlarına idari bir durumu arzeden belgelere, halk tarafından kadıya hitaben yazılan şikayet kayıtlarına maruz denilmektedir.[25] Ayrıca hakimin emriyle, görevliler tarafından yapılan keşif raporları ve naiplerin yürüttükleri soruşturmalar da sicillere maruz olarak kaydedilmektedir.[26] Maruzların en belirgin özelliği herhangi bir karar bulunmaksızın bir durumu bildiriyor olmalarıdır.

Müraseleler

Kelime anlamı "haberleşme, mektuplaşma" olan müraseleler, şer'iyye sicilleri içerisinde bulunan belge türlerinden biridir. Mürasele, kadılar tarafından, kadının kendisine denk veya alt makamlara hitaben yazmış olduğu belgelere denir.[27]

Fermanlar

Divan-ı hümayunda alınan kararlara göre yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirlerine ferman veya emir denilmektedir.[28] Fermanlar, divanda görüşülen bir meselenin önemli olması halinde padişaha bildirilmesi ve bunun üzerine padişahın konu hakkındaki emirleri doğrultusunda hazırlanırdı.[29] Yazılış sebepleri genellikle sefer, asker sevkiyatı, vergiler gibi önemli devlet işleri olmakla birlikte bizzat padişahın emriyle hazırlanarak ilgili makamlara gönderilmekteydi. Bir fermanın belirleyici özellikleri; *tuğra, padişaha yakışan ifade, gönderilenin rütbesine riayet, gönderilenin isminin yazılmasından önce düstur-u mükerrem,*

[24] Bayındır, Abdülaziz, İslam Muhakeme Hukuku, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, ss. 35.
[25] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss. 37.
[26] Bayındır, Abdülaziz, İslam Muhakeme Hukuku, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, ss. 41.
[27] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss. 38.
[28] Kütükoğlu, Mübahat, "Ferman", DİA, c. 12, ss. 400-406.
[29] Kütükoğlu, Mübahat, "Ferman", DİA, c. 12, ss. 400-406.

mefharu'l-kudar, kıdvetü'l-akran gibi senada; isminden sonra ise edamallahu te'ala iclalehu, zide ilmühu zide kadruhu gibi mevkiine uygun bir duada bulunulması, fermanın ısdar sebebinin belirtilmesi" şeklindedir.[30] Şeri'yye sicilleri içerisinde merkezden gelen belgeler kısmında kaydedilen fermanlar, her zaman olmamakla birlikte şeri'yye defterlerine farklarını belli etmek maksadı ile ters bir şekilde kaydedilmekteydi. Günümüzde birçok tarihi kaynak zarar görmüş olduğundan merkezdeki defterlerde kayıtların eksik olması durumunda kazalardaki kayıtlar, tamamlayıcı nitelikte kullanılabilmektedir. Böyle durumlarda şeri'yye sicilleri önemini bir kez daha kanıtlamaktadır.

Buyruldular

Buyruldu, Türkçe "buyurmak" kökünden türetilmiş bir kelimedir. [31] Sadrazam başta olmak üzere, kazasker, kaptan-ı derya, sancakbeyleri, beylerbeyileri gibi devlet adamları tarafından, kendilerinden alt makamlara yazılmış olan emirlere buyuruldu denilmektedir.[32] Buyruldular da diğer belgeler gibi şeri'yye sicillerine kaydedilmekte olup üst makamlardan geldiklerinin belli edilmesi amacıyla ters olarak kaydedilen belgelerdendir. Buyruldu, aslında sadrazam tarafından emir edilen belgelere denilmekte ve üzerinde sadrazamın işareti anlamına gelen buyruldu işareti bulunmaktadır. Ancak bu belgelerin sancakbeyleri, kazaskerleri, beylerbeyileri, vezir ve kaptan-ı derya gibi devlet erkanı tarafından da yazıldıkları, şeri'yye sicillerinden tespit edilmektedir. [33] Sadrazam buyruldularının diğer buyruldulardan farklı olduğunu belirtmek için ise pençe adı verilen işaret kullanılmaktadır. Ayrıca bu buyruldular arasındaki bir diğer farklılıkta merkezde yazılanlar ve taşrada yazılanlar olarak sınıflandırılmalarıdır. Merkezde yazılanlar genellikle sadrazam tarafından yazılan buyruldular olmakta diğer makamlar tarafından yazılanlar ise taşrada yazılan buyruldular sınıfında yer almaktadılar.

[30] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss.100.
[31] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss. 197.
[32] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss.197.
[33] Akgündüz, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, c. I, İstanbul 1988, ss. 38.

Tezkereler / Tezkireler

Arapça "zikr" kökünden gelmekte olan tezkere, kelime manası olarak "anmak" anlamına gelmektedir.[34] Şeri'yye sicillerinde ise; aynı şehir içerisinde kadıların dışındaki resmi makamların kendi seviyelerindekileri veya kendisinden alt seviyedeki makamlara yazmış oldukları resmi mektuplara tezkire denilmektedir. Tezkirelerin yazımında oldukça sade bir dil kullanılmış olup bu şekilde metnin içeriğini açıkç belirtmek amaçlanmıştır.[35] Tezkereler, çıktıkları makama ve veriliş sebeplerine göre pek çok çeşide ayrılmaktadırlar. İrade tezkiresi, emir tezkiresi, davet tezkiresi, adet tezkiresi, masraf tezkiresi ve teslim tezkiresi bunlardan bazılarıdır.[36]

20 Numaralı Avlonya Şeri'yye Sicili Defteri, H. 974, M. 1566-1567 tarihleri arasında kaleme alınmış olup, bu dönem Kanuni Sultan Süleyman'ın hükümdarlığının son yıllarına, II. Selim'in saltanatının ilk yıllarına ve aynı zamanda yükseliş devrinin de son dönemlerine denk düşmektedir. 20 Numaralı Avlonya Şeri'yye Sicili'nin orijinal nüshası Vatikan Kütüphanesi'nde muhafaza edilmektedir. [37] Bir araştırmacı tarafından ülkemize getirilmiş olan defterin taranmış şekli İslam Araştırmaları Merkezi'nde bulunmaktadır. Bu çalışmada defterin İslam Araştırmaları Merkezi'ndeki taranmış görüntülerinden yararlanılmıştır. Araştırmada 20 Numaralı Şeri'yye Sicil Defteri'nin 1-50 varak arasında olan kısmı incelenmiştir. Bu nedenle çalışmanın tarihi 974 yani 1566 tarihi ile sınırlandırılabilir.

Çalışmaya ana materyali olan 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili de Osmanlı hukuk sisteminin temel kaynaklarından olan şer'iyye sicillerinden birisidir. İlk olarak defterin dış ve iç kapak kısımları taratılmadığından defterin bu özellikleri hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildir. Defterin boyutları konusunda da aynı durum söz konusudur. Defterin hacmi 241 varak olup, 122 ila 178 arasındaki 56 varak eksiktir. Geriye kalan 192 varağında birçoğu zarar görmüş

[34] Kütükoğlu, Mübahat, "Tezkire", DİA, c. 41, ss. 73-74.
[35] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss. 245.
[36] Kütükoğlu, Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994, ss. 245.
[37] MUS.BORG.P.F.TURCO.20 kodu ile.

ve ayrıca tarama esnasında sayfaların kenarlarında silinmeler meydana gelmiştir. Defterde her varak iki sütundan oluşmaktadır. Kayıtlar 974 yani 1566 yılının Recep ayı ile başlayıp Ramazan ayı ile sonlanmaktadır. Sicilde orijinal sayfa numaraları yer almamakla birlikte sonradan numaralandırma yapılmıştır. Fakat bazı belgelerde orijinal yazıların yoğunluğundan dolayı sonradan yapılan numaralandırma dahi görülmemektedir. Defterin her varağında ortalama 8-10 kayıt yer almakla birlikte bunların hemen hemen her varağı tarama işlemi sırasında zarar görmüştür. Bundan dolayı sayfaların üst ve alt kısımlarındaki kayıtların büyük kısmı silinmiştir. Bazı kayıtlar ise yarım bırakılmıştır.[38] Yarım bırakılan belgeler çalışmada " bu kayıt yarım bırakılmıştır" şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca defterin içerisinde üzeri çizilerek iptal edilmiş olan kayıtlar da mevcuttur.[39] Defterin yazı stili ta'liktir. Kullanılan dil Türkçe ve Arapça ağırlıklıdır. Fakat defterdeki yer ve şahıs isimleri Arnavutça, Rumca ve Türkçedir.

Sicilde yer alan kayıtların türleri hüccet, i'lam ve fermanlar şeklindedir. Şer'iyye sicillerinin genelinde olduğu üzere bu kayıtların çoğunluğunu hüccetler oluşturmaktadır. Sayısal bakımdan alım-satım konulu belgeler ilk sırada yer almakta, vekalet, kefalet, nafaka, vakıf, kira, tereke, vasiyet ve mirasla ilgili belgeler de bulunmaktadır.

Kayıtlarda başlangıç formülü olarak genellikle "vech-i tahrir-i sicil budur ki" kalıbı kullanılmıştır. Fakat metinde "sebeb-i tahrir-i sicil oldur ki" veya "hüruf-u tahrir-i sicil budur ki" kalıplarına da rastlanmaktadır. Bu kalıbın ardından ilk olarak davacı olan kişinin bilgileri, tespitinde herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde belirtilmiştir. Bunu sağlamak amacı ile ilk olarak kişinin bağlı olduğu kaza bilgileri verilmiş ve ardından varsa mesleği, sonrasında da baba ismi ile birlikte adı kaydedilmiştir. Daha sonra davalının bilgileri de aynı yöntem izlenerek sunulmuştur. İki tarafında bilgilerinin eksiksiz bir şekilde belirtilmesinin ardından davanın konusu davacının dilinden "şöyle ikrar ve itiraf kılup" kalıbının ardından açık bir şekilde ifade edilmektedir. Sonrasında davanın içeriğine göre davalının savunması veya ifadesi belirtilir. Bunlara eğer var ise şahitlerin, şahitlik

[38] Varak 3 / Sütun A / Numara 5, Varak 5 / Sütun B / Numara 1, Varak 10 / Sütun B / Numara 5, Varak 18 / Sütun B / Numara 2, Varak 38 / Sütun A / Numara 4, Varak 40 / Sütun A / Numara 1.
[39] Varak 4/ Sütun A/ Numara 1, Varak 4/ Sütun B/ Numara 2

ettiklerine dair ifadeleri eklenir ve son kısımda da kayıt sonuca bağlanarak davanın kaydedilmiş olduğu tarih, gün, ay ve yıl olarak sunulur.

Alım-satım konulu belgelerde ise "el-dayin … el-medyun…" kalıbı ile sadece alacaklı, verecekli ve belgeye konu olan mal ya da para belirtilmiştir. Ardından tarih gün, ay ve yıl olarak yazılmaktadır. Bazı belgelerde bu kayıt şekli rakamlarla bazılarında ise yazı ile verilmektedir.

Her iki tür belgenin son kısmında da davanın şahitleri "Şuhudü'l-hal" ibaresinin ardından baba isimleri veya meslekleri ile yine kim olduklarına dair şüphe kalmayacak bir şekilde verilmiştir.

Orijinal sicilde yer alan belgelerin orijinalinde numaralandırma işlemi bulunmamaktadır. Sonradan yapılmış olan bir numaralandırma mevcuttur ancak bunların çoğu silinmiş haldedir. Transkripsiyon sırasında yapılan numaralandırma işlemi esnasında her varak iki sütundan oluştuğu için sağ kısım A sütunu, sol kısım ise B sütunu olarak sınıflandırılmıştır. Belgeler ise sağ kısımdan başlayacak şekilde numaralandırılmıştır. Numaralandırma işlemi her varak için 1'den başlayacak şekilde yapılmıştır. Okunmayan yerler (…silik…), (…okunmuyor…) şeklinde belirtilmiştir. Okunuşunda şüpheye düşülen yerler ise (?) şeklinde belirtilmektedir.

Diğer Kaynaklar

Araştırmada yer ve şahıs isimleri konusunda Halil İnalcık'ın "Suret-i Defter-i Sancak-i Arvanid" adlı eseri ve Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan " 367 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rumili ve 98 ve 1078 Numaralı Avlonya Livası Tahrir Defterleri" eserlerinden faydalanılmıştır. Bunların dışında yararlanılan kaynakları Avlonya şehri, şer'iyye sicilleri ve Osmanlı Devleti hukuk sistemi olmak üzere üç kısımda ele almak mümkündür. İlk grupta yer alan Avlonya şehrinin tarihi konusunda yazılmış olan kaynaklar oldukça kısıtlı olduğundan genellikle bölgenin tabi olduğu Arnavutluk ve Balkan bölgesi ile ilgili kaynaklardan faydalanılmıştır. Bu kaynakların başında Michael Kiel'in TDV İslam Ansiklopedisi'nde kaleme almış olduğu Avlonya maddesi gelmektedir. Bunun dışında bölgenin Osmanlı öncesindeki durumu hakkında bilgi veren Nicolae Todorov'un "The Balkan City", George

Ostrogosrky'nin "Bizans Tarihi" ve Osman Karatay'ın "Balkanlar El Kitabı" adlı eserlerinden faydalanılmıştır. Osmanlı'nın bölgeye intikali ve sonrası için ise İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, Mufassal Osmanlı Tarihi, Nicolae Jorga'nın Osmanlı Tarihi, Müneccimbaşı Tarihi ve Aşıkpaşazade Tarihi gibi eserlerden yararlanılmıştır.[40] İkinci grupta yer alan şeri'yye sicilleri konusunda Mübahat Kütükoğlu'nun "Osmanlı Belgelerinin Dili" adlı eseri başta olmak üzere Ahmet Akgündüz tarafından kaleme alınan "Şer'iyye Sicilleri" adlı çalışmadan faydalanılmıştır. Osmanlı hukuk sistemi konusunda ise Ömer Lütfi Barkan'ın "XV ve XVI inci Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin Hukuki ve Mali Esasları", Ahmet Akgündüz'ün "Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, Kanuni Devri Kanunnameleri (IV)" adlı eseri ile Halil Cin'in "Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması" adlı eserinden yararlanılmıştır.

Daha Önce Yapılan Çalışmalar

Avlonya şehri hakkında daha önce şer'iyye sicili çalışması yapılmamış olup, bu çalışma günümüze kadar ulaşabilmiş tek sicil defteri üzerine yapılmıştır. Balkan ülkelerindeki şer'iyye sicillerinin henüz bir kataloğu yapılmadığından bölgeye ait kaç adet defter bulunduğu net olarak bilinmemekle birlikte şu ana kadar bilinen tek defter 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicil Defteri'dir. Bu defter üzerinde daha önce herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Avlonya' ya ait olup günümüze kadar ulaşabilmiş en eski tahrir olma özelliğine sahip tapu defteri Halil İnalcık tarafından hazırlanmış olan "Suret-i Defter-i Sancak-i Arvanid" adlı eserde Latin alfabesine çevrilerek, tahlili yapılmıştır. Bu defter içerisinde Avlonya Sancağı'na tabi olan birçok köy, kaza, nahiye, mahalle, gibi yer isimleri verilmekle birlikte, bölgede yaşayan şahıs isimleri de sunulmuştur. Bu özellikleri ile bölgenin dini, etnik yapısı hakkında önemli bilgiler sağlayan çalışma, Avlonya'nın idari durumu hakkında da değerli bilgiler vermektedir. Bölge hakkında tutulan bir diğer tahrir defteri olan 747 Numaralı Tahrir Defteri'de Tuğba Çindemir tarafından incelenerek "747 Numaralı Tahrir Defterine Göre Avlonya" adlı tez çalışmasına konu olmuştur. Bunların dışında Avlonya sancağının bazı tahrir defterlerine ait Halil İnalcık'ın " Suret-i

[40] Ostrogorsky, George, Bizans Devleti Tarihi, Çev. Fikret Işıltan, Ankara 1995.; Jorga, Nicolae, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi, Çev. Nilüfer Epçeli, Yeditepe Yay., İstanbul 2005.; Müneccimbaşı Ahmet Dede, Müneccimbaşı Tarihi, Kervan Kitapçılık. C.1.; Aşıkpaşazade Tarihi, (Atsız Neşri), MEB Yay., İstanbul 1992.

Sancak-i Defter-i Arvanid" eserinde sunulmuş olmakla birlikte kesin olarak sayıları belli değildir.[41] Avlonya Sancağı hakkında daha önce yapılan çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgi vermek gerekirse;

Suret-i Defter-i Sancak-i Arvanid, adlı eser Halil İnalcık tarafından hazırlanmış olup, 1987 yılında Türk Tarih Kurumu tarafından basılmıştır. 835 tarihli Arvanid Sancağı Tahrir Defteri üzerine yapılmış olan çalışma, günümüze kadar ulaşabilmiş en eski tahrir defteri olması nedeniyle büyük öneme sahiptir. Eser, Arvanid Sancağı adı altında Kanina, Sopot, Klisura, Belgrad, Tomorince, İskarapar, Pavlo Kurtik, Çartalos ve Akçahisar vilayetlerini içerisine alan tahrir defterinin Latin alfabesine çevrilerek, bir değerlendirilmesinin yapılması şeklinde oluşturulmuştur. Bahsi geçen bölgeler arasında Avlonya yer almamaktadır. Fakat Avlonya'nın ilerleyen tarihlerde sancak merkezi statüsüne ulaşması ile birlikte defterde kayıtlı olan bölgeler bu sancak dahilinde yer almıştır. Eserin giriş kısmında Avlonya'ya ait günümüze kadar ulaşabilmiş tahrir defterleri hakkında da kısaca bilgi verilmekle birlikte, bunların henüz kesin olarak tespit edilemediği de bildirilmiştir. Ayrıca eserin içerisinde Avlonya Sancağı'na ait bir kanunname de bulunmaktadır.

Avlonya Sancağı ve Yönetimi (1750-1800) adlı eser, 2019 yılında Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi'nin 6. cildinin 14. sayısında yayınlanmış bir makaledir. Mehmed İnbaşı tarafından hazırlanan çalışmada XVIII. yüzyılın ikinci yarısına ait olan tahvil ve ruus kayıtları kaynak olarak kullanılmıştır. Bu nedenle çalışma 1750-1800 yılları arasını kapsamaktadır. Çalışmada bu tarihler arasında Avlonya'daki idareciler ve yönetim konusu ele alınmıştır.

367 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rum-ili Defteri İle 94 ve 1078 Numaralı Avlonya Livası Tahrir Defterleri (926-1520 / 937-1530) adlı eser ise Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup, Avlonya'ya ait 94 ve 1078 numaralı tahrir defterlerinin transkripsiyonudur. Eser içerisinde yer alan veriler, yer isimleri ve şahıs isimleri ile Avlonya bölgesinin etnik yapısı, nüfus, demografik yapısı, buradan alınan vergiler ve ekonomik düzeyi hakkında bilgileri yansıtmaktadır. 1520 ve 1530 yıllarına ait olan bu tahrir defterleri, Kanuni Sultan

[41] İnalcık, Halil, Defter-i Suret-i Sancak-i Arvanid, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988.

Süleyman zamanında Avlonya'nın ticari olarak en parlak dönemini yaşaması dolayısıyla ayrı bir önem taşımaktadır. Ayrıca eserde bölgenin gelir ve giderlerine ait bilgiler verilmekle beraber bu şehirde yer alan kamusal yapılar hakkında da bilgiler sunulmaktadır.

747 Numaralı Tahrir Defterine Göre Avlonya adlı araştırma ise Avlonya ile ilgili yapılan tahrir çalışmalarından olup, bir tez çalışmasıdır. Adıyaman Üniversitesi tarafından 2018 yılında yayımlanmıştır. Tuğba Çindemir tarafından hazırlanmış olan çalışmada 747 Numaralı Avlonya İcmal Defteri'nin transkripsiyonu yer almaktadır. Ayrıca bu tezde elde edilen veriler doğrultusunda bir değerlendirme de yapılmıştır. Defterin hangi döneme ait olduğu tam olarak belirtilmemiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 16. YÜZYIL ORTALARINA DEK AVLONYA ŞEHRİ

1.1 Kökeni ve Coğrafyası

Avlonya, günümüzde Güney Arnavutluk'ta yer alan Adriyatik'e kıyısı olan bir liman şehridir. Bu şehir, Antikçağlardaki ismi ile Aulon, yerli halk olan Arnavutlar tarafından Vlore, İtalyanlar ve Fransızlar tarafından Valona, Rumlar tarafından Avlona, Osmanlılar tarafından ise Avlonya olarak adlandırılmıştır.[42] Avlonya'nın coğrafi tanımı, Şemseddin Sami'nin Kamusu'l Alam adlı eserinde " *garben bir taraftan Adriyatik ve bir taraftan Yunan deniziyle, cenuben Ergiri Sancağının (Kuruluş) kazasıyla, şarken yine Ergiri Sancağı'nın Depedelen kazasıyla, şimalen dahi Berat kazasıyla mahdud ve mukattır*" olarak geçmektedir.[43] Avlonya'yı betimleyen diğer araştırmacılardan olan P.L İnciciyan ve H.L Anderson'un "Osmanlı Rumelisi Tarih ve Coğrafyası" adlı makalesinde "*Adriyatik denizinin kıyısında, nehirden 6, Korfu'dan da 80 mil uzak bir sahil şehridir*" olarak ifade edilmiştir.[44] Vakanüvis İbrahim Peçevi'ye ait olan Peçevi Tarihi'nde ise " *sınır boyunda bir tarafı denizle, öteki yanları ise Arnavutluk dağları ile çevrili bir kale*" olarak ifade edilmiştir.[45]

Avlonya bölgesinde hakim olan Akdeniz iklimi, bölgede bir çok tarımsal ürünün yetişmesine olanak tanımıştır. Şehrin tarımsal alanlarında bağ, bostan ve çoğunlukla zeytin ağaçları bulunmakla birlikte arpa, buğday, mısır gibi tahılların yetiştiği ovalar da mevcuttur.[46] Tarımla uğraşan Avlonya'nın yerli halkı olan Laplar, ayrıca koyun ve keçi gibi hayvanlar için elverişli meralarda hayvancılıkla

[42] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA. 4, s. 118. ; Şemseddin Sami Frasheri, Kamusu'l A'lam, Varak: 493
[43] Frasheri, Şemseddin Sami, Kamusu'l A'lam, Varak: 493.
[44] P. L. İnciciyan - H.D. Andreasyan, "Osmanlı Rumelisi Tarih ve Coğrafyası", Güneydoğu Avrupa Araştırma Dergisi, İstanbul 1973-1974, c.2, s.3, ss. 67.
[45] Peçevi, İbrahim Efendi, Peçevi Tarihi (Haz. B. S. Baykal), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, c.1, ss. 109.
[46] Frasheri, Şemseddin Sami, Kamusu'l A'lam, Varak: 493.

da uğraşmışlardır.[47] İç kesimleri dağlık olan şehrin, kıyı kesimleri doğal limanları sayesinde denizciliğe ve balıkçılığa da elverişlidir. Şehrin sahip olduğu konum, Avlonya'nın Eskiçağlar'dan beri ticari rolü ile öne çıkmasını sağlamıştır. Bu durumda şehrin sınırları içerisindeki doğal kaynakların da etkisi vardır. Örneğin, Avlonya'nın sahile yakın kesimlerinde yer alan tuzlasından elde edilen tuz, önemli bir ticaret ürünü olmuştur. Bu tuzlalar çok değerli olduğundan uzun yıllar bölgenin Venedikliler tarafından bir mücadele alanı olmasına sebebiyet vermiştir. Ayrıca Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde geçen *" Reyhaniye adlı şarabı, limonu, turuncu, zeytini, üzümü dünyayı tutmuştur*" ifadesi şehrin birçok ticari ürünün yetiştirildiği bir bölge olduğunu da göstermektedir. [48] Üretken bir yapıya sahip olan Laplar, ileri derecede ticaretle uğraşmışlardır.[49] Bu durum Avlonya'nın, Roma İmparatorluğu Dönemi'nde (M.Ö. 146 ile 143) yapılan *Via Egnatia* ile Anadolu'ya kadar uzanan bir ticaret güzerhanının dağıtım noktası olmasında etkili olmuştur.[50]

1.2 Avlonya'nın Osmanlı Öncesi Siyasi Tarihi

Balkan yarımadası, en eski yerleşim bölgelerinden birisidir. Demir çağı medeniyeti olan İliryalılar'ın bölgenin ilk sakinlerinden oldukları bilinmektedir.[51] Adriyatik kıyılarında yerleşmiş olan İliryalılar, bugünkü Arnavutların atası sayılmaktadır. Arnavutluk sınırları içerisinde kalan Avlonya'da İliryalıların yaşadığı bölgelerden birisi olup, bölge ahalisi Laplar olarak adlandırılmaktadır. Antik Yunanlar tarafından M.Ö. VI. yüzyılda kurulan şehir, Epir bölgesinde yer almakta, Antik dönemde Epirus Krallığı'na tabi bulunmaktaydı. Şehir henüz bu dönemlerde ticari niteliği ile ön plana çıkmıştır. Epirus Krallığı döneminde bölge halkı tek bir siyasi yapının altında birleşmiş gibi görünse de, bölgenin karakteristik yapısını oluşturan kabilecilik ve gruplar arasındaki mücadele sürekli devam etmiştir. Ayrıca Adriyatik kıyılarında hakim olan korsanlık faaliyetlerinden dolayı tam bir hakimiyet sağlanamamıştır. [52] Korsanlar sürekli olarak bu bölgeleri

[47] Bozbora, Nuray," Arnavutluğun Kökeni", Balkanlar El Kitabı, Akçağ Yayınları, 2013, ss. 259-267.; Frasheri, Şemseddin Sami, Kamusu'l A'lam, Varak: 493.
[48] Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Sekizinci Cilt), Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985, ss. 437.
[49] Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Sekizinci Cilt), Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985, ss. 437.
[50]Avramea, Anna, "M.Ö.2. Yüzyıl ile M.S.6. Yüzyıl Arasında Via Egnatia'nın Güzergahı ve İşlevi", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 3-7.
[51] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 4.
[52] Demircioğlu, Halil, Roma Tarihi; Cumhuriyet, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2015, c.1, ss. 280.

yağmalamış ve dönemin bölgedeki hakim gücü olan Makedonya Krallığı bile onlarla mücadele konusunda pasif kalmayı tercih etmiştir.[53] M.Ö. III. yüzyılda bölgedeki korsanların Kral Agron önderliğinde birleşerek bir krallık oluşturması ile korsanlık faaliyetleri giderek artmış, Adriyatik kıyılarındaki şehirler korumasız kalmıştır. Balkanların ileri gelen devletlerinden bir yardım göremeyen yerel halk, korsanlara karşı Roma İmparatorluğu'ndan yardım talebinde bulunmuştur. Bu korsanların Roma sahillerine de zarar vermelerinden ötürü, iki taraf arasında diplomatik ilişkiler başlamıştır. Fakat bu görüşmelerden istenilen sonuç alınamayınca Roma İmparatoru M.Ö. 228'de İllyra korsanlarına savaş ilan etmiştir.[54] Çıkan savaş üzerine Roma askerleri, Balkanların Adriyatik kıyılarındaki şehirleri korsanlardan kurtarmış ve *apriori* Apollonia'nın da içinde bulunduğu bazı kıyı şehirlerini yerli halkın talebiyle himayesi altına almıştır. [55] Roma İmparatorluğu'nun bu şekilde M.Ö. III. yüzyılda başlayan Balkan hakimiyeti, M.Ö. II. yüzyılda Yunanistan'ın ilhakı ile son bulmuştur. Makedonya Krallığı'nın bir Roma eyaleti haline gelmesiyle de bölgede Roma hakimiyeti tamamlanmıştır.[56]

Roma hakimiyeti, önceki hakimlerin aksine beraberinde bölgeye idari ve siyasi yapılanmayı da getirerek dağınık yerleşimlerin önüne geçmiştir. Böylece ilk defa doğrudan tek bir idari sistem altına giren Balkanlarda, askeri ve ticari faaliyetler de başlamıştır. Romalılar tarafından yaptırılan imar çalışmaları neticesinde bölgede ünlü Roma yol ağı, hamamlar, tapınaklar, meydanlar ve ileri su sistemleri oluşturulmuştur. Bu ünlü yol ağlarının içerisinde bulunan Via Egnatia'da Makedonya valisi tarafından M.Ö. 146-143 tarihleri arasında yaptırılmış olup, genellikle Roma öncesinde Balkanlı tüccarlar tarafından kullanılan dar yollar üzerine inşa edilmiştir. Bu yol Roma Devleti tarafından bölgenin kontrolünü sağlayabilmek adına siyasal bir amaçla yapılmış olsa da, aynı zamanda askeri, ticari ve bölgedeki gruplar arası etkileşimin oluşmasını da sağlamıştır. Adriyatik tarafında Avlonya'ya bağlı Apollonia limanı ve Dyrrachium Limanı ile çift uçlu

[53] Demircioğlu, Halil, Roma Tarihi; Cumhuriyet, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2015, c.1, ss. 280.
[54] Demircioğlu, Halil, Roma Tarihi; Cumhuriyet, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2015, c.1, ss. 282-281.
[55] Demircioğlu, Halil, Roma Tarihi; Cumhuriyet, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2015, c.1, ss.283. (Bu şehirlerin arasında o dönemlerde Epidamnos ve Apollonia bölgesine tabi olan Avlonya'da bulunmaktadır.)
[56] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 9.

şekilde başlayan Via Egnatia, Lychnidos (Ohri), Heraklia (Bitolia), Edessa, Pella, Makedonya, Selanik üzerine varıp buradan doğuya doğru Amphipolis (Yeniköy), Philippes, Neapolis (Kavala)'den geçip Kypsela (İpsala) 'ya ulaşır. Daha sonra Perinthos'tan Konstantinapolis ya da Hellespont (Çanakkale)'a uzanır.[57] Roma hakimiyetinin ilk yüzyıllarında tamamen aktif bir şekilde kullanılan bu yol, Avlonya şehrinin henüz o dönemlerde ticari bir üs olarak öne çıkmasına olanak vermiştir. Ancak Roma İmparatorluğu'nun Balkanlara yapılan Got istilaları sonucunda 395 yılında ikiye bölünmesiyle, Avlonya şehri Doğu Roma (Bizans) hakimiyetine geçmiştir. Böylece Via Egnatia, bölgede Osmanlı hakimiyetine kadar Balkanlarda sürecek olan çeşitli toplulukların istilalarından olumsuz etkilenerek ticari özelliğini bir süre yitirmiştir.

Şekil 0.1. Via Egnatia Güzergahı.

Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesinin ardından parçacıklı yapısına tekrar dönen Balkanlarda, Bizans hakimiyeti boyunca da istilalar devam etmiştir. Gotlar ile başlayan istila hareketleri Hunlar, Slavlar, Bulgarlar, Macarlar, Peçenekler, Kumanlar ve Moğollar gibi birçok farklı topluluk tarafından, Osmanlı hakimiyetine dek sürmüştür.[58] Bu istilalar arasında en etkili olanlar Slavlar ve Bulgarlar tarafından yapılanlar olmuştur. Diğer istilaların aksine Bulgar ve

[57] Avramea, Anna, "M.Ö.2. Yüzyıl ile M.S.6. Yüzyıl Arasında Via Egnatia'nın Güzergahı ve İşlevi", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 3-7.
[58] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 10.

Slavların istilaları bölgeye yerleşmeyi hedeflemiş ve ilerleyen zamanlarda bu amaca ulaşmışlardır. Avlonya da bu üç siyasi gücün hakimiyeti altına giren Balkan şehirlerinden birisidir. VI. ve VII. yüzyılda Slavların hakimiyetine girmiş olan Avlonya'daki yerel halk, çoğu Balkan bölgesinde görüldüğü gibi dağlara çekilerek bu siyasi çekişme ortamından uzak durmuşlardır.[59] Böylelikle dilini ve kültürünü muhafaza eden yerli nüfus, Slav topluluklarını içerisinde eritmeyi başarmıştır.[60] Ancak dini yönden bu başarıyı gösterememiş ve Bizans hakimiyeti döneminde Ortodoksluk mezhebini benimsemiştir.

İstila dönemi itibariyle Bizans'tan sonra Slavların eline geçen şehir, Balkanlarda Bulgar Krallığının ön plana çıkmasıyla el değiştirmiştir. Bulgarlar ile Bizanslılar arasında sürekli çatışmalar devam etmiş, Bizans bölgeyi bir süreliğine elde etmiş olsa da XIII. yüzyılda Bulgarların yeniden güçlenmesi ile bu durum değişmiştir. II. İvan Asen döneminde gücünün doruğuna ulaşan Bulgar Krallığı, onun ölümünün ardından zayıflayarak, Sırpların güçlenmesine fırsat oluşturmuştur. Bulgarlar ve Bizans arasındaki mücadelelerden faydalanarak Balkanlarda geniş fetihlerde bulunan Sırp Kralı I. Stefan Nemanya (1218-1241) ile Balkanlarda ön plana çıkan Sırp Krallığı, Stefan Duşan (1331-1355) döneminde gücünün doruğuna ulaşmıştır. [61] Fakat Sırpların bu topraklar üzerindeki hakimiyeti yüzeysel kaldığından, Stefan Nemanya'nın ölümünün ardından krallığı dağılmış ve Arnavutluk bölgesinde yerel prenslikler meydana gelmiştir. Bu prensliklerden birisi olan Avlonya Prensliği 1368 yılında kurulmuş olup Aleksandr Gioriş adında birisinin yönetimindeydi.[62] Daha sonra 1360 yılında Sırp-Arnavut beyliği olarak Balsha ailesi tarafından kurulan prensliğin hakimiyetine geçti. [63] Balshalar döneminde Arnavutluk topraklarına yapılan fetihler başarılı bir şekilde devam etmiştir. Ancak Arnavutluk prenslerinden olan Şarl Topia'nın bu ilerleyişten çekinmesi sebebiyle Osmanlılardan yardım istemesi durumu değiştirmiştir. Şarl Topia'nın Osmanlılar tarafından yardım teklifi kabul edilmiştir. Çandarlı Hayreddin Paşa'nın bölgeye yapmış olduğu harekatta II. Balsha mağlup edilerek, Arnavutlukta'ki ilerleyişi durdurulmuştur. Bu mücadelede hayatını kaybeden II.

[59] Todorov, Nicolai, The Balkan City (1400-1900), University of Washington Press, London 1983, ss. 13.
[60] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 10.
[61] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 27.
[62] Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, c. 1, Ankara 2015, ss. 180.
[63] Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, c. 1, Ankara 2015, ss. 180.

Balsha'nın yerine karısı Avlonya hanımı olmuş ve bölgedeki Arnavut prenslikleri Osmanlı üstünlüğünü kabul etmişlerdir. Fakat Osmanlıların bölgeden çekilmesinin ardından diğer Arnavut prenslikleri gibi Avlonya hanımı da, Venedik Cumhuriyeti'nden yardım talebinde bulunmuştur. Ayrıca Kosova Savaşı'nda Arnavut Prensliklerinin Haçlı Ordularına destek gönderdikleri de bilinmektedir.

1.3 Avlonya'da İlk Türk Faaliyetleri ve Fetih

Türklerin Arnavutluk bölgesi ile ilk temasları, Aydınoğlu Umur Bey'in, Bizans İmparatoru III. Andronikos'a yardım etmesiyle 1337 yılında meydana gelmiştir.[64] Osmanlıların, Arnavutluk bölgesi ile ilk temasları ise 1382 yılında Yanya Bey'ine Osmanlılar tarafından asker yardımı ile gerçekleşmiştir.[65] Roma hakimiyetinin bölgeden çekilmesi üzerine siyasal olarak yeniden dağınık yapısına dönen Balkanlar, XIV. yüzyılın ikinci yarısı itibariyle bölgede faaliyetlerde bulunmaya başlayan Osmanlılar'ın işini oldukça kolaylaştırmıştır. Balkanlarda Osmanlı ordusuna karşı koyabilecek bir gücün bulunmaması, mevcut güçlerin bir araya gelebilmesini mümkün kılacak siyasi havanın olmaması, bölgedeki güçlerin birbirleri aleyhine yabancı bir güçle işbirliği yapabilecek eğilimde olmaları, bölgenin coğrafik yapısı da Osmanlı ilerleyişini kolaylaştıran unsurlardandır. Böyle bir ortamda Balkanlar yönünde fetih hareketlerinde bulunmaya başlayan Osmanlı Devleti'nin Arnavutluk ile ilk birebir münasebeti 1383 yılında, Kara Timurtaş Paşa önderliğinde yapılan sefer ile gerçekleşmiştir.[66]

Osmanlılarla Avlonya arasındaki ilk temas ise Karlı-ili Harekatı[67] ile Arnavut feodal beylerinden olan II. Balsa'nın bölgede güçlenmesine karşın, diğer bir Arnavut beyi olan Şarl Topia'nın Osmanlı Devleti'nden yardım talep etmesi sonucu meydana gelmiştir.[68] Avlonya hakimi II. Balsa'nın diğer Arnavut beylerinin topraklarını tehdit ediyor olması, özellikle Dıraç beyi olan Şarl Topia'yı harekete geçmeye mecbur etmiştir. Şarl Topia, bu dönemde Balkanlarda bulunan Çandarlı

[64] Pamuk, Bilgehan (2015), "XV. Yüzyılda Osmanlı Devleti-Arnavutluk İlişkileri", Yeni Türkiye Dergisi, Rumeli Balkanlar Özel Sayısı 1, Ankara, ss. 659-664.
[65] Danişmend, İsmail Hami, İzahlı Osmanlı Kronolojisi, c.1 (1258-1512 / H. 656-918), Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 2011, ss.76.
[66] Danişmend, İsmail Hami, İzahlı Osmanlı Kronolojisi, c.1 (1258-1512 / H. 656-918), Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 2011, ss. 76.
[67] EDİRNELİ ORUÇ BEĞ (Tarihsiz), Oruç Bey Tarihi, Atsız Neşri.
[68] Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, c. 1, Ankara 2015, ss. 180.

Hayrettin Paşa'dan yardım talep etmiştir. Bu teklifin kabul edilmesi ile Hayrettin Paşa ordusunu güneye doğru yöneltmiştir. Bu durumu haber alan II. Balsa'nın kuvvetleri ile Osmanlı ordusu Viyossa (Devol) Nehri kenarında karşılaşmış, yapılan mücadele sonucunda II. Balşa maktul düşmüştür. Böylece en güçlü Arnavut beyi olan II. Balsha'nın Osmanlı güçleri tarafından yenilmesi, bölgede Osmanlı hakimiyetinin tanınmasını sağlamıştır.[69]

II. Balsha'nın ölümünün ardından Avlonya, eşi Regina Balsha'nın hakimiyetine geçmiştir. Bu dönemde Regina Balsha, diğer Arnavut beylerinin yapmış olduğu gibi Venedik Cumhuriyeti'nden yardım talep etmiş, olumlu yanıt alamamıştır. Bu noktada hem Osmanlıların hem de Venedik Cumhuriyeti'nin birbirleriyle karşılaşma konusunda çekingen davrandıkları söylenebilir. Bu durumda Osmanlı Devleti'nin yapılan ilk harekatta bu topraklar üzerinde hakimiyet kurmadığı görülmektedir. [70] Buna neden olarak Osmanlı'nın Venedik Cumhuriyeti'ni doğrudan karşısına almak istememesi etkili olabileceği gibi 1390 yılında yapılan Osmanlı-Venedik ticari sözleşmesinin de etkisi olabilir.[71] Ayrıca Ankara Savaşı'nın ortaya çıkardığı merkezi gevşemeden yararlanan Arnavut beylerinin etkisi de söz konusudur.

Balkanlarda yer alan Osmanlı beyleri, Osmanlı Devleti'nin taht kavgaları ile meşgul olduğu Fetret Devri (1402-1413)'nde akınlarına devam etmişlerdir. Balkanlardaki birçok bölgeye Osmanlı hakimiyetinin taşınmasını sağlayan beyler, nihayet Mehmed Çelebi döneminde, 1417 yılında Avlonya'yı fethetmişlerdir. Böylece Avlonya'da 495 yıl sürecek olan Osmanlı hakimiyetini başlatmışlardır.[72]

Avlonya'nın fethi konusunda mevcut kaynaklar fethin 1417 senesinde gerçekleşmiş olduğunda hemfikir olmakla birlikte, fethin gerçekleşme şekli konusunda bu kaynaklar arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar şu şekildedir; İsmail Hami Danişmend'in İzahlı Osmanlı Kronolojisi adlı eserine göre Raguza Balsha'nın Venedik'ten yardım talep etmesinin ardından cevap beklediği

[69] İnalcık, Halil, "Arnavutlukta Osmanlı Yerleşmesi ve İskender Bey İsyanının Menşei", Fetih ve İstanbul c. 1, s. 2, İstanbul 1953, ss. 155.
[70] İnalcık, Halil, "Arnavutlukta Osmanlı Yerleşmesi ve İskender Bey İsyanının Menşei", Fetih ve İstanbul c. 1, s. 2, İstanbul 1953, ss. 155.
[71] Pedani, Maria Pia, "Venedik", DİA, c. 43, ss. 44-47.
[72] Gegaj, Athanese, L'Albanie et l'Invasion turque au XV' Siöcle, ss. 29.

sırada Osmanlı birliklerinin bölgeyi ele geçirdiği belirtilmektedir.[73] Mufassal Osmanlı Tarihi'nde ise, Avlonya'nın o dönem Jast Kastriyota'nın elinde olduğu ve 1416'de yapılan mücadele ile şehrin Osmanlılar tarafından fethedildiği, Venediklilerin arabuluculuğu ile fethedilen bölgelerin Kastriyota ailesine iade edildiği belirtilmektedir.[74] Bir sonraki yıl Avlonya'nın yeniden fethedilerek Adriyatik'te Osmanlı hakimiyetinin yerleştiği şeklinde yer almaktadır. Kroniklerde ise yalnızca fethin gerçekleştiği bilgisi verilerek ayrıntıya yer verilmemiştir.

Balkan topluluklarının, Roma Dönemi hariç tutulduğunda, siyasal bir bütünlük sağlayamamış olmaları, bölgenin sürekli bir mücadele alanı özelliğini kazanmış olması, yerli kabilelerin kendi hayatlarını sürdürebilecek faaliyetlerde bulunmalarını zorunlu kılmıştır. Öyle ki bazı durumlarda aynı köke mensup kabileler birbirleri aleyhine faaliyetlerde bulunmuş, hatta farklı inanışlar ve diller benimsemişlerdir.[75] Bu durum göz önünde bulundurulduğunda Osmanlı Devleti'nin bölgede uygulamış olduğu tımar sistemi, yerli halkın dinine, diline ve kendi yaşayış tarzına ciddi bir müdahalede bulunmuyor olması, yerli halkın Osmanlı hakimiyetine yakınlaşmasını sağlayan sebeplerin başlıcaları olmuştur. Yalnız bu durumun aksinin de görüldüğü belirtilmelidir. Örneğin, Osmanlı hakimiyeti öncesinde bölgedeki toprakların büyük çoğunluğuna sahip olan Arnavut Beyleri, bu toprakların tımar sistemi ile maddi bakımdan küçülmesini pek hoş karşılamayarak isyanlarda bulunmuşlardır. Ancak bu durum çalışmanın konusunun dışında kalmakla birlikte konu ile ilgili Halil İnalcık'ın "Arnavutluk'ta Osmanlı Hakimiyetinin Yerleşmesi ve İskender Bey İsyanının Menşei" adlı çalışmasına bakılabilir.[76]

1.4 Osmanlı Hakimiyeti'nde Avlonya

1417 senesinde Çelebi Mehmed döneminde Avlonya, Osmanlı Devleti sınırlarına dahil olması ile Osmanlıların, Adriyatik sahillerindeki ilk limanı olmuştur.[77] Ayrıca bu limanın Osmanlıların Adriyatik'teki en büyük limanı olduğu

[73] Danişmend, İsmail Hami, İzahlı Osmanlı Kronolojisi, Cilt 1 (1258-1512 / H. 656-918), Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 2011, ss. 195.
[74] Cezar, Mustafa, Mufassal Osmanlı Tarihi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2010, c. 1., ss. 248.
[75] Jelavich, Barbara, Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar, Küre Yayınları, 6. Baskı, İstanbul 2009, ss. 27.
[76] İnalcık, Halil, Arnavutluk'ta Osmanlı Hakimiyeti'nin Yerleşmesi ve İskender Bey İsyanının Menşei, Fatih ve İstabul Dergisi, 1953, ss. 152-175.
[77] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA. 4, ss. 118.

da bilinmektedir.[78] Fethin ardından bölgede ilk olarak bir tersane kurularak, gemicilik faaliyetlerine başlanmıştır. Daha sonra bu bölge askeri üs statüsü kazanarak, Osmanlı Devleti'nin Adriyatik'teki fetih hareketlerinde harekat noktası olmuştur. Fatih Sultan Mehmed döneminde Gedik Ahmet Paşa önderliğinde İtalya üzerine yapılan Otranto Seferi başta olmak üzere, Kefalonya, Zaklisse (Zakynthos), Ayamavra (Levkas) bölgelerinin fethinde ve Kanuni Sultan Süleyman döneminde yapılan Korfu Seferi'nde askeri üs olarak hizmet vermiştir.[79] Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde belirtildiği üzere Avlonya'da imar faaliyetlerine de önem verilmiştir. Osmanlı hakimiyeti döneminde Avlonya Kalesi inşa edilmiştir. Şehirde 3 adet medrese, 5 adet sıbyan mektebi, 3 adet tekke, 1 hamam, 4 han ve 417 çarşı, pazar dükkanı olduğu belirtilmektedir.[80] Ayrıca Viyossa Nehri'nde yer alan bataklık, hastalık yayması nedeniyle 1474 ve 1551 tarihlerinde Osmanlılar tarafından kurutulmaya çalışılmıştır.[81]

Avlonya şehri, ticari niteliğini her zaman koruyan bir şehir olmuştur. Bu niteliği bakımından bölgedeki istilalar ve siyasal çekişmelerden olumsuz etkilenmiştir. Özellikle Roma İmparatorluğu döneminde, Via Egnatia'nın yapımı ile ticari açıdan oldukça gelişmiş olan şehir, Roma hakimiyeti sonrasında zayıflamıştır. Ancak Osmanlı Devleti döneminde bu özelliği yeniden ön plana çıkarılmıştır. Osmanlı Devleti, Avlonya ile İstanbul ve Bursa gibi merkezlerle ticari bağlar oluşturmuştur.[82] Ayrıca bölgeye İspanyollar, Katalonyalılar, Valencialılar, Mistralı Yunanlılar, Calabrialı, Otrantolu ve Sicilyalı İtalyan kökenli birçok farklı bölgeden Yahudiler yerleştirilerek, ticaretin canlandırılması hedeflenmiştir.[83] Böylece şehir 15. yüzyıldan 16. yüzyılın sonlarına kadar ticari açıdan en parlak dönemlerini yaşamıştır.[84] Avlonya'da Venedik balyosu ve Dubrovnik

[78] Giakoumis, Konstantinos, "Osmanlıların Otranto ve Apulia Seferi (1480-1481)", Türkler C.9, Yeni Türkiye Yayınları, ss. 373-382.
[79] Turan, Sinan Namık, "Seyahatname'den Yansıdığı Biçimiyle 17. Yüzyıl Arnavutluk Şehirlerinde Kimlik, Kültür ve Toplumsal Yapılar", Sosyoloji Konferansları, Yıl: 2015, c. 1, s.51, ss. 83-106.
[80] Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Sekizinci Cilt), Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985, ss. 438.
[81] 367 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rum-İli Defteri ile 94 ve 1078 Numaralı Avlonya Livası Tahrir Defterleri (926 - 1520 / 937 - 1530), Başbakalnlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını, c. 3, Ankara 2008.
[82] Turan, Sinan Namık, "Seyahatname'den Yansıdığı Biçimiyle 17. Yüzyıl Arnavutluk Şehirlerinde Kimlik, Kültür ve Toplumsal Yapılar", Sosyoloji Konferansları, Yıl: 2015, c. 1, s.51, ss. 83-106.
[83] Veinstein, Gilles, "Avlonya (Vlora): 16. Yüyılın İkinci Yarısında Via Egnatia'da Bir Menzil", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 241-150.
[84] İnalcık, Halil, "Arnawutluk", Encyclopedia of Islam I, London 1965, ss. 653.

konsolosunun bulunması bunu gösteren durumlardan birisidir.[85] 16. yüzyılın ilk yarısında bölgeye gelen seyyahlar tarafından Avlonya, çok bakımlı ve güzel bir yer olarak tanımlanmıştır.[86] Ayrıca Avlonya'nın sahip olduğu tuz ve buğday, bölgenin Venedikliler tarafından işgal girişimlerinde bulunulmasına sebep olmuştur.[87] Bununla birlikte Avlonya gümrük defterinde yer alan bilgilere göre, Osmanlı İmparatorluğu'nun geri kalan bölgelerinden buraya birçok mal geldiği de belirtilmektedir.[88] Şehrin yakınında üretilen tuz ve katran devletin belirlediği fiyatlar üzerinden satın alınırken, her türlü kumaş, halı, kadife, pamuklu tekstil ürünleri, baharat ve deri ürünleri ticaretin eksenini oluşturmuştur.[89] Osmanlıların şehirde yapmış olduğu ticari geliştirmeler neticesinde Avlonya'daki deniz üssü 16. yüzyılda Venedik donanması ve ticaret gemilerine meydan okuyabilecek seviyeye ulaşmıştır.[90]

Fatih Sultan Mehmed zamanında, 1466 yılında sancak statüsüne ulaşan Avlonya'ya ait günümüze ulaşmış en eski tahrir defteri H.835 tarihli Arvanid Defteri'dir. Yalnız bu defter içerisindeki kayıtlarda Avlonya kazasının isminin yer almaması dikkat çekici bir durum olmakla birlikte, içerisinde sonradan Avlonya Sancağı ismi altında yer alan Argirikasrı, Klisura, Kanina, Belgrad, Tmorince, İskarapar, Pavlo Kurtik, Çartolos ve Akçahisar vilayetleri yer almaktadır.[91] H. 912 tarihli Avlonya Sancağı Defteri'nde ise Avlonya merkez olmak üzere Belgrad[92], İskarapar, Ergiri Kasrı, Kanina, Depedelen ve Premedi vilayetleri bulunmaktadır.[93] 16. yüzyılda tutulan defterlere göre Avlonya'nın nüfusu 1506 yılında 665 hıristiyan, 97 yahudi hanesi olmak üzere 762 haneden oluşmaktaydı. Bu da yaklaşık 3800

[85] İnalcık, Halil, Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi I (1300-1600), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2018, ss. 320.
[86] Veinstein, Gilles, "Avlonya (Vlora): 16. Yüyılın İkinci Yarısında Via Egnatia'da Bir Menzil", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 241-150.
[87] Veinstein, Gilles, "Avlonya (Vlora): 16. Yüyılın İkinci Yarısında Via Egnatia'da Bir Menzil", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 241-150.
[88] Veinstein, Gilles, "Avlonya (Vlora): 16. Yüyılın İkinci Yarısında Via Egnatia'da Bir Menzil", Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1999, ss. 241-150.
[89] Turan, Sinan Namık, "Seyahatname'den Yansıdığı Biçimiyle 17. Yüzyıl Arnavutluk Şehirlerinde Kimlik, Kültür ve Toplumsal Yapılar", Sosyoloji Konferansları, Yıl: 2015, c. 1, s.51, ss. 83-106.
[90] İnalcık, Halil, Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi I (1300-1600), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2018, ss. 320.
[91] İnalcık, Halil, Defter-i Suret-i Sancak-i Arvanid, Türk Tatih Kutumu Basımevi, Ankara 1988.
[92] Bahsi geçen Belgrad, Arnavutluk'ta yer alan ve sonradan Berat olarak adlandırılan bölgedir.
[93] İnalcık, Halil, "Stefan Duşan'dan Osmanlı Hakimiyetine", Fatih Devri Üzerine Tetkikler ve Vesikalar I, 1954, ss. 137-184.

civarında bir nüfusa tekabül etmekteydi.[94] Müslüman nüfus çok az olmakla birlikte bunlar Kanina Kalesi'ndeki askeri garnizonda bulunuyordu. [95] Buradan da anlaşılacağı üzere Osmanlı İmparatorluğu tarafından bölgede dini hoşgörü en üst düzeyde tutulmuş ve İslamlaşma ciddi olarak 17. yüzyılda görülmeye başlanmıştır.[96] Bu dönem aynı zamanda Avlonya'nın ticari olarak zayıfladığı ve bölgedeki Yahudilerin farklı yerlere göç ettikleri döneme de rastlamaktadır. 16. yüzyılın sonları itibariyle Avlonya'daki tımarların büyük çiftliklere dönüşmesi, bölgedeki toprak sahiplerinin zenginleşmesi, iltizamların artması ekonomiyi zayıflatmış ve bölgede merkezi kontrolün etkisini azaltmıştır. 1690'daki Venedik istilasının ardından iyice gerileyen şehir, 19. yüzyılda sancak merkezi olma özelliğini de kaybetmiştir.[97] Balkan Savaşları sırasında isyancıların merkezi olan Avlonya, Arnavutluk'un 1902'de bağımsızlığını ilan etmesiyle 495 yılın ardından Osmanlı hakimiyetinden çıkmıştır.

[94] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA, c. 4, ss. 118.
[95] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA, c. 4, ss. 118.
[96] Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Sekizinci Cilt), Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985, ss. 438.
[97] Kiev, Michael, "Avlonya", DİA, c. 4, ss. 118.

İKİNCİ BÖLÜM

2. 20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ

Bu çalışmaya ana kaynak olarak yön veren 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili, Hicri 974, Miladi 1566-1567 tarihlerinde Avlonya kadısı tarafından kaleme alınmıştır. Bu tarihler, Kanuni Sultan Süleyman'ın hükümdarlığının son zamanları ile II. Selim Devri'nin ilk dönemlerine denk gelmektedir. Yapılan çalışmada defterin hacminden ve yoğunluğundan dolayı ilk 50 varak olan kısım incelenmiştir. İlk sayfalar zarar görmüş olduğundan defterin kim tarafından tutulduğu bilgisi belli olmamakta ve dönemin yerel yöneticileri de bilinmemektedir. Fakat defter içerisindeki kayıtların işaret ettiği üzere bahsi geçen dönemde Avlonya sancakbeyinin Ali Bey olduğu tespit edilmiştir.[98] Ayrıca bir çok kaydın şahitler kısmında yer alan Katip Ömer'in yazıcı olarak görev aldığı da söylenebilir.[99] Kazada Süleyman Subaşı ve Meriç Subaşı adlı iki subaşı olduğu, ayrıca yine sicilde yer alan bilgilerden Avlonya'da bir balyos bulunduğu da tespit edilmiştir.[100]

Defterin yazımında ta'lik yazı stili kullanılmıştır. Her varakta 8 ila 10 adet kayıt bulunmaktadır. Bu varaklar oldukça yoğun bir şekilde doludur. Fakat birçok kayıt defterin taranma işlemi sırasında zarar gördüğünden okunamaz halde olan kayıt sayısı fazladır. Bununla birlikte okunabilen kayıtların içerisinde de silinmiş yerler mevcuttur. Bu çalışma içerisinde mevcut kısımda toplamda 366 adet kayıt transkribe edilmiştir.

Çalışmaya konu olan 366 kayıt içerisinde, mülk satışları, borç ikrarları ağırlıkta olmak üzere, boşanma, nikah, darp ve yaralama, cinayet, vakıf, mehir, vasi tayini, hırsızlık, komşuluk hakları, miras, tereke, ferman, vergi ve tamir işleri gibi birçok farklı konuya değinilmektedir. Bu açıdan defterin oldukça zengin olduğunu

[98] Varak 33, Sütun B, Numara 2 / Varak 26, Sütun A, Numara 1

[99] Varak 1 / Sütun B / Numara 1, Varak 2 / Sütun B / Numara 3, Varak 2 / Sütun B / Numara 4, Varak 3 / Sütun B / Numara 4, Varak 4 / Sütun A / Numara 2, Varak 4 / Sütun A / Numara 3, Varak 4 / Sütun A / Numara 4, Varak 5 / Sütun B / Numara 3, Varak 5 / Sütun B / Numara 4, Varak 6 / Sütun A / Numara 2, Varak 6 / Sütun A / Numara 3

[100] Varak 35 / Sütun B / Numara 4 ve Varak 42 / Sütun B / Numara 2, Varak 44 / Sütun B / Numara 5, Varak 25 / Sütun A / Numara 5

belirtmek mümkündür. Ayrıca defterdeki kayıtlar içerisinde Osmanlı Devleti'nin askeri faaliyetlerine işaret eden seferler ile ilgili vesikalar da bulunmaktadır.[101] Bu vesikalar şer'iyye sicillerinin askeri açıdan önemini de kanıtlar niteliktedir.

Sicildeki kayıtların değerlendirmesine geçmeden önce bölgenin yerel ve siyasi olarak içerisinde bulunduğu durumu göz önünde bulundurmak gerektiğinden öncelikle bu konu hakkında kısa bir bilgi verilecektir.

Avlonya şehrinin stratejik konumu nedeniyle askeri ve ticari bir kimliğe sahip olduğu daha önce belirtilmiştir. Bununla birlikte şehrin içerisinde yer alan etnik ve dini çeşitlilik yanında bu şehrin transit bölge olması bölgedeki hareketliliği dahada artırmıştır. Sicilde yer alan kayıtların yoğunluğunu bu şekilde açıklamak mümkündür. Ayrıca sicilin tutulduğu tarih de bize bu konuda bilgi sağlayabilir. 16. yüzyıl Avlonya şehrinin en parlak dönemi olmuştur. Osmanlı hakimiyetinin gelişi ile birlikte bölgenin ticari yönden canlandırılması için faaliyetlerde bulunulmuştur. [102] Bu faaliyetlerin istenilen sonucu verdiği bölgedeki hareketlilikten ve bölge üzerine tutulmuş olan tımar defterlerindeki nüfus artışından gözlemlenebilir. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin de en parlak dönemine rastlayan bu yıllar, Kanuni Sultan Süleyman'ın hakimiyetinin son yıllarına denk düşer.

Avlonya şehri, 16. yüzyılın ilk yarısında yaşamış olduğu parlak devri, yüzyılın ikinci yarısından itibaren kaybetmeye başlar. Kanuni Sultan Süleyman'ın ölümüyle birlikte imparatorluk genelinde yaşanan sıkıntılar, ticari alanda da kendisini hissettirir. Avlonya'nın da bu durumdan etkilenen şehirlerden birisi olduğu sicilde yer alan kayıtların çoğunluğunun ekonomik bilhassa mülk satışı şeklinde olmasından çıkarılabilir. Bu dönem ayrıca daha önceden bölgeye ticaretin canlandırılması amacı ile yerleştirilmiş olan Yahudi nüfusun bölgeyi terk ettiği zamana da rastlar. Bu duruma tımar sisteminin bölgede bozulduğunu gösteren iltizam ile ilgili kayıtlarda örnek teşkil etmektedir.[103]

[101] Varak 36 / Sütun A / Numara 2, Varak 42 / Sütun A / Numara 4
[102] Kaleshi, Hasan, "Türklerin Balkanlar'a Girişi ve İslamlaştırma", (Çev. Kemal Beydilli), Tarih Enstitüsü Dergisi, Sayı. 10-11, İstanbul 1979-1980, ss. 181.
[103] Varak 34, Sütun A, Numara 2

Araştırmada sicil; sosyal hayat, asayiş durumu, aile hukuku, idari durum, kadın ve ekonomi olmak üzere altı ana başlık altında değerlendirilerek incelenmiştir. Bu konular kendi içerisinde de sicildeki belgelerin türüne göre alt başlıklara ayrılarak ele alınmıştır.

2.1 Sosyal Hayat

Sicildeki kayıtlar Avlonya'da farklı etnik ve dini nitelikte toplulukların bulunduğu göstermektedir. Bu topluluklar arasındaki iletişim çoğunlukla ticari ilişkiler üzerinden yürümekle birlikte oldukça yoğundur. Sosyal niteliğe sahip kayıtların sicilde yer alan kayıtların geneline oranla az olması, deftere anlaşmazlıkların yansımasından dolayı, söz konusu ilişkilerin iyi durumda olduğu söylenebilir. Ayrıca Müslüman ve diğer dinlere mensup şahıslar arasında hukukun uygulanması konusunda herhangi bir ayrım gözetilmediği de incelenen vesikalarda açıkça görülmektedir. Bölgede Müslüman nüfusun az olduğu, daha önce Avlonya üzerine yapılmış tahrir çalışmalarında belirtilmekle birlikte sicildeki kayıtlarda bu bilgiyi destekler niteliktedir. Kayıtların çoğunluğu Yahudi ve Hıristiyan şahısları konu almaktadır.

Avlonya'da sosyal ilişkiler farklı inançlara ve etnik gruplara tabi olunmasına rağmen oldukça yoğundur. Ayrıca bu ilişkilerde dini ve etnik farklılıkların bir etken olmadığı, bir kaynaşma ortamının varlığından bahsedilebilir. Bu durum gerek alım-satım vesikalarında gerekse kiralama, vasilik gibi kayıtlarda açıkça görülmektedir. Müslüman ve gayrimüslim şahıslar arasında karşılıklı güvene dayalı bir ilişkinin var olduğu söylenebilir.

Sosyal ilişkilerin daha ayrıntılı ve örnekler ile daha anlaşılır olması amacı ile komşuluk ilişkileri, tamir işleri olmak üzere iki başlığa ayrılmıştır. Fakat ilerleyen sayfalarda yer alan konularda da bu ilişkilere dair bir gözlem yapılabilir.

2.1.1 Komşuluk Hakkı Davaları

Osmanlı Devleti'nde mahalle, yerel bir mekan olmasının yanı sıra idari ve dini nitelikler de taşımaktaydı. Mahalleyi oluşturan hanelerin sahipleri genellikle aynı dine mensup kişilerden oluşmakta ve bu şahıslar belli ölçüde birbirlerinden sorumluydular. Komşular arasında mahalle çatısı altında bir dayanışma ortamı

bulunmaktaydı. Örneğin; mahallede gerçekleşen bir cinayet suçunun failinin bulunamaması durumunda bütün mahalle halkı bu durumdan sorumlu tutulur ve diyet adı verilen cezanın bedelini tüm mahalle sakinleri öderdi.[104] Aynı zamanda mahallenin huzurunu bozacak herhangi bir olay yaşandığında bu olaydan sorumlu kişi, mahallelinin ortak talebi üzerine mahalleden ihraç edilebilmekteydi.

Sicilde yer alan kayıtlar ele alındığında sicilin geneline oranla, komşuluk ilişkileri ile ilgili vesika sayısı oldukça azdır. Bu durum bölgedeki komşuluk ilişkilerinin iyi düzeyde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Az sayıda olan kayıtlar ise, komşular arası sınırların ihlali, birbirlerinin mallarına zarar verme, bir mahallede ölü bulunan kişi hakkında soruşturma gibi konulara değinmektedir. Bunlardan bazıları şu şekildedir;

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kaniye zımmilerinden Baba Hoka nam zımmi meclis-i şer'e gelüp kal'a-i kaniye zımmilerinden Vaso nam zımmi muvacehesinde takrir-i da'va kılup benim evimin damlalığı kurbunda olan sokak yeri benim mülküm olup ve mezbur Vaso'nun evine muttasıl bir divarı olup haliya zikr olan divardan kapu açup benim sokak yerime çıkmak ister küll-i surr-i vardır men olunmasın talep ederim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezbur Vaso'ya su'al olundukta zikr olan sokak yeri mezbur Baba Hoka'nın mülküdür deyu mukırr ve mu'terif oldukda kabli mezbur Vaso zikr olan divarından kapu açmak ile mezbur Baba Hoka'nın mülküne küll-i surri olduğuna Hasan Bey ve Kasım Subaşı ve Mustafa Topçu nam kimesneler şehadet eylemekde yine üslup üzere divar olup kapu açılmasına mezbur Vaso'ya tenbih olunduğu Baba Hoka talebiyle kayd-ı sicil tahriren fi'l-yemvü's-sani'aşer min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[105]

Yukarıda geçen belgede birbirine bitişik hanelerde yaşayan iki komşu arasındaki sınır tartışması görülmektedir. Kayıtta Vaso adlı zımminin evine açmış olduğu kapının, komşusu Baba Hoka adlı zımminin sokak yerine açılması hakkında bir şikayet söz konusudur. Bu şikayet üzerine kadıya başvurulması sonucunda

[104] ERGENÇ, Özer (1984), "Osmanlı Şehrindeki "Mahalle" nin İşlev Nitelikleri Üzerine", Osmanlı Araştırmaları, IV, ss. 69.
[105] Varak 7 / Sütun A / Numara 2

şikayetçi olunan Vaso adlı zımmiye, kadı tarafından açmak istediği kapıyı yapamacağı bildirilmiştir.

Bahsi geçen kayıt göz önünde bulundurulduğunda şehirde yer alan evlerin birbirine çok yakın yahut birleşik olduğu anlaşılabilir. Mülk sahibi olan Baba Hoka'nın arazisinin bir kısmının sokak yeri olarak nitelenmesi ve bunun kadı tarafından kabul edilmiş olması, Osmanlı Devleti'nde yerleşim bölgelerindeki sokak yerlerinin devlete ait olmadığını gösteren bir kanıt niteliğindedir. Ayrıca sicile konu olan davalı Vaso'nun, Baba Hoka'ya ait sokak tarafına kapı açmak isteği iki şekilde yorumlanabilir. Bunlardan ilki evin yeni yapılmış veya mevcut bir kapısının bulunup bulunmadığı ile ilgilidir. Ancak yeni yapılmış olması olasılığı bölgedeki mülk satışlarının fazlalığı ve bölgenin ticari önemini yavaş yavaş yitirerek halkın başka bölgelere göç etme eğilimi olan bir döneme denk geldiğinden zayıftır. Diğer bir durumsa ikinci bir kapı açma isteği yahut mevcut kapının yerini değiştirme durumda, diğer kapının iptalini gerektiren bir mevzu olduğunu göstermektedir. Bu nedenler komşular arası ilişkiler veya evin konumuna göre değişiklik gösterebileceğinden hangisi olduğuna işaret edecek bir açıklama bulunmamaktadır. Ayrıca kayıtta davacının şikayetçi olmasının arkasında yatan sebebin, komşular arasında mevcut bir anlaşmazlıktan mı, sokak aralıklarının çok dar olmasından aynı yöne bakan iki kapıdan rahatsızlık duyulmasından mı, yoksa yalnızca davacı Baba Hoka'nın kendi mülkü olduğu için sokağın bu kısmının kullanılmasını istememesinden mi olduğuna dair herhangi bir açıklama bulunmadığından belirsizlik söz konusudur.

Avlonya'daki mahallelerde hanelerin birbirleri ile birleşik yahut çok yakın olduğu söylenebilir. Ayrıca bu hanelerin birer avluya sahip olduğu ve yapılmış oldukları bölgedeki sokak arazilerinin kişilerin mülklerine dahil olduğu görülmektedir. Bu durum Osmanlı mahalle hayatının bütünlüğünün de bir göstergesidir. Her ne kadar mahallenin güvenliğinden ve idaresinden sorumlu kişiler devlet tarafından atanıyor olsa da mahalle, üzerinde barınan şahısların ortak mülkü niteliğini taşımaktadır.

Yukarıda yer alan sicil ve benzer diğer kayıtlar göz önünde bulundurulduğunda Avlonya şehrindeki mahalleleri; birbirilerine çok yakın veya birleşik evlerden oluşan, sokak aralıkları komşular arası rahatsızlığa yol açabilecek

seviyede dar, her biri birer avluya sahip, "tahtani ve fevkani" nitelendirmesinden dolayı iki katlı hanelerden oluşan bir yapılanma olarak tanımlamak mümkündür. Bununla birlikte bölgedeki mülk satışlarının fazlalığından hareketle şehrin mali açıdan iyi bir seviyeye sahip olduğunu ve emlak satışlarının ticari hayatın önemli bir kısmını oluşturduğu söylenebilir.

" Sebeb-i tahrir-i küttab-ı şer' budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyede sakin olup fevt olan Hüsrev nam kimesnenin avreti Elmiyas (?) avreti Samis binti 'Abdullah nam hatunun oğlu olan Mustafa karye-i mezbure içünde maktul bulunmağın maktul-ü mezburun diyetini talep itmek içün mezbur hatun yanından vekaleti sabit olup ve diğer oğulu Memi Bey tarafından vasisi olan Avlonya kal'ası müslimleri kethüdası Divane Kara Mustafa nam kimesne karye-i mezbure ahalisi ba-cemih'um meclis-i şer'e ihzar idüp üzerlerine şöyle takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Mustafa karye-i mezbure içünde katl olunup karye-i mezbure ahalisi maktul-ü mezburu alup ahar yerde nabedid eylediler didikte bi'l-mukabele mezbur karye-i mezbur ahalisinden keyfiyet-i ahval su'al olundukda inkar ile cevap virdiklerinden sonra mezbur Mustafa Kethüda'dan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta yine kadir olunmamağın karye-i mezbure ahalisine yemin virüp ölen(?) zimmetlerine hakim olunup talepleriyle işbu vesika ber-sebîl-i temessük ketb olunub ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974" [106]"

Yukarıda geçen kayıt ise Gurişte karyesinde ölü bulunan Hüsrev adlı Müslümanın, annesi ve kardeşi tarafından ölümünün araştırılmasını talep etmesi üzerinedir. Bu konu hakkında vasi atadıkları Kethüda Divane Kara Mustafa, maktulün bulunduğu Gurişte karyesindeki halkın tümünü suçtan yükümlü tutarak şikayette bulunmuştur. Ayrıca vasi, suçlamaya ek olarak maktulün diyetinin bölge ahalisi tarafından ödenmesini de talep etmektedir. Kethüda'nın şikayeti üzerine bölge ahalisi kayıtta belirtildiği üzere sorgulanmış, bu suçlamayı inkar etmişlerdir. Yapılan soruşturma sonucunda ahalinin durumu inkar etmesi ve gerekli görülmesi üzerine durumun tekrarlandığı halde bir sonuca varılamaması neticesinde diyet gerekli görülmemiştir.

[106] Varak 28 / Sütun B / Numara 2

Öncelikle kayıtta maktulün Gurişte adlı karyede ikamet ettiği ve kendisinin ölü olarak bulunduğu yerinde bu karye olduğu, dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Bununla birlikte maktulün ölümünden bütün bir karyenin sorumlu tutulması, cesedin herhangi bir mahallede yahut yerleşim alanının yakınında bulunmadığını göstermektedir. Çünkü Osmanlı mahallesinde ölen bir kişinin cezasından tüm karye değil yalnızca olayın gerçekleştiği mahalle halkı sorumlu tutulmaktadır. Ayrıca maktulün ailesinin tüm karyeyi diyetin yükümlülüğü altına sokması, bu konuda şüphelendikleri herhangi bir şahıs ya da şahısların olmadığının da göstergesidir.

Kayıtta cesedin bulunduğu yere dair bir bilgi verilmemekle birlikte "ahar" yani başka bir yere götürüldüğü nitelemesi yapılmaktadır. Bu durum karyenin dışında olduğuna işaret ettiği gibi, maktulün bulunmuş olmasından da karyenin çokta uzağında yer almadığı sonucu çıkarılabilir. Maktulün bulunmasına dair bilginin kıtlığı konuyla ilgili soruşturmanın, bir sonuca varmasında umutsuzluğa işaret etmekte veyahut bu konunun araştıracak kişiler nezdinde önemsenmediği şeklinde yorumlanabilir. Aksi halde maktulün bulunduğu yer konu olmasa bile ne şekilde bulunmuş ve kim tarafından bulunmuş olduğuna dair bilgiler, suçlunun bulunması konusunda can alıcı noktalardandır. Sicilde yer alan cinayet davalarının[107] hiç birisinde suçlu tespit edilememekle birlikte, dönemin şartları gereği bu durum oldukça normal değerlendirilebilir. Bu nedenle dava hakkında soruşturma yürütecek kişilerin, bir sonuca ulaşılamayacağı düşüncesi ile az bilgi vermiş olması muhtemeldir. Mevcut davada maktulün bulunduğu bölgenin herhangi bir yerleşim alanına yakın olmaması ve şüphe duyulan bir kişinin, ayrıntılı bilginin kayda yansıtılmaması, özellikle bu gibi durumlarda Osmanlı hukuk sisteminde soruşturmada bir dönüm noktasını oluşturan herhangi bir şahidin bulunmuyor olması, soruşturmanın bir neticeye ulaşmamasındaki asıl etkenler olmuştur. Ayrıca maktulün ölümünden sorumlu kişinin cesedin yerleşim alanına yakın bir yerde bulunması halinde bölge ahalisinin topluca cezalandırılacağı bilgisine sahip olduğu da dikkate değer bir durumdur. Öyle ki suçlu bu cezaya hiçbir şekilde ortak olmamak için cesedi yerleşim alanının dışında bir yere taşımış veya cinayeti burada işlemiştir. Bu konu hakkında da bilgi yetersiz olduğu için kesin bir

[107] İlgili bölüme bakınız. Cinayet başlığı s.44

sonuca varmak mümkün değildir. Ancak suçlunun bu bilgiye sahip olması ya bölge halkının hukuki kurallara hakim olduğunun ya da suçu işleyen şahsın hukuki uygulamaların bilgisine sahip olacağı bir makamda yer aldığına işaret edebilmektedir.

2.1.2 Vakıf ve Tamir İşleri

Kelime anlamı olarak durmak, alıkoymak anlamına gelen vakıf kelimesi terim olarak "bir malın mâliki tarafından dinî, içtimaî ve hayrî bir gayeye ebediyen tahsisi" anlamına gelmektedir.[108] Vakıflar Allah'ın mülkü sayılmasından dolayı onlara kimse dokunamaz, müdahale edemezdi.[109] Vakfedilen mallar ve bunların gelirleri, herhangi bir karşılık beklenmeden, devlete ve ihtiyacı olanlara hizmet için kullanılmaktaydı. Vakıflar çeşitli şekillerde olabilmekteydi. Bunlar geliri yardım için kullanılan bir arazi, toprak olabileceği gibi, değirmen, hastane, yetimhane, aşevi, medrese, yol, geçit ve çeşme gibi yapılar şeklinde de olabilmekteydi.

Vakıflar, vakfedenin belirlediği bir amaç için hizmet vermekteydi. Bu hizmet vakfedilen malın çeşidine göre farklılık gösterir ve belirlenen amaç dışında hizmet vermesi söz konusu olamazdı. Ayrıca vakıftan kimlerin yararlanacağı da vakfın kurulduğu sırada belirlenen bir unsurdur.[110] Vakıflar, mütevelli adı verilen bir görevli tarafından yönetilmektedir. Mütevelli sayısı genellikle tek kişi olmakla birlikte büyük vakıflarda birden fazla mütevelli olduğu da görülmektedir. Mütevelli, vakıftaki bütün işlerle ilgilenmelidir. Vakıf üzerinde tüm yetkiye sahip olan mütevelliler, gerekli durumlarda kadının iznine başvurmaktadırlar.

Vakıfların yöneticisi olan mütevellilerin başlıca görevlerinden birisi vakıf malların tamiri konusudur.[111] Tamirin yapılmasında konuyla ilgili bir şart gerekmemekle birlikte bu konu vakfın yapacağı hayır işlerinden bile önce tutulmaktadır.[112]

---

[108] Günay, Hacı Mehmed, "Vakıf", DİA, c. 42, ss. 475-479.
[109] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 48.
[110] Eren, Fikret. "Osmanlı Dönemi Vakıfları." Vakıf Haftası Dergisi, Yıl:1987, s. 5, ss. 195-201.
[111] Akgündüz, Ahmet. "Eski Hukukumuzda Vakıf Malların Tamiri ve Muhafazası." Vakıf Haftası Dergisi, Yıl: 1994, s. 11, ss. 115-122.
[112] Akgündüz, Ahmet. "Eski Hukukumuzda Vakıf Malların Tamiri ve Muhafazası." Vakıf Haftası Dergisi, Yıl: 1994, s. 11, ss. 115-122.

Avlonya Şer'iyye Sicili'nde ise vakıf tamirleri konusu hakkındaki kayıt sayısı oldukça azdır. Mevcut kayıtlar ise harab olan değirmen, yol gibi yapıların tamirinin yanı sıra, değirmenlerin çarklarının temizlenmesi ve arındırılması konularını içermektedir.

"Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Avlonya kazasına tab'i Çirnat nam karye zımmilerinden olup merhum Kasım Paşa'nın vakıf-ı asiyabına amil olan Dimo Tanoş nam zımmi asiyab-ı mezburun kremidlerini ve tahtalarını vesa'irlerini harab ettiğüne ikrar eylemeğin mezbur Dimo'ya zikr olan değirmen kiremidlerini ve tahtalarını yol vesa'irlerini tamir etmeği tenbih olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur[113]"

Yukarıda yer alan vakıf ile ilgili kayıt, Avlonya'nın Çirnat karyesinde yer alan bir vakıf değirmeni ile ilgilidir. Kayıtta verilen bilgiye göre vakfeden ve isminden anlaşılacağı üzere Müslüman olan merhum Kasım Paşa'dır. Vakıf değirmeninde bir zımmi olan Dimo Tanoş görevli bulunmaktadır. Dimo Tanoş, Kasım Paşa'nın vakıf değirmeninin kiremit ve tahtalarını harap ettiğini kadıya bildirmektedir. Bunun sonucunda mahkemede Dimo Tanoş'a bahsi geçen değirmenin harap olan kiremit, tahta ve yollarını tamir etmesi emredilerek sicil sonuçlandırılmıştır.

Sicilde, değirmenin amillerinden birisi olan Dimo Tanoş adlı zımminin, değirmenin kiremit ve tahtalarını harap etmiş olduğu belirtilmekte ve bunun ne şekilde gerçekleştiğine dair bilgi verilmemektedir. Ancak bahsi geçen amilin durumu kendisinin kadıya bildirmesinden bir kaza sonucu meydana geldiği sonucuna ulaşmak mümkündür. Ayrıca kadı tarafından amil Dimo Tanoş'a herhangi bir ceza verilmeksizin yalnızca hatasını telafi etmesinin emredilmesi de bu kanıyı güçlendiren bir diğer unsurdur.

Kayıtta bahsi geçen vakfın mütevellisine dair bilgi verilmemiş olması dikkat edilmesi gereken bir noktadır. Osmanlı vakıf sisteminde, vakfın en üst yetkilisi olan mütevelli, vakfın her türlü işlevinden sorumludur. Bu noktada amil Dimo'nun durumu vakfın mütevellisine bildirip bildirmediği konusuna dair bir şey söylemek

[113] Varak 7 / Sütun B / Numara 6

mümkün değildir. Amil Dimo Tanoş'un bunun bir suç olduğu düşüncesi ile mi kadıya başvurduğu yoksa mütevelli ile herhangi bir temas kurmadan mı kadıya başvurduğu bilinmemektedir. Bu durumun daha iyi yorumlanması için sicilde yer alan bir diğer vakıf belgesine bakmak faydalı olacaktır.

Aşağıda yer alan vakıf kaydında da, tıpkı bu sicilde olduğu üzere değirmen amillerinin, herhangi bir suç durumu bulunmaksızın tamir ve onarım talebiyle kadıya başvurdukları görülmektedir. Bu noktada Dimo Tanoş'un bir suçluluk durumundan değil, doğrudan kadıya başvurduğunu söylemek mümkündür. Bu konunun daha açık bir şekilde yansıtılması için bir sonraki kayıttan devam edilmesi daha uygundur.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum Ayas Paşa'nın ve Üsküplü Mustafa Paşa'nın ve Hüsrev Rumi Mehmed Bey'in Avlonya kazasına vaki olup Kuruçay nehri ile devran eden vakf-ı değirmenlerinin amilleri olan Dimo Yaki ve Yaki Gubrişye ve Kirko Niko nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup merhum İlyas Paşa değirmenin çarkı üzerine diye takup çarkı ve battaldır ile amilü olmağın zikr olunan değirmenlere hakkı külliyet (…silik…) çeküp haliya zikr olunan değirmenleri birbirinin ikişer gözü sene dokuz yüz yetmiş dört şa'banın on sekizinci gününde (…silik…) çarkları arıtılmasın talep iderüz dediklerinde bi'l-mukabele zikr olunan değirmenlerin hamisi olan Hasan (…silik...) vekil-i şer'iye vekaletim makamı olan Mustafa'ya su'al olundukta fi'l-vaki' zikr olan değirmenlerin ikişer gözü yevm-ü mezbur (…silik…) battaldır ve çarkları ayrıtılmağa ihtiyacı vardır deyu kelimat eylemeğin zikr olan değirmenlerin çarkları ayrıtılmasına tenbih olundu (...silik...) mezburun amilleri talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a seb'in ve tis'a mie"*[114]

Bir diğer vakıf kaydı olan yukarıdaki kayıt da yine Müslüman olan Ayaş Paşa, Üsküplü Mustafa Paşa ve Hüsrev Rumi Mehmed Bey'in Avlonya'daki vakıf değirmenini konu almaktadır. Bahsi geçen şahıslara ait Kuruçay Nehri üzerinde yer alan vakıf değirmeni amilleri olan Dimo Yaki, Yaki Gubrişye ve Kirko Niko adlı zımmiler, kadıya değirmenin çarklarının onarıma ve temizliğe ihtiyacı olduğu

[114] Varak 29 / Sütun B / Numara 2

konusunu bildirmektedirler. Kadı, bu durumu göz önüne alarak vakfın hamisinin vekili olan Mustafa'ya danışmış, onun durumu onaylaması üzerine bahsi geçen amillere gereğinin yapılmasını buyurmuştur.

Diğer kayıttan farklı olarak bu sicilde değirmen ve konu bakımından daha fazla bilgi verildiği görülmektedir. Değirmenin tam olarak nerede yer aldığı bilgisinden hareketle, bunun bir su değirmeni olduğunu saptamak mümkündür. Ayrıca değirmenin mütevellisinin Hasan adlı bir Müslüman olduğu bilgisi verilmiştir. Bir diğer fark ise bu kayıtta kadı, bir sonuca varmak için değirmenin hamisine danışmıştır. Fakat buradan da anlaşılacağı üzere yine amillerin değirmenin hamisine danışmaksızın kadıya başvurmaları, sistemin bu şekilde işlediğinin bir diğer göstergesidir. Bu noktada Osmanlı idaresinde bahsi geçen dönemde vakıf kurumlarının başında olan hamilerin bakım ve onarım gibi durumlarda, kadıdan yani devletten izin almaları veyahut durumu bildirmeleri gerektiği, başka bir deyişle tam olarak yetkilerinin sınırsız olmadığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda kadıların ise vakıfların işleyişini denetlemekle sorumlu oldukları görülmektedir.

Sicilde vakıf ile ilgili yukarıda verilenler dışında kayıtlarda bulunmaktadır. Avlonya'da vakıf kültürünün var olduğunu söylemek mümkündür. Bunların türleri su değirmeni, dükkan gibi malların yanısıra ev gibi kirasından faydalanılabilecek malları da içermektedir.

2.2 Asayiş Durumu

Osmanlı Devleti'nde şehrin güvenliğinden ve asayişinden *subaşı* adı verilen görevliler sorumluydu. Kelime olarak "asker, ordu" anlamına gelen subaşı, Osmanlı Devleti'nde mahalli konularda, kanun ve nizamın uygulanmasından sorumlu kişilerdir.[115] Subaşının görevleri ve yetkileri sancak kanunnameleri içerisinde belirtilmekteydi. Sancak kanunnamelerinde yer alan kuralların uygulanmasından sorumlu tutulurlardı. Güvenliğin sağlanmasının yanı sıra çarşı ve pazarlarda kalite ve fiyat kontrolü, mahallelerin temizliğinin sağlanması, oturulamayacak durumda olan binaların tespiti gibi görevleri de mevcuttu.

[115] İlgürel, Mücteba, "Subaşı", DİA, c. 37, ss. 447-448.

16. yüzyılda sicildeki kayıtlara yansıdığı kadarıyla Avlonya'da iki subaşı bulunmaktaydı. Bunlardan birisi Süleyman, diğeri de Meriç Subaşı'dır. [116] Subaşıların bahsi geçen kayıtlarda bir evin mühürlenmesi ve tasarruf hakkının sahibine verilmesi gibi konulara da müdahale ettiği görülmektedir.

Sicilde hırsızlık, cinayet ve darp gibi kayıtlar mevcut olmakla birlikte sayıları azdır. Ayrıca sicilde tartım aletlerinde hile, başkasının hayvanına saldırı ve çalma, başkasının toprağını tasarruf etme gibi suçlara da rastlanmaktadır. Subaşının müdahalede bulunduğu bu gibi meseleler kadı tarafından mahkemede incelenerek sicillere kaydedilmiştir. Asayiş konusu ile ilgili olan kayıtların azlığı bölgede suç oranının düşüklüğüne işaret etmektedir. Cinayet gibi ciddi suçlar içeren kayıtlara rastlansa da bunlar birer suçlama olmaktan ileriye gidememiş, kanıtlanamamıştır.

Sicilde yer alan asayiş ile ilgili kayıtlar; ölüm keşfi ve cinayet, darp ve yaralama, hırsızlık ile tartım aletlerinde usulsüzlük olmak üzere dört başlık altında sınıflandırılmıştır.

2.2.1 Ölüm Keşfi ve Cinayet

Bu kısımdaki kayıtlar, cinayet ve faili meçhul ölümleri konu almaktadır. Ölü bulunan kişilerin ölümlerinin soruşturulması ve suçlunun araştırılmasını konu edinen davalardır. Bu gibi durumlarda cinayetin faili bulunamadığında bölge ahalisi sorumlu tutulurdu. Ölüm bedeli olarak adlandırılan diyet, cinayetin gerçekleştiği mahalle halkı arasında eşit olarak paylaştırılarak tahsil edilirdi. Ancak sicilde yer alan cinayetle ilgili kayıtlar incelendiğinde, bir cinayetin failinin bulunması gibi bir duruma hiç rastlanmadığı, diyetin ödenmesi konusunda da bir karara varılamadığı görülmektedir.

Osmanlı hukuk sisteminde, sicilde de örnekleri görüldüğü üzere, bir cinayet vakasında ilk olarak tanık, şahit, kanıt gibi durumlar sorgulanmaktaydı. Bunların bulunmaması halinde olayın aydınlatılması oldukça zor hale gelirdi. Bir sonraki adım olarak şüphelenilen kişiler ve cinayetin gerçekleşmiş olduğu mahaldeki şahıslar sorgulanır, durum hakkında yeminli ifadeleri alınırdı. Ancak bu adım da çoğunlukla tarafların suçu inkarı ile sonuçlanmaktaydı. İnkar durumunda mahalle

[116] Varak 42 / Sütun B / Numara 2, Varak 44 / Sütun B / Numara 5, Varak 25 / Sütun A / Numara 5

halkı yeniden sorgulanır yine aynı sonuç alındığında başka bir şey yapılamayacağından dava bir sonuca varmadan kapatılırdı. Konu ile ilgili aşağıdaki örneklerde de bu süreç açıkça gözlemlenebilmektedir.

"Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Piyale Paşa hazretlerinin voyvodalarından olan 'Ali Voyvoda nam kimesne Görice kazasına tab'i Bsokon (?) nam karyeden Gön veled-i (...silik...) nam çobanı meclis-i şer'e ihzar idüp mezbur Gön'ün karındaşı Kola ceruhen mürd olmuştur ne yerde cerh olup mürd olduğuna istifkad olunmasın talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Gön'e su'al olundukta takrir-i kelam idüp benim karındaşım olan mezbur Kola müşarü'n-ileyh paşa hazretlerinin haslarından olan Pormat nam karye senaverinde Büyük Kaya (?) dağıyle muarref olan mevziide çobanlar ağılında cerh olup mürd olmuştur deyu hükm-ü mezbur Gön'ün takrir-i kelimatı mezbur 'Ali Voyvoda talebiyle kayd-ı defter olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[117]

Yukarıdaki kayıt Piyale Paşa'nın voyvodalarından olan Ali Voyvoda'nın, Görice kazasına bağlı Bsokon (?) karyesinden Gön adlı zımmi çobanı kadıya şikayet etmesi üzerine kaleme alınmıştır. Gön adlı zımminin kardeşi Kola (?) yaralanarak öldürülmüş ve Ali Voyvoda, bu konu hakkında Gön'ün ifadesinin alınmasını talep etmiştir. Soruşturulan zımmi, kardeşinin Piyale Paşa'nın haslarından olan Pormat karyesinde bir çoban ağılında yaralanarak öldürüldüğünü bildirmiştir. Çoban Gön'ün ifadesi Ali Voyvoda'nın talebi ile kaydedilerek vesika sonlandırılmıştır.

Öncelikle bu kaydın bir cinayeti konu aldığı açıktır. Ancak bu kaydın cinayeti araştırmak amacı ile mi yapıldığı yoksa Ali Voyvoda'nın cinayetin nerede gerçekleştiğine dair bir şüphe bırakmamak için mi kaydedildiği belirsizdir. Cinayetin araştırılması için yapılması durumunda, davanın neden merhumun kardeşi Gön tarafından yapılmadığı sorusu akla gelmekle birlikte aksine kendisinin sorgulanması da ilginçtir. Kayıtta Ali Voyvoda'ya vekalet verildiğine dair de herhangi bir bilgi verilmemiştir. Bu da soruşturmanın bir diyet almak için açılmadığının göstergesi olduğu gibi, suçun failinin bulunmasının

[117] Varak 46 / Sütun A / Numara 2

amaçlanmadığının da göstergesidir. Ali Voyvoda'nın cinayetin nerede işlenmiş olduğunu sorgulatmak amacını ele aldığımızda, başvuru esnasında Çoban Gön'e özellikle cinayetin nerede gerçekleştiğinin sorulması bu savın doğruluğuna işaret etmektedir. Ayrıca ifade sırasında Gön adlı çobanın, cinayetin gerçekleştiği bölge hakkında bilgi verirken *"Paşa hazretlerinin haslarından olan Pormat"* nitelemesine gerek duyması da bu savı güçlendiren bir diğer unsurdur. Soruşturmanın sonucunda Ali Voyvoda, cinayetin Piyale Paşa'nın haslarından birinde işlendiğine dair bir kanıt elde etmiştir.

Bu kayıt Avlonya kazasında üst düzey devlet memurlarına verilen has toprakların bulunduğunu göstermektedir. Fakat Ali Voyvoda'nın bu kanıtı hangi amaçla elde etmek istediği hususunda kayıtta bir bilgi verilmemektedir. Bu noktada Osmanlı toprak sistemi uygulamalarından birisi ile karşılaşmaktayız. Osmanlı toprak sisteminde, serbest tımarlarda, tımar sahiplerinin cinayet için vergi alma hakkına sahip oldukları bilinmektedir.[118] Piyale Paşa'nın da serbest tımarlar sınıfına ait hasa sahip olması nedeniyle bu vergiyi alma hakkı bulunmaktadır. Bu nedenle Ali Voyvoda'nın cinayetin tam olarak nerede işlendiğini belirten bir kanıta sahip olması zaruridir.

Ölüm keşfi ile ilgili aşağıda yer alan bir diğer kayıtta ise, Nasuh oğlu Mustafa tarafından, babasının koyun satın almak üzere çıktığı yolculuk esnasında vefat ettiğini bildirmesi ve bu vefatın soruşturulmasını talep etmesi konu edilmektedir. Avlonya kazasına bağlı Selniçe ve Romos karyeleri civarındaki Söğüt Ormanı kenarında cesedi bulunduğu belirtilen maktul Nasuh'un çayır üzerinde bulunduğu bilgisi de verilmiştir. Meselenin araştırılması için kadıdan bölgeye adam göndermesi talebinde bulunulmuştur. Bunun üzerine ölümün araştırılması ile görevlendirilen Müezzin Mehmed bin Hızır, Bayram bin Mustafa ve Kasım bin 'Abdullah, bölgeye giderek incelemeler yapmış, döndüklerinde verdikleri ifadeden anlaşılacağı üzere bölge halkının konuyla ilgisi olmadığını belirtmişlerdir. Böylece bahsi geçen karye halkları diyet ödemekle yükümlü tutulmamışlardır.

Aşağıda yer alan kayıt da ölümle ilgili diğer davalar gibi sonuca ulaşamamıştır. Babasının ölümünün araştırılmasını talep eden Mustafa adlı şahıs,

[118] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 88.

babasının nerede bulunduğuna dair ayrıntılı bir bilgi vermiş olmasına rağmen ne şekilde bulunduğu konusunda bir bilgi vermemiştir. Maktul Nasuh'un birisi tarafından yaralanarak mı yoksa doğal sebeplerden mi öldüğü konusunda belirsiz bir durum söz konusudur. Ancak herhangi bir yara izi, boğuşma izi gibi bir bilgi verilmemiş, neden cinayetten şüphelenildiğine dair bilgi de sunulmamıştır. Bu noktada bu sonuca ulaşılabilecek tek veri, maktulün gitmiş olduğu yolun, kullanması gereken yoldan farklı olması olabilir. Bu durum hakkında da bir bilgi olmadığından bu sadece varsayımsal bir yaklaşımdır.

Ayrıca bu nokta, maktulün ölüm yeri konusunda da farklı ihtimaller ortaya çıkarmaktadır. Başka bir yerde öldürülerek, gizlemek amacı ile veya bölge halkının sorumlu tutulmaması amacı ile belirtilen noktaya taşınmış olabilir. Bununla birlikte maktul doğal sebeplerden de ölmüş olabilir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, durumun bir cinayet olup olmadığının kesinleştirilmesi dahi oldukça zordur. Bu nedenle kadının araştırma yapılması için bölgeye birilerini göndermiş olması, kayıtta sunulmayan başka bilgilerin varlığını sorgulatmaktadır. Ya da diğer ölüm davalarında da görüldüğü gibi, görevinin gereğini yerine getirmek için bunu yapmış olmalıdır. Fakat burada diğer davaların aksine dikkat çeken bir durum daha söz konusudur; bölgeye inceleme yapmaları için gönderilen şahısların fazlalığı. Görevlendirilen şahıslardan birisinin müezzin olması da dikkat çekicidir. Bu şahısların kim oldukları, maktulü tanıyıp tanımadıkları konusunda herhangi bir bilgi verilmemekle birlikte, maktulün koyun satın almak üzere yola çıktığının kimler tarafından bilindiği bilgisi de yoktur. Öyle ki koyun satın almak üzere yola çıkması maktulün üzerinde yüklü bir miktar para olduğunun göstergesidir. Maktul soygun amacı ile öldürülmüş olabileceği gibi, cinayet maktulün çevresinde, üzerinde yüklü bir meblağ taşıdığını bilen birileri tarafından da yapılmış olabilir. Araştırma için görevlendirilen şahısların bu görevi gönüllü olarak mı yoksa kadının emri ile mi yaptıklarının da bilinmemesinden dolayı herhangi bir sonuca ulaşmak oldukça zordur. Böylece diğer ölüm davaları gibi bunun da sonuçsuz kaldığı görülmektedir.

"*Sebeb-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan Mustafa bin Nasuh nam kimesne meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup bundan akdem babam Nasuh koyun satun almağa vardukda Avlonya kazasına tab'i Selniçe ve Romos nam*

karyelerin mukabilesinden Söğüt Ormanına girib dış kenarında çayır üzerinde mahrusen maktul bulunduğu sebebden mahalli mezburun üzerine varılup nezir olunmak içün kabl-i şer'den ademü'l-talep iderim deyu hükm-ü kabl-i şer'den adem-ü cemaat müslümini gönderilüp varup mahalli mezbureden nezir ettirüp geldiklerınden sonra Avlonya'dan müezzin Mehmed bin Hızır ve Bayram bin Mustafa ve Kasım bin 'Abdullah nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup keyfiyet-i ahval su'al olundukta mahall-i mezbure varılup neziran ettikleri Romos nam karye ırağ olmağın asla ve kat'a ol zair erişmedi (?) deyu şehadeten hayyiz virdiklerinde karye-i mezbure ahalisine tahsilü'l-şer diyet ve kısas lazım gelmedüğü ecilden beraat-ı zımmetleri içün talepleriyle işbu vesika ber sebil-i temessük ketb olunub katl' ve def' olunduğu vakde hacetde ibraz idüp ihticac edine cera zalik hurrire fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[119]

Sicilde yer alan ölümle ilgili kayıtlar hakkında genel bir gözlem yapmak gerekirse, bunların sicilin geneline oranla oldukça az sayıda olduklarını belirtmek mümkündür. Bu durum bölgedeki cinayet yahut şüpheli ölümlerin az olduğunun bir göstergesi olabileceği gibi bu davaların genellikle sonuçlanmamasından hepsinin kadıya bildirilmemiş olabileceği ihtimali de göz önünde bulundurulmalıdır.

2.2.2 Darp ve Yaralama

20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili'nde, darp ve yaralama ile ilgili kayıtlar da asayişle ilgili olan diğer kayıtlar gibi oldukça az sayıdadır. Bu durum bölgenin güvenlik açısından oldukça rahat olduğunun bir göstergesidir.

Sicilde, bu konu ile ilgili bulunan kayıtlar aşağıda sunulmaktadır. Bu kayıtlarda suçun ispatlanması ve kesinleşmesi durumunda suçluya nasıl ve ne derece bir ceza verileceği belirtilmemiştir. Defter içerisinde yer alan kayıtlarda bu konu ile ilgili bir bilgiye rastlanmamakta, sadece suçun araştırılması ve tespiti durumlarının yazıldığı görülmektedir. Yani bu kayıtlar hüccet niteliği taşımaktadır. Hüccetler, ceza amaçlı tutulmayıp, ileride gerçekleşecek benzer sorunları engelleme amacı gütmektedir. Bu nedenle birer uyarı niteliği taşıdıkları da

[119] Varak 17 / Sütun A / Numara 3

söylenebilir. Bunun yanısıra tımar sahiplerinin, konu hakkında vergi alabilmek için mahkemeye başvurarak hüccet oluşturduğu da görülmektedir.

Aşağıda yer alan kayıtta, Depedelen kazasına bağlı olan Krahas karyesinden Mertin (?) adlı zımminin, Nasuh bin ‘Abdullah ve Hasan bin ‘Abdullah adlı şahısların şahitlikleri huzurunda vekalet vermiş olduğu Bragon adlı zımmi, mahkemeye şikayette bulunmuştur. Vekalet ettiği Mertin adlı zımmiye Kudos adlı karyeye bağlı Müslüman ‘Abdullah eşi Ayşe Hatun’un sopa ile saldırdığını bildirmiş ve cezalandırılmasını talep etmiştir. Şikayet üzerine Ayşe Hatun sorgulanmış fakat suçu inkar etmiştir. Talep doğrultusunda sorgu tekrarlanmış ve suçlu olduğu iddia edilen Ayşe Hatun, yemin ederek tekrar suçlamaları inkar etmiştir. Bunun sonucunda herhangi bir şahidin de bulunmamasından ötürü bir ceza verilmeksizin dava sonlandırılmıştır.

Sicilde yer alan diğer birçok davada olduğu gibi bu davada da şahitliğin, Osmanlı hukukundaki önemini kavramak mümkündür. Bahsi geçen kayıtta da görüldüğü üzere sopa ile saldırıya uğradığını iddia eden ve yaralanan Mertin adlı zımmi, bunu kadıya bildirmiş olsa da kendisinin bir şahidi olmaması ve suçlanan şahsın suçunu inkar etmesi sonucu suçlu hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı görülmektedir. Bu nedenle kendisinin suçlu veyahut suçsuz olduğunu söylemek mümkün olmadığı gibi, yeminli ifadesinin onun suçsuz sayılmasına yettiği görülmüştür. Bunun bir sonucu olarak suçun ispatlanmaması halinde şüphelilerin cezalandırılamayacağı ortadadır.

Dikkat edilmesi gereken bir diğer unsur ise verilen bilginin kısıtlılığı konusudur. Gerçekleşen olay hakkında nerede, nasıl ve neden gibi soruların cevapları verilmemiştir. Bu durum olayı şüpheli hale getirdiği gibi davacıyı bir vekilin temsil etmesi ve tarafların farklı karyelere bağlı olmaları da dikkat çeken bir durumdur. Öyle ki farklı karyelere bağlı, bir gayrimüslim erkek ve Müslüman bir kadının ne amaçla, nerede ve nasıl bir araya gelerek böyle bir hadise yaşadıkları, hadisenin gerçekliğinin veya tarafların suçluluğunun tespit edilmesi hususunda oldukça önem taşımaktadır.

“Sebeb-i tahrir-i küttabü’l-hitab budur ki Depedelen kazasına tab’i Krahas nam karyeden olup cerh olan Mertin Zevto (?) nam zımmi kablinden hususatı el-

zikr Nasuh bin 'Abdullah ve Hasan bin 'Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan karye-i mezbureden Brogon Brat nam zımmi Avlonya kazasına tab'i Kudos nam karyeden Ayşe binti 'Abdullah nam hatunu meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup bundan mezbur müvekkilime mezbure Ayşe sopa (?) ile urup cerh eyledi hakkından gelinmesine talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar vekil-i mezbureden takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta yeniden acz olmağın mezbureye yemin teklif olunup nükul itmeyüp yemin eyledikten sonra mucebiyle amil olunup ma-vak'a talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974"[120]

Darp ve yaralama ile ilgili aşağıda yer alan kayıt ise şu şekilde kaleme alınmıştır; Avlonya mukataası nazırı Zaim Hüseyin Bey'in adamlarından biri olan Memi bin 'Abdullah, Lunçe kalesi azaplarından Divane Kara Mehmed'in kendisine çarşıda kılıç çektiğini ifade ederek kadıya şikayette bulunmuştur. Ancak talebi reddedilmiş, bunun üzerine yine Avlonya kazasına bağlı Seyyid Mehmed Babuççu ve Hüda Müslüm İdris adlı şahısların şahitlikleriyle yeniden talepte bulunmuştur. Böylece şahitlerin ifadeleri ile birlikte kayıt meydana getirilmiştir.

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağı üzere, olayın araştırılması veya suçlunun ne şekilde cezalandırıldığına dair herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Bu özellikleriyle bir hüccet niteliği taşıyan kayıtta, mağdur durumda olan Memi bin 'Abdullah'ın, şikayette bulunduğu Divane Kara Mehmed hakkında gereğinin yapılmasını talep ettiği de belirtilmektedir. Buna rağmen diğer kayıtlarda karşılaşılan suçlunun sorgulanması gibi bir durum olmamakla birlikte, şikayetin ilk etapta reddedilmiş olması da şüpheli bir durumdur. Bunun sebebi kuvvetle ihtimal Divane Kara Mehmed'in askeri sınıfa mensup olmasıdır. Osmanlı hukuk sisteminde, askeri sınıfın cezalandırılmasından ve sorgulanmasından kazaskerler sorumludur. [121] Kadıların askeri sınıfa mensup şahısları sorgulama veya cezalandırma yetkileri bulunmamaktadır. Kadının, ilk seferde davayı kayıtlara geçirmemesinin sebebi de bu nedenden kaynaklanmaktadır. Ancak şahitlerin bulunması, yaşanan olayda herhangi bir şüphe bırakmadığından kadı tarafından hüccet oluşturulmuştur. Hüccet, herhangi bir sorgulama veya ceza durumu

[120] Varak 45 / Sütun A / Numara 1
[121] İpşirli, Mehmet, "Kazasker", DİA, c. 25, ss. 140-143.

içermediğinden hukuka aykırılık teşkil etmez. Davacı bu hüccet ile olayın tekrar gerçekleşmesini engelleyebileceği gibi Divan-ı Ali'ye giderek mahkemeye başvurabilir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya mukata'atı nazırı olan fahirü'l-ayan ve'l-kiran Zaim Hüseyin Bey adamlarından Memi bin 'Abdullah nam kimesne Lunçe kal'ası azaplarından Divane Kara Mehmed bin 'Abdullah'ı meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup yine mezbur Mehmed'i şer'i şer'ife d'avet ettiğinde çarşıda üzerimi yalın idüp kılıç çıkardı şer'ile hakkından gelinmesin talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar ve yemin talep olundukta kaza-i Avlonya'dan Seyyid Mehmed Babuççu ve Hüda Müslüm İdris nam kimesneler meclis-i şer'de şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Memi'nin üzerini mezkur Mehmed çarşuda yalın edüp kılıç çıkardı deyu şehadet eyledikleri ecilden ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd min şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[122]

Aşağıdaki hüccet örneğinde ise, Avlonya sancakbeyi Ali Bey'in, voyvodalarından olan Hüsrev Voyvoda, yine Avlonya'ya bağlı bir mutasarrıf olan Haydar bin Müslüm hakkında kadıya şikayetini bildirmektedir. Bahsi geçen Haydar bin Müslüm, gönüllü reislerden birisi olan Yusuf Bey'in kamarasına saldırıda bulunmuş ve Hüsrev Voyvoda bu durumun sorgulanmasını talep etmiştir. Yapılan talep doğrultusunda Haydar bin Müslüm, sorgulanmış ve kendisi iddia edilen suçlamayı kabul ettiğine dair bir ifade vermiştir.

Öncelikle mahkemeye başvurunun neden saldırıya uğrayan kişi olan Yusuf Bey tarafından yapılmayıp, Hüsrev Voyvoda tarafından yapıldığı kaydın hangi amaçla yapıldığını ortaya koymak açısından üzerinde durulması gereken bir noktadır. Buna değinmeden önce ise voyvodaların, sancakbeyi, beylerbeyi gibi makamlara bağlı olarak, bölgelerindeki asayişle ilgilendiklerini ve sancakbeyinin yardımcısı olarak görev yapan voyvodaların birer vergi memuru niteliği taşıdıklarını da bildirmek gerekmektedir. Osmanlı şehirlerinde her ne kadar asayiş ve güvenlikten subaşılar sorumlu olsa da, darp, yaralama, cinayet gibi durumlarda vergi alma hakkı doğduğundan, bu görev voyvodaların görev alanını da temsil

[122] Varak 24 / Sütun A / Numara 4

etmektedir. Bu kayıt bunun bir kanıtı niteliğindedir. Burada da böyle bir amacın bulunduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte daha önce incelenen bir kayıtta [123] da görüldüğü gibi, mahkeme kaydının herhangi bir ceza durumu içermeksizin yalnızca suçun işlendiğine dair bir kanıt niteliği taşıması da, Hüsrev Voyvoda'nın vergi almak hakkını ifa edebilmeyi amaçladığının göstergesidir. Hüsrev Voyvoda oluşturulan hüccet ile bu vergiyi almak için gerekli kanıtı elde etmiş bulunmaktadır.

Kayıtta, suçun neden işlendiğine dair şikayetçi Hüsrev Voyvoda tarafından herhangi bir bilgi belirtilmemekle birlikte, suçlu Haydar'a da bu konuyla ilgili herhangi bir soru yöneltilmemiş, kendisinin ifadesinde de bir açıklama görülmemiştir. Bu noktada hukukun uygulanması konusunda herhangi bir cezalandırma, sorgulama yapılmadığı sonucu çıkarılabilir. Aynı hadisenin tekrar yaşanmaması için herhangi bir uyarı da yapılmadığı gibi, bir önlem de alınmamıştır. Çünkü böyle bir durumda davanın saldırıya uğrayan Yusuf Bey tarafından açılarak, kendisine durumun tekrarlanmasını önlemek amacıyla bir hüccet verilmesi gerekmektedir. Sicilde bu konu ile ilgili başka bir kayda da rastlanmadığından, bu hadisenin mahkemeye gelmesindeki tek gayenin mali nitelikte olduğunu söylemek mümkündür.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya sancağı beyi olan 'Ali Bey hazretlerinin voyvodalarından Hüsrev Voyvoda nam kimesne Avlonya kal'asında Yalgın (?) garb-ı gedükte mutasarrıf olan Haydar bin Müslüm nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Haydar ağası olan Ahmed 'Ağa'nın azadı ve mutasarrıfın olmadıkda gönüllü reislerinden Yusuf Reis'in kamarasına gidüp sefer eylemiştir su'al olmasına talep ederim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Haydar'a su'al olundukta bi't-tavi ve'l-rıza şöyle cevap virüp fi'l-vaki ağam olan Ahmed 'Ağa'nın azadı ve marifeti olmadın mezbur Yusuf Reis'in kamarasına girüp sefer eyledim deyu mukırr ve mu'terif olduğu ecilden ma-vak'a mezbur Hüsrev Voyvoda talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974"[124]

[123] Bkz. Ölüm Keşfi Maddesi
[124] Varak 36 / Sütun B / Numara 3

Yukarıda yer alan üç farklı kayıttan Osmanlı hukukunda darp ve yaralama ile ilgili şu çıkarımlar yapılabilir. Öncelikle darp ve yaralama konusunda mahkemeye intikal eden hadiselerin, suçlu tarafın uyarılması, cezalandırılması gibi amaçları içermekle birlikte vergi almak amacını da barındırdığını söylemek gerekir. Üç ayrı kayıt göz önünde bulundurulduğunda, Osmanlı hukukunda şahitliğin önemi açıkça gözlemlenmektedir. Aksi halde hadiselerin bir sonuca bağlanması oldukça zor olmaktadır. Bu durum sadece darp ve yaralama ile ilgili konularda değil, hemen hemen her tür kayıtta gözlemlenebilmektedir. Ayrıca üçüncü kayıttan anlaşıldığı üzere, saldırıya uğrayan tarafın şikayette bulunmadığı durumlar da mevcuttur. Bu durumun sebebi halkın, mahkemeden bir sonuç alamayacağı düşüncesine kapılmış olması olabilir. Çünkü bu gibi mahkemelerin sonuçsuz kaldığı sicilin geneline yansıdığı gibi mevcut kayıtlarda yeterli bilginin olmadığı da gözlemlenebilmektedir.

2.2.3 Hırsızlık

Osmanlı hukukunda hırsızlık suçunun, ne şekilde cezalandırıldığını incelemek için ilk olarak sicilin vücuda getirildiği dönemi kapsayan Kanuni Sultan Süleyman Kanunnamesi'ne bakmak gerekmektedir. Bahsi geçen kanunnamede hırsızlık ile ilgili yapılması gerekenler incelendiğinde, hırsızlık suçunun bu dönemde para cezası ile karşılanması ve hırsızlığın bir alışkanlık haline getirilmesi durumunda ise suçlunun asılmasına yönelik maddeler bulunmaktadır. [125] Kanunnamede hırsızlık suçunun hapis ile cezalandırılmasına dair bir bilgi bulunmamakla birlikte, aşağıda sicil içerisinden verilen bir kayıtta bu cezalandırma yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Bahsi geçen kayıtta, Kanine kazasına bağlı gayrimüslim olan Vasyo Paskal adlı zımminin, Dimol adlı zımmiyi hırsızlık suçu ile mahkemeye şikayet ettiği görülmektedir. Şikayet üzerine suçlu, çalınan eşya olan yorganın aynısını geri vermemesinden dolayı hapis cezasına çarptırılmıştır.

[125] Kanunnamenin buraya aldığımız kısmı için bkz. Üçok, "Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler III", s. 55-59. Akgündüz'e ait transkripsiyon için bkz. Ahmet Akgündüz, Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri: 4. Kitap Kanuni Fatih Devri Kanunnâmeleri I. Kısım Merkezi ve Umumi Kanunnamler, İstanbul, Fey Vakfı, 1992, s. 368 vd. (Aktaran. KLASİK DÖNEM OSMANLI HUKUKUNDA HIRSIZLIK SUÇUNUN HÜKÜM VE SONUÇLARI, Yasemin Baba, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, c. 71, s. 1, ss. 76-106, İstanbul 2013.)

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Kanine zımmilerinden Vasyo Paskal nam zımmi Dimol nam zımmi meclis-i şer'e ihzar idüp bir yorganım aldı deyu da'va ettikte gıbbe'l-inkar zikr olan yorgan memure-i (?) ameliye alduğuna ayniyetden nükul eylemeğin kamil olunmak edası içün mezbur Dimol mahbese havale olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[126]

Bu kayıtta, Osmanlı hukuk sisteminde çalınan bir malın geri yerine iade edilmesi durumu gözlenmektedir. Çalınan bir mal, aynısı yahut aynı değerde bir başkası ile telafi edilebilirdi. Ancak bu davada suçlunun iadeyi reddetmesi, kendisinin hapse atılarak cezalandırılmasına neden olmuştur. Ayrıca kayıtta, suçlunun ifadesine veya herhangi bir şahidin bulunmamasına rağmen diğer kayıtlardan farklı olarak cezalandırma kararının verilmiş olması dikkat çeken bir unsurdur. Bu durumun sebebi tam olarak tespit edilememekle birlikte gayrimüslimlerin cezalandırılmalarında, bağlı bulundukları dinin kurallarının da gözetilmesinden kaynaklanmış olabilir.

Sicildeki kayıtların geneli, hüccetlerden oluşmakla birlikte bu kayıt az sayıdaki i'lamlardan birisidir. Bu durum da kadıların, hırsızlık suçunu bizzat cezalandırma hakkı bulunmasından kaynaklanmaktadır. Kadıların diğer yasadışı durumlarda da yetkileri bulunmasına rağmen, cezalandırmadan kaçınmaları, hadiselerin kesinleştirilmesinin zorluğuna karşın cezaların oldukça ciddi olmasından kaynaklanabilir. Bu nedenle sicilde hüccetlerin ağırlıkta olması doğal bir durumdur.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden Gar Midaş ve Mustafa bin Rüstem nam kimesneler karye-i mezbureden Kondı Giz nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine şöyle takrir-i dav'a kılup bundan akdem mezbur Kondı bizim iki keçi ve iki koyunumuz kuzuyla (…silik..) alup ekl eylemiştir şer'ile talep ideriz didiklerine gıbbe'l-inkar müdde-iyat mezburandan takrir-i da'vasına muvaffık ve mutabık yemin talep olundukta karye-i mezbureden Todor Gin ve Miraş Dane ve Hasan bin Safer ve İdris bin Hasan nam kimesneler la'ecli'ş-şehadet hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Kondi müdde-iyat mezburenin iki keçi ve iki koyunu kuzusuyla

[126] Varak 39 / Sütun A / Numara 3

gasben alup ekl eyledi deyu şehadet eylediklerine şehadetleri hayyız-ı kabulde vak'i olmağın edasına emr olunup ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[127]

Bahsi geçen kayıtta, Avlonya kazasına bağlı Madokik karyesinden Gar Midaş ve Mustafa bin Rüstem adlı kişiler, aynı karyeye bağlı olan Kondı Giz adlı gayrimüslimi mahkemeye şikayet etmişlerdir. Mahkemenin konusu, adı geçen davacıların gayrimüslim Kondı'yı iki keçi ve iki koyununu çalmakla ve yemekle suçlaması şeklinde kaleme alınmıştır. Gereğinin yapılmasını isteyen davacıların talebi sonucunda suçlunun inkar etmesiyle, başvuru bu kez şahitler ile birlikte yapılmıştır. Todor Gin, Miraş Dane, Hasan bin Safer ve İdris bin Hasan adlı dört şahidin ortak ifadeleri sonucunda, suçun işlendiği kabul edilerek gereğinin yapılması hususunda karara varılmıştır.

Yukarıda açıklaması yapılan kayıtta, bir önceki mahkemeden farklı olarak tarafların birisinin Müslüman diğerinin gayrimüslim oldukları görülmektedir. Ancak bu kayıtta da şahidin olmaması ve suçlunun inkarı sonucunda bir şey yapılmadığı görüldüğünden, bir önceki davanın, şahısların bağlı oldukları din ile ilgili olmadığı çıkarımını yapmak mümkündür. Çünkü bu kayıtta, davacılardan birisi Müslüman ve davalı gayrimüslim olmasına rağmen, suçunu inkar etmesi üzerine bir ceza verilmediği, böylece davacının şikayeti tekrarladığı anlaşılmaktadır. Yalnız ikinci şikayet esnasında şahitlerin bulunmasıyla suçlunun suçu kesinleşmiş ve gereğinin yapılmasına karar verilmiştir. Ancak davada cezanın mahiyeti hakkında herhangi bir bilgi sunulmamıştır.

2.2.4 Ölçüm-Tartım Aletlerinde Hile

Klasik Osmanlı şehrinde esnaflar, çeşitli dükkanların bulunduğu çarşılarda, bedestenlerde ürünlerini satmaktaydı. Ahilik teşkilatına dayanan esnaflık sistemi, "eline, beline ve diline hakim olma" anlayışı üzerine şekillenmiştir. Usta-çırak ilişkisi ile yetiştirilen esnaflar, uygun görülmesi durumunda işyeri açar ve satışa başlardı. Bunun gerçekleşmesinde adayın yeterliliği ile birlikte bölgedeki dükkan

[127] Varak 25 / Sütun B / Numara 2

sayısı, dükkan açmak için uygun yer bulunması gibi kriterler göz önüne alınmaktaydı.

Esnafların çalışma alanlarına göre kurmuş oldukları topluluklara "lonca" adı verilmekteydi. Bu birlikler aynı iş dalına mensup kişileri kapsamakla birlikte, üyeler arasında bir dayanışma ve sorumluluk bilinci de mevcuttu.

Esnafların üretmiş oldukları ürünlerin kalitesi ve satış esnasında kullandıkları ölçüm-tartım aletleri ihtisap ağaları tarafından denetlenirdi. Hukuka aykırı bir durumda esnaf çeşitli şekillerde cezalandırılırdı. Ayrıca satışı yapılacak ürünlere belirli bir fiyat aralığı ve üst sınır getirilerek, esnaflar arası eşitsizliğin ortaya çıkmasının önüne geçilmeye çalışılırdı. Narh sistemi adı verilen bu sistemin uygulanışı da, ihtisap ağaları tarafından kontrol edilmekteydi.

Avlonya'da bedesten gibi toplu ticaret alanları bulunmamakla birlikte her ihtiyacın karşılanabileceği dükkanlar da mevcuttur.[128] Bu dükkanlarda Müslüman ve gayrimüslim tüccarlar bir arada satış yapmaktaydı. Burada satılan ürünler, narh sistemi denilen fiyat sınırlandırmasına tabi tutulur, satıcıların kullanmış oldukları ölçüm-tartım aletleri kontrol edilirdi. Hileli ürün satan veya kalitesiz mal satan satıcılar ifşa edilerek ayıplanırdı. Ayrıca sicile yansıdığı üzere bölgede loncalar da bulunmaktaydı.[129] Avlonya Şer'iyye Sicili'nde, esnaflar ve esnaflık ile ilgili kayıt sayısı oldukça kısıtlıdır. Bu durum bize esnaf ve müşteri arasındaki ilişkilerin iyi olduğunu göstermektedir.

Aşağıda yer alan kayıtta, Avlonya yaşayan Yahudilerden olan ve kasaplık yapan İbram adlı yahudinin sattığı etin eksik olduğunun tespit edilmesi üzerine Mustesip Mehmed tarafından mahkemeye bildirilmesi konu edilmektedir.

Bu kayıt Avlonya'da narh sisteminin uygulanışı ve teftişi konusunda bir kanıt niteliği taşımaktadır. Narh fiyatlarının kadılar tarafından belirlenerek halka ilan edilmesinin yanısıra, bu fiyatların uygulanmasının yine kadıya bağlı muhtesipler tarafından denetlenmektedir.[130] Bahsi geçen sicilde suçlunun, satmış

[128] Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Sekizinci Cilt), Üçdal Neşriyat, İstanbul 1985, ss. 438.
[129] Bknz. Varak 11 / Sütun A / Numara 4
[130] Nurı, Zumrud, "Esnaf Brilikleri ve Narh Sistemi", Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 5, 2019, ss. 40-48.

olduğu etin fiyatında herhangi bir değişiklik olmaksızın, tartım aletinde hile yapmış olduğunun tespit edildiği ifade edilmektedir. Bu işlem kadının yardımcılarından olan muhtesip tarafından tespit edilip mahkemeye bildirilmiştir. Ancak suçun varlığı kesin olarak belirlenmekle birlikte uygulanan ceza ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmadığından bu kaydın bir hüccet olduğu söylenebilir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Kassab İbram nam Yahudi kıyemi (?) narhından sattuğu et noksan üzere sattuğu meclis-i şer'de sabit olmağın Muhtesib Mehmed talebiyle kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur"[131]

2.3 Aile Hukuku

Aile, toplumun en temel unsurlarından biridir. Osmanlı Devleti'nde aile, devletin içerisinde farklı etnik ve dini unsurlara sahip olmasından dolayı tek bir tanımla sınırlandırılamaz. Farklı unsurlar arasındaki bu ayrım hukuki uygulamalar içerisinde de kendisini göstermektedir. Ancak kültürel açıdan değerlendirildiğinde bu yapıların hepsi Osmanlı ailesini temsil etmektedir. Bu noktada Osmanlı Devleti'nin, fethettiği bölgelere beraberinde götürmüş olduğu hoşgörü anlayışı etkili olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde farklı etnik ve dini inanışa bağlı bölgelerde, kaynaşma ve Türkleştirme amacıyla şenlendirme politikası izlenmişse de, aynı bölgede yaşayan farklı inanıştaki şahıslar, kendi inanışları ve Osmanlı hakimiyeti öncesi yaşayış tarzları dikkate alınarak değerlendirilmişlerdir. Bu nedenle hukuki uygulamalarda geniş bir çeşitlilik söz konusudur.

Aile hukuku uygulamaları, ailenin oluşumuna ilk adım olan namzetlik ile başlayıp, evlilik, mehir, talak, miras gibi birçok farklı konuyu içerisinde barındırır. Tüm bu adımların hepsi, Osmanlı aile hukuku çerçevesinde belli kurallara bağlı olarak yapılmaktaydı. Fakat bunların uygulanma şekilleri, kırsal, kentsel, bölgesel, farklılıklar göstermiştir. Örneğin, bazı bölgelerde nikah uygulamaları, zorunlu olarak kadıların izni ile mahkeme huzurunda şer'iyye sicillerine kaydedilerek gerçekleştirilirken, bazı bölgelerde bu uygulama dikkate alınmamış, nikahlar belgelendirilmeden meydana getirilmiştir. Bu durum birtakım toplumsal

[131] Varak 48 / Sütun A / Numara 4

problemleri de beraberinde getirmiştir. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda, taraflar nikahlarını resmi olarak belgelendiremediği için karışıklıklar yaşanmıştır. Nikah uygulamasının sicillere kaydedilmesi zorunluluğu yaşanan karışıklıkları önlemek amacı ile Kanuni Sultan Süleyman döneminde getirilmiştir.[132]

2.3.1 Nikah ve Namzed

Bir aile oluşturma yolunda atılan ilk adım olan namzet, kelime anlamı olarak *aday*, halk dilinde ise "*sözlü, nişanlı, yavuklu"* anlamlarına gelmektedir. Namzed, iki tarafın evleneceklerine dair, birbirleriyle anlaşması şeklinde gerçekleşir. Bu sürece tarafların aileleri de dahil olur. İslam hukukuna göre erkeğin evlenme niyetini karşı tarafa bildirmesi üzerine, kadının bu teklifi kabul etmesiyle bir nişanlanma meydana gelir. Bu şekilde başlayan ve evliliğe kadar süren dönem namzetlik olarak adlandırılmaktadır.

Namzetlik sürecinin ardından, taraflar kadı huzurunda bizzat kendileri ya da vekilleri aracılığı ile nikahlanırlar. Bu nikahlanma sırasında kadına verilecek yahut verilmiş olan mehir miktarı, nikah akdi niteliği taşıyan sicil üzerinde belirtilir.

Aşağıda sicil içerisinde yer alan bir nikah akdi örneği bulunmaktadır. Bu sicilde Mahmud Çavuş bin 'Abdullah beyin kızı Fatıma ile Ali Baki adlı şahsın nikahı konu edilmektedir. Sicilde belirtildiği üzere bin akçelik bir mehir söz konusudur. Nikaha Çakı Hasan bin 'Abdullah ve Musa Hevace bin Mehmed adlı Müslüman şahıslar şahitlik etmişlerdir.

Yukarıda açıklaması verilen Mahmud Çavuş'un kızı Fatıma ile Ali Baki adlı şahsın nikahı sırasında mehirin sadece miktarının verildiği görülmektedir. Mehirin niteliği hakkında herhangi bir bilgi belirtilmemekle birlikte, sicilde yer alan ifadeden nikah sırasında verildiği, yani mihr-i muaccel, nikah esnasında verilen mehir olduğu söylenebilir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Mahirü'l-a'yan Mahmud Çavuş bin 'Abdullah nam kimesnenin kızı olan Fatıma-i 'Ali Baki nam kimesne ile bin akçe ile akd-i nikah itmesine vesa'ir hususuna işbu ba'isüs-sicil mahirü'l-emanet

[132] Cin, Halil, İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Ankara 1974, ss. 283.

'Aliüddin-i Piyale Paşa vekil metluk nasb ettüğüne kasaba-i Avlonya'dan Çakı Hasan bin 'Abdullah ve Musa (?) Hevace bin Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle mezbur 'Aliüddin'in vekaleti meclis-i şer'ide sabit ve tahir olduğu mezbur 'Aliüddin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[133]

Aşağıda yer alan bir diğer kayıtta ise Osmanlı hukukunda nikah hakkında daha fazla bilgi elde mümkündür. Bu kayıt bir nikah akdi değildir. Fakat nikahın önemine ve uygulanmasına dair bilgiler sunmasından dolayı incelenmesi gereken bir kayıttır.

Öncelikle kayıtta geçen olayı açıklamak gerekirse; vesika Mehmed bin Mustafa adlı şahsın, vefat etmiş olan Hasan Bey'in kızı Saliha'nın vefat etmesi üzerine kendisine geçen hisseyi talep etmesini konu edinmektedir. Mehmed bin Mustafa adlı şahıs, Hasan Bey'in vefatından sonra kızı Saliha ile Hasan Bey'in eşi ve aynı zamanda Saliha'nın annesi Gülahmer binti 'Abdullah hatunun vekili olan Mustafa bin Hüseyin'in izni ile nikahlanmış olduklarını iddia etmektedir. Nikahtan sonra Saliha'nın vefat etmesi sonucu, babasından kalan hissenin kendisine geçmesi üzerine, bunu almak için talepte bulunan Mehmed bin Mustafa, Gülahmer hatunun nikaha izin vermediği iddiasıyla geri çevrilmiştir. Bu durumda Mehmed, Gülahmer hatunun vekili olan ve nikah sırasında Gülahmer hatunun rızasının alındığını söyleyen Mustafa bin Hüseyin'i mahkemeye şikayet etmiştir. Mustafa bin Hüseyin adlı şahsın iddiaları inkar etmesi üzerine mahkemeye tekrar başvuran Mehmed bin Mustafa, bu kez Küçük Ali bin Hüseyin ve Sinan Birilük (?), adlı şahısların şahitliklerine başvurmuştur. Bahsi geçen şahitler, Mehmed bin Mustafa'nın iddiası doğrultusunda, nikah sırasında annesinin rızasının alınmış olduğunu belirten ifade vermişlerdir.

Sicilde, Mehmed bin Mustafa ve Saliha binti Hasan'ın nikahlandıkları belirtilmekle birlikte bunu kanıtlar herhangi bir belge söz konusu olmadığından, nikahın kadı huzurunda yapılıp yapılmadığı şüphelidir. Nikahların kadı huzurunda yapılması kanunu, kısa bir dönem önce Kanuni Sultan Süleyman döneminde yürürlüğe girmiş olduğundan, Avlonya'da sicilin kaydedildiği 974 senesinde bunun

[133] Varak 5 / Sütun A / Numara 3

yaygınlaşmamış olması doğal karşılanabilir. Ayrıca sicilde yer alan nikah akitlerinin az olması da bu savı destekler niteliktedir. Sicilin devamında yer alan anne baba rızasının olup olmadığına dair şaibeli durumda bir diğer açıklamadır. Çünkü bu kanunun yürürlüğe girmesindeki asıl amaç, bu gibi karışıklıkları önlemek olduğundan, kadıların ebeveynlerin rızasının alınmış olmasına özellikle dikkat etmeleri gerekmektedir. Böyle bir sicilin varlığı, Mehmed bin Mustafa adlı şahsın kesin olarak hisse sahibi olmasını sağlayacağından, bu kaydın oluşturulmasına gerek kalmayacaktır.

Aile hukukuna dair bilgi sunan bir diğer unsur ise Mehmed bin Mustafa'nın eşinin ölümü üzerine Saliha'ya babasından kalmış olan hissenin intikal etmesidir. Kayıttan anlaşıldığı kadarıyla babasının vefatı üzerine hisse sahibi olan bir kız evladın, vasisinin izni olmadan bir başkasıyla evlenmesi, hisseden men edilmesine sebep olmaktadır. Bu durumda vasiliğin önemini ve fonksiyonunu gözlemlemek de mümkündür. Vasilik konusu ilgili bölümde geniş bir şekilde ele alınacaktır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Elbasan'dan olan Mehmed bin Mustafa nam kimesne vekil-i şeri'de vasisi olup nazırü'l-emval miri olan Hüseyin Bey bundan akdem vefat eden merkum Hasan 'Ağa'nın sulbiye kızı olan Saliha binti Hasan nam sagirenin validesi olan Gülahmer binti 'Abdullah nam hatunun vekil-i şer'isi olan Mustafa bin Hüseyin nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Mehmed sağire-i mezbureye vasi olan mezbure Gülahmer izniyle akd-i nikah olunup sagire-i mezbure vefat eylemeğin zevc-i mezbura intikal iden hissesini şer'ile talep ittim didikde bi'l-mukabele mezbur Mustafa'ya su'al olundukta mezbure müvekkilimin izni ve marifeti olmadan (?) nikah olunmuştur deyu inkar ile cevab virmeği vekili mezbureden takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta kal'a-i mezbur (...silik...)den Küçük 'Ali bin Hüseyin ve Sinan Birilük nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz ve şehadet dahi ideriz ki sagire-i mezbure-i mezbur Mehmed'e akd-i nikah ittikleri zamanda mezbure Gülahmer'in izniyle ve marifetiyle nikah olunmuştur deyu şehadet ittiklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde

vak'i olup mamafih (?) Nazır Hüseyin'in talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis şuhur-ı sene min recebü'l-müreccеb sene erba'a ve sene 974"[134]

2.3.2 Talak ve Muhalaa

İslam hukukunda boşanma, hiçbir şekilde olumlu karşılanmaz. Bu nedenle boşanmanın zorlaştırılması için birçok kural konulmuştur. Boşanma hakkını doğuran durumlar kesin bir şekilde belirlenmiştir. Ancak boşanma hakkı, kadın ve erkeğe eşit olarak verilmemiş, kadının boşanma talebinde bulunabileceği durumlar oldukça kısıtlı tutulmuştur.

Osmanlı aile hukukunda boşanma, talak ve muhalaa olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Bunlardan ilki olan talak, taraflardan birisinin boşanmak istediğini belirterek mahkemeye başvurması şeklinde gerçekleşmektedir. Muhalaa ise iki tarafın birbirleri ile anlaşarak boşanmaları şeklinde tanımlanabilir.

Boşanmaların mahkemeye bildirilmesi hakkında bir kural bulunmamasına rağmen, sicillerde bunlara rastlamak mümkündür. Bunun yapılmasının çeşitli sebepleri vardır. Örneğin, muhalaa ile gerçekleştirilen bir boşanmada genellikle kadın mehir ve nafaka haklarından feragat ettiği için ileride bu taleple karşısına çıkmasını engellemek isteyen kocaları mahkemeye başvurmuşlar ve durumu resmileştirmişlerdir. Ayrıca kadınlarda ileride bir evlilik yapmak istediklerinde, eski kocalarının kendilerine mani olmalarını engellemek amacı ile bu yola başvurmayı seçmişlerdir.

Avlonya sicilinde, boşanma ile ilgili kayıt sayısı oldukça azdır. Ancak bu durum boşanmanın bildirilmesinin şart olmamasından dolayı bir genelleme yapmaya müsait değildir. Sicilde yer alan az sayıda kaydın gayrimüslimlere ait olması da dikkat çekici bir unsurdur.

Aşağıdaki kayıtta Avlonya kazasına bağlı Ozguran (?) karyesi gayrimüslimlerinden olan Yorgi veled Estoyan adlı erkeğin, mahkemeye başvurarak eşi Deno binti Brat adlı zımmiyeyi boşadığı görülmektedir. Sicilden anlaşıldığı üzere boşanma koca tarafından gerçekleştirilmiş, boşanmanın sebebine

[134] Varak 10 / Sütun B / Numara 2

dair herhangi bir bilgi verilmemiştir. Ancak bunun tek taraflı bir boşanma olduğunu yani bir talak niteliği taşıdığı görülmektedir.

"Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Avlonya kazasına tab'i Ozguran (?) nam karye zımmilerinden Yorgi veled Estoyan nam zımmi meclis'i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup haliya zevcim olan Deno binti Brat nam zımmiye-i ayni bi'l-cümle (?) ve erkan-ı amilemiz üzere boşadım ba'de-l yevm"[135]

Aşağıda yer verilen bir diğer kayıtta ise Avlonya kazasında bulunan Trebele karyesinde yaşayan Piriz (?) Niko adlı zımminin, eşi Sude binti Zimo adlı zımmiyeden, zevcesinin talebi üzerine boşandığı belirtilmektedir. Bu boşanmada kadının talebi ile erkek tarafından mahkemeye başvurulduğundan, iki tarafın anlaşması söz konusudur. İki tarafın anlaşması ile gerçekleştirilen bir boşanma olduğundan, İslam aile hukukunda bir muhalaa örneğidir. Ancak kayıtta verilen bilginin azlığı, herhangi bir feragatın söz konusu olup olmadığını ortaya çıkarmamakla birlikte, kayıt kadı tarafından oluşturulmuş olsa bile İslam aile hukuku çerçevesinde değerlendirmek doğru olmayacaktır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya muzafatından Trebele nam karyede mütemekkin olan Piriz (?) Niko nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ba'isüs-sicil zevcim olan Sude binti Zimo nam zevcimin talep üzere ba'de-l yevm benden boş olmağın didüğü talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 ramazan sene 974"[136]

Aşağıdaki muhalaa örneğinde ise Avlonya kazasına bağlı Romos karyesinde Meryem binti Andullah adlı kadının eşi 'Ali bin 'Abdullah ile mahkemeye intikali konu edilmektedir. Meryem binti 'Abdullah'ın 3 ay on günlük nafakasından feragat ederek, sicilden de anlaşılacağı üzere birbirleri ile anlaşarak boşanmak istedikleri görülmektedir. Ali bin 'Abdullah adlı şahısta bain-i talak ile Meryem'i boşadığını ifade etmiş ve böylece evlilik sona ermiştir.

Bu muhalaa yani anlaşmalı boşanma örneğinde, her iki taraf birbirleri ile anlaşarak boşanmaya karar vermiş, kadın nafakasından feragat ederek boşanma

[135] Varak 32 / Sütun B / Numara 4
[136] Varak 49 / Sütun A / Numara 3

hakkını kullanmıştır. Bahsi geçen vesika, kadının boşanmak hususundaki kısıtlı haklarından birini temsil etmesi bakımından önemlidir.

" Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Romos nam karyeden Meryem binti 'Abdullah nam hatun zevci olan 'Ali bin 'Abdullah nam kimesne ile meclis-i şer'e hazırun olup takrir-i kelam idüp üç ay on gün nafakamdan ve hakk-ı sükkanımdan feragat eyledim maşımızda ademü'l-feragatımız olmağın helalleşmek murad iderizde deyu hüküm bi'l-mukabelee mezbur 'Ali dahi mezbure meramı talak-ı bain ile boşadım deyu mukırr oldukda birbirlerinin ikrarları tarafın talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[137]

2.3.3 Miras ve Tereke

Miras kelimesi sözlük anlamı olarak " *birinin diğerinden devraldığı eski durumi bakiye*" anlamına gelirken, terim olarak "*birşeyin bir kişi veya topluluktan diğerine geçmesi*" şeklinde ifade edilmektedir.[138] Kısaca mal sahibinin vefatı sonucu mallarının başka birine geçmesi durumudur. Bu geçiş birçok yolla gerçekleşmekle birlikte, bunlardan en yaygını kan bağı ile intikal eden miras biçimidir. Mirasa konu olan mallar, genel itibariyle menkul veya gayrimenkullerden oluşmaktadır.

Osmanlı miras hukukunda, miras dağılımının süreci hakkında da bilgi vermek konunun daha iyi anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Bu süreçte ilk olarak vefat eden şahsın mallarının toplam değerinin tespiti söz konusudur. Ardından mevcut miktardan, vefat eden şahsın cenaze masrafları gibi maliyetler ve var ise üçüncü şahıslara ait borçlar düşürülür. Daha sonra eğer mevcutsa maktulün vasiyeti incelenir ve buna göre bir taksimat yapılır. Vasiyetin olmaması durumunda miras paylaşımı için, maktulün varisleri tespit edilir. Bu grup anne-baba, eş, çocuklar, kardeşler gibi en yakın akrabalardan oluşmaktadır.

Osmanlı hukuk sisteminde miras, gayrimenkul olarak, miri arazi ve mülk arazi olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Miri arazi devletin malı sayıldığından, mirası alan kişilere yani varislere yalnızca bu toprakların tasarruf hakkı devredilir. Buna

[137] Varak 35 / Sütun B / Numara 5
[138] Aktan, Hamza, "Miras", DİA, c. 30, ss. 143-145.

karşın mülk araziler kişilerin dilediğince alıp satabildiği, kendilerine ait mal niteliği taşıdığından varislere tapu yoluyla intikal edebilirdi. Miras intikal yollarından en yaygını ve Avlonya Şer'iyye Sicili'nde en çok rastlanan yöntem "*cihet-i ırs"* yani kan bağı ile intikaldir. Ancak bu intikalin gerçekleşmesi için dikkat edilmesi gereken belli durumlar ve şartlar söz konusudur. Bu konu çalışmanın kapsamı dışında olduğundan, sicilde yer alan miras kayıtları incelenirken, gerekli görülen noktalarda bilgi verilecektir.[139]

Sicilde yer alan aile hukuku ile alakalı kayıtlar arasında en fazla miras meselesine rastlanmaktadır. Ayrıca bu kayıtlardaki miras meseleleri, içerik bakımından oldukça farklılıklar içermektedir. Miras hukuku ile alakalı örneklerin fazla tutulmuş olması, her kaydın Osmanlı miras hukukuna dair farklı bir kurala örnek teşkil etmesinden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda bahsedildiği üzere, miras dağılımında ilk dikkat edilmesi gereken unsurlardan biri maktulün vasiyetin bulunup bulunmadığı konusudur. Osmanlı toplumunda vasiyet oluşturma durumu pek yaygın olmamakla birlikte, çalışmaya konu olan 20 Numaralı Avlonya Şeriyye Sicili'nde de buna dair bir adet örnek bulunmaktadır.

Aşağıda verilen vasiyet belgesi, mahkemeye başvurularak kadı tarafından resmileştirilmiş nadir örneklerden birisidir. Vesikada Avlonya sakinlerinden İbrahim Halife adlı şahsın vasiyetinde, Emine binti 'Abdullah'a bir döşek, bir yorgan, bir sebil ve bir sahan verilmesini talep ettiği görülmektedir.

Öncelikle sicilde İbrahim Halife'nin vasiyeti üzere bir takım mallar bırakmak istediği kişinin, tam olarak kim olduğu belirtilmemiştir. İsimlerinden de aralarında herhangi bir kan bağının bulunup bulunmadığı tam olarak tespit edilememektedir. Fakat Emine binti 'Abdullah'a miras bırakılmasını istediği malların niteliğinden, aralarında herhangi bir kan bağının yahut akrabalığın bulunmadığı düşünülebilir. Çünkü yakın bir kanbağı bulunması durumunda

[139] Ayrıntılı bilgi için bknz. Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 223.

kendisine bir hisse kalması söz konusu olacağından, böyle bir vesikaya ihtiyaç olmayacaktır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan İbrahim Halife nam kimesne hal-i hayatta iken Emine binti 'Abdullah'a esbabından bir döşek ve bir yorgan ve bir sebil ve bir sahan işbu mezkuratı virilmesine vasiyet eyledüğüne Şeyh Mehmed ve Ahmed bin Yakup şehadetleriyle sabit olmağın edasına hüküm olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[140]

Miras konusu ile ilgili aşağıda verilen diğer bir kayıtta şu bilgiler geçmektedir; Avlonya gayrimüslimlerinden olan Giza binti Makruyan adlı kadının vefat etmesi üzerine 1659 akçe mirası kaldığı hesaplanmıştır. Bu meblağnın 553 akçesi annesi Katiye'ye, 1150 akçesi ise kız kardeşi Kamalya'ya intikal etmiştir.

Öncelikle kayıtta dikkat edilmesi gereken ilk unsur, kadıya başvuran şahısların gayrimüslim olmaları durumudur. Bu duruma sicilde sıkça rastlanılmakla birlikte Avlonya nüfusunun gayrimüslim ağırlıklı olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Kadılar, farklı konulara ait sicillerde olduğu gibi mirasla ilgili konularda da, gayrimüslimlerin davalarıyla ilgilenmişlerdir. Sicilde dikkat çeken bir diğer unsur ise, gayrimüslimlerin şikayetlerinin değerlendirilmesi esnasında İslam hukukuna göre hareket edilmiş olmasıdır. İslam hukukunda miras dağılımı sırasında annenin, vefat eden evladının çocuğu ve eşi bulunmaması durumunda, mirasın 1/3'ünü alma hakkı bulunmaktadır.[141] Ayrıca kız kardeşin de aynı durum söz konusu olması halinde mirasın 2/3'ünü alması gerekmektedir. Bahsi geçen kayıtta da, her iki durumda da aynı oranın uygulanmış olduğu yani İslam hukukuna göre muamele yapıldığı görülmektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya zımmiyelerinden olup mürd olan Giza binti Makruyan nam zımmiyenin mahalli metrukatı bin altı yüz elli dokuz akçe olup meblağ-ı mezbureden annesi olan Katiye beş yüz elli üç akçesinin cihet-i ırs ile intikal idüp ve karındaşı olan Kamalya'daki bin yüz elli akçe cihet-i ırs

[140] Varak 21 / Sütun A / Numara 3

[141] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, Ankara 2016, ss. 260.

intikal eyledikleri bi't-talep ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[142]

Miras intikalini konu edinen bir diğer kayıtta, Malta Seferi'nde vefat etmiş olan Hasan Ağa'nın mirasının paylaşımı kaleme alınmıştır. Hasan Ağa'nın kızı olan Fatıma, babasının ölümünün ardından kendisine 45 bin akçe değerinde kalan mirasa sahip olmuştur. Daha sonra Fatıma'nın vefat etmesi ile tekrar miras dağılımı yapılması gerekmiştir. Fatıma'nın babasından intikal eden 45 bin akçelik mirasa, mihr-i müecceli olan 12 bin akçede eklenince mirası 57 bin akçeye ulaşmıştır. Bu miktardan maktul Fatıma'nın cenaze ve evlenme masrafları için 3 bin akçe harcanmış, geriye kalan 54 bin akçe kalmıştır. Bu miktarın yarısını kendi hissesi olan eşi Mehmed almış, kalan kısmı da maktulün annesi Gülahmer'e intikal etmiştir. Ancak Gülahmer Hatun, mirastan kalan 23.965 akçesini teslim aldığını bildirerek, kalan 3.065 akçeyi talep etmek üzere mahkemeye başvurmuştur.

Bu vesikada vefat eden Hasan Ağa'nın kızına intikal eden mirasın, kızının ölümünden sonra annesine intikali belirtilmektedir. Kayıtta kazasker defterinde belirtilen mirasın miktarı 45 bin akçe olarak verilmiş, maktulün kızına da 45 bin akçe intikal ettiği yazılmıştır. Fakat Hasan Ağa'nın ölümünün ardından ilk miras intikali sırasında Gülahmer Hatun'a herhangi bir intikal belirtilmemiştir. Bu durumda Hasan Ağa'nın Gülahmer Hatun ile boşanmış olabileceği söylenebilir. Gülahmer Hatun, kızı Fatıma'nın vefatı ile varis konumuna geçmiş, ikinci intikal sırasında mirasta hisse sahibi olmuştur. Fatıma'nın eşi Mehmed ve annesi Gülahmer Hatun'dan başka bir varis olmadığı göz önüne alındığında Fatıma'nın tek evlat olduğu açıktır. Bu nedenle hem ilk intikal sırasında mirasın tamamı Fatıma'ya kalmış, hem de ikinci intikal sırasında ölen Fatıma'nın eş ve annesi ile kardeşleri arasında paylaşılması gereken hisse kardeşleri bulunmadığından sadece eşi ve annesi Gülahmer'e kalmıştır. Osmanlı miras hukukuna göre vefat eden kız evladın mirasının ½ 'si eşine, diğer yarısı ise kardeşleri ve anne babasına intikal edip bölüştürülmektedir. [143]

[142] Varak 42 / Sütun A / Numara 4

[143] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 260.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Malta Seferi'nde vefat eden merhum Hasan 'Ağa'nın sulbiye kızı olup vefat eden Fatıma binti Hasan 'Ağa nam sagirenin validesi olan Gülahmer binti 'Abdullah nam hatun tarafından bi'ma hüve tariki's- sübut şer'en vekaleti sabit olan Mustafa bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e gelüp merhum Hasan 'Ağa'nın zevci ve varisesi olan Fatıma binti Ahmed nam hatun kablinden bi'ma hüve tarikü's-sübut şer'an vekaleti sabit olan Mehmed Hasan Çelebi mahzarında takrir-i meram kılup merhum Hasan 'Ağa vefat ettikde kadı asker efendinin kadı defteri muvacesince sagire-i mezbureye kırk beş bin akçelük emlak ve esbab cihet-i ırs ile intikal idüp ve sagire-i mezbure vefat etmeğin zevci Mehmed üzerinde dahi on iki bin akçeye mihr-i mü'ecceli olup ki cem'an elli yedi bin akçe olur ve sagire-i mezburenin techiz ve tekfin ve resm-i kısmet içün üç bin akçe harç olunup bundan ma'ada baki kalan elli dört bin akçenin yeğirmi yedisinin akçesi zevci mezbur Mehmed tasdik hissesi içün alup ve sagire-i mezburenin yeğirmi yedi bin akçelik emlakı ve esbabı mezbure Fatıma'ya tarikü'l-emanet alup kabz etmiş idi haliya yeğirmi yedi bin akçalık emlakdan ve esbabdan mezbure müvekkilim Gülahmer'e isal içün mezbur Hasan Çelebi yedinden yegirmi üç bin dokuz yüz altmış beş akçelik emlakı ve esbabı defter-i mezbure mevacesince alup kabz eyledim ancak üç bin otuz beş akçelik esbab baki kaldı deyu mukırr-ı itiraf olundukta mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tasdik bi'l-mukabelee tasdik edecek ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974"*[144]

Osmanlı miras hukukunda, din ayrılığı miras intikaline engel teşkil eden bir durumdur.[145] Müslüman ve gayrimüslim olmak üzere iki ayrı inanca sahip bireyler, kan bağı bulunsa dahi birbirlerinin miraslarından pay alamazlardı. Ancak bu durum yalnızca Müslüman ve gayrimüslim unsurlar arasında bir kural olup, Müslüman olmayan fakat farklı inanca sahip iki şahıs arasında bir engel teşkil etmezdi. Aşağıda yer alan kayıt bu durumun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

"Vech-i tahrir-i hüruf budur ki nefsi Avlonya'dan Haydar bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup işbu ba'isüs-sicil babası mürd olan Yani Miho nam zımmi mahzarında ikrar takrir-i meram-ı killiyet-i kelam idüp

[144] Varak 5 / Sütun A / Numara 2

[145] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Berikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 229.

mezbur Yani babam olup benden gayrı bir sagir oğlu olup karye-i Çomadine'de tarlaları ve Avlonya'da da evi ve bir kıt'a bağı vesa'ir esbatı olup lakin men' Müslüman olmağın mezbur Yani metrukatından sahibü'ş-şer'i miras intikal eylemedüğü ecilden ba'de-l vekalet zikr olan tarlalar ve bağ ve ev vesa'ir esbatı hususunda merkum mezbur Yani ile veçhen mine'l-vücuh da'vam ve niza'ım yoktur deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[146]

Yukarıdaki kayıt Avlonya'ya tabi olan Haydar bin 'Abdullah adlı şahsın, gayrimüslim olan babası Yani Miho'nun vefat etmesi üzerine miras dağılımını konu edinmektedir. Ancak Haydar bin 'Abdullah, babasının ölümünden önce, isminden de anlaşılacağı üzere din değiştirerek Müslüman olmuştur. Sonradan Müslüman olanların baba isimlerinin "'Abdullah" olarak anılması sık rastlanılan bir durum olmakla birlikte, bu durum kişilerin sonradan İslamiyeti seçtiklerine dair bir kanıt olarak kabul görmektedir. Mevcut durumda miras ve muris arasında dini bir farklılık olmasından ötürü Haydar bin 'Abdullah, babasının mirasından Müslüman olduğu gerekçesiyle, pay alamayacağını mahkemeye bildirmiş, böyle bir isteğinin bulunmadığını da ifade etmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken husus Haydar'ın babasının ölümünden önce din değiştirmiş olmasıdır. Çünkü babasının ölümü sırasında henüz din değiştirmemiş olması durumunda, mirastaki hakkını kaybetmesi söz konusu değildir. Böylece, miras sicilde bahsedildiği üzere, gayrimüslim olan diğer kardeşine intikal etmiştir.

Aşağıda yer alan bir diğer kayıtta ise, Avlonya sakinlerinden olup, babası vefat eden Ayşe Hatun, kendisine babasından kalmış olan Azer (?) Çelebi Mahallesi'nde yer alan evin, bahçesiyle birlikte Başçı Ali adında birisinin elinde bulunmasından dolayı mahkemeye başvurmuştur. Şikayeti üzerine Başçı Ali sorguya çekilmiş, suçlamaları reddederek, bahsi geçen ev ve bahçeyi, merhum İbrahim Halife yaşarken kendisinden 1250 akçeye satın aldığını ifade etmiştir. Ayrıca bu duruma Hacı Mehmed bin Ali ve Rüstem bin Ali el-Çelebi adlı

[146] Varak 4 / Sütun B / Numara 3

Avlonya'da ikamet eden Müslümanların şahitlik etmeleriyle, kadı tarafından davaya konu olan ev ve bahçenin Başçı Ali'de kalmasına karar verilmiştir.

Babadan evlada bir intikal söz konusu olduğu için ev ve bahçenin gayrimenkul, üçüncü bir şahsa satılmasından da mülk mal olduğu söylenebilir. Sicilde mülk malların fazla olduğu yani Avlonya bölgesindeki ev ve bahçelerin çoğunlukla mülk topraklar üzerinde yer aldığını söylemek mümkündür. Bununla birlikte ileride ele alınacak olan alım-satım kayıtlarında görüleceği üzere mülk mal olan ev ve bahçelerin çoğunluk olması, bölgedeki ticaretin önemli bir kısmının emlak satışlarına dayandığını göstermektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkine olan Ayşe binti Hızır Hevace nam hatun kablinden hususatı el-zikr 'Ali bin Baki ve Hacı Şecai (?) bin 'Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti müeccel olan kal'a-i mezbureden Mehmed bin Baki nam kimesne kal'a-i mezbureden Başçı 'Ali bin 'Abdullah ve nefs-i Avlonya'da vefat iden merhum İbrahim Hevace'nin oğlu Mehmed ve kızı Emhiyane (?) vasi muhtarı olan 'Ali bin Baki nam kimesneleri meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbure müvekkilim Ayşe'nin dahil-i Avlonya'da 'Azer (?) Çelebi Mahallesi'nde bir tarafı tariki-hasenn (?) ile ve bir tarafı Başçavuş Hüseyin eviyle ve bir tarafı Hacı Ahmed nam Arap eviyle ve bir tarafı Yeniçeri Hasan eviyle mahdud olup babasından cihet-i ırs ile intikal etmiş olan evi bağçesiyle mezbur Başçı 'Ali'nin yedinde buldum bağımı hakk-ı tasarruf ider şer'ile talep eyledim didiği bi'l-mukabelee mezbur Başçı 'Ali'ye su'al olundukta zikr olan evi merhum İbrahim Halife'den hal-i hayatta ve kemal-i sıhhatinde iken bin iki yüz elli akçeye bey' şer'i ile satun alup ve zikr olan meblağı alup teslim-i meblağ kıldığına şahitlerim vardır didiği gıbbe'l-inkarına talep olundukta kaza-i Avlonya'dan Hacı Mehmed bin 'Ali ve Rüstem bin 'Ali el-Çelebi nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki merhum İbrahim Halife hal-i hayatta iken bizim önümüzde mezbur Başçı 'Ali'ye zikr olan mahallede vaki olan hane-i bin iki yüz elli akçeye bey' idüğü akçesini bi't-tamam aldım deyu ikrar eylediler (...silik...) ikrarına şahitleriz şehadet dahi ideriz deyu şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri ba'de-l tezkiye ve'l-tevdin hayyız-ı kabulde vaki olmağın zikr olan hane mezkur Başçı 'Ali yedinde ita olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu

tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[147]

Aşağıda miri arazinin miras yoluyla intikaline dair kaydı incelemeden önce, Osmanlı miras hukukunda, miri arazi intikali hakkında kısa bir bilgi vermek faydalı olacaktır. Öyle ki miri arazinin intikali, devlete ait bir toprak olmasından dolayı, mülk intikalinden farklı bir şekilde yapılır. Öncelikle miri arazide, toprak değil tasarruf hakkının intikal ettiğini belirtmek gerekir. Miri araziyi tasarruf eden kişi yani mutasarrıfın ölmesi halinde, tasarruf etmiş olduğu arazi mirasçılarına intikal etmektedir. [148] Miri intikalde, mülk intikalinde olduğu gibi aranan ilk şart, mutasarrıfın yani mülk sahibinin ölmüş olmasıdır. Ancak mülk intikalinde kişinin hükmen ölmüş sayılabilmesi için doksan yaşını geçmiş olması gerekirken, miri arazinin sahibi yani mutasarrıfı kendisinden üç yıl boyunca haber alınamaması halinde ölmüş sayılmaktadır. Tasarruf hakkı intikal ederken, mevcut toprağın bölünmesi gibi bir durum söz konusu olmadığından, mirasçılar arasında öncelik sonralık söz konusudur. Toprak ilk olarak var ise erkek evlada, yoksa belli bir tapu bedeli karşılığında kız çocuğa intikal eder. İkisinin de mevcut olmadığı hallerde miri arazinin tasarruf hakkının diğer akrabalara intikal etmesi mümkündür. Fakat onlar da tapu bedelini ödemekle yükümlülerdir.

Aşağıda yer alan miri arazinin tasarrufunun intikali ile ilgili kayıtta, Avlonya kazasına bağlı, Bukovik karyesinden Memi b. Hüseyin adlı şahıs, kendisine babasından intikal eden toprağın, Mustafa 'Abdullah tasarrufunda olduğunu beyan ederek mahkemeye başvurmuştur. Mirasa konu olan tarla, tasarruf hakkı söz konusu olduğundan miri nitelikte, Bukovik karyesi içerisinde yaklaşık yirmi dört dönüm büyüklükte bir tarladır. Şikayet doğrultusunda bahsi geçen davalı Mustafa, durumla ilgili sorgulanmış, kendisi suçlamayı inkar ederek bu tarlayı 20 yıldır tasarruf altında bulundurduğunu ifade etmiştir. Ayrıca bu hususta Avlonya'dan Hasan b, 'Abdullah ve Muhammed b, 'Abdullah adlı şahısların şahitlik etmeleri ile mahkeme tarafından durum kesinleşmiş, böylece kadı tarafından tasarruf hakkının Mustafa'da kalmasına karar verilmiştir.

[147] Varak 37 / Sütun A / Numara 2

[148] Cin, Halil, Osmanlı Toprak Düzeni ve Bu Düzenin Bozulması, Beikan Yayınevi, 4. Baskı, Ankara 2016, ss. 223.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi' Bukovik nam karyeden Memi bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e gelüp karye-i mezbureden Mustafa 'Abdullah nam kimesne mahzarında takrir-i da'va kılup karye-i mezbur senaverinde bir tarafı Hüseyin bin İlyas eviyle ve bir tarafı Mehmed Yeniçeri eviyle ve bir tarafı Nikola (...silik...) tarlasıyla ve bir tarafı Sinan İlyas el-mezbur bağıyla mahdud olan tahminen yegirmi dönüm bir kıt'a tarlamın babamdan intikal eylemiştir bi-gayri hakkı (...silik...) tasarruf ider talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Mustafa'ya su'al olundukta zikr olan tarla yegirmi yıl vardır tasarruf iderim deyu hükm-ü takrir-i kelamına muvaffak yemin talep olundukta nefs-i Avlonya'dan Hasan bin 'Abdullah ve Muhammed bin 'Abdullah meclis-i şer'e hazır olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki zikr olan tarla mezbur Mustafa'nın babası tarlası (...silik...) yegirmi yıl vardır ki tasarrufundadır deyu şehadet ettiklerinde mucebiyle amil olunup zikr olan tarla mezbur Mustafa'nın (...silik...) isbat olunduğu sebebden ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[149]

Miras ile ilgili bir başka kayıtta ise, eşe intikal konusunu gözlemlemek mümkündür. Osmanlı miras hukukunda, murisin ölümünün ardından, mirasının hesaplanması sırasında yapılan ilk işlemlerden biri var ise mihr-i müeccelin ve nafakanın toplam varlıktan çıkarılması işlemidir. Mirasın intikali ancak ölen şahsın eşinin nafakası ve mihri karşılandıktan sonra yapılmaktadır. Bahsi geçen konu aşağıdaki kayıtta açık bir şekilde gözlemlenmektedir.

Maktul Sefer'in kızı Resime hem kendisinin mirastaki hissesini hem de annesi Fatıma binti 'Abdullah'ın altı yüz akçelik mihr-i müeccelini almak için mahkemeye başvurmuştur.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Resime binti Sefer nam hatun müteveffi olan babasının metrukatından aid olan hisse-i şer'iyyesine ve annesi Fatıma binti 'Abdullah nam hatun müteveffi zevci Sefer zimmetinde olan altı yüz akçe mihr-i muaccelini ve hisse-i şer'iyyesini kendü tarafından da'va ve husumet idüp ve ba'de-l hükm alup kabz idüp isale ba'isüs-sicil Mustafa bin 'Abdullah nam kimesne-i vekil nasb ittükleri Babuççu Cafer ve Hevace 'Ali nam kimesneler

[149] Varak 42 / Sütun B / Numara 4

şehadetleriyle sabit ve tahir olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974"[150]

Bir diğer kayıtta ise annesi ve babası vefat etmiş olan Saliha binti Sarı Memi adlı hatunun kızı Sultani'nin, teyzesi Mihri binti Sarı Memi hatun tarafından alınması kaydedilmiştir. Kayıttan anlaşılacağı üzere maktul Saliha'nın vefat etmesi üzerine, kim olduğu açıkça belirtilmemiş olan Osman b. Hasan adlı kişi Sultani'ye vasi olarak atanmış, teyzesi Mihri Hatun ise onun bakımını üstlenmiştir. Bu bakım masraflarının karşılanması amacıyla vasi Osman b. Hasan'dan toplamda bin altı yüz akçe olan mirasın hepsini, dört yıllık masraf için aldığını bildirmektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Avlonya'da bundan evvel müteveffiye olan Saliha binti Sarı Memi nam hatunun kız karındaşı olan Mihri binti Sarı Memi nam hatun meclis-i şer'e hazire olup takrir-i meram kılup müteveffi mezbure kız karındaşım Saliha'nın kızı olan Sultani nam sagirenin babasından ve anasından cihet-i ırs ile intikal etmiş bin altı yüz akçe hakkı olup işbu ba'isüs-sicil 'Osman bin Hasan nam kimesne kabl-i şer'iden vasi nasb olunmağın alup kabz itmiş idi eviyle nafakasına vesâ'ir mühimmâtına yevmi bir buçuk akçe nafaka takrir olunmağın zikr olan bin altı yüz akçe-i mezbur 'Osman yedinden sagire-i mezburenin dört yıllık nafakası içün bi't-tamam aldım kabz ettim meblağ-ı mezbureden mezbur 'Osman zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkı kalmadı deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[151]

Vefat eden bir şahsın, mirasçısı olmadığı durumlarda, maktulün mal varlığı devlete intikal ederdi. Aşağıda da yer alan kayıttan anlaşılacağı üzere Cundi binti 'Abdullah adlı bir hatun vefat etmiş, herhangi bir varisi olduğu tespit edilememiştir. Bu durumda maktulün mal varlığı, beytülmale yani devlete intikal etmiştir. Devlete intikalin ardından mukataat nazırı Hüseyin Bey'in vekalet vermiş olduğu Katip İlyas tarafından mahkeme kararı ile devredilen toprağa mutasarrıf atanmış, mülk olan bağ, bahçe ve ev miri araziye dönüşmüştür.

[150] Varak 44 / Sütun B / Numara 3
[151] Varak 19 / Sütun B / Numara 4

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya mukata'atı nazırı olan Fahrü'l-zaima Hüseyin Bey kablinden vekil-i şer'isi olup adamı olan Katip İlyas nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya mahlatından Divane İbrahim Mahallesi'nde mütemekkin olan Cundi binti 'Abdullah nam hatun vefat idüp varisi mukırr-atı olmayup metrukatı beytü'l-male ait ve rayyic olmağın mahalle-i mezbure dahilinde iki tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Tellak Mustafa eviyle ve bir tarafı Hamid bin 'Abdullah eviyle mahdud olup birbirine muttasıl olan bir evimi ve bir bağçesini ve bir kıt'a bağımı işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden Kurd bin Hüseyin nam kimesne iki bin akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudi müşteri-i mezbure yedinden müşarü'n-ileyh Hüseyin Bey miri (?) için bi't-tamam aldı kabz itti ve teslim-i meblağ kıldı bede'l-yevm sa'ir emlak-ı begi mutasarrıf oldukda deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[152]

2.3.4 Vasi Tayini

Vasi kelimesi sözlük anlamı olarak "*bitişik, birleşik*", kelime anlamı olarak ise *" bir kimsenin ölümünden sonra onun adına yapılmasını istediği şeyleri kendisinden talep ettiği kimse*" şeklindedir.[153] İslam hukukunda, ölen bir kişinin çocuklarına intikal eden mirası, onlar yetişkin oluncaya dek muhafaza eden kişiye vasi denir. Vasilik meselesi, şeriyye sicillerinde oldukça sık karşılaşılan bir kayıt şeklidir. Bu kayıtlar, kendi içerisinde çeşitli nitelikler barındırmaktadır. Aşağıda Avlonya Şer'iyye Sicili'nde yer alan kayıtlardan bazıları sunularak bu konu ele alınacaktır.

İslam hukukunda vasi tayini, genelde kişinin vefatının ardından en yakınları öncelikli olmak üzere, mahkeme tarafından alınan karar doğrultusunda atanmaktaydı. Ancak bazı durumlarda şahıslar ölmeden önce kendilerine vasi olmasını istedikleri kişiyi, mahkemeye başvurarak belirlemişlerdir. Aşağıdaki kayıt bu duruma örnek teşkil etmektedir.

[152] Varak 18 / Sütun A / Numara 2
[153] Bardakoğlu, 'Ali, "Vesayet", DİA, c. 43, ss. 66-70.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden olup mürd olan Maho veled-i Slomo nam yahudinin oğlu olan Slomo bin Maho nam Yahudi meclis-i şer'e hazır olup takrir-i meram kılup mürd-ü mezbur babam hal-i hayatta iken sulbi oğlu olan Yehuda ve kızları Manil Verosa nam sagirlerine cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'iyelerinin kabzına ve hıfzıye vesa'ir umuru şer'iyyelerine beni vasi muhtar nasb eyledi deyu hükm-ü takrir-i kelimatına muvaffık yemin talep olundukda İsak Maça ve Reha bin Terin ve Çaçari bin David nam Yahudiler li'ecli'ş-şehadet hazirun olup şöyle şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mürd-ü mezburun hal-i hayatta iken oğlu mezbur Slomo'yı vasi muhtar eyledi deyu ale'l-tariki'ş-şehade haber virdiklerinde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[154]

Kayıtta verilen bilgiler doğrultusunda, Avlonya Yahudilerinden olan Slomo b. Maho adlı Yahudi, babası Maho veled-i Slomo adlı yahudinin vefat etmesi üzerine mahkemeye başvurarak, babasının ölmeden önce kendisini mirasına vasi olarak tayin ettiğini bildirmiştir. Bu hususta İsak Maça ve Reha b. Terin ve Çaçari b. David adlı zımmilerin şahitlik etmeleriyle durum kesinlemiş, hüccet oluşturulmuştur.

Vasilik zorunlu bir yükümlülük olduğundan dolayı reddedilememektedir. Bu nedenle vasi atanması sırasında murisin en yakınından başlanır. Çocuklara vasilik yapmaları için ilk başvurulan kişi eğer hayatta ise anneleridir. İslam hukukuna göre anneleri, eşinin ölümünden sonra yeniden evlense bile, çocuklarına vasilik yapmaya devam edebilirdi. Aşağıdaki davada buna uygun bir örnek bulunmaktadır. Ancak bu kayıtta da, ilk örnekte olduğu gibi vasiliğin murisin ölümünden önce kararlaştırılmış olduğuna dair bir durum söz konusudur. Zaten aksi bir durumda da annenin ilk vasi olarak tayin edileceği bilindiğinden, bu gibi bir hüccete neden ihtiyaç duyulduğu tam olarak bilinmemekle birlikte, kayıtta bahsi geçen Vesayil binti Slomo, çocukların öz annesi olmayabilir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Vaseyil binti Slomo nam Yahudiye meclis-i şer'e hazır olup takrir-i meram kılup zevcim olup mürd olan Yusuf veled-i Yasif nam Yahudi hal-i selamette iken evlad-ı sagirlerine cihet-i ırs*

[154] Varak 20 / Sütun A / Numara 4

ile intikal iden hisse-i şer'iyyelerinin vesa'ir umurların görüp görmemesine vasi-i muhtar nasb eyledi deyu hükm-ü takrir kılmasına muvaffık yemin talep olundukta Avlonya'dan Slomo veled-i Yako ve Mihail veled-i Tahme (?) nam Yahudiler şehadetleriyle sabit ve tahir olmağın ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[155]

Aşağıda yer alan vasiliğe dair diğer kayıttan da anlaşılacağı üzere, müslim ve gayrimüslimer arasında vasiliğin uygulamasında herhangi bir fark olmadığı açıktır.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Malta Seferi'nde vefat eden Ramazan bin 'Abdullah'ın oğullarından Mustafa ve kızı Raice (?) binti Ramazan nam sağirlerin vasisi olmayup vasi nasb olunmak lazım olmağın işbu ba'isüs-sicil anneleri Mihr binti İskender nam hatun kabl-i şer'iden vasi nasb olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'işrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974"*[156]

Annenin hayatta olmadığı durumlarda kan bağıyla en yakın akrabalara vasilik verilirdi. Bu kişi genellikle merhumun anne, babası veya kardeşleri olmaktaydı.

Avlonya Şer'iyye Sicili'nde vasilik hakkında dikkat çeken bir diğer kayıt da şu şekildedir. Aşağıda yer alan kayda göre, Avlonya kazasına bağlı Gurişte karyesinde vefat etmiş olan Mustafa adlı yeniçerinin kızı Güzide binti Mustafa'nın, herhangi bir vasisi bulunmamaktaydı. Bu doğrultuda kadı tarafından kendisine babası gibi yeniçeri askeri olan Yusuf adlı yeniçeri vasi tayin edilmiştir.

Bu kayıt yalnızca bir vasilik örneği olmayıp, yeniçerilerin aile edinmeleri hakkında da bilgi sunmaktadır. Ancak bu konu, çalışmanın çerçevesi dışında kaldığından ayrıntıya girilmeyecektir.[157] İncelenen belgeden bir çıkarım yapmak gerekirse, Osmanlı hukukunda yeniçerilerin ocak kurallarına göre evlenmelerine izin verilmediği bilinmektedir. Fakat bu kurala Yavuz Sultan Selim döneminde bir

[155] Varak 17 / Sütun B / Numara 3
[156] Varak 26 / Sütun B / Numara 4
[157] Ayrıntılı bilgi için bknz. Akdağ, Mustafa, Yeniçeri Ocak Nizamının Bozuluşu, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi, Cilt:5, Sayı:3, Ankara 1947

istisna eklenmiş, yaşı ilerlemiş olan yeniçerilerin evlenmelerine müsaade edilmiştir. Aşağıdaki 974 senesine ait vesikadan anlaşılacağı üzere, Avlonya sakinlerinden Mustafa adlı yeniçerinin vefat ettiği, bir çocuğa sahip olduğu görülmektedir. Mustafa Yeniçerinin neden vefat ettiğine dair herhangi bir bilgi verilmediğinden, kendisinin Yavuz Sultan Selim döneminde ileri yaştaki yeniçerilerin evlenmelerine verilen izinden yararlanıp yararlanmadığı veya kendisinin kanun dışı yollardan çocuk sahibi olup olmadığı bilinmemektedir. Ayrıca bu sicilde adı geçen Güzide adlı kız çocuğunun annesinin kim olduğuna dair bir bilgi verilmemesi de dikkate değerdir. Kendisinin bir vasisi olmayıp, annesi dışında birisinin vasi olarak atanmış olması, annesinin öldüğüne veya yok sayılmaya çalışıldığına işaret etmektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak Yeniçeri Mustafa'nın, kanundışı evlat sahibi olması daha muhtemel görünmektedir. Bu da yeniçeri nizamının, henüz 16. yüzyılın ikinci yarısının başlarında bozulmaya başladığına dair bir kanıt niteliği taşımaktadır.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki dergah-ı mualla yeniçerilerinden olup Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyede bundan akdem müteveffi olan Mustafa nam yeniçerinin sulbiye kızı olan Güzide binti Mustafa yeniçeri nam sagirenin vasi-i muhtarı olmayup vasi nasb olunmak lazım velayed olmağın sagire-i mezkureye hisse-i şer'iyesinin kabzına ve zabtına vesa'ir da'va-i şer'iyesine intikal iden işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mualla yeniçerilerinden olan Yusuf nam Yeniçeri kabl-i şer'iden vasisi nasb olunup bi'l-mukabele mezbur Yusuf zımmi-i vesayeti mezburu 'uhdesine alup kabul eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis ve'l-'işrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[158]

2.4 İdari

Şer'iyye sicilleri, yalnızca bölgesel unsurlar arasında yaşanan anlaşma, uyumsuzluk, alım-satım gibi kararların kaydedildiği bir defter olmayıp, ayrıca yer aldıkları küçük idari yapılarla yönetim arasındaki bağlantıların ve yazışmaların da kaydedildiği bir defterdir. Kadılar, merkezden gelen ferman, berat, emir, tezkere, buyuruldu gibi yazışmaları, şer'iyye sicillerine kaydetmek zorundalardı. Bu belgeler, genellikle farklılıklarını belirtmek amacıyla, sicillere ters veya arka

[158] Varak 11 / Sütun A / Numara 2

taraftan kaydedilirdi. Fakat böyle olmayanları da mevcuttu. Avlonya Şer'iyye Sicilinde ters yahut defterin arka tarafından bir kayıt söz konusu değildir. Zaten merkezden gelen kayıt sayısı, incelenen kısımda oldukça nadirdir.

Merkezden gelen belgeler, bizzat padişah gibi devletin en üst makamından gelebileceği gibi veziriazam, beylerbeyi, sancakbeyi, kazasker gibi daha alt tabakadaki devlet adamları tarafından kadılara gönderilebilirdi. Hatta bu grubun içerisine tezkire adı verilen ve aynı sancak içerisinde kadılar dışındaki resmi makamların kendi seviyelerindekilere veya kendisinden alt seviyedeki makamlara yazmış oldukları resmi mektuplar da dahil edilmiştir. Kısaca özetlemek gerekirse, şer'iyye sicillerinde resmi makamlar arası yazışmaların da kaydedildiğini söyleyebiliriz.

2.4.1 Ferman

Fermanlar, bizzat padişahın onayını, mührünü taşıyan belgelerdir. Bunlara ferman-ı hümayun veya emr-i şerif denildiği de görülmektedir. Bu belgeler, savaş, sefere hazırlık ve asker sevkiyatı gibi emirler içerir. İlgili bölgelere gönderilen bu fermanlar, bölgedeki kadılar tarafından sicillere kaydedilirdi. Bu özelliğiyle siciller yalnızca toplumsal ve hukuki meseleleri içermeyip, askeri ve siyasi tarih çalışmalarına da kaynak teşkil edebilmektedir. Sicillere kaydedilen fermanlar, merkezdeki suretlerinin bulunamamas ve zarar görmüş olması halinde tarihçilerin ilgili bölgenin şer'iyye siciline bakarak belgenin doğruluğuna dair bir kanıt elde etmelerine de olanak sağlamaktadır.

Ferman olarak Avlonya Şer'iyye Sicili'nde sadece bir adet vesikaya rastlanmıştır. Bu ferman, 974 senesinde merkezden Rumeli beylerbeyi çavuşlarından olan Derviş Çavuş aracılığı ile Avlonya sancakbeyi Ali Bey'e teslim edilmiştir. 974 Ramazanının ikinci gününde ulaştırılmış olan ferman, Avlonya'ya bağlı mutasarrıfların, sipahilerin ve reayanın, sefer hazırlığı yapmaları konusunda sancakbeyi Ali Bey'e emir buyurmaktadır. Fermanın kaydı kadı tarafından 974 Ramazanının üçüncü günü yani bir gün sonrasında yapılmıştır.

Sicilden de anlaşılacağı üzere ferman, bir sefer hazırlığı için yollandığı, bölgedeki reaya ve sipahilerin hazırlık yapmaları, sefer sırasında orduları ve bayrakları ile birlikte sefere katılmaları gerektiğini belirtmektedir. Tımarlı

sipahilerin, savaş ve sefer zamanlarında orduya cebelü yetiştirdikleri bilinmektedir. Bu cebelüler, savaş zamanı atları ve silahlarıyla orduya katılmaktaydı. Fakat fermanda bölgedeki reayaya hazırlık yapma emri verilmesi, yapılacak olan seferin reayanın yaşadığı bölgeye yakın bir alanda veya direk bölge üzerine yapılacağına işaret etmektedir. Çünkü sefer sırasında ordunun geçeceği veya üs olarak kullanacağı bölge halkları önceden uyarılarak hazırlık yapmaları doğrultusunda uyarılmış, kendilerine ferman yollanmıştır. Sicilde de böyle bir durumun olduğu söylenebilir.

Avlonya kazasının, hem önemli bir liman olması, hem de İtalya'ya yakınlığı sayesinde askeri bir üs olarak hizmet verdiğini belirtmiştik. Hatta Avlonya, bir dönem Osmanlı Devleti'nin en önemli deniz üslerinden biri olmuştur. Fatih Sultan Mehmed döneminde Otranto Kuşatması sırasında, Kanuni Sultan Süleyman döneminde ise Korfu Kuşatması gibi askeri faaliyetlerde Avlonya Limanı askeri üs olarak hizmet vermiştir. Bu nedenle bahsi geçen sicil, Avlonya'nın ticari bir merkez olmasının yanısıra askeri bakımdanda sahip olduğu önemi kanıtlar niteliktedir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki sene dokuz yüz yetmiş dört ramazanının ikinci gününde emirü'l-ümera-i ve'l-ikram Rum ili beglerbegisi çavuşlarından olan fahrü'l-emasil Derviş Çavuş yedinden Avlonya sancağı beyi olan 'Ali Bey hazretleri emr-i şerife varid olup müslihun müslimunun liva-i Avlonya'da vaki olan mutasarrıf eden sipahiler ve reaya sefer-i hümayuna hazır olsunlar deyu ferman olmağın inşallah bi'l-emrullah (?) tarih-i mezbureden liva-i Avlonya'da vaki olup tımar tasarruf iden sipahiler ve re'ayaya bayraklarıyla sefer-i hümayuna hazır olun deyusun sultanıma mahkum-u nezad (?) tenbih olundu ve ferman-ı kudsi üzere bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[159]

2.4.2 Berat

Berat, bir makama tayin edilecek olan kişinin merkezin emriyle atanacağına dair düzenlenen resmi belgedir. Tımar, mukataa, iltizam, vakıf, beylerbeyilik, voyvodalık vb. gibi birçok görevin atanması sırasında verilebilmektedir. Beratların bu noktada belirli bir sınırlama içermediği söylenebilir. Merkez tarafından veya üst

[159] Varak 36 / Sütun A / Numara 2

makamlar tarafından meydana getirilmiş olan beratlar, padişahın tuğrasını içermek zorundadır. Kadılar, merkezden bir atama olması durumunda, göreve getirilen şahısların resmi olarak bulundukları bölgeye atandıklarını belirtmek amacıyla, kendilerine verilen beratları sicile kaydetmekle yükümlüydüler. Beratlar, merkezden gelen belgeler olduğu için fermanlarda olduğu gibi sicillere ters, ortadan yahut arkadan kaydedilmekteydi. Ancak ferman kayıtlarında olduğu gibi Avlonya Şer'iyye Sicili'nde böyle bir uygulamanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca sicil içerisinde bir tane berat örneği bulunmaktadır.

Aşağıda yer alan berat örneğinde, Avlonya merkezinde bir değirmende maariflik yapan Mehmed Bey'in vefat etmesi üzerine makamın boş kaldığı belirtilmiştir. Bahsi geçen göreve birinin atanması gerektiğinden, Avlonya'ya bağlı Ömer Halife el-İmam adlı kişinin nazır olarak bu göreve atandığı belirtilmektedir.

Öncelikle bunun bir berat belgesi olmayıp, sadece mevcut beratın kayda geçirilmiş hali olduğunu açıklamak gerekmektedir. Orijinal belgeler merkezde muhafaza edilmekte, gerek duyulduğunda ikisinin karşılaştırılması şeklinde bir kontrol yapılmaktadır. Beratlar, bir göreve kimin atanacağının bildirilmesinin yanısıra tımar sahiplerinin atanmasını da içermektedir. Bu nedenle beratların birden fazla konu hakkında oldukları söylenebilir. Örneğin aşağıda verilen vesikada, vakfın nazırlık makamına kimin atanacağı konu edilmiştir. Vakfın önceki nazırına dair herhangi bir bilgi verilmemekle birlikte kendisinin neden görevden alınmış olduğu, bu makama ilk kez birinin atanıp atanmadığı hakkında da bilgi verilmemiştir. Yalnızca vakfın bir değirmen olduğu, yeni nazır olarak buraya Ömer Halife el-İmam adlı kişinin atandığı ve kendisinin nazırlık görevini kabul ettiği belirtilmiştir. Bu noktada şu çıkarımda bulunulabilir; Nazırların, bir adaylık, istek belirtmeksizin merkezden atanmış oldukları, istediklerinde bu görevi reddetme hakları bulunduğu söylenebilir. Fakat bu bilgi herhangi bir eylem ifade etmeksizin yalnızca bir kalıp olarak verilmiş de olabilir. Sicilde bunun dışında herhangi bir berat bulunmadığından dolayı bu konuda kesin bir bilgi verilememektedir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem vefat iden merhum Mehmed Bey'in nefs-i Avlonya'da Muradiye vekil-i maruf olan şer'i marufta ettüğü değirmen (..silik...) ve zikr olan değirmenin zevaidinden olan iki bin akçesinin nazırı olmamağın nazır nasb olunmak lazım velayed olmağın işbu ba'isüs-sicil*

Avlonya'dan 'Ömer Halife el-İmam nam kimesne hayr-ı nazır nasb olunup bi'l-mukabelee mezbur 'Ömer Halife dahi nezaret-i mezbure-i 'uhdesine alup kabul eyledüğü sebebden ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[160]

2.5 Kadın

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarih araştırmalarında birçok farklı alanda kaynak olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda şer'iyye sicillerinden faydalanılarak Osmanlı toplumunda kadın, kadının toplumdaki rolü, önemi, hakları vs. konular hakkında bilgiler verilmiştir. Şer'iyye sicillerinin sosyal tarih açısından kullanımının ilk örnekleri 20. yüzyılın ikinci yarısında verilmeye başlanmıştır. Bu dönemde yapılan çalışmalar genellikle sicillerin önemine dikkat çekmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. 1970'lerde Layish tarafından kadın, evlilik, mehir, boşanma, miras gibi konular işlenmiş, kadınlar üzerine ilk özel çalışmalar ise Marsot ve Tucker tarafından yapılmıştır.[161] Judith Tucker'in "In the House of the Law: Gender and Islamic Law in Ottoman Syria and Palestine" adlı çalışması, şer'iyye sicillerinden hareketle, 17. ve 18. yüzyıllarda Şam, Kudüs, Nablus ve Ramla bölgelerinde aile ilişkileri ve kadını incelemektedir.[162] Ülkemizde ise Fatma Müge Göçek ve Marc David Bear'a ait olan "18. Yüzyıl Galata Kadı Sicillerinde Osmanlı Kadınlarının Toplumsal Sınırları"[163] adlı çalışma kadın üzerine yapılan çalışmalara örnek teşkil etmektedir.

Sicillerde yer alan kayıtların evlenme, boşanma, cariyelik, mehir, nafaka gibi doğrudan kadınla ilişkili konuları barındırmasının yanısıra miras, mülk satışı gibi kadını da içerisine alan olayları içermesi, sicillerin kadının Osmanlı toplumundaki rolünün anlaşılmasında yegane kaynak olarak karşımıza çıkmasını sağlamıştır. 20 numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili'nde yer alan mülk alım-satımı, vergi, miras, nikah, talak, mehir ve nafakayla ilgili kayıtlarda kadınların fazlaca yer aldığını söylemek mümkündür. Özellikle mülk alım-satımı ve miras ile ilgili

[160] Varak 35 / Sütun B / Numara 2
[161] Uğur, Yunus, "Şer'iyye Sicilleri", DİA, c. 39, ss. 8-11.
[162] Yılmaz, İlkay, "Osmanlı Kadın Tarihine İlişkin Birkaç Not", Kadın Araştırmaları Dergisi Yıl: 2012/1, Sayı: 10, ss. 61-81.
[163] Fatma Müge Göçek-Marc David Bear,"18. Yüzyıl Galata Kadı Sicillerinde Osmanlı Kadınlarının Toplumsal Sınırları", Modernleşmenin Eşiğinde Osmanlı Kadınları, ed: Madelina C. Zilfi, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul 2000.

kayıtlarda kadınların yer alması, bu dönemde kadının mali olarak bir güce sahip olabildiğinin de göstergesidir.

2.5.1 Köle ve Cariyelik

Osmanlı Devleti'nde kölelik, henüz kuruluş döneminden itibaren görülmeye başlanmıştır. Savaşlarda kazanılan başarılar beraberinde ganimetler bu ganimetlerin içinde yer alan esirler farklı alanlarda kullanılmış, köle pazarlarında alınıp satılmıştır. O dönemde tüm dünyada yaygın olan kölelik, Osmanlı Devleti'nde farklı bir anlayışla uygulanmıştır. Köleler, devşirme denilen sistem ile eğitilerek, devletin üst makamlarında görev alma hakkına sahip olmuşlardır. Yani Osmanlı Devleti'nde köleler, toplumsal sınıflanmada dikey geçiş hakkına sahiptir.

Osmanlı toplumunda savaşlarda ele geçirilen tutsak edilen kişilere köle denilmekteydi. Köleler ve bunların kadın olanları cariyeler, devlet eliyle yetiştirilmenin dışında, yüksek gelirli kişiler tarafından köle pazarlarından satın alınarak sahiplenilirdi. Osmanlı'da köle pazarlarının bulunması, köle ticaretinin ekonomide önemli bir yer tuttuğunun göstergesidir.

Köleler, bir mülk olarak alınıp satıldığından, diğer alım-satım anlaşmalarında olduğu gibi kölelerin alınıp satılışı da şer'iyye sicillerine kaydedilmiştir. Bu sicillerde kölenin ten, saç, göz rengi, boyu, yaşı, buluğ çağına erip ermediği gibi fiziksel özellikleri ve etnik kimlikleri yanında, alınıp satıldıkları kişiler hakkındaki bilgiler de verilmektedir. Ayrıca kölelerin azad edilmeleri, sahiplerinden kendilerine miras kalması gibi durumlar da sicillere kaydedilmektedir.

Avlonya Şer'iyye Sicili'nde ise köleler ve cariyelerle ilgili oldukça az kayıt bulunmaktadır. Bu durum bölgede köleliğin yaygın olmaması şeklinde yorumlanabileceği gibi köle ticaretinin az yapıldığı manasına da gelebilir.

Konu ile ilgili aşağıda verilen kayıtlarda, köle satışının yapılmış olduğu fakat bu satışlarda bir problem meydana geldiği görülmektedir. Bu nedenle kadıya herhangi bir sorun çıkması halinde başvurulduğu, satışın sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi halinde mahkemeye başvurulmadığı söylenebilir. Bu kayıtlar hakkında bilgi verecek olursak;

Kölelikle ilgili ilk kayıtta, Avlonya kazasına bağlı Dizdar Ali Ağa, yine Avlonya kazasına bağlı Trebele karyesinden Papa Dimitri adlı gayrimüslim hakkında şikayette bulunmuştur. Ali Ağa, 'Abdullah adlı kölesini 1050 akçeye satın almış olduğunu, kölesinin kendisine verilmediğini iddia etmektedir. Ayrıca Hüseyin b. Hakkı, Hüseyin Yeniçeri adlı şahıslarında bu konuda şahitlik yaparak ifadelerini mahkemeye bildirdikleri görülmektedir.

Öncelikle alım-satım meselesinin, Dizdar Ali Ağa ve Papa Dimitri arasında yani bir Müslüman ile gayrimüslim arasında yapıldığına dikkat edilmelidir. Alıcı Ali Ağa'nın almak istediği kölenin isminden anlaşılacağı üzere sonradan Müslüman olduğunu ve ağa yani unvan sahibi olduğunu söylemek mümkündür. Belgede satışa konu olan köle hakkında ismi dışında hiçbir bilgi verilmemiştir. Aslında bu olay köleler ile ilgili kayıtlarda pek rastlanılan bir durum değildir. Çünkü kölelerin tanımlanması etnik kökenleri, dinleri, baba adları ve fiziksel özelliklerinin belirtilmesi şeklinde yapılmaktadır. Burada amaç kölenin tam olarak hangisi olduğunu belirlemektir. Ancak bu kayıttan anlaşılacağı üzere alıcı Ali Ağa köleyi hiç görmemiştir. Satıcının yalnızca kölesi olduğunu belirtmesi ve bu şekilde satışın yapılmış olması, köle hakkında yeterli bilgi verilmemesine sebep olmuştur. Ancak şahitlerin varlığı konu hakkında Ali Ağa'nın haklılığına işaret etmektedir. Bunu doğrular nitelikte kayıtta suçlanan kişinin yani Papa Dimitri adlı gayrimüslimin sorgulanmasına dair herhangi bir bilgi sunulmamıştır. Bununla birlikte kaydın bir hüccet olmasından ötürü olayın nasıl sonuçlandığı hakkında bilgi verilmemiştir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında sabık-ı dizdar olan 'Ali 'Ağa nam kimesne Avlonya kazasına tab'i Trebele nam karyeden Küttafi (?) nam mahallede sakin olup Baba Dimitri nam zımmiyi meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup bundan akdem 'Abdullah nam memlukatım 'iyadet ettükte yine karye-i mezburede ve derci'umda (?) zımmi-i mezbur müstegallatı ve bir kulun (?) yerdedir deyu bin elli akçe müstegallatına aldıktan sonra bana kulumu vermedi deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar müdde-i mezbureden takrir-i da'vasına muvafık yemin talep olundukta kal'a-i kazadan Hüseyin bin Hakkı ve dergah-ı mualla yeniçerilerinden Hüseyin Yeniçeri nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur 'Ali 'Ağa'nın bundan akdem 'Abdullah nam 'ati-i 'iyadet (?) ittikte karye-i mezbureye varup zımmi-i mezbur*

gelüp mezkur 'Ali 'Ağa'nın elli akçesini alup kulun yerdedir dedi deyu şehadet eylediklerinde şehadetleri hayyız-ı kabulde vaki olunmak muvacesiyle 'amil olunmağın ma-vak'a mezbur 'Ali 'Ağa talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek seb'a erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[164]

Kölelikle ilgili bir diğer kayıtta ise; Avlonya kazasına bağlı Mustafa b. Kasım adlı Müslüman ile İdris Bey adlı şahıs arasında geçen mevzu işlenmiştir. Vesikada Mustafa b. Kasım, İdris Bey elinden yedi yıl süresince bin akçeye hizmet etmesi için cariyesi (?) ve zevcesi olan Angelina binti Dediyal adlı gayrimüslimi kiralamış olduğu belirtilmektedir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Mustafa bin Kasım nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil İdris Bey nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden yedi yıl tamamına değin mezbur İdris Bey'i nefsimi bin akçe icareye virdim ve meblağ-ı mezburu mezbur İdris Bey yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim ba'de-l yevm varup hidmetin idesin deyu cariye (?) ve zevcesi olan Angelina binti Dediyal nam zımmiye meclis-i şer'ide mezbur Mustafa (..silik..) idecek olursa meblağ-ı mezkure ben kefil oldum deyu mültezim olduktan sonra mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittükte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'işrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974"*[165]

Yukarıdaki ilk kayıttan farklı olarak ikinci kayıtta, köle yani cariye Angelina hakkında daha fazla bilgi sunulmuştur. İsminden anlaşılacağı üzere cariye Angelina gayrimüslimdir. Bununla birlikte fiziksel özelliklerine dair bir bilgi bulunmamakla birlikte zımminin baba adı kayıtta belirtilmiştir. Diğer kaydın aksine burada tarafların ikisinin de Müslüman olmasının yanısıra yine "Bey" unvanından anlaşılacağı üzere belli bir makama sahip kişilerin köle sahibi olduğu söylenebilir. Kölenin yani cariye Angelina'nın satış fiyatı ise 1000 akçeyken, diğer kayıtta bahsi geçen köle 'Abdullah'ın değeri 1050 akçeydi. Bu durum göz önüne alındığında köle fiyatlarında erkek ve kadın arasında çok büyük bir fark bulunmadığını söylemek mümkündür. Ancak köle ticaretinde satılan kölenin boyu, kilosu, yaşı gibi fiziksel

[164] Varak 37 / Sütun B / Numara 2
[165] Varak 46 / Sütun B / Numara 4

özellikler ön planda olup fiyatlar da bu doğrultuda değişiklik göstermekteydi. Bahsi geçen kölelerin fiziksel özellikleri hakkında belgelerde herhangi bir bilgi bulunmadığından yalnızca erkek ve kadın arasında fiyata dair bir değerlendirme yapılabilmektedir.

Cariye satışı ile ilgili kayıtta yer alan "icare" kelimesi hem satış, hem de kira anlamına geldiği için bu konuda bir belirsizlik söz konusudur. Ancak bu bilginin hemen öncesinde belirtilen "yedi yıllık" süre zarfınca betimlemesi, cariye Angelina'nın yedi yıllığına kiralanmış olduğunu göstermektedir. Bu sürenin dolmasının ardından cariye, anlaşmaya uygun olarak cariye eski sahibine geri döner. Yani bu durumda bu ticaretin bir satış değil kiralama olduğunu söylemek mümkündür.

2.5.2 Mehir

Mehir, sözlükte ücret anlamına gelmekte olup, evlenme sırasında erkeğin kadına peşin yahut sonradan ödeyeceğini belirttiği mal veya nakit şekilde ödenen bedel olarak tanımlanabilir. Mehirin amacı, kadının maddi olarak zor durumda kalmasını önlemek, kendisine bir güvence sağlamaktır. Mehir İslam hukukunda genellikle yer almakla birlikte zorunlu değildir. Mehirin olmadığı nikahlarda mevcuttur.

Mehir, nikah esnasında peşin olarak ödenen mihr-i muaccel ve daha sonra ödeneceği belirtilen mihr-i müeccel şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Bedeli iki taraf arasında anlaşmaya bağlı olarak belirlenmektedir. Mihr-i muaccel, nikah esnasında peşin olarak ödendiğinden sicillerde yalnızca nikahla ilgili kayıtlarda yer almaktayken, mihr-i muaccel genellikle taraflar arasında bir probleme sebep olduğundan sicillerde farklı çeşitlerde yer almıştır. Bu durumda kadınlar, eşlerinin vefat etmesi, kayıp olması, boşanma gibi durumlarda mahkemeye başvurarak mehirlerini talep etmişler veya bu haktan feragat etmişlerdir. Mehirin boşanma sırasında kadının feragat edebileceği bir bedel olması boşanmada kadın için bir fırsattır. Öyle ki İslam hukukunda boşanma hususunda erkeğe oldukça geniş bir hak verilmesinin aksine kadınların bu noktada çok az bir hakka sahip oldukları bilinmektedir. Bu nedenle mehirin kadınlara yalnızca maddi olarak bir güç

sağlamasının yanısıra, boşanmak için hukuksal bir ayrıcalık sunduğunu da belirtmek gerekir.

Kadı sicillerinde mehir ile ilgili bolca kayıt olduğu bilinmektedir. Avlonya Şer'iyye Sicili'nde ise mehire, boşama, nikah gibi konuların yanısıra daha çok miras konularıyla ilgili belgeye rastlanmaktadır. Mihr-i muaccelin kocanın vefatından sonra kalan mirastan eşine intikal etmesi mirasın bölünmesinden önce yapıldığından bu konuya verilen önem gözlemlenebilmektedir. Bu nedenle kadının, eşinin vefatından sonra maddi bir dayanağa sahip olabilmesinin, hukuk tarafından öncelikli bir mesele olarak ele alındığı söylenebilir.

Mehirini alan kadın, onu istediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir, bu konuda kocasının ona müdahale hakkı yoktur. Ayrıca İslam hukukunda kadınlar isterlerse mal mülk sahibi olabilmektedir. Bu bağlamda sicilde yer alan mülk satışlarında kadınların da fazlaca yer alması bunu kanıtlar niteliktedir. Bu konuya ilgili bölümde ayrıntılı bir şekilde yer verilecektir.

Mehirle alakalı sicilde yer alan kayıtlardan bazıları aşağıda verilmiştir. Bunlardan ilki olan *Varak 27/ Sütun A/ Numara 4* numaralı kayıt, Avlonya kalesinde ikamet eden, Fatıma binti Ali adlı Müslüman kadının vekalet vermiş olduğu Ali b. Baki adlı şahsın, mahkemeye başvurması ile kaleme alınmıştır. Fatıma binti Ali'nin vasisi olduğu merhum Tuzcu Ali'nin evladı, annesi Safiye'nin vefat etmesi üzerine Tuzcu Ali üzerinde olan 4000 akçelik mihr-i muaccelini talep etmektedir. Bu sebeple mahkemeye intikal eden olay, tarafların 300 akçe sulh bedeli ile barışması sonucu, Fatıma binti Ali'nin isteğinden vazgeçmesi ile neticelenmiştir. Taraflar bu konuda herhangi bir sorun kalmadığından, ileride de bu konu hakkında tekrar mahkemeye intikal olmayacağına dair ifade vermişlerdir.

Bahsi geçen kayıtta, Fatıma binti Ali, vefat eden Tuzcu Ali'nin çocuğuna vasilik yapmaktadır. Buradan anlaşılacağı üzere, Tuzcu Ali'nin vefatı sonucu çocuğuna vasilik etmesi için annesi değil, yakınlık derecesi belirtilmeyen Fatıma binti Ali hatun vasi tayin edilmiştir. Ancak Safiye Hanım'ın çocuğun annesi olduğu kesindir. Aksi halde Safiye Hanım üzerindeki mihr-i muaccel bedeli Fatıma'ya geçmezdi. Fakat vasi olarak annesi Safiye Hatun'un neden tayin edilmediği bilinmemekle birlikte ikinci kez evlenmesinden kaynaklanmış olabileceği

düşünülebilir. Safiye Hatun, başkasıyla evlense dahi annenin vasilik yapma yetkisini sürdürmesine izin verildiğinden, bu pek rastlanılan bir durum değildir. Bir diğer dikkat edilmesi gereken nokta ise mihrin cinsidir. Metinde mihrin "muaccel" yani nikah sırasında alınmış olunduğu belirtilmiştir. Bu nedenle Safiye Hatun'un üzerinde bulunan mehir, çocuğa kaldığından vasi tarafından Safiye Hatun'un eşi Ali'den talep edilmiştir. Ancak bu konudan bir sonuç alınamamış, taraflar arasında 300 akçelik bir bedel karşılığında barış anlaşması yapılmıştır. Safiye Hanım'ın eşi Ali'nin herhangi bir ifadesine rastlanmamış, sicilden anlaşılacağı üzere taraflar arası anlaşma mahkeme dışında yapılarak, kadı huzurunda tescil edilmiştir.

Mehirin, bir miras olarak eşe, anneye veya çocuğa intikal ettiği bilinmektedir. Ancak burada mehir, kadının ilk eşinden kendisine kaldığından, ikinci eşin bu konuda bir hakkı olmadığı sicilden anlaşılmaktadır. Alacaklı tarafın, 4000 akçe yerine 300 akçeye razı olması ilginç bir durum olarak nitelendirilebilir. Çünkü bölgedeki mülk fiyatlarına, alım-satım anlaşmalarına bakıldığında bu meblağ oldukça ciddidir. Örneğin mülk satışları hakkında bilgi veren *Varak 18 / Sütun B / Numara 4* sayılı kayıttan anlaşılacağı üzere yapılan bir mülk satışında, bahsi geçen evin bahçesi dahil fiyatı 3000 akçe olarak verilmiştir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Fatıma binti 'Ali nam hatun tarafından Nasuh Kelleci ve Yusuf bin Murad nam kimesne şehadetleriyle vekaleti sabit olan 'Ali bin Baki nam kimesne meclis-i şer'e gelüp kal'a-i mezbureden olup vefat iden Tuzcu 'Ali nam müteveffanın evlad-ı sigarına vasiyesi olan Fatıma binti Ahmed nam hatun vekil-i şer'iyesi olan (...silik...) ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilimin annesi Safiye fevt olup zevci müteveffa 'Ali üzerinde dört bin akçe mihr-i muacceli vardır deyu da'vayı husumet eylemiş idi haliya müslihun araya girüp el-sulhü (…silik…) ile vasıl olmağın vekil-i mezbur ile üç yüz akçeye sulh idüp bedel-i sulh aldım ve kabz ettim ba'de-l yevm bu hususta da'vam ve niza'ım yoktur eğer da'va idersem mesmu' olmaya deyu hükm-ü ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu"*[166]

Mehir ile ilgili bir diğer kayıtta ise, Avlonya kazasında yaşayan Osman b. İlyas adlı Müslümanın eski eşi Kadine binti İlyas'ın vekalet vermiş olduğu Kelleci

[166] Varak 27 / Sütun A / Numara 4

İlyas tarafından, Osman b. İlyas'ın şikayet edilmesi konu edilmiştir. Kelleci İlyas'ın Kadine binti İlyas adına, Osman b. İlyas'tan mihr-i muaccelini talep etmesi, daha sonra tarafların sulh ile anlaşması sonucu bu haktan yani mihr-i muaccelini almaktan vazgeçtiği görülmektedir. Diğer kaydın aksine burada mehirin bedeli belirtilmemiştir. Ancak sulh bedeline bakıldığında 540 akçe olduğu görülmektedir. Burada ayrıca diğer kayıttan farklı olarak nafakadan feragat da söz konusudur. Kadine binti İlyas Hatun, mihr-i muaccelini almaktan vazgeçmesinin yanısıra nafakasından da üç ay on gün süresince feragat ettiğine dair bilgi verilmektedir. Yine tarafların mahkeme dışında anlaşmalarından dolayı, anlaşmaya giden süreç hakkında bilgi sunulmamış, yalnızca anlaşma kadı tarafından sicile kaydedilerek resmileştirilmiştir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan 'Osman bin İlyas nam kimesnenin mutallakası olan Kadine binti İlyas nam hatun kablinden Kelleci Nasuh ve Bayram bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle sulh-ati el-zikr vekaleti sabit olan Kelleci İlyas bin Kadinehan nam kimesne meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil mezbur 'Osman bin İlyas mahzarında bi'l-vekalete şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbur müvekkelemin mezbur 'Osman üzerinde olan cemile (?) nikahını ve 'iddet nafakasını mezbur 'Osman'dan talep idüp el-sulhü cer ile 'amil olmağın zikr olan muaccel mihr-i müeccelin ve üç ay on gün gurre nafakasına mezbur 'Osman'a ile beş yüz kırk akçeye sulh idüp bedel-i sulh mezbur 'Osman yedinden mezbure Kadine'ye isal içün aldım kabz ettüm ba'de-l yevm bu hususta mihrimi almakda da'vam ve niza'ım yoktur eğer da'va idersem inde'ş-şer-istim'a ülüşmeye (?) dedikde mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-haceye tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmi'r-rabi' 'işrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974 "[167]

2.5.3 Nafaka

Kelime anlamı *"harcamak, tüketmek"* olan nafaka, terim olarak *"azık ihtiyaçların karşılanması için harcanan para*" manasına gelmektedir.[168] Kısaca bir kişinin yaşamını sürdürebilmesi için eşi, akrabası veya devlet tarafından ödenen bedel olarak tanımlanabilir. Nafakanın bedeli nafaka alacak kişinin beslenme,

[167] Varak 9 / Sütun A / Numara 3
[168] Erbay, Celal, "Nafaka", DİA, c. 32, ss. 282-285.

barınma, giyim, sağlık, temizlik giderleri gibi temel ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayabilecek ölçüde olmalıdır. Nafaka alabilmek için belirli şartların sağlanmış olması elzem olmakla birlikte nafakanın birkaç türü bulunmakta olduğundan bunları ayırt etmek gerekmektedir.

Sicilde yer alan kayıtların çoğunluğunu oluşturan evlilik nafakası, karı-kocanın boşanmasından sonra iddet süresince kadına, koca tarafından ödenirdi. İddet süresi kadının hamile olup olmadığını belirlemek, kocanın boşanmaktan vazgeçme olasılığı durumunda boşanmadan geri dönmek, kadının başka bir evlilik yapabilmesi için manevi ve bedeni olarak kendini hazırlamasına müddet vermek için beklenmektedir. İddet süresinde kadının hamile olup olmadığına dikkat edilir. Eğer kadın hamile değil ise bu süre 3 ay 10 gün, eğer hamile ise doğum yapana kadardır. Ayrıca iddet süresi, boşanmanın türüne göre de farklılık göstermektedir. Bain talakla yani geri dönüşü olmayan bir boşanma ile ayrılan karı-koca, bu süre boyunca tekrar bir araya gelme durumu olmadığından ayrı yaşamak zorundadır. Rai'c talakta ise taraflar barışma umudu olduğundan birlikte yaşayabilmektedir. İddet süresinin bitiminin ardından kadının bakımı, tekrar evlenmemesi durumunda kendi akrabaları tarafından yapılmaktadır.

Evlilik nafakası koca tarafından maddi durumuna bakılmaksızın kadına ödenmek zorundadır. Kadının; kocasının sözünden çıkması, kocasından habersiz yolculuğa çıkması, zina yapması gibi durumlarda nafaka alma hakkı kalkmaktadır. Ayrıca kocanın ölümü durumunda da kadına miras payı kalacağından nafaka alma hakkı ortadan kalkar.

Sicilde nafaka ile ilgili birçok kayıt bulunmaktadır. Aşağıda verilen örneklere bakıldığında yalnızca evlilik nafakası değil, yoksulluk nafakası gibi diğer nafaka türlerinin olduğu da görülmektedir. Ancak kayıtlarda çoğunluğu evlilik nafakası oluşturmaktadır.

Aşağıdaki kayıtta, Avlonya'ya bağlı Kadine binti İlyas adlı kadının, kocası Osman b. İlyas'tan iddet nafakasını kendisine ulaştırması hakkındadır. Sicilde Kadine binti İlyas adlı hatunun nafakasını kendisine ulaştırması için Kelleci İlyas b. Kadinehan'a vekalet vermiş, Kelleci Nasuh ve Bayram b. Mustafa adlı şahıslarda bu duruma şahitlik etmişlerdir.

Sicilde verilen bilgiden anlaşılacağı üzere Kadine binti İlyas ile Osman b. İlyas adlı karı-koca boşanmıştır. Ancak defterde önceki kayıtlara bakıldığında boşanmalarına dair bir belge bulunmamakla birlikte, iddet nafakasının süresi dikkate alındığında bu durum normal karşılanabilmektedir. Yani boşanmanın mahkemeye intikal edip etmediği hususunda kesin bir kanıya varmak mümkün değildir. İddet nafakasının süresi kadının hamile olup olmamasına göre değişiklik göstermektedir. Kadine adlı hatunun vekalet vermiş olduğu Kelleci İlyas b. Kadinehan'ın da kim olduğu hakkında sicilde bilgi verilmemiştir. Ancak isimlerinden anlaşılacağı gibi yahut kadının bu süre zarfında zaten evlenmesi mümkün olmadığından bir akrabası olduğu söylenebilir. Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da kadının yani Kadine Hatun'un nafakasını kendisi almayıp bu konuda birisine vekalet vermiş olmasıdır. Ayrıca sicilde boşanmanın çeşidinin belirtilmemiş olması da dikkat çekmektedir. Fakat nafakanın başkası aracılığıyla ulaştırılacak olması, karı-kocanın ayrı meskenlerde yaşadığına işaret etmektedir. Yani kesin olmamakla birlikte, bain talakta eşlerin bir arada yaşaması yasak olduğundan bu boşanmanın tam bir bain talak olduğu söylenebilir. Sicilde, nafakanın miktarı ile ilgili bir bilgi de verilmemiştir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kadine binti İlyas nam hatun zevci olan 'Osman bin İlyas ile nikahın ve 'iddet nafakası sulh idüp kendüye isale ba'isüs-sicil Kelleci İlyas bin Kadinehan nam kimesneyi vekil nasb ettüğüne Kelleci Nasuh ve Bayram bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a 'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974 "[169]

Aşağıda yer alan bir diğer kayıtta ise, Avlonya'da vefat etmiş olan Huri binti 'Abdullah adlı hatunun oğlu Mustafa b. Memi'nin vasisi olan 'Abdullah, Mustafa'ya annesinden intikal eden 300 akçenin kendisinde olduğunu bildirmektedir. Vasi 'Abdullah, kendisine intikal eden mirası, Mustafa'nın nafakasının karşılanması için kullanmak isteyerek, kadıdan bu konu hakkında izin talep etmiştir. Sicilden anlaşılacağı üzere kadı, bu isteği onaylayarak Mustafa adlı çocuğun ihtiyaçlarının mirası olan 300 akçeden karşılanmasına izin vermiştir.

[169] Varak 9 / Sütun A / Numara 2

Nafaka kelimesi, bir kişinin ihtiyaçlarının karşılanması için harcanan bedel anlamına geldiğinden, burada bir çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması anlamında kullanıldığını söylemek mümkündür. Mustafa adlı çocuğun annesinin vefat etmesi ve babasının olmamasından ötürü bahsi geçen 'Abdullah vasi tayin edilmiştir. Yetim ve öksüz olan Mustafa'ya yakınlığı belirtilmemiş olan vasisi 'Abdullah, kendisine annesinden intikal eden mirası, çocuğun temel ihtiyaçlarını karşılamak için kullanmak istemiştir. Bu durumda çocuğun hiçbir yakını olmadığı da söylenebilir, çünkü aksi halde çocuğun bakımından akrabaları sorumlu tutulmaktadır. Kadının bu talebi onaylamış olması da bu kanıyı onaylar niteliktedir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefsi Avlonya'da müteveffiye olan Huri binti 'Abdullah nam hatun sulbi oğlu Mustafa bin Memi nam sagirün kabl-i şer'iden vasisi olan 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup nasb vasi olduğum sagirun anasından cihet-i ırs ile intikal eylemiş üç yüz akçe benim zimmetimde olup eğer sagir-i mezburun nafakası hasbeti'llah (?) benim yanımdan olup ancak kösi (?) vesa'ir mühimmatı içün zikr olan akçenin hasıl olan haraç eylemesine izin talep iderim deyu hükm-ü sagir-i mezburun kösne vesa'ir mühimmatına hasıl olan reçineden haraç eylemesine izin virildüğüne kadı'üt-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'işrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[170]

Nafaka ile ilgili bir diğer kayıt olan *Varak 18 / Sütun A / Numara 1*'de, Avlonya'ya bağlı Kanina Kalesi'nde ikamet edip, vefat etmiş olan Vaslo binti Lorano adlı gayrimüslim kadının, kız kardeşi Belye binti Lorano adlı kadın hakkında mahkemeye başvurması konu edilmiştir. Belye binti Lorano, kız kardeşi Vaslo binti Lorano'nun oğlu Kirko'yu bir yıllığına yirmi bir akçe nafaka ile beslemeyi kabul ettiğini belirtmektedir. Belye adlı zımmiye, nafaka miktarını babası Yaki Kirko'nun çocuğun hissesinden vermesini talep etmiş, taraflar aralarında anlaşmaya vararak kadı tarafından durum tescillenmiştir.

Burada da diğer kayıtta olduğu gibi annesi vefat etmiş bir çocuğun bakımı söz konusudur. Yukarıdaki kayıt ile karşılaştırıldığında, gayrimüslimler ile Müslümanlar arasında bu konuda bir farklılık olmadığı görülmektedir. Annesi vefat

[170] Varak 22 / Sütun B / Numara 2

eden Kirko'nun bakımıyla beslenmesini teyzesi Belye üstlenmiş, babası tarafından ise mahkeme kararıyla çocuğun nafakasının karşılanacağı kararlaştırılmıştır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kanina nam kal'ada mürd olan Vaslo binti Lorano nam zımmiyenin kız karındaşı Belye binti Lorano nam zımmiye mürd-ü mezburenin zevci olan Yaki Kirko nam zımmi mahzarında takrir-i meram kılup kız karındaşım Vaslo'nun sagir oğlu Kirko'yu tarih-i sicilden bir yıla varınca yevmi bir akçe nafaka ile beslemeğe alup kabul eyledim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezbur Kirko dahi sagir-i mezburun hissesinden yevmi bir akçe nafakayı viresin deyu kabul eyledikde her iki tarafın birbirlerinin ikrarına tasdik eylediklerine ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 5 şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[171]

Aşağıdaki kayıtta ise, diğer nafaka kayıtlarından farklı olarak devletten nafaka talebi söz konusudur. Cundi binti Mehmed adlı hatun, mahkemeye başvurarak vefat etmiş olan eşi Mubarek'in oğlu Mustafa'ya nafaka verilmesini talep etmiştir. Bu istek doğrultusunda Mustafa'nın ihtiyaçlarının karşılanması için kadı tarafından 21 akçe nafaka verilmesi kararlaştırılmıştır.

Öncelikle bu nafaka türü yoksulluk nafakası olarak adlandırılmaktadır. İslam hukukunda kadına ve çocuklara ayrı bir önem verildiğinden, nafaka her ikisinin korunması için bir güvence teşkil etmiştir. Gerekli durumlarda devletin de çocuklara ya da yardıma muhtaç kadınlara yardım ettiğine dair bir kanıt niteliği taşıyan bu sicil, ihtiyaç sahibi Mustafa'nın barınması için kendisine 21,5 akçe nafaka bağlandığını göstermektedir. Sicilde yer alan meblağ yani 21,5 akçe, diğer nafaka kayıtları ile karşılaştırıldığında aynı miktardadır. Bu nedenle o dönemde bu miktarın temel ihtiyaçları karşılayabilecek oranda bir ücret olduğunu tespit etmek mümkündür. Ayrıca bu konuda kadıya başvurulmuş olması da dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Kadının İslam hukukundaki yerinin, toplumdaki rolünün ve görevlerinin kapsamının bir diğer göstergesidir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Cundi binti Mehmed nam hatun meclis-i şer'e hazır olup haliya fevt olan zevcim Mübarek sulbi oğlu Mustafa'ya kabl-i şer'iden

[171] Varak 18 / Sütun A / Numara 1

nafaka takdir olmasın talep ideriz didikte mezbur Mustafa'nın evimi vesa'ir levazımı içün yevmi bir buçuk akçe nafaka takdir olunup mezbure Cundi talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 ramazanü'l-mübarek sene 974"[172]

Sonuncu örnekte ise, Avlonya'ya bağlı Kitahor (?) adlı karyeden olup, vefat etmiş olan Nikola adlı gayrimüslimin eşi Kani binti Yorgodine kadıya başvurarak, eşinin kızı olan Nikoliye'nin bir yıllık süre için nafakasını ödeyeceğine ve beslenmesini, barınmasını üstlendiğine dair mahkemeye bilgi vermektedir.

Kayıttan da anlaşıldığı küzere Nikoliye, Kani binti Yorgodine'nin eşi Nikola'nın kızıdır. Ancak Nikoliye'nin annesine dair herhangi bir bilgi verilmemiştir. Kani binti Yorgodine'nin de annesi olmadığı açıktır. Öyle ki bu durumda bakımından zaten kendisi sorumlu olacağından, böyle bir hüccete ihtiyaç duyulmazdı. Bu kaydın dikkat çeken yönü ise Nikola'dan kalan miras hakkında herhangi bir bilgi verilmemiş olmasıdır. Belgede Kani binti Yorgodine'nin kendisine kalan miras hakkında bir açıklama olmamakla birlikte nafakanın miktarına dair de bilgi yoktur.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Kitahor (?) nam karyeden mürd olan Nikola nam zımminin zevcesi Kani binti Yorgodine nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp mürd-ü mezburun kızı olan Nikoliye nam zımmiyeyi tarih-i sicilden bir yıl tamamına değin kendü yanımdan nafakasın beslemeği 'uhdeme alup kabul eyledim deyu mukırr-ı meşruh oldukta ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a seb'in ve tis'a mie"[173]

2.6 Ekonomi

Kadı sicillerinin içeriğindeki vesikaların tarih araştırmalarına önemli bir katkısı da ekonomi alanındadır. Sicillerin içerisinde yer alan alım-satım, kiralama, borç, vergi gibi ekonomiye dayalı birçok vesika, defterin konu aldığı bölgenin ekonomik hayatı hakkında bilgi sunmaktadır. Kadılar tarafından bu gibi konularda verilen hüccetler, alıcılar ve satıcılar arasında bir ticaret anlaşması niteliği taşımaktadır. Olası bir anlaşmazlığı önlemek amacıyla taraflar kendi aralarında

[172] Varak 48 / Sütun B / Numara 2
[173] Varak 28 / Sütun B / Numara 4

yapmış oldukları ticareti, bir belge ile kendilerini güvenceye alarak kadı huzurunda tescillendirmişlerdir. Bu bakımdan kadıların günümüzdeki noter görevi gördüğü de söylenebilir.

Ekonomik hayatla ilgili sadece alım-satım değil, çarşı-pazar fiyatlarının belirlenmesi, narh uygulaması ve ölçüm aletlerinin kontrol edilmesi gibi konular da kadının yardımcıları tarafından yapılmaktaydı. Bu nedenle kadıların bölgenin ekonomik hayatıyla yakından ilgili olduklarını söylemek mümkündür.

20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili'ndeki konuların büyük bir kısmını oluşturan ekonomi ile ilgili kayıtlar, bölgenin ticari önemini kanıtlar niteliktedir. Avlonya Sancağı daha öncede belirtildiği üzere ekonomik kimliğiyle ön plana çıkan bir liman şehri olduğundan, bölgedeki halkta kendi içerisinde bu kimliğin getirmiş olduğu nitelikleri taşımaktaydı. Ticaret, bölgede vazgeçilmez bir unsur olmakla birlikte, alım-satıma konu olan mallar; ev, dükkan, bahçe, bağ, tarla, çayır hatta gemi gibi oldukça çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda bölgede ticaretin türü satış, alış, kiralama gibi farklı şekillerde gerçekleştirirlmiştir. Ticari faaliyetler ise kadın-erkek, Müslüman-gayrimüslim farketmeksizin, farklı niteliğe sahip kişiler tarafından yapılmıştır.

2.6.1 Mülk Satışları

Defterde yer alan vesikaların büyük bir kısmı mülk satışlarından oluşmaktadır. Mülkiyet hakkı, Osmanlı hukuk sisteminde eda ehliyeti denilen bir ehliyetle sağlanmaktaydı. Eda ehliyeti, temyiz kudreti, buluğ ve rüşt olmak üzere üç gerekçeye bağlı olarak kişilere verilmekteydi.[174] Temyiz, akıl sağlığının yerinde olması anlamına gelmekteydi. Buluğ ergenlik çağına gelmiş olma durumudur. Rüşt ise mallarını koruyabilme, gerektiği gibi davranabilme durumuna sahip kişilere verilen isimdir. Bu üç niteliğe sahip olan herkes kadın-erkek farketmeksizin mülkiyet sahibi olabilmekteydi. Ayrıca bu kişiler, sahip oldukları malları satabilme, borç verme, alma gibi işlemleri de yapabilirlerdi.

[174] Akyılmaz, Gül, "Osmanlı Devleti'nde Mülkiyet Hakkı ve Mülkiyet İlişkileri Çerçevesinde Kadının Hukuki Statüsü", II. Türk Hukuku Tarihi Kongresi Bildirileri, ss. 221.

Sicilde yer alan vesikalardan görüleceği üzere kadınların mülk sahibi olmaları için herhangi bir engel olmadığı ortadadır. Ayrıca kadınlar ticari faaliyetlerde de oldukça sık yer almışlar, mülk alım-satım işleri için kadıya başvurmuşlardır. Bu başvuruların bir kısmı vekalet aracılığıyla olduğu gibi, kadınların bizzat başvuruları da mevcuttur.

Avlonya'da ticari faaliyetlerin uygulanmasında, Müslüman-gayrimüslim farkı görülmemektedir. Hatta farklı dinlere mensup kişilerin birbirleri ile ticaret yaptığı da gözlemlenmektedir. Bu nedenle ticari hayatta, bölgenin oldukça kaynaşmış ve yoğun faaliyetler içerisinde olduğunu söylemek mümkündür.

Mülk satışlarına konu olan mallar genellikle ev, bağ, bahçe, tarla gibi gayrimenkuller olmakla birlikte gemi gibi menkul mallara da rastlanmaktadır. Aşağıda yer alan örnekler ile bölgedeki mülk satışlarını daha yakından incelemek mümkündür.

Bir ev satışını konu alan aşağıdaki vesikada, Avlonya Kalesi'nde sakin olan Seydi b. Yusuf ve eşi Sultani binti Hüseyin'in bahsi geçen üç şahit huzurunda kardeşi Bayram b. Mustafa'ya vekalet verdiği kaydedilmiştir. Vekil Bayram b. Mustafa mahkemeye başvurarak, Seydi b. Yusuf ve Sultani binti Hüseyin'in tasarruf etmiş olduğu bir mülk evi, çeşmesi ve avlusuyla Mehmed b. 'Abdullah'a 3000 nakit akçeye satmış olduğunu bildirmektedir. Bu şekilde kadı tarafından satış sicile geçirilerek, tescillenmiştir.

Sicilde, Avlonya Kalesi'nde ikamet eden Seydi b. Yusuf ve eşi Sultani binti Hüseyin adlı kadın tarafından, kardeşi Bayram b. Mustafa'ya şahitler huzurunda vekalet verildiği kaydedilmiştir. Vekalet verilmesinin sebebine dair herhangi bir bilgi yoktur. Ancak vekalet verilmesi sırasında hem Seydi b. Yusuf'un hem de eşi Sultani binti Hüseyin adlı hatunun isimlerinin birlikte kaydedilmiş olması, bahsi geçen mülkün kime ait olduğuna dair kesin bir bilgi sağlamamaktadır. Çünkü Osmanlı hukukunda erkeğe ait olan bir mal, karısına da ait sayılmaktadır. Karısı bu malı istediği gibi eşine sormadan tasarruf edebilmektedir. Bununla birlikte kadın, sahip olduğu mallar üzerinde her türlü işlemi eşine sormaksızın yapabileceği gibi, eşiyle birlikte hareket etme yetkisine de sahiptir. Bu nedenle bahsi geçen evin kime ait olduğu hususunda kesin bir sonuca varılamayıp, mülkün her ikisinin

tasarrufunda olduğunu söylemek mümkündür. Vesikada vekalet verilmiş olan Bayram adlı şahsın, Sultani hatunun kardeşi olduğu da belirtilmiştir.

Evin tam olarak yer aldığı konum ayrıntılı bir şekilde verilmiştir. Ayrıca bir su kaynağına ve avluya sahip olan ev, Avlonya'nın karakteristik ev yapısına uygun bir görünümü tarif etmektedir. Bahsedildiği üzere evin dört tarafı farklı evler ve bir tarafı ise hisar duvarı ile çevrelenmiştir. Yani evin kalenin iç tarafında bir kıyısında, çevresinde dört evin yer aldığı bir bölgede olduğunu söylemek mümkündür. Ancak evin büyüklüğü ile ilgili herhangi bir bilgi verilmediğinden, bu dört evin ne şekilde çevresinde konumlanmış olduğuna dair herhangi yorum yapılamamaktadır. Ayrıca kale içerisinde olmasından dolayı, daha önce yapılmış olan Avlonya mahallesi betimlemesine uygun olup olmadığı hakkında da kesin olarak bir bilgi vermek mümkün değildir.

Evin satış fiyatı 3000 akçe olarak belirtilmiştir. Bu fiyat sicilde yer alan diğer ev satışlarıyla karşılaştırıldığında oldukça fazladır. Bunun sebebi yüksek olasılıkla evin kale içerisinde yer almasıdır. Örneğin aşağıda yer alan bir sonraki mülk satışına bakıldığında satışa konu olan evin 130 akçeye satıldığı görülmektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından mütemekkin olan Seydi bin Yusuf nam kimesne ve zevcesi Sultani binti Hüseyin nam hatun tarafından bey' ikrar-ati el-zikr Hasan Albevab(?) ve Piri bin Malkoç nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup karındaşı olan Bayram bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'e hazırun olup işbu ba'isüs-sicil Mehmed bin 'Abdullah mahsarında ikrar ve i'tiraf kılup kal'a-i mezbure dahilinde bir tarafı Zerdi Küçük 'Ali eviyle ve bir tarafı Receb Paşmakçı eviyle ve bir tarafı Piri bin 'Ali'nin ev yeriyle ve bir tarafı Küçük Haydar bin 'Abdullah eviyle ve bir tarafı hisar divariyle mahdud olup aliü'l-iştirak mutasarrıf olduğumuz bir mülk evi pınarıyla havlusuyla salık el-zikr Mehmed bin 'Abdullah'a üç bin nakd fizza-i rayicü'l vakt akçeye bey'-i bat ile bey' edüp karz-ı sicil ve teslim-i meblağ kıldık ba'de-l yevm sa'ir emlak-ı bey mutasarrıf olsun didiklerine mukırr-ı mezburenin veçh-i meşruhu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Mehmed vicahen ve şifahen tahkik ve tasdik eyledükde hükm-ü ma-

vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie" [175]

Aşağıda yer alan sicilde Avlonya'ya bağlı Kostraç karyesinde ikamet eden Niko adlı gayrimüslimin, aynı karyede ikamet eden Dimo Estoyo adlı gayrimüslim ile ticareti konu edilmektedir. Niko adlı gayrimüslim, bir tarafı bağ, bir tarafı dere ve iki tarafı evlerle çevrili olan evlerini (sayısı belirtilmemiştir) bostan yeriyle birlikte, Niko'nun evinin yanındaki evlerden birisinin sahibi olan Dimo Estoyo adlı gayrimüslime sattığı görülmektedir. Satış fiyatı 130 akçe olarak belirtilmiştir.

Evin konumu, Avlonya kazasına bağlı Kostraç adlı karyedir. Bu nitelik göz önünde bulundurulduğunda yukarıdaki kayıtta yer alan ve Avlonya Kalesi sınırları içerisinde olan evle fiyatları karşılaştırılabilmektedir. Evlerin diğer nitelikleri karşılaştırıldığında, ikisinin de su kaynağına sahip olduğu söylenebilir. Evlerin yapısal özellikleri hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir. Fakat her iki evin de bahçeye (avlu ve bostan yeri) sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bunlar göz önüne alındığında evler arasında yapısal anlamda çok büyük farklar bulunmaması, fiyat farkının evlerin konumundan kaynaklandığını göstermektedir. Bu fark yalnızca kale içi ve kale dışı olmayıp, köy ve merkez arasındaki fiyat farkını da kapsamaktadır.

Sicilde yer alan önemli noktalardan bir diğeri ise, Niko adlı gayrimüslimin evini komşusuna satmış olmasıdır. Osmanlı Devleti'nde "şuf'a hakkı" olarak adlandırılan bu durum, mahallenin bir bütün olduğunun göstergelerinden biridir. Şuf'a hakkı, mahalledeki mülklerin satışı sırasında, mahalle dışından bir yabancıya satmak yerine mahalle içerisinde yaşayanlara satış önceliğinin verilmesi durumudur. Mülkünü satışa çıkaran mahalle sakini, öncelikle en yakın komşusuna mülkü alıp almayacağını sorar ve kişinin almayacağını belirtmesi durumunda diğer seçenekleri değerlendirirdi. Böylece mahalleye bir yabancı almak yerine mevcut düzenin korunması amaçlanırdı. Burada da şuf'a hakkına dair bir örnek söz konusudur. Niko adlı gayrimüslim, yan komşusu olan Dimo'ya evini satarak mahalleye bir yabancı gelmesini engellemiştir. Ayrıca şuf'a hakkına göre

[175] Varak 18 / Sütun B / Numara 4

Dimo'nun kendisine sorulmadan evin başkasına satıldığını öğrenmesi durumunda buna itiraz hakkı da vardı.

Bu sicil, bölgede Osmanlı mahalle yapısının mevcut olduğunu göstermekle birlikte, alıcı ve satıcının gayrimüslim olması da dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Osmanlı mahalle sisteminin yalnızca Müslüman mahallelerinde değil gayrimüslim mahallelerinde de benimsendiğini göstermektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kostraç nam karyeden Niko İsmael nam zımmi meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup ettiği karye-i mezbure kurbunda bir tarafı Esto Yako eviyle ve bir tarafı Yaniko bağı ile ve bir tarafı dere ile ve bir tarafı Dimo Eskoyo eviyle mahdud olan evlerimi bostan yeri ile işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Dimo Estoyo nam zımmiye yüz otuz akçeye bey' edüp semen-i madudiye müşteri-i mezburun annesi olan Kizo binti Dimo nam zımmiye yedinden aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[176]

İncelediğimiz Avlonya Şer'iyye Sicili'nde yer alan vesikalardan Varak 20 / Sütun A / Numara 2 sayılı kayıtta da bir satış işlemi konu edilmektedir. Avlonya kazasına bağlı olan Eçirkina (?) karyesinde ikamet eden Mustafa b. Emin Korkud adlı kişinin vekili olan Hüdaverdi b. 'Abdullah, Mustafa adına mahkemeye başvurmuştur. Hüdaverdi, Avlonya'da Mavrokoş adlı yerde bulunan ve yaklaşık 15 çapalık bağın sahibi olan Mustafa'nın, bu bağı vefat etmiş olan Baba Niko adlı gayrimüslime hayatta iken 300 akçeye satmış olduğunu bildirmektedir. Ayrıca Hüdaverdi, satış bedeli olan 300 akçenin tamamını almış olduğunu da belirtmiştir.

Bu kayıt aslında daha önceden yapılmış olan bir satışın mahkemeye bildirilerek resmi hale getirilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Kayıttan anlaşıldığı üzere bağın satışı, taraflardan birisi olan Baba Niko adlı gayrimüslim hayatta iken yapılmış, satışın kadı huzurunda tescillendirilmesi ise onun ölümünden sonra gerçekleştirilmiştir. Hüccetin meydana getirilme sebebi, tarafların ileride herhangi bir sorun ile karşılaşmasını önlemektir. Diğer gayrimenkul satışlarında olduğu gibi

[176] Varak 19 / Sütun A / Numara 5

bu sicilde de satışa konu olan bağın konumu ayrıntılı olarak verilmektedir. Ancak bağın tek parçadan oluştuğunu söylemek mümkündür. Bağın büyüklüğü hususunda yaklaşık on beş çapalık[177] ve bir kıta şeklinde bilgi verilmiştir. Kıta olarak nitelenmesi, bağın kaç parçadan oluştuğuna işaret etmektedir. Çapalık bir ölçüm birimi olmakla birlikte bölgelere göre değişiklik arz etmekte olduğundan bağın büyüklüğü tam olarak tespit edilememektedir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya kazasına tab'i Eçirkina (?) nam karyede sakin olan Mustafa bin Emin Korkud nam kimesnenin vekili ve subaşı olan Hüdaverdi bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup mezbur müvekkilim Mustafa'nın bundan akdem Avlonya senaverinde Mavrokoş nam mevzi'ide bir tarafı Andriya Bostancı bağı ile ve bir tarafı Istrab Babadiye bağı ile ve bir tarafı Tevdiye Marko bağı ile ve bir tarafı cami yeriyle mahdud olan tahminen on beş çapalık bir kıt'a bağımın işbu ba'isüs-sicil Kirane binti Baba Mihael nam zımmiyenin zevci olan Baba Niko nam zımmi hal-i hayatında iken üç yüz akçeye bey'-i bat ile bey' edüp semen-i madudi mezbur Baba Niko yedinden bi't-tamam alup kabz edüp teslim-i meblağ eylemiştir deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"*[178]

Mülk satışıyla ilgili olarak aşağıda yer alan bir diğer kayıtta ise Avlonya'ya bağlı Haydar b. 'Abdullah adlı kişinin tarlalarını satması söz konusudur. Haydar b. 'Abdullah, Mikat adlı bölgede üç farklı yerde bulunan toplamda üç kıta tarlasını ve İvlah-Katuna karyesinde bulunan bir kıta tarlasını, toplamda dört kıta eden tarlalarının tümünün tasarruf hakkını Seydi Hasan b. Seyyid Ahmed'e satmıştır. Sicilde bahsi geçen dört kıta tarlanın, tasarruf hakkını sattığı belirtilen Haydar b. 'Abdullah'ın, satış bedeli olarak Seydi Hasan'dan 1000 akçe almış olduğu

[177] "Osmanlı Devleti'nde bazı sancaklarda bağlar dönüm itibariyle değil, arşın ölçüsüyle (mesaha urganı) ölçülürdü. Mesaha urganı " iki ucu mühürlü urgan" olarak da bilinirdi. Anlaşılacağı üzere devlet tarafından belli ölçüde bir urganın iki ucu mühürlenip bununla bağ veya arazi ölçümü yapılırdı. Bu gibi yerler belirtilirken çapalık ifadesi kullanılırdı. Çiftlikte olduğu gibi bağda da bölgelere göre ölçüler değişirmekteydi. Mesela, Mohaç'ta bir bağ 32 çapalık iken Mora ve Mezistire'de 2 çapalık idi. A. Uysal ise, bir bağın terzi arşınıyla 55 ağaç, papuç arşınıyla da 40 40 ağaç olduğunu yazmaktadır." Taşkın, Ünal, Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri, Elazığ 2005, ss.124.

[178] Varak 20 / Sütun A / Numara 2

yazmaktadır. Aslında bu satış, mülkün satışından ziyade miri olan yani devlete ait olan toprağın tasarruf edilme hakkının satılmasıdır.

Osmanlı toprak sisteminde miri toprağın işlenmesi yani tasarruf hakkı konusunda, mutasarrıflara kapsamlı yetkiler verilmiştir. Mutasarrıf, tasarruf ettiği toprağı istediği gibi ekip biçebilir, kiralayabilir yahut tasarruf hakkını başkasına devredebilirdi. [179] Sicilde de belirtildiği gibi bu devir işleminden sipahinin onayı alınır ve kendisine bir bedel ödenirdi. Ancak sicilde bu bedelle ilgili herhangi bir bilgi bulunmayıp, yalnızca sipahinin haberi olduğu bilgisi verilmektedir. Ayrıca tasarrufun devri sırasında ödenmesi gereken bir de tapu bedeli bulunmaktadır. Bu bedel devlet tarafından alınmakta olup, tasarruf hakkının satıcısı ve sipahi harcı olan "ferağ" ile ilgisi bulunmamaktadır.[180] İlgili kayıtta verilen bin akçelik bedelin ne için olduğu tam olarak belirtilmemekte, kuvvetle ihtimal yalnızca tasarruf hakkının satıcısına ödenen bedel olduğu söylenebilir. Yani toplamda dört kıta tarlanın tasarruf hakkına bin akçe ödenmiştir.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Haydar bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya kazasına tab'i Mikat senaverinde değirmen yanında bir tarafı değirmen aracıyla ve bir tarafı Mustafa Bey tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud bir kıt'a tarlamı ve Uzgurgo (...silik...) nam karye senaverinde iki tarafı 'Ali Çelebi tarlasıyla mahdud bir kıt'a tarlamı ve koyun altı yanında bir tarafı tarik-i'amm ile ve bir tarafı Hüsrev tarlasıyla mahdud bir kıt'a tarlamı ve İvlah-Katuna nam karye senaverinde bir tarafı Deli Mustafa tarlasıyla ve bir tarafı Şa'ir 'Ali'nin oğullarının tarlasıyla mahdud bir kıt'a tarlamı ki cem'an dört kıt'a tarlamın hakkı tasarrufda hakkı kararın sipahim mağrifetiyle işbu ba'is Seydi Hasan bin Seyyid Ahmed nam kimesne bin akçeye ve (...silik...) teslim eyledim deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren (...silik...)"*[181]

Aşağıda yer alan diğer bir kayıtta ise, gayrimüslimler arasındaki bir tasarruf hakkı satışı söz konusu edilmektedir. Sicilde, Avlonya kazasına bağlı İvlaho-

[179] Kenanoğlu, Macit,"Miri Arazi", DİA, c. 40, ss. 157-160.
[180] Kenanoğlu, Macit,"Miri Arazi", DİA, c. 40, ss. 157-160.
[181] Varak 20 / Sütun B / Numara 2

Katuna adlı karyede sakin olan Mako veled-i Nikola ve Vasil Yaki adlı gayrimüslimler mahkemeye intikal ederek, aynı karyede bulunan "yaklaşık sekiz dönüm bir kıta" tarlalarınının tasarruf hakkını, yine aynı karyede sakin olan Sebtor Ayko adlı gayrimüslime sattıklarını bildirmişlerdir. Satış bedeli olan 450 akçeyi tam olarak aldıklarını da belirten gayrimüslimler, satışı resmileştirerek kadı huzurunda hüccet oluşturulmasını talep etmişlerdir.

Yukarıdaki Müslümanlar arasında yer alan satış kaydından farklı olarak burada satışa sunulan tarlanın bir kıtadan meydana gelmekte olup yaklaşık sekiz dönüm[182] olduğu belirtilmiştir. Dönümün de tıpkı çapalık birimi gibi tam olarak net bir ölçüsü olmadığından iki tarlanın boyutu arasında bir karşılaştırma yapmak mümkün değildir. *Varak 20 / Sütun B / Numara 2* kayıtta yer alan fiyatlar ile *Varak 21 / Sütun B / Numara 2*'de yer alan fiyatlar karşılaştırıldığında, toplamda 4 ayrı kıtadan oluşan bağın 1000 akçeye satılırken 8 dönümlük bağın ise 450 akçeye satıldığını söylemek mümkündür.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i İvlaho-Katuna nam karyeden Mako veled-i Nikola ve Vasil Yaki nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup kaza-i mezbureye tab'i karye-i mezbure senaverinde bir tarafı İstirat Ceblime (?) tarlasıyla ve bir tarafı Niko Orgon tarlasıyla ve bir tarafı Ahmed Çelebi çayırıyla ve bir tarafı tarika ile mahdud olup tahminen sekiz dönüm bir kıt'a tarlamızın hakk-ı tasarrufun ve hakk-ı kararın karye-i mezbure subaşısı Hasan nam kimesnenin vekil-i (...silik...) mevkisiyle işbu ba'isüs-sicil karyeden Sebtor Ayko nam zımmiye dört yüz elli akçeye virüp teslim eyledik didiklerine mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"*[183]

Sicilde yer alan satış örneklerinden bir diğer türde dükkan satışlarıdır. Bu satışlardan birisi olup, dükkan satışına örnek olarak verilen kayıtta, Avlonya'ya

[182] "Osmanlılar döneminde kullanılan bir arazi ölçüsü olan dönüm, genellikle geniş adımlarla yürüyen dönümcünün adımı ile 40x40=1600 adımkarelik bir yüzölçümünü ifade eder. Ancak bu örfi dönümdür. Adım aralığı kişiden kişiye değiştiği için bu ölçü birimi kesinlik sağlamıyordu. Bu sebeple her adım, bir mimar arşınını (78,78 cm) esas alan bir ölçü sistemi daha ortaya çıkmış ve buna şer'i dönüm adı verilmiştir. Buna göre bir dönüm 1600 mimararşını kare yani, 916,8 metrekare veya 919,302 metrekarelik bir araziyi gösterirdi. Buna rağmen dönüm miktarı her yerde aynı değildi." Taşkın, Ünal, Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri, Elazığ 2005, ss.134.

[183] Varak 21 / Sütun B / Numara 2

bağlı gayrimüslimlerden Yaki İsmael (?) adlı gayrimüsliminin, mahkemeye intikal ederek Avlonya'da bulunan iki mülk dükkanını, bahçesiyle ve bir adet zeytin ağacı ile birlikte Dimo Orgon adlı gayrimüslime 2500 akçeye satmış olduğu anlaşılmaktadır. Böylece satış kadı huzurunda sicile kaydedilerek resmileştirilmiştir.

Avlonya'da insanların alışveriş yapmak için her türlü ihtiyaçlarını karşılayabileceği dükkanlar bulunmaktaydı. İmparatorluk sınırları içerisinde önemli bir ticari merkez olan Avlonya Sancağı, kendi içerisinde de yerel bir ticaret merkezi durumundaydı. Yerel halk her türlü ihtiyacını bölgede yer alan dükkanlardan karşılayabilirdı. Verilen örnekte bahsi geçen Yaki adlı gayrimüslimin dükkanının da bu dükkanlardan birisi olduğunu söylemek mümkündür. Avlonya sakinlerinden Yaki'nin dükkanının çevresinin dükkanlarla çevrili olması ve merkezde yer almasından dolayı bu sonuca ulaşılabilir. Fakat dükkanın ne üzerine olduğu belirtilmemekle birlikte, çevresinde yer alan dükkanların sahipleri hakkında verilen bilgiler doğrultusunda, dükkan sahiplerinin Müslüman ve gayrimüslim ayırt edilmeksizin bir arada bulunduğunu tespit etmek mümkündür. Ayrıca çeşitli mallar satan dükkanların bir arada yer aldığı da gözlemlenebilmektedir. Sicilde dükkanın özellikleri arasında belirtilen "iki bab" nitelemesi, satışa sunulan dükkanın iki bölümden oluştuğunu ifade etmektedir. Ayrıca dükkanın bir bahçeye sahip olduğu, bu bahçede bir zeytin ağacı bulunduğunun belirtilmesi dikkate değer bir noktadır. Özellikle zeytin ağacının varlığının belirtilmiş olması, ağacın satışa konu olduğunun bir kanıtıdır. Sicilde yer alan diğer satışlarda da evlerin, dükkanların, bahçelerin üzerinde bulunan ağaçlar, satış sırasında belirtilmiştir. Bu bağlamda kayıtlardan ağaçların mali bir değerinin olduğu anlaşılmakla birlikte, bunların değeri açıkça beliritlmemeiştir.

Sicilden anlaşıldığı kadarıyla Avlonya'da bulunan çarşı şu şekilde nitelenebilir; dini inancına bakılmaksızın her türlü satıcının bir arada bulunduğu, farklı malların satışının aynı bölgede karışık halde yapıldığı bir mekan. Çarşıdaki dükkanların fiyatları hakkında başka bir vesika bulunmadığından kesin bir bilgi vermek mümkün değildir. Ancak elimizdeki vesikada belirtilen 2500 akçelik dükkan fiyatı bu konu hakkında bir fikir vermektedir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Yaki İsmael nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da papuççular dükkkanları kurbunda bir tarafı Korkud Küçük vakıf dükkanlarıyla ve bir tarafı Baki Hüseyin Bey dükkanı ile ve bir tarafı Dimo Slomo Giz dükkanıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup birbirine muttasıl olan iki bab mülk dükkanımı bağçesiyle ve bir dip zeytun ağacıyla işbu ba'isüs-sicil Dimo Orgon nam zımmiye iki bin beş yüz akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım ba'de-l yevm sa'ire emlak-ı sahibi mutasarrıf olsun deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur Dimo bi'l-hevace tasdik ve tahkik eyledikden sonra ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974"[184]

Yukarıda yer alan kayıtların hepsi gayrimenkul yani taşınamaz malların satışını içermektedir. Aşağıda yer alan kayıtta ise menkul yani taşınabilir bir malın satışı hakkında bir vesika örneği sunulmaktadır. Bu kayıtta Avlonya sakinlerinden olan Ömer Halife el-İmam adlı Müslüman, Tribnoş (?) adlı bölgeden gemi ile gelen Ali b. Mehmed ile birlikte mahkemeye başvurmuştur. Ömer Halife, Ali b. Mehmed'in Mübarek adlı gemisini satın almak istediğini kadıya bildirmiştir. Bunun üzerine tarafların anlaşması ile Ömer Halife, Mübarek adlı gemiyi 2502 akçeye satın almıştır. Kadı tarafından onaylanan satış, sicile geçirilerek resmileştirilmiştir.

Sicilde her iki tarafın da Avlonya kazasına sakin olup, farklı bölgelerinde ikamet ettikleri belirtilmiştir. Avlonya'nın merkezinde ikamet eden Ömer Halife, bölgeye Tribnoş (?) adlı karyenin yakınlarından gemisi ile gelmiş olan Ali b. Mehmed'in, gemisini satın almak istemiştir. Geminin ona ait olduğunun araştırılması amacıyla bölgede soruşturma yapılmış, satıştan sonra herhangi bir problem yaşanmaması için kadının huzurunda bir satış hücceti düzenlenmiştir. 2502 akçelik bir meblağ karşılığında Ömer Halife, gemiyi satın almıştır.

"Sebeb-i tahrir-i küttab budur nefs-i Avlonya'da mütemekkin olan 'Ömer Halife el-İmam Tribnoş (?) canibinden gemi ile gelen 'Ali bin Mehmed nam kimesne ile meclis-i şer'e hazırun olup takrir-i meram kılup mezbur 'Ali'nin yedinde olan Mübarek nam garaim-i satun almak isterim her (…okunmuyor…) aid

[184] Varak 21 / Sütun A / Numara 4

midir su'al olunmasın talep iderim didikte bi'l-mukabele mezbur Mübarek su'al olundukta meclis-i şer'ide bana aid mahlukatım mezbur 'Ömer Halife'ye satun al deyu kelimat eyledikden sonra mezbur 'Ali ikrar ve i'tiraf kılup işbu orta boylu açık kaşlu zevil-i ve'l-asıl olan mezbur Mübarek nam aid mahlu (?) gemi mezbur 'Ömer Halife'ye iki bin beş yüz iki akçeye bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin veçh-i meşruhu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ve tahkik eyledikte kefil talebiyle işbu ve salife bir yıllığına sübut olunup bi't-taliye vasi ve vaki olundu vakt-i sabıkta ibraz idüp ihticac edine cera zalik hurrire fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a seb'in ve tis'a mie"[185]

Mülk satışları ile ilgili verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere, Avlonya bölgesinde mülk sahipliğinin fazla olduğu söylenebilmektedir. Bu mülkler gayrimenkul olabildiği gibi, menkul şeklinde de görülmektedir. Mülk sahipliği yalnızca Müslümanlar arasında değil, gayrimüslimler arasında ve kadınlar arasında da yaygındır. Ancak bu mülklerin satışı yahut devri sırasında kadınlar bizzat konu ile ilgilenmek yerine genellikle erkek olan bir yakınlarına vekalet vermeyi tercih etmişlerdir. Bunun sebebi kadınların, alıcı erkekler ile münasebet kurmak istememeleri yahut bu işlerle ilgilenmek istememeleri olabilir. Çünkü Osmanlı toplumunda birbiri ile kan bağı olmayan kadın ve erkeklerin bir arada görülmesi ve konuşması hoş karşılanmayan bir durumdur. Ancak mahkemeye başvuru sırasında kadınların bu konuda tamamen hür oldukları ve bu seçimin yalnızca bir tercih olduğunu belirmek gerekmektedir.

2.6.2 Borç İkrarları

Borç ikrarları sicilde çok sayıda yer alan vesika türlerinden ikincisidir. Osmanlı hukuk sisteminde borçlanmanın kadı tarafından tescillenmesi zorunlu olmadığı halde, kişiler ileride bir sorunla karşılamayı önlemek amacıyla borçlanmalarını kadı huzurunda tescillendirerek, hüccet oluşturulmasını talep etmişlerdir. Bu durum hem Müslümanlar hem de gayrimüslimler arasında görülmektedir.

[185] Varak 27 / Sütun B / Numara 5

Borca konu olan bedel genellikle deyn ve karz şeklinde ifade edilmekte olup, nakit para şeklindedir. Borcun belirtilen süre içerisinde tahsil edilememesi durumunda mahkemeye başvurularak gereğinin yapılması talep edilmektedir. Borçlu olan kişinin borcunu ödeyemeden vefat etmesi durumundaysa borç, maktulün terekesinden ödenir ve karşılanamaması durumda borç varisler arasında paylaşılırdı. Böyle durumlarda merhumun yakınları tarafından borç inkarı söz konusu olmaması için borç akti oluşturulması oldukça önem arz etmekteydi.

Borçlanma durumunda vesikalarda rastlanılan bir diğer durum ise rehin verme meselesidir. Borçlu, aldığı meblağ karşılığında borcunu ödeyene dek kendisine ait olan bir malı, alacaklıya teminat olarak rehin verir, borcun ödenememesi halinde alacaklı bu malı satarak borcunu tahsil ederdi.

Sicilde yer alan borç akitlerinden birisi olan *Varak 13 / Sütun B / Numara 5* numaralı vesikada; Gurilik kazasından Kara Yani adlı gayrimüslim, mahkemeye başvurarak Avlonya Kalesi'nde sakin olan Haydar Kethüda'dan 200 filori nakit borç aldığını belirtmektedir. Kadıdan borçlanma için hüccet oluşturmasını talep etmiştir. Bunun üzerine borçlanma sicile geçirelerek, kadı tarafından tescillendirilmiştir.

Sicilden anlaşıldığı üzere borçlanma akdi, bir gayrimüslim ve Müslüman arasında yapılmıştır. Müslüman olan Haydar Kethüda tarafından, gayrimüslim Kara Yani'ye 200 filori [186] borç verilmiştir. Bu durum bölgede Müslüman ve gayrimüslimler arasındaki ticari ve sosyal ilişkilerin oldukça iyi düzeyde olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca borcun verilmesi sırasında herhangi bir rehin alma işlemi yapılmamış olması, taraflar arası güvenin sağlanmış olduğunun da bir göstergesidir. Borç verilmiş olan meblağ sicildeki satış vesikalarındaki meblağlarla karşılaştırıldığında oldukça fazladır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Gurilik (?)'e tab'i kal'a-i Gerpes nam kal'ada mütemekkin olup Kara Baki nam zımmi meclis-i şer'i şerife hazır olup Avlonya kal'asından Haydar Kethüda nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup

[186] "İlk olarak Avrupa'da basılmış olup, Osmanlı'da yaygınlaşmıştır. Fakat sonraları filori adı, hem Osmanlı'da basılan altın paralar hem de Avrupa'da basılanlar için ortak isim haline gelmiştir. Bu nedenle filoriyi altın para olarak nitelendirmek mümkündür." Halil İnalcık, "Filori", DİA, c. 13, ss. 106-107.

merkum Haydar Kethüda'dan iki yüz filori karz-ı hasenn aldım didikte mezbur Haydar Kethüda tasdik ittik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil tahriren 974 recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"[187]

Sicilde yer alan bir diğer borçlanma kaydında ise, Avlonya gayrimüslimlerinden olup, vefat etmiş olan Marko Endiş adlı gayrimüslimin oğlu Makol'un vasisi olan Kondu binti Dimo'nun mahkemeye başvurusu konu edilmektedir. Kondu binti Dimo, Avlonya'dan Marola binti Dimitri adlı gayrimüslim kadının babasının kendisine 2400 akçe borcu olduğunu belirtmektedir. Vefat etmiş olan Dimitri'nin terekesinden borcunu karşılayabilecek miktarda mirası olmadığını, bu sebeple vefat eden Marko'ya ait olan yaklaşık otuz sekiz çapalık bir kıta bağın 500 akçeye satılması ile borcun karşılandığı belirtilmiştir. Kondu adlı gayrimüslim kadın, belirtilen meblağı tam olarak aldığını bildirmiş, kadı tarafından durum sicile geçirilerek hüccet oluşturulmuştur.

Borçlu bir şahsın ölümü halinde borcunun terekesinden karşılanması durumuna örnek olan bu kayıt, terekede borcu karşılayacak miktarda meblağ bulunmaması halinde neler yapıldığının da bir göstergesidir. Eğer ölen kişinin herhangi bir malı olmasaydı Osmanlı hukukuna göre borcu mirasçılara yani akrabalara intikal edecekti.

Bu kayıtta dikkat edilmesi gereken bir diğer unsur, mahkemeye Kondu binti Dimo adlı hatunun vekalet vermeksizin bizzat kendisinin başvurmuş olmasıdır. Ayrıca alış ve satış işlemleriyle de kendisi ilgilenmiş, herhangi bir vekile başvurmamıştır. Kadının gayrimüslim olması ve alacaklı olduğu kişinin de kadın olması bu durumda etkili olmuş olabilir. Her iki durumda da mahkemeye intikal sırasında kadınların özgürce bu işlemi icra edebildikleri sonucuna varılmaktadır.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup mürd olan Marko Endiş (?)nam zımminin sulbi oğlu olan Makol nam sagirin kabl-i şer'iden vasisi olup annesi olan Kondu binti Dimo nam zımmiye mahfil-i kazaya hazır olup işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden Marola binti Dimitri Mihoş nam zımmiye mahzarında bi'l-vesaye şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mürd-ü mezbur mezkur Dimitri*

[187] Varak 13 / Sütun B / Numara 5

amili olmağın iki bin dört yüz akçe deyni müessili(?) olup menkulatdan bey' olunacak nesnesi olmamağın Avlonya senaverinde Mesdumi (?) nam mevzi'inde bir tarafı Solo Gosile (?) ve bir tarafı Kosta Ağıncı(?) ve bir tarafı Hüsrev ve bir tarafı Kidna nam zımmilerin bağlarıyla mahdud olan tahminen otuz sekiz çapalık bir kıt'a bağını eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle ve cami yeriyle mezbure Marola'ya beş yüz elli akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudiye müşteri-i mezbure virdirmemi vesayetim sebebiyle bi't-tamam aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım mukırrı-ı mezburenin ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbure vicahen ve şifahen tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'aşer min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974"[188]

Aşağıda ise borç verilirken bir malın rehin verilmesine örnek kayıt verilmektedir. Avlonya kazasından Cafer b. 'Abdullah adlı Müslüman, mahkemeye başvurarak Kosto binti Nikola ve oğlu Todori adlı gayrimüslimlerle olan borç meselesini kadıya bildirmişti. Bahsi geçen gayrimüslimlerin, kendisinin vasisi olduğu Ali Kurd ve kızının eşi olan Baki'ye 500 akçe borçlu olduklarını beyan etmiştir. Bu meblağ karşılığında borç tahsil edilene dek Avlonya'daki Yanikos Mahallesi'nde yer alan ev rehin verilmiştir. Cafer b. 'Abdullah, borcun yani 500 akçenin ödenmesiyle rehin olan evi sahiplerine iade edildiğini belirtmiş, durum kadı tarafından sicile kaydedilmiştir.

Osmanlı hukukunda borçlu ve alacaklı arasında borcun ödeneceği zamana kadar teminat olarak rehin verme usulü uygulanmaktaydı. Bu durum zorunlu olmayıp, tarafların tercihine bağlı gerçekleşmekteydi. Sicilde rehin verilmeksizin borç verme işlemi yapıldığı da görülmektedir. Borcun ödenememesi ve ödenmeyeceğinin kesinleşmesi halinde rehin verilen mal satılarak alacaklının borcu buradan karşılanırdı. Borcun ödenmesi durumunda ise rehin verilen mal borçluya geri iade edilmekteydi.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Cafer bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Kosto binti Nikola nam zımmiye mahzarına (...silik...) ve oğlu Todori Baki nam zımmiler mahzarında şöyle ikrar kılup benim vasisi olduğum 'Ali Kurd ve kızının akçesinden zevci olup mürd olan

[188] Varak 6 / Sütun A / Numara 3

Baki Okino nam zımmiye 'uhdesinde karz-ı hasennden beş yüz akçeleri olup meblağ-ı mezbur mukabilesinde dahil-i Avlonya'da Yanikos Mahallesi'nde bir tarafı Baki Mojo eviyle ve bir tarafı Vaso Virgari (?) eviyle ve bir tarafı Marso Bolo (?) eviyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan evimi rehin-i mahbus kılmış idi haliya meblağ-ı mezburu mezburan elinden aldım kabz ettim ve haneyi virüp sulh eyledim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eylediklerine ma-cari bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[189]

Borç verme işlemi yalnızca nakit para şeklinde olmayıp, bazen değerli kumaşlar, yiyecek ürünler ve iş gücü gibi şekillerde de meydana gelmekteydi. Örneğin aşağıda yer alan kayıtta çuka bahasından yani kumaş değerinden beş yüz akçelik bir borçlanma söz konusudur. Avlonya'da ikamet eden Süleyman b. Davud'un vekili olan Musa b. Ali b. Mehmed ve Fatıma binti Ali'nin vasisi olan Hacı Secai (?) mahkemeye başvurarak yine Avlonya'da ikamet eden Yani Kosto adlı gayrimüslimin kendilerine 3000 nakit akçe ve 500 akçe değerinde de kumaş borcu olduğunu bildirmiştir. Bu meblağnın 2325 akçesini aldıklarını belirten davacılar, geriye 1175 akçe alacakları kaldığını kadıya ifade ederek konuyla ilgili hüccet oluşturulmasını talep etmişlerdir.

Borçlanmayla ilgili aşağıda verilen diğer bir vesikada bir önceki örnekle kıyaslandığında borca konu olan meblağın daha yüksek miktarda olmasına rağmen bir rehin verme durumu olmadığı görülmektedir. Bu nedenle aşağıda yer alan vesikanın rehin verme işleminin tercihe bağlı olduğunu kanıtladığı söylenebilir. Diğer borç verme kayıtlarından farklı olarak burada borca konu olan meblağın akçe şeklinde değilde kumaş olarak verildiği belirtilmiştir. Farklı olan bir diğer durum ise borcun bir kısmının tahsil edilmiş olup, bir kısmının henüz alınmamış olmasıdır. Yani ödeme işlemi bir nevi taksit şeklinde iki parçaya bölünerek yapılmıştır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Süleyman bin Davud'un vekil-i şer'isi olan Musa bin 'Ali bin Mehmed ve Fatıma binti 'Ali'nin vasisi olan Hacı Secai nam kimesneler mahal-i kazaya hazır olup bi't-tavi ve'l-rıza şöyle ikrar ve i'tiraf kılup ba'isüs-sicil Avlonya zımmilerinden Yani Kosto nam zımminin üç

[189] Varak 15 / Sütun B / Numara 4

bin nakid akçe ve çuka bahasından beş yüz akçe deyni olup meblağ-ı mezburdan iki bin üç yüz yeğirmi beş akçe alup kabz eyledik zımmi-i mezburun 'uhdesinde bin yüz yetmiş beş akçe baki kaldı didikde mukırr-ı merkumun ikrarına mezkur Yani bi'l-hevace tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıt ramazan sene 974"[190]

Araştırmaya konu olan sicilin önemli bir kısmını oluşturan borç akitleri, Avlonya'daki borçlanma işlemleriyle ilgili oldukça geniş bilgiler sunmaktadır. Yukarıda verilen örneklerde görüldüğü gibi borçlanma işlemi tek ve değişmez bir süreçte gerçekleşmeyip, duruma göre değişiklik gösteren birçok alternatife sahiptir. Borcun ne zaman ödeneceğinin belirtilip-belirtilmemesi, borcun ödenmesine kadar bir malın rehin verilip-verilmemesi, borç olarak verilen ürünün çeşidi, borcun ödenmemesi halinde yapılan uygulamalar gibi birçok etken borç vesikalarının niteliklerini belirlemektedir. Bu nedenle genel bir çerçeveye sığdırılması zor olan bu konu hakkında şunları söylemek mümkündür; Avlonya'da borçlanma akitleri, tarafların dini inanışlarına bakılmaksızın müslim-gayrimüslim arasında da gerçekleşmiştir. Bu durum bölgedeki Müslüman ve gayrimüslimler arasındaki kaynaşmanın ve ilişki düzeyinin oldukça iyi olduğunu göstermektedir. Borca konu olan meblağlar 200-300 akçe gibi nispeten az olabildiği gibi 3000-4000 akçe gibi oldukça yüksek meblağları da içermektedir. Rehin verme işleminin meblağın büyüklüğüne bakılmaksızın yalnızca tercih edilmesi halinde yapıldığını söylemek mümkündür. Ayrıca borçlanma işlemi yalnızca nakit parayla değil, değerli kumaşlar, yiyecek ürünleri ve iş gücü gibi şekillerde de yapılmıştır. Borçlunun ölümü halinde borcu; terekesinden, rehin verilen maldan yahut mirasçılarından karşılanmıştır. Yapılan işlemler göz önüne alındığında Avlonya bölgesinde Müslim-gayrimüslim bakılmaksızın kadıya başvuran tüm şahısların, Osmanlı borç hukukuna göre ele alındığını söylemek mümkündür.

2.6.3 Vergiler

Osmanlı Devleti, diğer tüm devletlerde olduğu gibi halka hizmet edebilmek, devletin giderlerini karşılayabilmek amacıyla vatandaşlarından belirli miktarlarda bir ödeme toplanmıştır. Bu bedele vergi ismi verilmektedir. Osmanlı Devleti, Türk-

[190] Varak 50 / Sütun B / Numara 4

İslam devleti olduğundan vergilendirme sistemi de buna göre şekillenmiştir. Vergi sistemi örfi ve şer'i olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Şer'i vergiler; öşür, cizye, haraç, ağıl, ağnam, çifthane gibi İslam hukukunda belirtilen vergileri kapsamaktadır. Örfi vergiler ise devletin örfi hukuk çerçevesinde devlet ileri gelenleri tarafından, sonradan belirlenmiş olan vergilerdir. Bunlar imdadiye-i seferiye, imdadiye-i hazariye, iane-i cihad, derbend ve avarız gibi vergilerdir.

Osmanlı Devleti, yeni fethetmiş olduğu bölgelerde bir süre yerleşik geleneklerin sürdürülmesine izin vermitir. Bu bağlamda fethedilen yerlerde hali hazırda bulunan eski vergi sistemini de bu uygulamaya tabi tutmuştur. Fakat daha sonra fethedilen bölgelerdeki halktan Müslüman ve gayrimüslim olmalarına göre farklı vergiler toplanmıştır. Fethedilen bölgelerde yaşayan halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması, üzerinde yaşanılan toprakların devlete ait olması hasebiyle ek olarak şer'i vergiler getirilmiştir. Ayrıca savaş, barış zamanlarında ve olağanüstü durumlarda devletin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla halktan örfi vergiler toplanmıştır.

Tımar sistemi, toprağın işlenerek üretimin sürekliliğini sağlamasının yanısıra vergilerin toplanması ve gerekli hizmetlere harcanması konusunda da devlete oldukça kolaylık sağlamıştır. Tımar sahipleri, yaşadıkları bölgelerindeki reayadan vergileri toplamakla görevlendirilmişlerdir. Çift resmi, ispençe gibi önceden alınması kararlaştırılmış vergilere, çiftbozan resmi, cinayet, evlilik gibi önceden tespit edilemeyen vergiler de eklenmiştir. Bu gibi durumlarda olayların tespit edilmesi ve kesinleştirilmesi hususunda kadı tarafından oluşturulan hüccetler oldukça önem taşımışlardır.

20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili'nde vergilerle ilgili kayıt sayısı oldukça azdır. Aşağıda verilen örnekler bölgedeki vergi uygulamalarına dair fikir sunma bakımından önem arz etmektedir.

Vergiyle ilgili aşağıda verilen ilk vesikada, Avlonya'da ikamet eden İbrahim Paşa adlı sipahi, mahkemeye başvurarak Avlonya'ya bağlı Gurişte karyesinde ikamet eden Niko Miho, Niko Estoyo, Estoyo Miho ve Yaki Vaso ve sicilde belirtilmeyen diğer gayrimüslim şahısların vergileri hakkında kadıyı bilgilendirmektedir. İbrahim Paşa, bahsi geçen şahıslardan toplamda 500 akçe tutan

vergileri tımar sahibi Hasan b. ‘Abdullah’a teslim etmek üzere almış olduğunu belirtmektedir.

Sicilde toplanan verginin türü belirtilmemiştir. Ayrıca toplanan kişilerin sayısı da tam olarak belirtilmediğinden, toplam meblağdan bir tahminde bulunulması mümkün değildir. Bu konuda yalnızca bahsi geçen vergi türünün gayrimüslimlerden alınan cizye veya haraç olduğu söylenebilir. Sicilde belirtildiğine göre sipahi İbrahim Paşa, vergileri reayadan toplayarak Hasan b. ‘Abdullah’a teslim edeceğini ifade etmektedir. İsmi geçen şahıslar Hasan b. ‘Abdullah’ın ra’iyyesi yani kendisine vergi vermekle yükümlü kişiler olabilir. Bu ifadeden Hasan b. ‘Abdullah’ın tımar sahibi olduğu çıkarımında bulunmak da mümkündür.

“Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’da mütemekkin olan İbrahim Paşa nam sipahi meclis-i şer’e gelüp Avlonya kazasına tab’i Gurişte nam karyede sakin olan Niko Miho ve Niko Estoyo ve Estoyo Miho ve Yaki Vaso ve gayrühüm mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup mezburun zımmiler Hasan bin ‘Abdullah’ın ra’iyyeleri olmağın zimmetlerinde olan resmleri ki cem’an beş yüz akçedir mezbur Hasan’a irsal içün aldım kabz eyledim dedüğü ecilden ma-vak’a gıbbe’t-talep kayıt olundu tahriren fi’l-yevmü’l-mezbur“[191]

Vergi uygulamalarına dair diğer bir kayıtta ise; Kaniye Kalesi mustahfızlarından olan ve Trebele karyesinde tımarı bulunan Mustafa b. Sadık adlı kişi, aynı karyeden ve ra’iyetlerinden olan Şubko (?) Estamo adlı gayrimüslim hakkında kadıya başvurmuştur. Mustafa b. Sadık, Şubko’dan çiftbozan vergisi talebinde bulunmak üzere kendisini mahkemeye davet etmiş, Şubko adlı gayrimüslimin bu teklifi reddettiğini belirtmiştir. Şubko ayrıca kendisinin Trebele karyesinde tarlası olduğunu da inkar etmiştir. Ancak sicilin sonunda kadı tarafından Şubko adlı şahsa çiftbozan vergisini ödemesi tenbih olunmuştur.

Öncelikle vesikanın sonunda bir karar yer aldığından bunun bir ilam olduğunu belirtmek gerekmektedir. Tımar sahibi olan Mustafa b. Sadık adlı Müslüman, ra’iyyetlerinden biri olan Şubko’nun tımarını işlememesi üzerine

[191] Varak 40 / Sütun B / Numara 5

kendisinden çiftbozan vergisi talep etmiştir. Çiftbozan vergisinin üç yıl üstüste toprağın işlenmemesi durumunda alınıyor olmasından, Şubko'nun toprağını üç yıldan fazla işlemediğini söylemek mümkündür. Ancak kendisi tımar sahibine böyle bir toprağının olmadığını belirterek, vergiyi vermeyi reddetmiştir. Buna rağmen kadı tarafından Şubko'nun çiftbozan vergisi vermesi konusunda kararlaştırılmıştır. Burada Şubko'nun sorgulanmadan suçluluğunun kabul edilmesi oldukça normaldir. Çünkü toprağı işlemekle sorumlu kişiler düzenli bir şekilde tutulan defterlere kaydedilir ve bunlardan vergileri toplanırdı. Bu defter bir kanıt niteliği taşıdığından, Şubko'nun suçunu inkar etmesi hiçbir işe yaramamıştır. Kadı tarafından verilen kararın bu sebepten kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bu vesika bölgede defterlerin düzenli bir şekilde tutulduğunun da bir göstergesidir.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Kaniye mustahfızlarından Trebele nam karyeden hisse-i tımarı mevkuf olan Mustafa bin Sadık nam kimesne karye-i mezbureden ra'iyyeti olan Şubko (?) Estamo nam zımmiyi meclis-i şer'e ihzar idüp mezbur Şubko'dan çift bozanlık talep iderim deyu da'va ettikte bi'l-mukabelee mezbur zımmi karye-i mezburede asla ve kat'a tarlalarım yoktur deyu hükm-ü fi'l-vaki zımmi-i mezburun tarlası olmadığı ikrar olmağın zımmi-i mezkure çift bozanlık virilmesine tenbih olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur"[192]

2.6.4 Kiralama

Avlonya Sicili'nde yer alan bir başka vesika türü de çeşitli kiralama vesikalarıdır. Avlonya'da kiralama usulü genellikle ev ve toprak gibi mülklerde tercih edilmiştir. Bölgedeki mülk sahipliğinin fazlalığı göz önünde bulundurulduğunda kiralama usulünün az olması oldukça normal görünmektedir. Genelde kiralamayı tercih edenler muhtemelen köyden veya başka bir bölgeden gelen şahıslardır. Avlonya bölgesinde kiralama usulünün bulunması sancağın ticari bir merkez olmasından kaynaklanmış olabilir.

Sicilde yer alan kiralamayla ilgili kayıtlardan bazıları aşağıda verilmektedir. Bu kayıtların ilkinde Avlonya kazasına bağlı Kanine Kalesi'nde ikamet eden Dizdar Süleyman Ağa, Avlonya'daki evinin kirasını alması için Tuzcı Ferhad adlı

[192] Varak 43 / Sütun A / Numara 6

Müslümanı vekil tayin etmiştir. Şahitler huzurunda bu durum tescillenmiş, kadı tarafından hüccet oluşturulmuştur. Hüccette kiranın bedeline dair herhangi bir bilgi verilmemekle birlikte kiralanan mülkün bir ev olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla vesikadan Kanine'de yerleşik olan Süleyman Ağa'nın Avlonya'da bir evi olduğu ve evini kiraladığı anlaşılmaktadır.

"*Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi kal'a-i Kanine'den olan dizdar olan Süleyman 'Ağa nam kimesnenin Avlonya'da olan ev kirasını talep etmeğe Tuzcı Ferhad nam kimesne-i vekil idüp Hasan bin Hüseyin, Hüseyin bin Hasan nam kimesneler şehadetleriyle hayyız-ı kabulde vak'i olup tahriren fi'l-yevmü'l-hamse min recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie"*[193]

Kiralama üzerine olan diğer bir vesikada Avlonya gayrimüslimlerinden olan Yaki veled-i Lotdo adlı şahıs mahkemeye başvurarak Hevace Ali ile yaptıkları anlaşmayı kadıya bildirmiştir. Gayrimüslim Yaki, Hevace Ali'nin dükkanını bir yıllığına toplamda 700 akçeye kiraladığını belirtmektedir. Böylece kadı tarafından kiralama işlemi sicile kaydedilerek hüccet oluşturulmuştur.

Daha önceki ticaret kayıtları gibi kiralama durumundaki hüccetler de ticari bir sözleşme niteliğindedir. Tarafların ileride herhangi bir problemle karşılaşmalarını önlemek amacıyla bu hüccetler oluşturulmuştur. Bu vesikada yer alan dükkanın sahibinin Müslüman olmasına rağmen kiracının gayrimüslim olması, Avlonya'da yaşayan Müslüman ve gayrimüslimler arasındaki ticari güvenin bir göstergesidir.

"*Budur ki nefs-i Avlonya zımmilerinden Yaki veled-i Lotdo nam zımmi mahfil-i kazaya hazır olup ba'isüs-sicil Hevace 'Ali bin Sinan muvacehesinde ikrar kılup mezkur Hevace 'Ali'nin yedinden tarih-i sicilden bir yıl beş yüz nakit akçe sermaye ile iki yüz akçe yer dükkanını kiraya aldım cem'an sene tamamında zimmetimde yedi yüz akçe zeyl ve icra oda ocak lazımü'l-kazadır didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tarafından oğlu tedarrüs ve vasisi*

[193] Varak 14 / Sütun A / Numara 3

'Abdullah bin bi'l-hevace tasdik ittikde hüküm talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şa'banü'l-mu'azzam sene 974 "[194]

Yukarıda verilen iki vesikada ev ve dükkan gibi mülk malların kiralandığı görülmektedir. Bunun dışında kiralama işlemi işçilerin, kölelerin ve cariyelerin de kiralanması şeklinde de yapılmaktaydı. Aşağıda yer alan vesika, daha önce kölelik ve cariyelik başlığı altında ele alındığından bu vesikada ayrıntılı bir inceleme yapılmayacaktır. Fakat konuyla ilgili olarak vesikada yer alan "icareye vermek" tabiri ile belli bir zaman sınırının belirtilmesi, bu hüccetin bir kiralama sözleşmesi olduğunun göstergesidir. Vesikada bahsi geçen Angelina adlı cariye, İdris Bey adlı şahsa yedi yıllığına bin akçe karşılığında hizmet etmek üzere kiralanmıştır.

"Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Mustafa bin Kasım nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil İdris Bey nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden yedi yıl tamamına değin mezbur İdris Bey'i nefsimi bin akçe icareye virdim ve meblağ-ı mezburu mezbur İdris Bey yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim ba'de-l yevm varup hidmetin idesin deyu cariye (?) ve zevcesi olan Angelina binti Dediyal nam zımmiye meclis-i şer'de mezbur Mustafa (...silik...) idecek olursa meblağ-ı mezkure ben kefil oldum deyu mültezim olduktan sonra mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittükte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'aşera min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974"

[194] Varak 17 / Sütun A / Numara 2

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE BELGELERİN ÖZETLERİ

Varak 1 / Sütun B / Numara 1

Özet: Mehmed Çelebi'den bin iki yüz elli akçe borç alan zımmilerin, birbirlerine kefil olduklarına dair belge.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Mengule nam karyeden Simo Miçko ve İstrati Koş ve Dimo Kavla ve Yanii Ketro ve Estoyo Kuçko ve Yani Dimo ve Yani Dimo Miho ve Estaho Kolos ve Hoka Bile ve Dimo Sinas ve Estamo Nikola ve İstrati Şas nam zımmiler ve gayrühüm ikrar ve i'tiraf kılup merhum Mustafa'nın evkafından hali olan Mehmed Çelebi'den bin iki yüz elli akçe ve on iki buçuk kile buğdayı karz alup ve birbirimize kefil-i bi'l-mal olduk ma-vak'a mezbur Yani talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie.

Şuhudü'l-hal

Katip Ömer, 'Ali bin Bayram, Hüsrev bin 'Abdullah, Hızır bin 'Abdullah ve gayrühüm

Varak 2 / Sütun B / Numara 1

Özet: Baba Vasıl ve Dimo Paskal ve diğer zımmilerin, defter-i hakaniyede kayıtlı olan cizyelerini almak için İstanbul'a gitmelerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Gurişte nam karye ahalisinden Baba Vasıl ve Dimo Paskal ve Estamo Yorgaç ve Estamo (…silik…) ve Baba Mihael Velano Estoyo nam zımmiler ve gayrühüm meclis-i şer'de işbu ba'isüs-sicil Avlonya zımmilerinden Londar Halta(?) mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem cizyelerimiz zimmetine kalan bende-i şahaneden (?) defter-i hakaniye mestur olan cizyelerimizden 'gayri hilaf emrince akçelerimiz almağın mezbur Londar sa'i yoldaşları ile asitaneye varup talep eylemekte mezburu bende-i şahaneden on bin akçe alup getürmüşler idi haraç (…silik…) iki bin akçeden gayri baki kalan sekiz bin akçeden kalil ve kesir bir hissemizi mezbur Londar'dan aldık kabz ettik ba'de-l yevm bu (…silik …) da'vamız ve niza'ımız yoktur dediklerinden mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehu'l-mezbur vicahen ve şifahen tahkik ve tasdik eyledikte gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-hal

Mehmed bin Hüseyin, 'Abdullah bin Mustafa, Oruç bin Mustafa, Yeniçeri İlyas

Varak 2 / Sütun B / Numara 2

Özet: Yorgi Nikola adlı zımminin evini, Marola adlı zımmiyeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Yorgi Nikola nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup işbu ba'isüs-sicil Avlonya zımmiyelerinden Marola binti (…silik…) nam zımmiye murafasında ikrar ve i'tiraf kılup kaza-i mezburede Dimo Yoşa (?) Mahallesi'nde bir tarafı Dimo Yoşa duvarıyla ve bir tarafı benim mülk evimle ve bir tarafı Yaki Baba Dimo eviyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan ir evimi ve içünde pınarıyla ve havlisiyle merkume Marola'ya bin nakd-i rayicü'l vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp karz-ı semen-i teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittiğün gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-hal

Mehmed Bey, Hacı Mustafa, 'Ali bin Bayram, Nalband Mustafa, Rüstem Yeniçeri, Nikola Mayoni, Baba Dimitri, Dimo Estamite (?), Dimitri Alacid (?), Kirko Dimo

Varak 2 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mustafa bin Korkud adlı sipahinin Çobanbaşı Nikolaya kefil olmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Eçirkina (?) nam karyeden Mustafa bin ibn Korkud nam sipahinin çobanbaşı olan Giz Kola nam çobanın nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta mezbur Mustafa Bey meclis-i şer'e kefil olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-müreccb

Şuhudü'l-hal

Mahrü'l-kiran Veli Bey, Katip 'Ömer bin 'Ömer, Süleyman bin Hasan, 'Ali bin Bayram

Varak 2 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya Yahudilerinden İstimal veled Betro'nun, Musaliye nam Yahudiye borç verdiği ve tamamını talep etmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan İsmael veled-i Betro nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil Musaliye nam Yahudiye yüz yeğirmi beş (…silik…) vasisi bahasından iki yüz on iki akçe deynim vardır haliya meblağ mezburdan yüz elli akçesin eda edesin babamız seferden geldikte Yahudi mezbure teslim idesin deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına Yahudi-i mezbur tasdik ve kabul eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l yevmü'l-hamse min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-hal

Katip Ömer, Memi Çelebi, İsak Elyamo

Varak 3 / Sütun A / Numara 2

Özet: Avlonya zımmilerinden olan Simo'nun vefat etmiş olan İbrahim'e borcunu ödemekte gecikmesi üzerine, İbrahim'in eşi talebiyle hapse atılmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Simo Matir Niko nam zımminin mürd olan İbrahim nam hekimin evlad-ı sigarına iki bin akçe deyni olduğuna ikrar idüp virmekte ta'lil ve a'til eylemekde mürd-ü mezburenin zevcesi talebiyle mahsuba havale olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 3 / Sütun A / Numara 3

Özet: Avlonya zımmilerinden olan Simo Matir Niko'nun borcu olduğunu inkar etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Simo Matir Niko nam zımmi meclis-i şer'de mürd olan İbrahim nam hekimde üç bin deynim vardır deyu hüküm mürd-ü mezburun avreti Hofa (?) inkar edüp yemin talep olundukta kanımdan gayri şahidim yoktur didüğü mezbure talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 3 / Sütun A / Numara 4

Özet: Borçlu ‘Ali ‘Ağa’nın, alacaklı Dimo Yorgo, Miho Dimo ve İstirat Niko ve Yani Miho’ya olan borcuna dair.

El-dayin ‘Ali ‘Ağa i kal’a-i Avlonya el-medyun Dimo Yorgo ve Miho Dimo ve İstirat Niko ve Yani Miho el-deyn mebl’a-i 400 ihba-i (?) andan sabit bi’l-ikrar hükmü yazana tahriren fi’t-tarihi’s-sabık

Şuhudü’l-Hal

Ahmet ‘Ağa, Katib ‘Ömer, ‘Ömer Çelebi, Hurrem el-Katip

Varak 3 / Sütun A / Numara 5

Özet: Bu dava yarım bırakılmıştır.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Diranoviçe nam karye ahalisinden Simo Yani ve Niko Yani ve Baba Kosta ve Vaso Niko ve Gin (?) Yorgo nam zımmiler ve gayrühüm meclis-i şer’iye hazırun olup işbu ba’isüs-sicil Avlonya zımmilerinden Londar Halta ve Nikola Çakota (?) nam zımmiler muvacehesinde ikrar ve i’tiraf…

Varak 3 / Sütun A / Numara 6

Özet: Mahmud Yeniçeri'nin bahsi geçen şahıslardan akçe ve buğday alacağı olduğunu ve bunları teslim aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Avlonya kazasına tabi Gurişte nam karyeden de sakin olan Mahmud Yeniçeri nam kimesne meclisi şer'i şer'ife gelüp Avlonya kazasına tabi Karbunar nam karye zaimlerinden Baba Kalo(?) ve Hokayalo ve Gün Nikola ve Milo Laş (?) ve Kokoş ve Hüseyin bin 'Abdullah nam kimesneler mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur zımmilerde bin akçe ve on beş kile buğdayım var ile mezburlar yedlerinden bi't-tamam aldım mezbur mezbur zımmiler ile da'vam ve niza'ım yoktur didikte mukırr-ı mutasarrıf oldukta mezbur zımmiler tasdik eyledilerine ma-vak'a kayd-ı sicil olundu cer'a zalike ve hurrire fi'l-yevm 6 min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife, 'Osman bin Safer, 'Ali 'Ağa, Hızır Kethüda, Mehmed El-Hatip ve gayrühüm

Varak 3 / Sütun B / Numara 1

Özet: Hasan Yeniçeri'nin, Kurd bin Mustafa ve Ramazan bin Murad adlı şahıslarla olan davasını üç yüz akçe sulh bedeli karşılığında dava etmekten vazgeçmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefsi Avlonya'dan 'Osman bin Mehmed kablinden ikrarat-ı oldukta Kurd Hüseyin ve Hasan bin 'Abdullah nam kimesneler

şehadetleriyle vekaleti (…silik...) kasaba-i mezbureden Memi Hasan Yeniçeri meclis-i şer'e hazır olup mezbur müvekkilim 'Osman Avlonya'dan Kurd bin Mustafa ve Ramazan bin Murad nam kimesnelerini (…silik…) deyu da'vayı ve husumet vak'i alınmış idi zikr olan da'vasına üç yüz akçeye sulh edüp bedel-i sulh bi't-tamam alup kabz eyledi (…silik…) da'vası ve niza'imi yoktur eğer idersem mesmu'i olmaya deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehu'l-mezburan tarafından tasdike vekil olan hayr-ı (…silik…) bi'l-mukabelee tasdik edüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ali 'Ağa, Haydar Kethüda, Mustafa Bazarcı, Mehmed bin Hasan, Hüseyin Zeki ve gayrühüm

Varak 3 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mahmud nam Yeniçeri'nin, alacaklılarından bin akçe ve on beş ilo buğdayını aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyeden mütemekkin olup dergah-ı mualla yeniçerilerinden Mahmud nam Yeniçeri mahfil-i kazaya (…silik…) olup Avlonya kazasına tab'i Karbunar nam karye zımmilerinden Gin Belgri ve Gin Nika (?) ve Kara Yusuf ve Kahveci Yusuf ve Kosta-i ve Mahmud Yusuf (…silik…) ve S'ane (?) Niko ve Mustafa 'Abdullah ve Hüseyin 'Abdullah nam kimesneler zimmetinde karz-ı hasenden bin akçe ile on beş kile buğday hakkım ve alımım var idi haliya (…silik…) olan akçe ve buğdayı mezburun yedlerinden bi't-tamam aldım kabz ettim zımmetlerinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehu'l-

mezburdan bi'l-muvaceye tasdik edüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahrirat-ı fi'l-yevmü's-seb'a min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali 'Ağa, Ahmet 'Ağa, Hüseyin Veli, Sinan Safer

Varak 3 / Sütun B / Numara 3

Özet: Karpunar karyesine tabi olan zımmilerin, Yeniçeri Mahmud'a olan borçlarını hizmet karşılığında ödeyeceklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil Avlonya kazasına tab'i Karbunar nam karye zımmilerinden Gin Belgri ve Gin Niko ve Kara Yusuf ve Kosta-i ve Memi Yusuf ve Mahmud Yusuf ve (…silik…) Niko ve Mustafa bin 'Abdullah ve Hüseyin 'Abdullah nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyeden Yeniçeri Mahmud mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup merkum merkum Yeniçeri Mahmud yedinden bin akçe ile ve on beş kile buğdayı aldık hidmet zamanına değin eda idelim ve birbirimize kefil-i bi'l-mal olduk didiklerinde mezbur yeniçeri tasdik eylemeğin gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 3 / Sütun B / Numara 4

Özet: Haydar Kethüda'nın, Hüseyin Bey'den satın almış olduğu evini, Kasım bin Pervane'ye üç bin akçeye sattığına dair.

Avlonya kal'asında mütemekkin olan Haydar Kethüda nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup işbu ba'isüs-sicil kal'a-i mezbureden Kasım bin Pervane nam kimesne muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup kal'a-i mezbure dahilinde bir tarafı benim mülküm ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup (…silik…) canibinden nazır-ı bi'l-emval olan Hüseyin Bey'den satun aldığım fevkani evimi mezbur Kasım bin Pervane'ye üç bin akçeye bey' edüp kabz semen-ü teslim meblağ kıldım deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehu'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik edüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriran fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ali 'Ağa, Yakup Reis, 'Ali Reis, Ahmet 'Ağa, Büyük 'Ali Reis, Katip 'Ömer, Muiddin Hevace, Hasan Zikr, Kasım Pervane, Hüseyin Pervane, Küçük 'Ali Bayram, Mehmed Çelebi, Hasan Reis, Mustafa Kethüda, Ahmed Yakup

Varak 4 / Sütun A / Numara 1

Bu kayıt iptal edilmiştir.

Varak 4 / Sütun A / Numara 2

Özet: Cariye Gülahmer'in, Hasan 'Ağa'nın eşi Fatıma'nın cariyesi olduğuna 'Ali bin Baki, İbrahim bin 'Ali ve Memi bin Baki'nin şahitlik eylediklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Mustafa bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup kal'a-i Avlonya'da sakin olan Memi Hasan Çelebi muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem merhum Hasan 'Ağa hatunı Fatıma müvekkilim olan Gülahmer içün benim cariyemdir deyu da'va itdüğüne mezbur Hasan Çelebi mukaddema-i Süleyman Yeniçeri(?) mezbure Gülahmer mezbure Fatıma'nın cariyesidir deyu şehadet eden kazabdar ve kafirdir deyu kelimat eylemiş iken yine mezbure Gülahmer içün mezbure Fatıma'nın cariyesidir deyu kılan şehadet eylemiştir didikte gıbbe'l-inkar mezbure Mustafa'dan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta kal'a-i mezbureden 'Ali bin Baki ve İbrahim bin 'Ali ve Memi bin Baki nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde şehadet hazır olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki mezbur Hasan Çelebi Gülahmer içün mezbure Fatıma'nın cariyesi olduğuna şehadet bundan akdem bizim yanımızda mezbure Gülahmer içün merkume Fatıma'nın cariyesidir deyu şehadet iden kazabdar ve kafirdir deyu kelimat eylemiş eyledi deyu şehadet eylediklerine mezbur diğer şehadetleri ba'de't-ta'dil ve't- tezkiye hayyız-ı kabulde vaki olmağın ma-vak'a mezbur Mustafa talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed 'Ağa, Nasuh Mustafa, Katip 'Ömer, Sa'fer Bey, Subaşı Baki, Haydar Kethüda, Sinan Serbölük, Memi Çavuş, Veli Bey

Varak 4 / Sütun A / Numara 3

Özet: Serve binti Kalyo adlı zımmiyenin evini Nikola'ya beş yüz elli akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Serve binti Kalyo nam zımmiye mahfil-i kazaya hazıre olup işbu ba'isüs-sicil Nikola Estamo nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da Balgaciler (?) Mahallesi'nde bir tarafı Kirko Miloş ve bir tarafı Kale Bosna evleriyle ve iki tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı müşteri ati el-zikr eviyle mahdud olan evimizi içünde pınarıyla mezbur Nikola'ya beş yüz elli akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen ü teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Oruç Halife El-hatip, Katip 'Ömer, Ahmet el-Mahsar, Yako Estamo, Baki Estamo, Esidar (?) Estamo

Varak 4 / Sütun A / Numara 4

Özet: Mosron adlı Yahudinin, çoban Lefe'den alacağı olması ve borcunu geciktirmesi üzerine hapis ile cezalandırılmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Mosron(?) nam Yahudi çoban ta'ifesinden Lefe (?) veled-i Kosta nam çoban meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine şöyle takrir-i da'va kılup ettiği mezbur Lefe'ye vesa'ir yoldaşlarına dört yüz akçelik malımı bey' ettim meblağ mezbur üzerisinedir kefil-i bi'l-mal

olmağın taleb ettim didiğine bi’l-mukabele mezbur Lefe’ye su’al olunarak inkar ile cevab virdim ki kasaba-i mezbureden David Hayi (?) ve Aba (?) Yako nam yahudiler li-ecli'ş-şehâde hazırun olup müdde-i mezburun takrir-i da’vasına mufavvık şehadet eylemeğin meblağ mezburun edasına hüküm olunup virmekde ta’lil eylemeğin habs olunmağa emr olundu ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Katip ‘Ömer, Sinan Cahid, ‘Ali Bayram, Hurrem ‘Abdullah

Varak 4 / Sütun B / Numara 2

Bu kayıt iptal edilmiştir.

Varak 4 / Sütun B / Numara 3

Özet: Haydar bin ‘Abdullah’ın ve kardeşi Yani Miho’nun babalarının vefat etmesi üzerine, geriye kalan ev ve bahçesinin Yani Miho’nun Müslüman olmamasından dolayı, yalnızca Haydar’a intikal etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki nefsi Avlonya’dan Haydar bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’i şer’ife hazır olup işbu ba’isüs-sicil babası mürd olan Yani Miho nam zımmi mahzarında ikrar takrir-i meram-ı killiyet-i kelam idüp mezbur Yani babam olup bundan gayrı bir sagir oğlu olup karye-i Çomadine’de tarlaları ve Avlonya’da da evi ve bir kıt’a bağı vesa’ir esbatı olup lakin men’ Müslüman olmağın mezbur Yani metrukatından sahibü’ş-şer’i miras intikal eylemedüğü ecilden ba’de-l vekalet zikr olan tarlalar ve bağ ve ev vesa’ir esbatı hususunda merkum mezbur Yani ile veçhen mine’l-vücuh da’vam ve niza’ım yoktur deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-hevace tasdik eyledikde ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman min şehr-i recebü’l-müreccb sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Osman bin İlyas, ‘Ali Hace el-Katib, Mustafa Çelebi, Mustafa Takyacı, Hüseyin Dizdar, Hacı Hasan El-hayat, ‘Ali bin İlyas, Ataullah ‘Ali

Varak 4 / Sütun B / Numara 4

Özet: Betro Estoyo adlı zımminin, miras yolu ile kendisine intikal eden bağını, Mos adlı Yahudiye satışına dair.

Sebeb-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Betro Estoyo (?) nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup işbu ba'isüs-sicil Avlonya Yahudilerinden Mos veled-i Yako nam Yahudi muvacehesinde bi't-tavi ve'l-rıza şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kamyano (?) nam mevziide bir tarafı Moslo Yahudi ve bir tarafı Sito Vilit (?) ve bir tarafı Betro Sersi (?) bağlarıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup anam ve babamdan cihet-i ırs ile intikal iden yeğirmi çapalık bir kıt'a bağımı içünde vak'i olan eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle mezbur Mosye bin iki yüz yetmiş beş akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldım deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-muvacehe tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Hacı Yusuf bin 'Abdullah, İbrahim Köhne, Mustafa bin Ramazan, İsak Hevace, Cevahid Arab, 'Ali Bayram, Yusuf bin Mustafa, Sinan Cafer, Nikola Ozgur(?), Hasan Kul, Moslo Yahudi

Varak 5 / Sütun A / Numara 2

Özet: Malta Seferi'nde vefat etmiş olan Hasan 'Ağa'nın, geriye kalan mallarının varisleri ve alacaklıları arasında paylaşılmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Malta Seferi'nde vefat eden merhum Hasan 'Ağa'nın sulbiye kızı olup vefat eden Fatıma binti Hasan 'Ağa nam sagirenin validesi olan Gülahmer binti 'Abdullah nam hatun tarafından bi'ma hüve tarikü's-sübut şer'en vekaleti sabit olan Mustafa bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e gelüp merhum Hasan 'Ağa'nın zevci ve varisesi olan Fatıma binti Ahmed nam hatun kablinden bi'ma hüve tarikü's-sübut şeren vekaleti sabit olan Kara Hasan Çelebi mahzarında takrir-i meram kılup merhum Hasan 'Ağa vefat ettikde kadı asker efendinin kadı defteri muvacesince (?) sagire-i mezbureye kırk beş bin akçelük emlak ve esbab cihet-i ırs ile intikal idüp ve sagire-i mezbure vefat etmeğin zevci Mehmed üzerinde dahi on iki bin akçeye mihr-i mu'acceli olup ki cem'an elli yedi bin akçe olur ve sagire-i mezburenin techiz ve tekfin ve resm-i kısmet içün üç bin akçe harç olunup bundan ma'ada baki kalan elli dört bin akçenin yeğirmi yedisinin akçesi zevci mezbur Mehmed tasdik hissesi içün alup ve sagire-i mezburenin yeğirmi yedi bin akçelik emlakı ve esbabı mezbure Fatıma'ya tarikü'l-emanet alup kabz etmiş idi haliya yeğirmi yedi bin akçalık emlakdan ve esbabdan mezbure müvekkilim Gülahmer'e isal içün mezbur Hasan Çelebi yedinden yegirmi üç bin dokuz yüz altmış beş akçelik emlakı ve esbabı defteri mezbure mevacesince alup kabz eyledim ancak üç bin otuz beş akçelik esbab baki kaldı deyu mukırr-ı itiraf olundukta mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tasdik bi'l-mukabelee tasdik edecek ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mahirü'l-emanet Ahmed 'Ağa, Mahirü'l-'Osman Veli Bey, 'Ömer Halife El-imam, Mehmed Büyük, Haydar Kethüda, Cevahir Arab, Çoban Baki

Varak 5 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mahmud Çavuş bin ‘Abdullah ile Fatıma-i ‘Ali Baki adlı kimselerin nikah akdi.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Mahirü’l-a’ayan Mahmud Çavuş bin ‘Abdullah nam kimesnenin kızı olan Fatıma-i ‘Ali Baki nam kimesne ile bin akçe ile akd-i nikah itmesine vesa’ir hususuna işbu ba’isüs-sicil mahirü’l-emanet ‘Aliüddin-i Piyale Paşa vekil metluk nasb ettüğüne kasaba-i Avlonya’dan Hacı Hasan bin ‘Abdullah ve Musa (?) Hevace bin Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle mezbur ‘Aliüddin’in vekaleti meclis-i şer’ide sabit ve tahir olduğu mezbur ‘Aliüddin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l yevmü’s-seman min şehr-i recebü’l-mürecceb sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Mehmed bin ‘Ali, Sinan bin ‘Ali, Hayri bin Nasuh, ‘Ali bin Bayram

Varak 5 / Sütun A / Numara 4

Özet: Gurişte karyesinde vefat eden Yoka Estoyo’nun, geriye kalan bağının haracının ödenmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Gurişte nam karye ahalisinde karye-i mezbureden Niko Estoyo nam zımmi meclis-i şer’e ihzar idüp karye-i mezbure zımmilerinden olan Yota(?) Estoyo nam zımmi mürd olmuştur bir kıt’a bağını tasdik ider haracın taleb ederiz didiklerine bi’l-mukabelee mezbur Niko’ya su’al olundukta benim mülküm yoktur deyu inkar etmek ahali karyeden

takrir-i kelimatlarına muvaffık yemin taleb olunup ve mürd-ü mezburun emlakından mezbur Niko'nun yedinde mülkü olmağın ecilden haracın inde'ş-şer' eda itmek lazım gelmeğin ahali karyenin katiblerine cem' idüp haracın vermesine emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace El-imam, Hasan 'Abdullah, Ahmed Halife El-hatip

Varak 5 / Sütun B / Numara 1

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup Karban Serami Mahallesinden Simo binti

Bu belge yarım bırakılmıştır.

Varak 5 / Sütun B / Numara 2

Özet: Kirko Brongo'nun kiremid örtülü bir bab dükkanını, Dimo Nikola'ya bin akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mürd olan Brogno El-kasab nam zımminin sulbi oğlu olan Kirko Brogno nam sagirin kabl-i şer'iden vasi nasb olunan anesi Simo binti Nikola ve mürd-ü mezburun oğlu olan Dimo Brogno nam akil ve tali' nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup işbu ba'isüs-sicil Dimo Nikola nam zımmi muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup mürd-ü mezburun dahil-i Avlonya'da Karban Sirami Mahallesi'nde bir tarafı mürd-ü mezburun eviyle ve iki tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan kiremid örtülü bir bab dükkanını bağçesiyle ve içünde vaki olan incir ve dut ağaçlarıyla mezbur Dimo Nikola'ya bin akçeye bey' idüp şer m'adudi müşteri-i mezbur yedinden bi't-tamam ve'l-ikmal aldık kabz ettik ve teslim meblağ kıldık didiklerine mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hacı Yusuf bin 'Abdullah, Mehmed el-Muiddin, Yusuf Halife el-Hatip, 'Ali Bin Bayram, Ahmed bin Yakup, Salih bin Müslihuddin

Varak 5 / Sütun B / Numara 3

Özet: Raside binti Recep adlı hatunun, bağını sattığını ve Mehmed bin Hüsrev adlı kişiyi bu satış için vekil kıldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Raside binti Recep nam hatunun bağını bey' idüp müşteriye hesab vermeği işbu ba'isüs-sicil zevci olan Subvi' Mehmed bin Hüsrev nam kimesne vekil nasib ettiğüne kasaba-i mezbureden Cafer

bin ‘Abdullah ve Mustafa bin ‘Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit ve tahir olup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-‘aşer min şehr-i recebü’l-müreccеb sene 974

Şuhudü’l-Hal

Katip ‘Ömer bin Mehmed, ‘Ali bin Bayram, Mehmed Çelebi el-Amil Halime (?), Yusuf bin ‘Abdullah

Varak 5 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya’dan Raside binti Recep adlı hatunun, bağını Sadullah bin ‘Abdullah adlı kişiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan Raside binti Recep nam hatun tarafından bey’ ati el-zikr Cafer bin ‘Abdullah ve Mustafa bin ‘Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekalet sabit olan zevci Mehmed bin Hüsrev nam kimesne meclisi şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup mezbure müvekkilimin Avlonya senaverinde Leponiçe nam mevzi’inde bir tarafı Küçük Hüseyin ve bir tarafı Mustafa Basri ve bir tarafı Memi Sinan bağlarileriyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan bir kıt’a bağımı asmalık olan eşcar-ı mesmuresiyle ve gayri mesmuresiyle işbu ba’isüs-sicil Sadullah bin ‘Abdullah nam kimesneye iki yüz akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik edüp ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Katip ‘Ömer, ‘Ali bin Bayram, Yusuf Abdulah, Subv’i Mehmed

Varak 6 / Sütun A / Numara 1

Özet: Avlonya zımmilerinden vefat eden Marko'nun, oğlu Makol'un vasisi olmadığı ve ona vasi olarak Marko'nun eşi Kondu hatunun vasi tayin edilmesi.

El-vesayet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden mürd olan Marko Endiş (?) nam zımminin oğlu Makol nam sagirenin vasisi olmayup kabli şer'iden vasi nasb olunmak lazım velayed olmamağın işbu ba'isüs-sicil mürd-ü mezburun avreti olan Kondu binti Dimo nam zımmiye vasiye nasb olunup bi'l-mukabele mezbure dahi vasiyeti mezbure-i 'uhdesine alup kabul eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'aşer min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer, 'Ali Bayram, Safer 'Abdullah, Niko Dimo ve Estamo Niko

Varak 6 / Sütun A / Numara 2

Özet: Vefat eden Marko'nun, Dimitri Mihoş adlı zımmiye borcu olması. Bu borcun Marko'nun oğlu Makol'un vasisi olan Kondu hatun tarafından, Marko'nun bağını satarak ödemesi.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup mürd olan Marko Endiş (?)nam zımminin sulbi oğlu olan Makol nam sagirin kabl-i şer'iden vasisi olup annesi olan Kondu binti Dimo nam zımmiye mahfil-i kazaya hazır olup işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden Marola binti Dimitri Mihoş nam zımmiye

mahzarında bi'l-vesaye şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mürd-ü mezbur mezkur Dimitri amili olmağın iki bin dört yüz akçe deyni müessili(?) olup menkulatdan bey' olunacak nesnesi olmamağın Avlonya senaverinde Mesdumi (?) nam mevzi'inde bir tarafı Solo Gosile (?) ve bir tarafı Kosta Ağıncı(?) ve bir tarafı Hüsrev ve bir tarafı Kidna nam zımmilerin bağlarıyla mahdud olan tahminen otuz sekiz çapalık bir kıt'a bağını eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle ve cami yeriyle mezbure Marola'ya beş yüz elli akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudiye müşteri-i mezbure virdirmemi vesayetim sebebiyle bi't-tamam aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım mukırrı-ı mezburenin ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbure vicahen ve şifahen tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'aşer min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Katibü'l-hüruf 'Ömer, bin Mehmed, Ferhad Topçu, Oruç İskender, 'Ali bin Bayram, Mustafa Bazarcı, Hacı Mustafa, S'ami 'Abdullah

Varak 6 / Sütun A / Numara 3

Özet: Alacak - verecek akdi.

El-dayin Mustafa bin Baki el-medyun Süleyman bin 'Abdullah min sahibü'l-kefalet el-dayin kaydım ki 6 sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Büyük 'Ali Reis, Katip 'Ömer, Memi Çelebi, Hüseyin Seroda

Varak 6 / Sütun A / Numara 4

Özet: Mihri binti Hasan hatunun, babasından kalan evin kendi hissesine Hüseyin bin ‘Abdullah’ı vekil tayin etmesi.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asında mütemekkin olan Mihri binti Hasan nam hatun kal’a-i mezburede malumü’l-hudud olan evini ba’de-l tahliye babası olan mezbur Hasan bin ‘Abdullah’a hibe-i sahihe-i şer’iye ile hisse-i temlik idüp ancak kendi tarafından hibe-i ikrar ile elinden alındı işbu ba’isüs-sicil kal’a-i mezbureden Hüseyin bin ‘Abdullah nam kimesne-i vekil nasip ettiğüne Sinan Serilük (?) ve İskender bin Baki nam kimesneler şehadetleriyle vekalet sabit olup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hadi’aşer min şehr-i recebü’l-müreccb sene 974

Şuhudü’l-hal

Mustafa Reis, Başçı ‘Ali, Katip ‘Ömer, Memi Çelebi, Sinan Kasım bin Babuççu

Varak 6 / Sütun A / Numara 5

Özet: Mihri binti Hasan’ın kendisine vekil eylediği Hasan bin ‘Abdullah adlı kişinin, Mihri Hatun’a babasından kalan evin hissesini aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asında mütemekkine olan Mihri binti Hasan nam hatun kablinden hibe-ü ikrarat-ı el-zikr Sinan Seriluk ve İskender bin Baki nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup Hasan bin ‘Abdullah nam kimesne işbu ba’isüs-sicil mezburenin babası olan Hasan bin ‘Abdullah

muvacehesinde bi'l-vekale şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilim kal'a-i Avlonya'da bir tarafı Bazarcı Ferhad eviyle ve bir tarafı Hüseyin Tar eviyle ve bir tarafı Kakos Ahmed eviyle bir tarafı tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan bir mülk evini sabanıyla ba'de-l tahliye mezbur Hasan'a hibe-i sahihe-i şer'iye ile hibe-ü temlik eyledi mezbure zikr olan evimi mezbur Hasan dahi alup kabz eyledi deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Hasan bi'l-mukabelee tasdik ve kabul idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi'aşer min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 6 / Sütun B / Numara 1

Özet: Eskiden Avlonya'da olup, şuan Yanya'da ikamet eden Yaki adlı zımmiyenin, zımmiye Nikola'yı kefil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Avlonyalu olup haliya Yanya'da sakin olan Yani Morin (?) nam zımminin nesne inde'l-mutalebede (…silik…) **k**efil talep olundukta Avlonya'dan Nikola Sagirmi (?) nam zımmi meclis-i şer'de kefil olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l**-**hadi'aşer min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer, Ahmet bin Yakup, 'Ömer Çelebi Mustafa, Hızır 'Abdullah

Varak 6 / Sütun B / Numara 2

Özet: Gülsüm binti Şaban adlı hatunun, Sadi Hoca'dan esir etmiş olduğu iki evi İlyas bin 'Abdullah'a sattığına dair.

Sebeb-i tahrir-i kitab-ı şer'i oldur ki nefs-i Avlonya'dan Gülsüm binti Ş'aban nam hatun meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil kaza-i mezbureden İlyas bin 'Abdullah muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup Evrenos 'Ağa Mahallesi'nde bir tarafı Ferhad Hevace mülküyle ve bir tarafı 'Ali'ül Receb oğulları Sinan ve Mustafa evleriyle ve bir tarafı Malkoç bin Mahmud mülküyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ıle mahdud olup mukaddema vefat eden (…silik…) S'adi Hevace'den esir ettüğüm iki mülk evimi bağçesiyle ve pınarıyla mezbur İlyas bin 'Abdullah'a dört bin nakd-i fizza-i rayicü'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-muvacehe tasdik ve tahkik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil tahriren fi'l-yevmü'l-hadi'aşer min şehr-i recep sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace El-imam, Cevahir Arab, Ferhad Hevace, 'Ali bin Seyyidi, Kara Hasan Yeniçeri, Hüseyin Sinan, Hüseyin Seroda, Oruç Mustafa, Usta Hasan Basmacı

Varak 6 / Sütun B / Numara 3

Özet: Müslüman olan Asım binti 'Abdullah hatunun, Sancı Mehmed bin 'Abdullah'ı vekil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Oldur ki Avlonya'dan olup İslam kılan Asım binti 'Abdullah nam hatun kablinden kabz ati el-zikr Cevahir Kethüda ve Hasan bin Abdulah nam kimesneler şehadetleriyle işbu ba'isüs-sicil kaza-i Avlonya'dan olan Sancı Mehmed bin 'Abdullah nam kimesnenin vekaleti meclis-i şer'de sabit olup ma-vak'a kayd-ı sicil (…silik...)

Şuhudü'l-Hal

Hasan bin 'Abdullah, Kurd Basmacı, Müslümüddin Alüddin, Hasan el-Reis, Nasuh Halıcı (?)

Varak 6 / Sütun B / Numara 4

Özet: Asım binti 'Abdullah adlı hatunun, vekili olan Sancı Mehmed bin Mustafa'nın miras yolu ile intikal eden hissesini Simo Nikola adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan olup haliya İslam kılan ''Alim binti 'Abdullah nam hatun kablinden kabz ati el-zikr Cevahir Kethüda ve Hasan bin (...silik...) nam kimesneler şehadetleriyle vekalete sabit olup Sancı Mehmed bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil mürd olan Bergino (?) (…silik…) nam zımminin zevcesi Simo Nikola nam zımmiye muvacehesinde bi'l-vekalet şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilimin babası olan Bergino nam zımmiden cihet-i ırs ile intikal idüp üç bin altı yüz akçe hisse-i şer'iyesini mezbure Simo yedinden mezbure müvekkilime intikal (…silik…) bi't-tamam aldım kabz ettim deyu hüküm mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbure bi'l-mukabele tasdik eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep

kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi'aşer min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 6 / Sütun B / Numara 5

Özet: Elzedin Papa ve Baba Podori adlı zımmilerin borçlarını tahsis ettiklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Nikola nam karyeden Anton Papa ve Baba Todori nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp işbu ba'iüs-sicil (…silik...) nam yahudi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem mezburan zımmiler Mesto (?) Sinan Koçana nam yeniçeride bin iki yüz akçe (…silik…) bi'l-mal olduk deyu da'vamı ve talep etmiş ittiğim haliya mezbur yahudinin zimmetine ibra ve iskat eyledik ol hususda ve (…silik…) ile da'vam ve niza'ımız yoktur didiklerinde ma-hayyız-ı 'ali vuku'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi'aşer min şehr-i recep (…silik...)

Şuhudü'l-Hal

Müslim Hevace, Başcı 'Ali, Ahmed Hasan el-Hatip, Çaçari bin Davut, Mustafa el-Muiddin, Baki Koçi

Varak 6 / Sütun B / Numara 6

Özet: Nişan veled Tergin'in, kefil olmuş olduğu Pavlo veled Kiz Bey'in kefaletinden vazgeçmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Nişan veled-i Tergin(?) nam yahudi meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup Pavlo veled –i Kizini nam zımminin nefsine kefil olmuş idim haliya kefaletden ihraç eyledim dedikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Süleyman Reis, Hatip Hevace

Varak 7 / Sütun A / Numara 1

Özet: Sultani binti 'Abdullah adlı hatunun nafakaya ihtiyacı olması ve bunun karşılanmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Sultani binti 'Abdullah nam hatun kablinden hususatı el-zikr vekaleti sabit olan Mustafa bin Hasan Eş-şahididen nam kimesne meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup mezbure müvekkilimin zevci Serveline (?) fevt olmağın oğlu olan Sefer nam sağiri mezbure Sultaninin zabtında ve hıfzında(?) kalup haliya nafaka ihtiyacı olmağın kabl-i şer'iden nafaka takrir olunmasın talep ider deyu hükm-ü binaen alimize iştigal mezburun nafakası mezkuresi vesa'ir mühimmat-ı sururiyesi içün (...silik...) mezburun metrukatından cihet-i ırs ile intikal olan hisse-i şer'iyesinden tarih-i kitabdan yevmi bir akçe nafaka takrir olunup kendü yanından veyahut elden istikraz idüp sagir mezburun nafaka ve sak(?) vesa'ir mühimmat-ı sururiyesine sarf ve harç eyleye ve ba'de-l zahir istirhac itmesine izin ve icazet virülüp ma-vak'a gıbbe't-

talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-sani'aşer min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Küçük 'Ali el-Mahsar, Seyyid bin Hasan, Hasan el-Mahsar, 'Osman bin Memi, Süleyman bin 'Abdullah

Varak 7 / Sütun A / Numara 2

Özet: Vaso adlı zımminin, duvarına kapı açıp, bu kapının yan komşusu Baba Hoka'nın mülküne açılması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kaniye zımmilerinden Baba Hoka nam zımmi meclis-i şer'e gelüp kal'a-i kaniye zımmilerinden Vaso nam zımmi muvacehesinde takrir-i da'va kılup benim evimin damlalığı kurbunda olan sokak yeri benim mülküm olup ve mezbur Vaso'nun evine muttasıl bir divarı olup haliya zikr olan divardan kapu açup benim sokak yerime çıkmak ister küll-i surr-i vardır men olunmasın talep ederim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezbur Vaso'ya su'al olundukta zikr olan sokak yeri mezbur Baba Hoka'nın mülküdür deyu mukırr ve mu'terif oldukda kabli mezbur Vaso zikr olan divarından kapu açmak ile mezbur Baba Hoka'nın mülküne küll-i surri olduğuna Hasan Bey ve Kasım Subaşı ve Mustafa Topçu nam kimesneler şehadet eylemekde yine üslup üzere divar olup kapu açılmasına mezbur Vaso'ya tenbih olunduğu Baba Hoka talebiyle kayd-ı sicil tahriren fi'l-yemvü's-sani'aşer min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Hızır bin 'Abdullah, 'Ali bin Memi, Yerlü (?) Baba, Baba Yaki, Yaki Tahili (?) ve gayrühüm

Varak 7 / Sütun A / Numara 3

Özet: Vefat eden zımmi Nikola Dimitri'nin kalan mallarının dağıtımına dair.

Hasıl-ı

Nikola Dimitri-i Avlonya

Gümüşçülü köşk kıta 36 / Altunlu börk aded 3 / İncu kebir aded 21 / Gümüş istefan kıt'a 7 / Gümüş düğme aded 13 / Sivas Flori kaftan ferace 1 / Altunlu fırça 1 / Altunlu küpe 3 / Lasdik 1 / Sini (?) ve sahan Kıt'a 8 / Tas aded 1 / Alaca çarık 1 / Gümüş çerağ 2 / Sadak kebir 1

Zikr olan esbab-ü seniyye-i mezburemi halası olan Kami binti Metrukamat nam zımmiye bi't-tarikü'l-emasil alup kabz eyledikte ma-cari bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer, İsak Elyamo, Müslihuddin el-Muiddin, Baba Nikola

Varak 7 / Sütun A / Numara 4

Özet: Nasuh bin İbrahim ve Ahmed bin Yakup'un, Nikola Mayo'ya kefil olduklarına dair.

Avlonya kazasına tab'i Trebola nam karyeden Nikola veled-i Mayo nam zımminin nefsine ve inde'l mütalebe ihzar-ı Kanine'den Nasuh bin İbrahim kefil olup mezbur Nasuh'un nefsine ve Hüseyin Talib ihzarına Ahmed bin Yakup kefil olup ma-vak'a tahriren fi'l-yevmü's-sani'aşer receb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hasan Ahmed, Katip 'Ömer, Ahmed Yakup

Varak 7 / Sütun B / Numara 2

Özet: Alacak – verecek akdi.

El-dayin Yusuf 'Abdullah'a kayine el-medyun Afak Hasan ed-deyn 100 mevacib Yusuf el-mezburun yazana hüküm eder

Şuhudü'l-Hal

Hasan bin 'Abdullah, 'Ömer Halife el-İmam, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 7 / Sütun B / Numara 3

Özet: Esma binti Kurd Yeniçeri adlı hatunun, miras yolu ile kendisine intikal eden evlerini Mustafa bin Hızır adlı kişiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kanine'de mütemekkine olan Esma binti Kurd Yeniçeri nam akile ve balige meclis-i şer'e mahfihayı (?) hazire olup ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya kazasına tab'i Armenihor nam karye dahilinde bir tarafı Şodor Niko eviyle ve bir tarafı (…silik…) eviyle ve bir tarafı dere ile mahdud olup babasından cihet-i ırs ile intikal iden taş binalu evimi bağçesiyle ve pınarıyla ve iki evimi dahi bostan yeriyle ve eşcar-ı müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Mustafa bin Hızır nam kimesneye altı yüz elli akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudiye (...silik…) mezbur yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin ikrar-ı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur Mustafa bi'l-muvacehe tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife el-Hatip, Süleyman Oruç, Yusuf Hevace, Hasan bin Sipahi, Hasan 'Abdullah, Hasan Ahmed, 'Ömer Hoca el-İmam, Hasan Hızır

Varak 7 / Sütun B / Numara 4

Özet: Komto adlı çocuğun babası gelinceye dek Yahudi Slomo'ya emanet bırakıldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Trebola nam karyeden Komto nam lükane (?) babası gelinceye değin efendisi olan Slomo nam Yahudide emanet koyulduğu mezbur Slomo talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer Mehmed, Mehmed Çelebi, Hasan Ahmed, Hızır 'Abdullah

Varak 7 / Sütun B / Numara 5

Özet: Yorgi adlı zımminin, zımmi Nikola'ya vefat eden babasından intikal etmiş hissesini emanet aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olan Yorgi Metru Komat nam zımmi meclis-i şer'de bundan akdem mürd olan Dimitri nam zımminin oğlu olan Nikola nam sagirün babasından intikal eylemiş hissesi defteri mucebince sabit emanet koyulmuş idi defterleri mucebince hakkı olan esbabına mukabil sahib olasın deyu kelimat eyledüğü ecilden hayyız-ı 'ali vuk'u bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi 13 recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Mehmed Çelebi, Hasan bin 'Abdullah, 'Ali bin Bayram

Varak 7 / Sütun B / Numara 6

Özet: Çirnat karyesinden vefat etmiş olan Kasım Paşa'nın tahtalarını vs. Dimo Tanoş adlı zımminin harap etmesine dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Avlonya kazasına tab'i Çirnat nam karye zımmilerinden olup merhum Kasım Paşa'nın vakıf-ı asiyabına amil olan Dimo Tanoş nam zımmi asiyab-ı mezburun kremidlerini ve tahtalarını sa'i vesa'irlerini harab ettiğüne ikrar eylemeğin mezbur Dimo'ya zikr olan değirmen kremidlerini ve tahtalarını yol vesa'irlerini tamir etmeği tenbih olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Hacı Yusuf, Katip 'Ömer, Nasuh el-Hatip

Varak 8 / Sütun A / Numara 2

Özet: Bahsi geçen zımmilerin haraç ve ispençelerini hizmet karşılığında ödediklerine dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki nefs-i Avlonya ahalisinden Petro Yorgi ve Baba Nikola Pirolo Senkolo ve Londar Halta ve Dimitri Birotonaser ve Yorgi Moşo ve İstirati Yorgi ve Yorgi Kozo nam zımmiler ve gayrühüm meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup haracilerimiz ve ispençelerimiz cem'inde ve mesalih-i meşrumuzu (?) vak'ı oldukta mu'avenet etmek içün işbu ba'isüs-sicil kaza-i mezbureden Vasıl Kaze ve Vasıl Baba Dimitri ve Mako Betdan ve Mihael Baba Yorgi ve Sato Dimo ve İstirati Nikola ve Juti Sile ve Mato Yafik ve Marko Hoka nam zımmileri birbirimiz marifetiyle tarih-i sicilden bir yıla değin mahale başıları

tayin idüp ve haraç ve ispençlerümüze başında hidmetleri mukabilesinde birer akçe virelim deyu hükümlerinde bi'l-m'a (?) mezburun zımmiler dahi veçh-i meşru vardır hidmeti mezbure-i 'uhdelerine alup kabul eylediklerinde ma-cari bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mehmed Halife el-İmam, Küçük 'Ali bin Bayram, Hasan bin 'Abdullah, Mehmed bin Mustafa, Ahmed bin Yakup ve gayrühüm

Varak 8 / Sütun A / Numara 3

Özet: Baki adlı zımminini 6 yıldan beri cizyesini ödemediği ve bunun tahsil edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya mahalinden Fakur Mahallesi ahalisinden Yani Mojo ve Baba Nikola Bronosenki (?) ve Nikola Probroblo (?) nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp mahalle-i mezbureden olup haliya bakiyeden mütemekkin olan Yani Monas nam zımminin defter-i hakaniyede mestur olan cizyesini altı yıldan berü terkettü yanımızdan eda eylemiş idik deyu talep eylemiştir ki zikr olan altı yıllık cizyesini mezbure Yani yedinden aldık kabz eyledik dediklerinde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife El-imam, Nikola Sari, Mehmed Çelebi, Sefer Ahmed, Ahmed bin Yusuf ve gayrühüm

Varak 8 / Sütun A / Numara 4

Özet: Yanani'de ikamet eden Baki adlı zımminin, bağını cizyesini eda etmek üzere İstirat adlı zımmiye satması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Yanani nam kal'ada mütemekkin olan Yani Motav (?) nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil İstirat Nikola nam zımmi muvacehesinde takrir-i meram kılup Avlonya senaverinde Ayo-Yanya nam mevzide bir tarafı Çori (?) Slomo bağı ile ve İsmael Kostendin bağı ile ve bir tarafı Nikola Yorgi tarlası ile mahdud olan bağımı mezbur İstirati'ye benim defter-i hakaniyede mestur olan cizyemi eda eylemek üzere virdim ki sal ve sal eda eyleye deyu hüküm bi'l-mukabele mezbur İstirat dahi zikr olan bağın mahsulün ekin idüp mezbur Yani'nin cizyesini sal be sal eda eylemeye 'uhdesinde olup kabul eyledikte ma-vak'a tarafın talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Dame 'Abdullah, Mehmed Çelebi, Nikola Su'ri, Yorgi Rumi ve gayrühüm, Baba Nikola, Yani Mojo, Nikola Srolo Broslo (?) ve gayrühüm

Varak 8 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mako veled Andriya adlı zımmının kardeşleri ile ortak olan tahminen üç kıtalık bağlarını Baki adlı zımmiye sattıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kanina zımmilerinden Mako veled-i Andriya nam zımmi oğulları olan Alyo Mako ve Nikola Mako ve Dimo (...silik...) nam karındaşlar meclis-i şer'e hazırun olup işbu ba'isüs-sicil kal'a-i mezbure zımmilerinden Yaki veled-i Mihael nam zımmi muvacehesinde bi't-tavi ve'r-rıza ikrar ve i'tiraf kılup kal'a-i Kanina senaverinde Ayo-Paraskevi nam mevzi'ide bir tarafı Mako KaraYaki ve bir tarafı Yusuf 'Abdullah ve bir tarafı Baba Alyo ve bir tarafı müşteri-ati el-zikr bağı ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup ortak olan Makovo binti Nikola nam zımmiyeden cihet-i ırs ile intikal eylemiş tahminen üç çapalık bir kıt'a bağımız içünde vak'i olan altı dib zeytun ağaçlarıyla vesa'ir eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle mezbur Yani'ye fizza-i rayicü'l-vakt akçe-i bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudi müşteri-i merkum yedinden bi't-tamam aldık kabz ettik ve teslim-i meblağ kıldık didiklerinde mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik ve tahassuk eyledikte ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-hamis 'aşera şehr-i recebü'l-müreccb min şuhur sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Çelebi el-Hatip, Mihru'l-emanet Mustafa Bey el-zaim, Hasan Çelebi, 'Ali bin Mehmed Bey, Nasuh Halife el-Hatip, Hüseyin bin Hasan, 'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed Dede Kaniye

Varak 8 / Sütun B / Numara 3

Özet: Londar Halka adlı zımmiye İstirat adlı zımminin kefil olduğuna dair.

El-Kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Londar Halta Bey nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta Avlonya'dan İstirat Orlo (?) nam zımmi kefil olup ve Baba Nikolayi Snekılo (?) nam zımminin nefsine vekil talebine ihzar (…silik...) talep olundukta karındaşı olan Kirko Simo ve İstirat Orlo (?) el-mezbur kefil oldukları Mehmed Mustafa talebiyle kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ömer Çelebi, Kasım bin el-Talip, Hurrem 'Abdullah, İsak el-Yakup

Varak 8 / Sütun B / Numara 4

Özet: Baba Nikolayi adlı zımmiye, Nikola Çakot adlı zımminin kefil olduğuna dair.

El-Kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Baba Nikolayi Tosnaklu (?) nam babasın nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta Avlonyadan Nikola Çakot (?) nam zımmi meclis-i şer'de kefil olduğu İlyas Bacdar (?) talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi,'Ömer el-Katip

Varak 8 / Sütun B / Numara 5

Özet: Riç karyesi ahalisinin kürekçilik yapmaları karşılığında ulufelerinin bir kısmını tahsil edemediklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Apak Alyaho nam Yahudi Avlonya kazasına tab'i Riç nam karye zımmilerinden Estamo ve Yorgo nam (...silik...) mahzarlarında takrir-i da'va kılup bundan akdem mezburan zımmiler vesa'ir ahali karye bedel kürekçilerine ve ulufesi eda ettikleri zamanda yüz elli akçe baki kalmağın bundan efendi hazretleri almışdır talep ederim didikte bi'l-mukabelee mezburan zımmilere su'al olundukta ahali-i karye üzerine yüz altmış akçe baki kalmıştır deyu ikrar eylemeğin meblağ-ı mezburun edasına tenbih olundu ma-cari Yahudi mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a'ışrin şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer, Ahmed Yakup, 'Ali 'Ağa, Sinan el-Hac

Varak 9 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kadine binti İlyas adlı hatunun Kelleci İlyas bin Kadinehan adlı kişiyi kendine vekil ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kadine binti İlyas nam hatun zevci olan 'Osman bin İlyas ile nikahın ve i'ddet nafakası sulh idüp kendüye isale ba'isüs-sicil Kelleci İlyas bin Kadinehan nam kimesne-i vekil nasb ettüğüne Kelleci Nasuh ve Bayram bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a 'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hacı Yusuf, Katip 'Ömer, 'Ali bin Baki, Mehmed Çelebi

Varak 9 / Sütun A / Numara 3

Özet: Kadine binti İlyas adlı hatunun, ‘Osman bin İlyas adlı kişinin eski eşi olması ve nafakasının tahsili üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan ‘Osman bin İlyas nam kimesnenin mutallakası olan Kadine binti İlyas nam hatun kablinden Kelleci Nasuh ve Bayram bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle sulh-ati el-zikr vekaleti sabit olan Kelleci İlyas bin Kadinehan nam kimesne meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil mezbur ‘Osman bin İlyas mahzarında bi’l-vekalete şöyle ikrar ve i’tiraf kılup mezbur müvekkelemin mezbur ‘Osman üzerinde olan cemile nikahını ve i’ddet nafakasını mezbur ‘Osman’dan talep idüp el-sulhü cer ile amil olmağın zikr olan muaccel mihr-i müeccelin ve üç ay on gün gurre nafakasına mezbur ‘Osman’a ile beş yüz kırk akçeye sulh idüp bedel-i sulh mezbur ‘Osman yedinden mezbure Kadine’ye isal içün aldım kabz ettüm ba’de-l yevm bu hususta mihrimi almakda da’vam ve niza’ım yoktur eğer da’va idersem inde’ş-şer-istim’a ülüşmeye (?) dedikde mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-haceye tasdik idüp ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmi’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i recebü’l-mürecceb sene 974

Şuhudü’l-Hal

Nasuh Halife el-Muttalip, Ramazan Reis, Hacı Yusuf bin ‘Abdullah, ‘Abdullah bin İlyas, ‘Ali bin Baki, Katip ‘Ömer

Varak 9 / Sütun A / Numara 4

Özet: Luvine adlı karyede bulunan değirmenlerin, İlyas Paşa'nın ölmesi üzerine zımmi Dimo Niko ve Baki Dimo yedine geçmesine kadar hami olan Sinan bin Hamid'in ücretini alması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem merhum İlyas Paşa'nın Kuruçay nam nehir üzerinde devran idüp Luvine nam karye altında vak'i olan evkafına hami olan Sinan bin Hamid nam kimesne meclis-i şer'e gelüp merkum mezburun karye-i mezburede altında vak'i olan iki tanede altı göz değirmeninin amili olan Dimo Niko ve Baki Dimo Hoka nam zımmiler mahzarına ikrar ve i'tiraf kılup esbab-ı mezburun sene 973 Şevval gurresinden ati aliyye cemaziyelevveli bin dört yüz altmış akçe ihracat-ü mutalebeleri olup benim makbulüm olup mezburiyeden bin altı yüz elli akçe-i mezburumun amilleri yedlerinden aldım kabz ettim deyu hükmü mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezburun bi'l-haceye tasdik idüp ma-vak'a amiller talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i recep sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Halife el-Hatip, Mustafa Hasan, 'Osman bin Mehmed, Katip 'Ömer, 'Ali 'Ağa

Varak 9 / Sütun B / Numara 2

Özet: Vasil, Nikola ve diğer adı geçen zımmilerin Durmuş Baki'den bir yıl vade ile borç almaları ve birbirlerine kefil olmalarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Vasil Kaze ve Nikola İstirat ve Yorgi Metrukomlar (?) ve Yani İstirat ve David Nikola ve İstirat (…silik…) nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup işbu ba'isüs-sicil Durmuş Baki muvacehesinde bi't-tav'i ve'l-ihtiyar şöyle ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden bir yıl tamamına değin birbirimize kefil bi'l-mal olup mezbur Durmuş Baki yedinden asıl mal iki bin dört yüz akçe karz olup ve tarih-i mezbureden ati sene-i kamile iştira eylediğimiz muvacehesinden beş yüz akçe ki cem'an iki bin dokuz yüz akçe olup zimmetimizde lazımü'l-eda min recebü'l (…silik...) dediklerinde mukırr-ıun mezburunun hisse-i meşruhu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccеb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Yusuf bin Mustafa, Hacı Yusuf, 'Osman Seroda, Hacı Hasan, Mehmed bin 'Ali, 'Ömer Hevace el-İmam, 'Ömer Mehmed Cevahir, Ahmed bin Solak Mehmed

Varak 9 / Sütun B / Numara 3

Özet: Yani Mojo adlı zımminin bağını, Apostol adlı zımmiye bin üç yüz elli akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil Avlonya zımmilerinden Yani Mojo nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup işbu ba'isüs-sicil Apostol veled-i Fakur (?) nam zımmi mahzarında bi't-tav'i ve'l-rıza ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kukolari (?) nam mevziinde bir tarafı Petro İstamna ve bir tarafı Mako Aleksi ve bir tarafı dört çile (?) bağlarıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup tahminen yeğirmi yedi çapalık bir kıt'a bağımı içünde vak'i olan eşcarı-ı müsmire ve gayri musmiresiyle mezbur Apostol nam zımmi (…silik…) üç bin yüz elli nakd-i fizza-i rayicu'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudi müşteri-i mezbur yedinden bi't-tamam aldım (...silik...) ettim ve teslim-i meblağ kıldım deyu mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusu mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali Bayram el-Masır, Safer el-Talip, Süleyman el-Reis, Ahmed bin Yakup, İlyas 'Abdullah, Marko Hoka, Murad bin Davud, Bayro Yorgi, Yaki Kosta, Dimo İstefan

Varak 10 / Sütun A / Numara 2

Özet: Velçe karyesinden zımmilerin, Duşnik karyesindeki Sinan bin 'Abdullah'tan borç aldıkları ve birbirlerine kefil olduklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Velçe namdan Kike Giz ve Kike Toşu (?) Dimitri Gimi (?) nam zımmiler meclis-i şer'i şer'ife hazır olup

Avlonya kazasına tab'i Duşnik nam karyeden Sinan bin 'Abdullah nam kimesne muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup ettiğini merkum Sinan Bey'den bin altı yüz akçe karz hisseme aldım ve birbirimize kefil bi'l-mal olduk mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusu mukırr-ı lehü'l-mezbur Sinan Bey'e tasdik eylemeğin gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-sami 'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Dame Bin 'Abdullah, Ahmed Tebbac, Yeniçeri Seyyid, Hüseyin Çelebi, Hasan Çelebi, Oruç Hüseyin, Mehmed bin Mustafa ve gayrühüm

Varak 10 / Sütun A / Numara 3

Özet: Riç karyesinden olan Kosta Dimo ve Dimo Yorgir kefil oldukları borcun vadedilen sürede ödenmemesi üzerine evlerini satıp borcu ödemesine dair.

El-dayin Hasan bin İsa Mustafa-i karye-i Riç el-medyunat Kosta Dimo ve Dimo Yorgir min sahibü'l-kefalet el-dayin 305 meblağ sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana ve sicil-i mezbureden mestur olan meblağ mezbure tarih-i sicilden üç ay vade ile Avlonya'dan Baba Nikolayi Sniklo (?) ve Nikola Dimo nam zımmiler kefil olup ve vade tamam oldukta mezbur Nikola Dimo nam zımmi Baba Nikola-i Hor vekil idüp Yorgi Homi nam mahlede mahdud olan evimi bey' edüp dain mezbure eda eyleye didikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Seyyid Mehmed, Katip 'Ömer, 'Ali Bayram, Ahmed bin Mustafa, 'Ömer Hasan Mehmed

Varak 10 / Sütun A / Numara 4

Özet: ‘Arz’arab bin Giz adlı kişinin, Şuanda Niko’nun elinde bulunan evin babasından miras ile intikal ettiğini ve hissesini talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Eçirkina (?) nam karyeden ‘Arz’arab(?) bin Kebir nam akil ve baliğ karye-i mezbureden Niko Estabirir (?) nam zımmiyi meclis-i şer’e ihzar idüp bi’l-mukabele şöyle takrir-i da’va kılup karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Marko eviyle ve bir tarafı Viririz Miç bostan yeriyle ve bir tarafı Vasil evi ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan babamdan intikal iden bir kıt’a bağımı haliya zımmi mezbur yerinde buldum bi-gayri hakk-ı tasarruf (?) ider talep iderim didikte bi’l-mukabele mezbur zımmiye su’al olundukta zikr olan bağı babamdandır deyu hükm-ü müdde-i mezburun anesi olan Rahime’den büyük babam Desyarın (?) nam kimesneden beş yüz akçeye satun aldum ol veçhi üzere tasarruf iderim deyu hüküm anesi olan mezbure Rahime’nin hisse-i şer’iyesinden ma’adası mezbur Aruz’arb hüküm olunup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ve’l-‘ışrin recebü’l-müreccb sene 974

Şuhudül Hal

Katip ‘Ömer, ‘Ali Bayram, Hurrem ‘Abdullah, Süleyman Subaşı

Varak 10 / Sütun B / Numara

Özet: Bu dava yarım bırakılmıştır

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup bundan akdem mürd olan Dimo Vesiç nam zımminin sulbi oğulları olan Nikola ve Dimo sağirlerin kabl-i şer’iden vasileri olan mürd mezburun karındaşı Baki İstirati nam zımmi ve mürd mezburun avreti olan

Varak 10 / Sütun B / Numara 1

Özet: Kirane binti Miho adlı hatunun, eşinden miras yolu ile intikal eden bir kıta bağını Alyasso adlı yahudiye satması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup bundan akdem mürd olan Dimo Vesçani nam zımminin avreti olan Kirane binti Miho nam zımmiye ve kasaba-i mezbureden Marola binti Nikola nam zımmiye meclis-i şer'e hazirun olup işbu ba'isüs-sicil Avlonya Yahudilerinden Alyasso Yahudi nam Yahudi mahzarına ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverine Ayo-sinas nam mevziide bir tarafı mezbur Alyasso Yahudi (...silik...) ve bir tarafı Çelebi Paşa bağı ile ve bir tarafı Biz Fukal (?) nam Yahudi bağı ile ve bir tarafı Marko Mikalin bağı ile mahdud olup ale'l-iştirak mutasarrıf olduğumuz bir kıt'a bağımızı eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle mezbur Alyasso'ya bin yedi yüz nakd-i fızza-i rayicü'l-vakt akçeye (...silik...) ile bey' edüp semen-i madudiye müşteri-i mezbur yedinden bi't-tamam alup kabz idüp teslim meblağ kıldık ba'de-l yevmü's-sa'ir (…silik...) olunsun didiklerine mukırr-ı mezburenin ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamisü'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mahirü'l-emanet 'Arif (?) Mehmed Çelebi, Nasuh Halife el Hatip, 'Ali Bayram, Abd-i Mehmed Paşmakcı, Tascı Yusuf, 'Ömer Hevace el-İmam, DimoYorgo Yaki Estamo, Cevahir Arb, Petro Estamiye

Varak 10 / Sütun B / Numara 2

Özet: Babası vefat etmiş olan Saliha binti Hasan adlı kızın validesi Gülahmer ve vekili Mustafa bin Hüseyin izni ile nikah edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Elbasan'dan olan Mehmed bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'de olup nazırü'l-emval miri olan Hüseyin Bey bundan akdem vefat eden merkum Hasan 'Ağa'nın sulbiye kızı olan Saliha binti Hasan nam sagirenin validesi olan Gülahmer binti 'Abdullah nam hatunun (…silik...) vekili şer'isi olan Mustafa bin Hüseyin nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur (…silik...) Mehmed sağire-i mezbureye vasi olan mezbure Gülahmer izniyle akd-i nikah olunup sagire-i mezbure vefat eylemeğin zevc-i mezbur (…silik…) intikal iden hissesini şer'ile talep ittim didikde bi'l-mukabele mezbur Mustafa'ya su'al olundukta mezbure müvekkilimin izni ve marifeti (…silik…) nikah olunmuştur deyu inkar ile cevab virmeği vekili mezbureden takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta kal'a-i mezbur (…silik...) den Küçük 'Ali bin Hüseyin ve Sinan Birilük nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz ve şehadet dahi ideriz ki sagire-i mezbure-i mezbur Mehmed'e akd-i nikah ittiklerinde mezbure Gülahmer'in izniyle ve marifetiyle nikah olunmuştur deyu şehadet ittiklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde vak'i olup kaim-i (?) Nazır Hüseyin'in talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis şuhur-ı sene min recebü'l-müreccb sene erba'a ve sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mahirü'l-zaima Veli Bey, Mustafa bin Çeribaşı, Haydar Kethüda, Ahmed 'Ağa, 'Ali 'Ağa, Hasan Emin Bastonlu (?) ve gayrühüm

Varak 11 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mustafa adlı yeniçerinin vefat etmesi üzerine kızı Güzide'ye vasi tayin olunması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki dergah-ı mualla yeniçerilerinden olup Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyede bundan akdem müteveffi olan Mustafa nam yeniçerinin sulbiye kızı olan Güzide binti Mustafa yeniçeri nam sagirenin vasi-i muhtarı olmayup vasi nasb olunmak lazım velayed olmağın sagire-i mezkureye hisse-i şer'iyesinin kabzına ve zabtına vesa'ir da'va-i şer'iyesine intikal iden işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mualla yeniçerilerinden olan Yusuf nam Yeniçeri kabl-i şer'iden vasisi nasb olunup bi'l-mukabele mezbur Yusuf zımmi-i vesayeti mezburu 'uhdesine alup kabul eyledikde ma-v'aka gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mehmed bin Yeniçeri, İlyas Yeniçeri, Kasım Yeniçeri, Rüstem Yeniçeri, Ferhad Yeniçeri, Katip 'Ömer

Varak 11 / Sütun A / Numara 3

Özet: Memi adlı çocuğun babasının vefat etmesi üzerine vasisi Raciye Hatun tarafından, miras ile intikal eden hissesinin talep edilmesi için Veled bin Davud'u vekil etmesi.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem müteveffa olan Hüdaverdi'nin oğlu olan Memi nam sagirün kabl-i şer'ide vasisi olan ananesi Raciye nam Hatun tarafından sagir-i mezburun vefat iden karındaşı Ayşe'den cihet-i ırs ile intikal eden hisse-i şer'iyesini da'va ve talep edüp deyu hüküm alup kabz idüp kendüye irsale ba'isüs-sicil Veled bin Davud nam kimesne-i vekil nasb eyledüğüne Derviş bin Mehmed ve Hüseyin bin Cafer nam kimesnelerün şehadetleriyle sabit olup mavak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü't-tarihi'l-mezbur sene erba'a ve recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Divane Memi, 'Ömer bin Mehmed ve gayrühüm

Varak 11 / Sütun A / Numara 4

Özet: ‘Ali bin Ferhad adlı kişinin, kız kardeşi Ayşe’nin mirastaki hissesi ve mihri hakkında şikayette bulunması. Sonrasında tarafların sulh bedeli karşılığında barışması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asında mütemekkine olan Kamer binti Hüdaverdi nam akile ve balige tarafından bi’ma hüve tarikü’s-sübut şer’en vekaletleri sabit olan dayısı olan ‘Ali bin Ferhad nam kimesne meclis-i şer’e hazir olup işbu ba’isüs-sicil kal’a-i mezbureden ‘Ali bin ‘Abdullah mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup mezbur müvekkilin karındaşı Ayşe mezbur ‘Ali’nin zevcesi olup vefat eden kal’a-i mezbure dahilinde bir tarafı hisar divarı ile ve bir tarafı Bahri (?) Sinan eviyle ve bir tarafı beşliler loncasıyla ve bir tarafı tarik’i ‘amm ile mahdud olan bir evi kalup ve mezbur ‘Ali üzerinde dahi bin altı yüz akçe mihr-i muaccel olup zevci mezburun hissesinden ‘Ali mezbur müvekkilim Ayşe’ye aid ve rayic olan hisse-i şer’iyesini talip etmiş idi muslihûn araya girüb es-sulhü hayrun metruk ile amil olmağın cüret yüz akçeye sulh idüp bedel-i sulh mezbur ‘uhdesinden alup kabz ettim ba’de-l yevm zikr olan ev ve nikah hususunda mezburu Ayşenin mezbur mezbur ‘Ali ile da’vası ve niza’ımi yoktur eğer da’va ve niza’ı vaki olursa indüş-şer istima olunmaya diye hüküm didikde vekil mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabelee tasdik edilmeğin gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’t-tarihi’l-mezbur sene 974

Şuhudü’l-Hal

Mehmed bin Silahdar, ‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Baki, İlyas Yeniçeri, Kasım Yeniçeri, Ferhad Yeniçeri, Durmuş Salim Yeniçeri, Sinan Yeniçeri ve gayrühüm

Varak 11 / Sütun B / Numara 2

Özet: ‘Ali bin ‘Abdullah’ın vefatı üzerine, eşi Ayşe’nin mirası ve mihrinin talep edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem müteveffi olan Hüdaverdi’nin oğlu olan Kamer nam sagirun kabl-i şer’iden vasisi olan anesi Raziye (…silik...) nam Hatun kablinden bi’ma hüve tariki's-sübut vekaleti sabit olup zevci olan Murad bin Davud nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup işbu ba’süs-sicil Avlonya kal’asında sakin olan ‘Ali bin ‘Abdullah mahzarında bi’l-vekalet şöyle ikrar ve i’tiraf kılup mezbure müvekkilimin oğlu Memi nam sagirin kızı (…silik...) Ayşe vefat edüp Ayşe mezbur ‘Ali’nin zevcesi olup vefat eyleyüp kal’a-i mezbure dahilinde bir tarafı hisar divariyle ve bir tarafı (…silik...) eviyle ve bir tarafı beşlüler loncasıyla ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud bir evi kalup ve mezbur ‘Ali zimmetinde bin altı yüz akçe mihr-i muaccel dahi olup mezburun hiss-i şer’iyesinden gayri sagir mezbure aid ve rayiç olan hisse-i şer’iyesi bu zaman gelince vasıl olmamış idi haliya müslihun (…silik...) el-sulh hayr ile amil olmağın vekaletim sebebiyle üç yüz akçeye sulh idüp bedel-i sulh mezbure Raziye’ye isal içün mezbur ‘Ali yedinden aldım (…silik...) ba’de-l yevm zikr olan ev ve nikah hususunda mezbure Raziye’nin min nakd mezburati ile veçhen min alucak da’vasıyle ve niza’imi yoktur eğer da’va olursa indü’ş-şer istima olmaya didikte vekil mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik idüp ma-v’aka gıbü’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmi’r-rabi’ ve’l-‘ışrin min şehr-i recebü’l-müreccb sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Yusuf ‘Abdullah, Hızır Ahmet Halife, Durmuş Hüseyin, ‘Ali Bayram, Müslüm Hattat, Hüseyin Seroda, Kasım Seroda, Malkoç Hüseyin, Pervane ‘Abdullah, Oruç Helvacı, Ahmed ‘Ağa

Varak 11 / Sütun B / Numara 3

Özet: Seferde vefat etmiş olan Naim Sinan Bey'in oğlu 'Osman'ın, kendisine babasından intikal eden malların satışı için Divane Mustafa'yı vekil etmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan olup sefer-i hümayunda vefat eden merhum Naim Sinan Bey'in oğullarından 'Osman nam kimesne mahfil-i kazaya gelüp işbu ba'isüs-sicil Divane Kara Mustafa mahzarına takrir-i meram kılup müteveffa-i mezburun metrukatını bey' idüp sahib-i şer' bana aid olan hisse-i şer'iyemin kabzına ve zabtına ve bey' lazım olanları bey' idüp akçesinin kabzına vesa'ir d'vayı şer'iyeme mezbur Divane Kara Mustafayı vekil nasib eyledim didiğin bi'l-hace mezbur Kara Mustafa dahi meclis-i şe're gelüp vekaleti mezbure-i 'uhdesine alup kabul eylemeğin ma-v'aka gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Hevace el-Hatip, 'Ali bin Bayram, Safer bin 'Abdullah el-Mahsar, 'Ömer Hevace el-İmam

Varak 11 / Sütun B / Numara 4

Özet: Gülahmer Hatun'a vefat eden kızı Saliha'dan intikal etmiş olan ahur ve diğer malların Fatıma Hatun'a satışına dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan Gülahmer binti 'Abdullah nam Hatun fevt olan kızı Saliha nam sagireden cihet-i ırs ile intikal idüp Avlonya kal'asında bir tarafı mezbure Gülahmer'in mülkiyle ve bir tarafı müşteri-i mezburenin iç evleriyle ve iki tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan garibhane-i ahur ile ve cümle tevâbi' ve levâhıkı ile merhum Hasan 'Ağa'nın hatunu Fatıme'ye on bin akçe bey' idüp kabz semen ü teslim-i (?) meblağ kılup ancak ikrar idüp müşteri-i mezbureye mucib (?) vermeği işbu ba'isüs-sicil Mustafa Hasan Emin nam kimesne-i vekil nasb ettüğüne kal'a-i mezbureden Tellal Hüseyin bin 'Abdullah ve Sinan Serbölük nam kimesneler şehadetleriyle meclis-i şer'de sabit ve taksir olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Mustafa el-Reis, İskender Serbölük, 'Ömer bin 'Abdullah

Varak 12 / Sütun A / Numara 2

Özet: Marola'nın babasının 12 yıl önce vefat etmesi ve bu süre boyunca cizyesini ödememesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya mahallatından Venedik nam mahalle ahalisinden Mako Pakda nam zımmi mahalle-i mezbure zımmiyelerinden Marola nam zımmiye-i meclis-i şer'e ihzar idüp mukabelesinde takrir-i meram kılup mezbure Marola'nın babası Kalaman nam zımmi bundan akdem on iki yıl vardır ki mürd olmuştur evvel zamandan berü cizyesi talep iderim deyu hükmü bi'l-mukabele mezbureye su'al olundukta defter-i hakaniye nazır olunsun didikte defter-i hakaniye nazır olunup mezbur Kalaman mestur ve mukayyed olmayup ve mürd-ü mezburun cizyesin mezbure Marola sahibü'ş-şer'e eda etmek hilaf-ı şer'i olmağın mezbure cizyesin eda etmeğin emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali Bayram, Safer 'Abdullah

Varak 12 / Sütun A / Numara 3

Özet: Dimo veled Nikola adlı zımminin bağını Marola adlı zımmiyeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Dimo veled-i Nikola nam zımmi meclis-i şer'e hazir olup bi't-tavi ve'l-rıza kasaba-i mezbureden Marola binti Nikola nam zımmiye muvacehesinde şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kokolari nam mevziide bir tarafı Miho Ağinci (?) bağı ile ve bir tarafı Nikola Cizyedi (?) bağı ile ve bir tarafı David Garaz el-yahudi bağı ile ve bir tarafı cami yeri ile mahdud olup tahminen otuz çapalık bir kıt'a bağımızı cami yeriyle ve içünde vak'i olan dört dip zeytun ağaçlarıyla vesa'ir eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle mezbure Marola'ya bin altı yüz elli nakd-i fızza-i rayyic-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbure bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i recep sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Hasan el-Mahsar, Hüseyin Halife, Baba Nikola, Takyacı Baki, Dimo Yani, İstirat Estamir

Varak 12 / Sütun B / Numara 1

Özet: ‘Ali bin Cevahir adlı halifenin, ulufesinden alacağını talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum Mahmud bin Muallim Hanesinde halife olan ‘Ali bin Cevahir nam kimesne-i Kostreç’den Niko nam zımmi-i meclis-i şer’e ihzar edüp ulufemden yedi yüz akçe hakkım olup Hacı Sinan’dan talep idüp zımmi-i mezbur değirmen amil olmağın havale edüp mezbur zımmi dahi zikr olan meblağımı eda itmeğe on gün vade virmiş idim haliya v’ade tecavüz idüp hakkım talep ederim dedikte bi’l-mukabele zımmi-i mezbur zikr olan yedi yüz akçe eda etmesine talil ve atil eylemeğin mahbese havale olundı tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ve’l-‘ışrin min şehr-i recebü’l-müreccb sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Hurrem ‘Abdullah, ‘Ali bin Bayram

Varak 12 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mako veled İkis adlı zımminin, otuz çapalık bağını Todor Baki’ye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına zımmilerinden Mako veled İkis nam zımmi meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil Todor Baki nam zımmi muvacehesinde ikrar ve i’tiraf kılup kaza-i mezbure senaverinde olan bir tarafı Nikola Ozdi bağı ile ve bir tarafı Dimo bağı ile ve bir tarafı Todori bağı ile ve tarik-i ‘amm ile mahdud olup tahminen otuz çapalık bağımı mezbur Todor Baki’ye iki bin yüz nakd fızz-i rayiç-i fi’l-vakt akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen-ü

teslim-i meblağ kıldım didikde mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmül (...silik...) 26 min şuhur sene recebü'l-müreccеb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Hurrem bin 'Abdullah, Safer bin 'Abdullah, Kurd bin Hüseyin, Çaçari, Yusuf Durdu, Maho Giz ve gayrühüm

Varak 12 / Sütun B / Numara 3

Özet: Çuherne adlı karyede sakin olan Baba zımmilerin cizyelerini talep etmeleri üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Çuherne nam karyeden Baba Miho ve Dimo Niko ve Miho Baki ve Vaso Kirol ve Dimo İstavi ve Kizbirat nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup karye-i mezbureden Gin Miho ve oğulları Yorgi Gin ve Niko Gin nam zımmmiler defter-i hakaniyede mestur olan cizyeleri eda (…silik…) ikrar edüp cizyelerini birden talep ideriz ile evvela girifte olanların esbabdan bir beşte hanesi ve iki zevcesi kalup vesa'ir mahlukatı kalmasın zikr olan girifte zımmilerin haraçları mikdarı mahlukatından bey' olunmasına kabl-i şer'i izin virildüğü mezburun zımmiler talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccеb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali bin Bayram, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 12 / Sütun B / Numara 4

Özet: Sinan Serilük adlı kişinin daha evvel ‘Ali ve Mustafa adlı kişilere vermiş olduğu borcu tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından Sinan Serilük nam kimesne meclis-i şer’e gelüp kal’a-i mezbureden ‘Ali bin Baki ve Mustafa bin ‘Abdullah nam kimesneler muvacehesinde şöyle ikrar ve i’tiraf kılup bundan akdem dört bin akçe vasisine virmiş idim meblağ mezburun bi’t-tamam teslim eylediler didikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-sadi ve’l-‘ışrin recebü’l-müreccb sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Kasım Seroda, ‘Ali bin ‘Abdullah, Oruç bin Hallac, Mustafa Serbölük Topçuyan, Hasan Berber, Serbölük bin Baki

Varak 12 / Sütun B / Numara 5

Özet: Angeline adlı zımmiyenin, ölen babasının haracını mahalleliden talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmiyelerinden Angeline binti Dimo nam zımmiye meclis-i şer’e gelüp mürd olan babamın haracın mahalle ahallisinden talep ider (...silik...) metrukatından bir sene bana intikal eylemedi didikte mahalle-i mezbure ahalisi mürd-ü mezburun cizyesin eda itmek emr olunup ve mezbure Angeline’ye haracı (…silik...) emr olunduğu mezbur talebiyle ma cizye kayd-ı

defter olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Bayram, Mehmed bin 'Abdullah

Varak 13 / Sütun A / Numara 2

Özet: Alacak – verecek akdi.

El-dayin Sevasto Yorgiz el-medyun Yaki Mojo Kaveci (?) ed-deyn meblağ yüz akçe-i baha-i çuka sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana tahriren fi'l-yevmü's-sem'a ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-mürecceb sene 974

Şuhudü'l-hal

Katip 'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Yusuf Baki

Varak 13 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mihr binti Fatıma adlı hatunun evini satmak için Mehmeh bin Hasan adlı kimseyi vekil tayin etmesi üzerine.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da müteveffi olan Berad 'Ali Kadime nam kimesnenin avreti olan Kamer binti Fatıma nam hatun A'ğar Çelebi mahallesinde malumü'l-hudud olan evimi bey' idüp akçesini alup kabz idüp müşteriye sahib virmeye vesa'ir hususuna ba'isüs-sicil Mehmed bin Hasan nam kimesne-i vekili nasb ittüğüne Tellak Hüseyin ve Terzi 'Ali bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle mezburun vekaleti sabit olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a ve'l-'ışrin receb sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Bayram, Sinan el-Hac

Varak 13 / Sütun A / Numara 4

Özet: Sevaste binti Vasil adlı hatunun, Kirane adlı zımmiden borç aldığı ve bu borcun zamanında ödenmemesi durumunda rehin olarak bostan yerini vermesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazası muzafatından Tımariçe (?) nam karyeden Sevaste binti Vasil nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Avlonyadan Kirane binti İstirati nam zımmiye mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Kirane İstirati'den bin üç yüz akçe karz aldım meblağ mezburemi sekiz aya değin teslim edeyim ve meblağ mezburesi mukabilesinde Çuramlık (?) karye senaverinde bir tarafı Martin Dimo bostan yeriyle ve bir tarafı Yaki Arnavet bostan yeriyle mahdud olan bir kıt'a bostan yerimi eviyle ve kırk dut ağaçlariyle ve on üç aded (?) kara sığır ve on beş koyun ve bir bir bargiri rehin-i mahbus kıldım ve kasaba-i mezbureden Dimo ve Niko nam zımmi-i hüve (?) vekil nasb eyledim ki sekiz ay tamam oldukda zikr olan rehini bey' idüp dayin mezbureye virüp teslim eyleyün didikde bi'l-mukabelee mezbure Dimo ve Niko dahi devr-i vekaleti 'uhdesine alup kabul eyledikde mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hace tasdik eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a ve'l-'ışrin min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Katip 'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Mehmed bin Hüseyin, Tellal Hüseyin, Küçük 'Ali bin Mustafa

Varak 13 / Sütun B /Numara 2

Özet: Zübeyde adlı hatunun evini, bağını ve bostan yerini satması için Mustafa bin ‘Abdullah’ı vekil nasb ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan Zübeyde binti Karagöz nam hatun Avlonya kazasına tab’i Duşnik nam karyede malumü’l-hudud evimi bağımı ve bir kıt’a bostan yer ile işbu ba’isüs-sicil Hasan bin Hüseyin nam kimesne bin kırk akçeye bey’ idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kılup ancak (…silik...) ikrar idüp sahibe virmesine kasaba-i mezbureden Mustafa bin ‘Abdullah’ı vekil nasb ettüğüne Sinan bin Hızır ve Arslan bin ‘Ali nam şehadetleriyle vekaleti sabit olup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Kurd Hasan Başmagcı, Bayram bin Mustafa Paşa

Varak 13 / Sütun B / Numara 3

Özet: Zübeyde binti Karagöz adlı hatunun Mustafa bin ‘Abdullah adlı kişiyi kendisine vekil etmesi. Mustafa bin ‘Abdullah’ın Zübeyde Hatun’un olan bağını Hüseyin bin Hüseyin adlı kişiye satması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan Zübeyde binti Karagöz nam hatun tarafından ikrar ati el-zikr Sinan bin Hızır ve Arslan bin ‘Ali nam kimesneler şehadetleriyle sabit olan kasaba-i mezbureden Mustafa bin ‘Abdullah meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup mezbure müvekkilim Avlonya kazasına tabi Duşnik nam karye dahilinde bir tarafı Sinan bin Baki samanlığı harman yeri ile ve bir tarafı Gin Kiz eviyle mahdud olan bir mülk evimi bağçesiyle ve karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Kosta (…silik…) ve bir tarafı Gin Kiz bağı ile ve bir tarafı Hamid bin ‘Abdullah bağı ile mahdud bir kıt’a bağını içünde vak’i olup eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle ve bir harman yerini ve (…silik...) malumü’l-hudud ve’l-muvaffık işbu ba’isüs-sicil Hüseyin bin Hüseyin nam kimesneye bin kırk akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldı deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabelee tasdik eyledikde mavak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ve’l-‘ışrin recebü’l-müreccb sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Seyyid Mehmed Başmakcı, Başmakcı Hasan, Durmuş ‘Ali, Kurd Hüseyin

Varak 13 / Sütun B / Numara 4

Özet: Yusuf bin ‘Abdullah tarafından ‘Ali bin Hüseyin’den alınmış olan borcun tahsil edildiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Dıraç kazasına tab’i Şin-todor nam karyeden Yusuf bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil Avlonya’dan ‘Ali bin Hüseyin nam kimesne efendim Hüseyin nam kimesneden avdetim mukabilesinde bir doru bargir alup mezbur ‘Ali’ye üç yüz otuz akçeye bey’ etmiş idim efendim olan mezbur Hüseyin gelüp mezbur doru bargiri mezbur ‘Ali’den alup gitmeğin iki yüz on dört akçe-i virüp teslim eyledim zimmetimde yüz on altı akçe hakkı kaldı tamamü’l eda olmuştur deyu hüküm (…silik…) mezburun edasına emr olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, ‘Ali Bayram, Tabbah Hüseyin, Hasan el-Mahsar

Varak 13 / Sütun B / Numara 5

Özet: Kara Baki adlı zımminin, Haydar Kethüda’dan 200 filori borç aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Gorkereş’e tab’i kal’a-i Gerpes nam kal’ada mütemekkin olup Kara Baki nam zımmi meclis-i şer’i şer’ife hazır olup Avlonya kal’asından Haydar Kethüda nam kimesne mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup merkum Haydar Kethüda’dan iki yüz filori karz hasn aldım didikte mezbur Haydar Kethüda

tasdik ittik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil tahriren 974 recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

El-Hac Yusuf, 'Ata'udan (?), Mustafa İsak, 'Osman Odabaşı, Ferhad Reis, Oruç bin Mustafa, Hacı Seroda, Hacı Hasan, Durmuş 'Abdullah ve gayrühüm

Varak 14 / Sütun A / Numara 1

Özet: Nikola Baba Yorgi adlı zımminin, Mako adlı zımmiye vermiş olduğu borç üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Nikola Baba Yorgi nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup kaza-i mezbureden Mako Nidako (?) nam zimmi ihzar idüp üzerinde takrir-i da'va kılup mezbur Mako'ya yüz akçe virmiş idim talep ettim didikte mezbur zımmiye su'al olundukta inkar ile cevap virmeğin da'vasına muvaffık yemin talep olundukta kaza-i mezbureden Baba Makyo Mihri ve Yaki Dirzi (?) nam zımmiler li-ecl'iş-şehadet şöyle eda-i şehadet eylediler ki mezbur Mako yedinden mezbur Nikola'dan yüz akçe deyn aldı didiklerine şehadetleri hayyız-ı kabulde vak'i olup edasına hükm olundu ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi 29 recebü'l-mürecceb sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ali bayram, Ahmed bin Yakub ve gayrühüm

Varak 14 / Sütun A / Numara 2

Özet: Şahir binti ‘Abdullah adlı hatunun vefat eden oğlu Mustafa’nın katillerinin bulunması için açmış olduğu davaya Kara Mustafa kethüdayı vekil nasb etmesine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Gurişte nam karyeden olan Şahir binti ‘Abdullah nam hatun meclis-i şer’e gelüp takrir-i meram kılup katl olan oğlu Mustafa’nın zemm-ü diyetini kendü tarafımdan da’va ve husumet etmeği vesa’ir da’vayı şer’iyye işbu ba’iüs-sicil Kara Mustafa kethüda-i vekil nasb eyledük didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Seyyid Mehmed, Ferhad ‘Abdullah, Baki Hasan, ‘Ömer Hevace el-İmam bin Ferhad, Çoban Baki

Varak 14 / Sütun A / Numara 3

Özet: Süleyman ‘Ağa’nın ev kirasını talep etmek üzere Kara ‘Ali’yi vekil tayin etmesi üzerine.

El-velaket

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi kal'a-i Kanine'den olan dizdar olan Süleyman 'Ağa nam kimesnenin Avlonya'da olan ev kirasını talep etmeğe Topçu Kara 'Ali nam kimesne-i vekil idüp Hasan bin Hüseyin, Hüseyin bin Hasan nam kimesneler şehadetleriyle hayyız-ı kabulde vak'i olup tahriren fi'l-yevmü's-seb'a min recebü'l-müreccb sene erba'a ve seb'n ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mehmed bin Mustafa, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 14 / Sütun A / Numara 4

Özet: Alcak verecek akdi.

El-dayin vekil Ferhad Topçu 'akil Süleyman 'Ağa'i k'ala-i Kanine el-medyun Hacı Mehmed ed-deyn 250 meblağ-i uhde-i hane şehrişer bi'l-ikrar ve hükmü yazana tahriren fi'l-yevmü's-seb'a recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-hal

'Ömer Hevace el-İmam, Durmuş 'Ali, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 14 / Sütun B / Numara 1

Özet: Vaso Niko ve Mako Niko adlı zımmilerin Angeline binti Kalo adlı zımmiye üzerine, Angeline'nin eşinin vefat etmesi ve borcunu kendisine teslim ettiklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi kal'a-i Kanine zımmilerinden Vaso Niko ve Mako Niko nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup mürd-ü mezburun (…silik...) olan Angeline binti Kalo nam zımmiye mahzarında bi't-tav'i ve'l-ihtiyar şöyle ikrar ve i'tiraf kılup kal'a-i mezbureden ammumuz olan Dimo Nikola nam zımmi mürd olup 'usuyet-i (?) cihetinden bizi avreti ve mezbur Angeline'yi terk idüp cümle metrukatından mezbureye yedi yüz akçe hisse-i rab'i aid ve (…silik...) olmayup mürd-ü mezburun kal'a-i mezbure varoşunda Kalender (?) Mahallesi'nde bir tarafı Mako Andriya dükkanı ile ve bir tarafı Miho Elniko mülküyle ve bir tarafı Miho (...silik...) mülküyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup bin yüz akçe kıymetlü fevkani ve tahtani olan iki evimi bostan yeriyle ve havlusuyle Angeline'ye virüp zikr olan yedi yüz akçe hisse-i rab'iden gayri baki kalan dört yüz akçe-i mezbure Angeline yedinden bi't-tamam alup kabz idüp (…silik…) hane-i mezbur hususunda mezbure Angeline ile veçhen minel vücuh da'vamız ve niza'ımız yoktur eğer da'va idersek inde'ş-şer 'istima olunmaya didiklerine mukırr-ı mezburların ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbure bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundı tahriren fi'l-yevmü's-seb'a min şehr-i receb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hasan bin Pervane, Murad Kethüda, Süleyman 'Ağa-i k'ıIa-i Kaniye, Ferhad Hevace, 'Ömer Hevace el-İmam, Hoka Perto Tüccar, Mako Andriya

Varak 14 / Sütun B /Numara 2

Özet: Mustafa bin Hamid Miho Todor ve diğer zımmilere vermiş olduğu borcun tahsil edildiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya nazırü'l- emval olan Hüseyin Bey Hanı'ndan adamı ve vekili olan Mustafa bin Hamid (?) nam kimesne mahfil-i kazaya gelüp ikrar ve i'tiraf kılup işbu ba'isüs-sicil Belgrad kazasına tab'i Panahor nam karyeden Miho Todor ve Nikola Todor (?) ve Miho Daçka nam zımmilere ve şeriklerine (…silik…) karz virmiş idi zikr olan akçe-i mezbur Hüseyin'e bin akçe mezburumun yedinden aldı kabz itti deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezburun vecihen tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a min şehr-i recebü'l-müreccb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife el-Hatip, 'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali bin Bayram, Mehmed Çelebi

Varak 14 / Sütun B / Numara 3

Özet: Murad bin 'Abdullah adlı kişinin, Haydar Bey'i kendi tarlasını tasarruf etmesi üzerine şikayeti hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Kudos nam karyeden Murad bin 'Abdullah nam kimesne karye-i mezbureden Haydar Bey nam sipahi-i meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup karye-i mezbure senaverine Murad Seyyid nam muvacehesinde bir tarafı İbrahim 'Abdullah tarlasıyla (…silik...) mezbur Haydar Bey bağı ile ve tarlasıyla ve bir tarafı bayır ile mahdud

olup tahminen üç dönüm bir kıt'a tarlamı yerinde buldum bağın hakkı tasarruf (…silik...) bi'l-mukabelee mezbur Haydar Bey'e su'al olundukta zikr olan tarla içün bir ton(?) buğday ve pirinci mezbur Murad'a virüp satun aldım tasarruf ederim didikte gıbbe'l-inkar yemin talep olundukta yeniden acz olmağın mezbur Murad yemin teklif olunup kabul etmeyüp yemin eylemeğin zikr olan tarla mezbur Murad'a hüküm olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-seb'a recebü'l-müreccеb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Nasuh Halife el-Hatip, 'Ömer Hevace el-İmam, Mehmed Çelebi

Varak 14 / Sütun B / Numara 4

Özet: Kurd bin Hüseyin'in, Küçük 'Ali'nin vefatı üzerine kızına intikal eden evi, satın aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kurd bin Hüseyin nam kimesne mahfil-i kazaya gelüp ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem vefat iden merhum Küçük 'Ali nam müteveffanın kızı cihet-i ırs ile intikal iden merhum Mahmud Bey Mahallesi'nde malumü'l-hudud olan evimi tevâbi' ve levâhıkı ile sene 974 şa'ban gurresinden bir yıl ayına değin yüz yeğirmi akçe icaziye alup kabz ettim didükte mukırr-ı mezburun ikrarına sagir-i mezburenin vasi muhtarı olan Küçük 'Ali tarafından Tebbağ (?) C'afer bin 'Abdullah'a bi'l-mukabele tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-eva'il receb sene 974

Şuhudü'l-Hal

Muiddin Müslihuddin, Musih (?) bin Mehmed, Katip 'Ömer

Varak 15 / Sütun A / Numara 1

Özet: Angorko binti Yanci Nikola adlı zımmiyenin babasının vefatı üzerine kendisine intikal eden evi ve bağını, amcasının oğlu olan Nikola'dan alması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Angorko (?) binti Yanci Nikola nam zımmiye tarafından ikrar ati el-zikr Kosto Yani ve Todor Niko nam zımmiler şehadetleriyle vekaleti sabit olup zevci olan Rumi Kürekçi nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Nikola Virko nam zımmi muvacehesinde bi'l-vekalete şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilimin babası Yanci Nikola mürd olup mahlukatından Turya Mahallesinde bir tarafı Dimo Kasap eviyle ve bir tarafı Mako Esyahne (?) eviyle ve iki tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan tahminen bir evi kalup ve Vasile nam mevziinde bir tarafı Kalrasata Niko bağı ile ve bir tarafı Yorgi Tıbar (?) bağı ile ve bir tarafı Baki Yako bağı ile ve bir tarafı Baki Todor bağı ile mahdud bir kıt'a bağımı ve bir haraç ve bir gümüş istefan ve bir gümüş iğne ve bir kilim ve bir sandık ve Odriç nam karyede on dip zeytin ağaçları ve iki keçi işbu mezburun zevcetim Agorko nam zımmiyenin hisse-i şer'iyesi olup Nikola ammusu oğlu olmağın alup kabz ve hıfz eylemiş idi haliya zikr olan mezkuratı mezbur müvekkilim mezbur Nikola yedinden alup kabz idüp zikr olan hane ve bağ vesa'ir esbab hususunda vechen mine'l-vücuh da'vası ve niza'ımı yoktur didikte vekil-i mezburun ikrarına mukırr-ı mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-eva'il şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Kara Hasan Yeniçeri, 'Ali bin Bayram, Sefer 'Abdullah, Nasuh Halife el-Hatip, Sefer bin 'Abdullah

Varak 15 / Sütun A / Numara 2

Özet: Malta Seferi'ne gitmemiş olan askerlerin, bedel ödemek için vekil olan Haydar Kethüda'ya para vermeleri ve kendisinden altmış yedi filori alacakları olması üzerine.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Malta Seferi'ne gitmeyüp Avlonya kalesi garibleri reislerinden olan Yakup Reis ve odabaşılarından Cafer ve gariplerinden Başçı 'Ali ve Murad bin Arslan ve 'Ali bin Baki ve Rüstem Mustafa ve Kurd 'Abdullah ve Şaban Babuççu ve Sinan Çavuş ve Oruç Beşir ve Haydar Mutab (?) ve Gaib Hevace ve 'Ali Yusuf ve gayrühüm nam Müslümanlar kablinden ikrar ati el-zikr 'Ali bin Cevahir ve Süleyman bin İskender nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan 'Ali 'Ağa nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil kal'a-i Avlonya'da bundan akdem garipler kethüdası olan Haydar bin 'Abdullah muvacehesinde şöyle ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem Malta Seferi'ne gitmeyüp bedel viren yoldaşların kumandanlarından zide mezbur Haydar Kethüda zimmetine altmış yedi filori hakları olup bu zamana kalınca vasil olmamağın mâbeynlerinde münâza'a-i kesîre ve muhâsama-i şedide vak'i olduğu sebebten müslihun araya girüp el-sulh hayr ile amil olmağın iki bin akçeye sulh idüp haliya bedel-i sulhu mezbureden yoldaşlar mezbur Haydar Kethüda yedinden bi't-tamam alup kabz idüp birbirleri mabeyninde tevzi' ve taksim edüp hususu mezbure muallak olan da'vadan feragat eylediler ba'de-l yevm mezbur Haydar Kethüda ile vechen mine'l-vücuh da'vaları ve niza'ileri yoktur eğer da'vaları vak'i olup inde'ş-şer 'istima olunsun didikte vekil-i mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-eva'il min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Abdulhac Serbölük, 'Ali bin Bayram, Yeniçeri bin Baki, Çoban Baki Serbölük

Varak 15 / Sütun B / Numara 2

Özet: Sinan nam Yeniçerinin, Divane ‘Ali bin Sinan Bey’den alacaklı olması ve ‘Ali’nin bunu reddetmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki dergah-ı mualla yeniçerilerinden olup Gurişte nam karyede sakin olan Sinan nam Yeniçeri karye-i mezbureden Divane ‘Ali bin Sinan Bey nam kimesne-i meclis-i şer’e ihzar edüp üzerine şöyle takrir-i da’va kılup bundan akdem mezbur ‘Ali benim bir boz yünümü gasben alup zayi eyledi didikte bi’l-mukabelee mezbur ‘Ali’ye su’al olundukta inkar ile cevap virdikte müdde-i mezbur mezkur ‘Ali bin Agiri(?) ikrarına şahitlerim vardır didikte yemin talep olundukda dergah-ı mualla yeniçerilerinden İlyas Yeniçeri ve Avlonya kal’asından Divane Kara Mustafa nam kimesneler meclis-i şer’e gelüp şöyle eda-i şehadet idüp mezbur ‘Ali (…silik...) müdde-i mezburun bir boz yününü aldım deyu ikrar eyledi Agiri(?) ikrarına şahitler şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hayr-ı kabulde vaki olmağın münavi-i kıyye olan boz yündeki kısmın virilmek lazım geldiği sebepden ma-v’aka gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-eva’il şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, ‘Ali Bayram, Çoban Baki, Mehmed Çelebi

Varak 15 / Sütun B / Numara 3

Özet: Kamir binti Hüdaverdi adlı hatunun vekili Mehmed bin Hasan tarafından evlerinin Kasım nam Yeniçeri'ye satılması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kamir binti Hüdaverdi nam hatun kablinden bey' ve ikrar ati el-zikr Tellak Hüseyin ve Girami (?) 'Ali nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan Mehmed bin Hasan nam kimesne meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilimin dahil-i Avlonya'da merhum (..silik..) Çelebi Mahallesi'nde bir tarafı tarik-i has ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı dere ile ve bir tarafı Tellak Hüseyin eviyle mahdud olan iki evimizi muttasıl olan odasıyla pınarıyla ve bağçesiyle ve cümle tevabi' ve levahıkı ile işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mualla yeniçerilerinden Kasım nam Yeniçeri'ye iki bin beş yüz elli akçeye bey' idüp meblağ mezbureden iki bin akçesi alup kabz ettim zimmetimde beş yüz elli akçe baki kaldı didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tasdik eylediğine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-eva'il min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hasan Reis, Sinan Yeniçeri, Sinan bin Kasım, Ferhad Yeniçeri, Kasım bin Mehmed, 'Ali bin Hüsrev, Kasım Yeniçeri, Süleyman bin Hasan, Mustafa Bezci, Hasan Yeniçeri

Varak 15 / Sütun B / Numara 4

Özet: Cafer bin ‘Abdullah adlı kişinin Baki adlı zımmiden borç alırken, rehin ettiği evini satıp borcunu karşıladığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan Cafer bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil Kosto binti Nikola nam zımmiye mahzarına (…silik…) ve oğlu Todori Baki nam zımmiler mahzarında şöyle ikrar kılup benim vasisi olduğum ‘Ali Kurd ve kızının akçesinden zevci olup mürd olan Baki Okino (?) nam zımmiye ‘uhdesinde karz-ı hasenden beş yüz akçeleri olup meblağ mezbur mukabilesinde dahil-i Avlonya’da Yanikos Mahallesi’nde bir tarafı Baki Mojo eviyle ve bir tarafı Vaso Virgari (?) eviyle ve bir tarafı Marso Bolo (?) eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan evimi rehin-i mahbus kılmış idi haliya meblağ mezburu mezburan elinden aldım kabz ettim ve hane-i virüp sulh eyledim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik eylediklerine ma-cari bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Nasuh Halife el-Hatip, Hacı ‘Abdullah, Uluç Oruç, Kasım Hüseyin

Varak 16 / Sütun A / Numara 1

Özet: Vefat eden Zaim Sinan Bey’in çocuklarına intikal eden bağın, vasileri olan Divane Kara Mustafa tarafından İskender adlı yeniçeriye satışına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem müteveffi olan Zaim Sinan Bey’in oğullarından Halil İbrahim ve kızları Kezban Ayşe nam kimesnelerin kabl-

i şer’iden vasisi olan Divane Kara Mustafa nam kimesne meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup müteveffa-i mezburun Avlonya kazasına tabi Gurişte nam karyeden bir tarafı Mahmud Yeniçeri bağı ile ve bir tarafı Yaki Horso bağı ile ve bir tarafı Vaso Kala bağı ile ve bir tarafı Dimo Rayiç bağı ile mahdud olan bir kıt’a bağımızı servet-i zeyl içün işbu ba’isüs-sicil İskender nam yeniçeriye dört yüz akçeye bey’ ettim deyu hükm-ü bi’l-mukabele mezbur İskender dahi zikr olan bağımı dört yüz akçeye kabul eyledim didikde ma-vak’a tarafın talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 16 / Sütun A / Numara 2

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin Silvano Kavvayin (?) el-medyun Zevt Dimak ed-deyn 113 meblağ gıbbe’l-karz ve çuka baha-i sabit bi’l-ikrar ve hükmü yazana

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-Katip, Hızır bin ‘Abdullah, Mehmed Çelebi, Hurrem El-katip

Varak 16 / Sütun A / Numara 3

Özet: Hüseyin bin ‘Ali adlı kişinin dükkanını, İbrahim bin ‘Ali’ye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya mahallatından Kara Paşa Mahallesi’nden Hüseyin bin ‘Ali nam kimesne meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup Avlonya dahilinde bir tarafı Naim Hüseyin bin dükkanı ile ve bir tarafı ‘Ali Baba Kadı Bey vakıf dükkanı ile ve bir tarafı dere ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olup üstüne Murad ile aliü’l-iştirak mutasarrıf olduğum lasdik dükkanımı işbu ba’isüs-sicil İbrahim bin ‘Ali nam sagire bi’t-tarikü'l-istiğlal beş yüz akçeye bey’ idüp semen-i madudi vasisi olan Ramazan yedinden alup kabz ettim ve zikr olan dükkanı tarih-i sicilden bir yıl tamamına değin yüz akçe icareye alup kabul eyledim deyu hükmü kasaba-i mezburdan ‘Ali bin Mehmed nam kimesne meblağ mezbure kefil olup ma-vak’a mezbur vasi talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-sani min şehr-i şa’ban sene 974

Şuhudü’l-Hal

Bazarcı Oruç, Ata’ullah, ‘Ali Hevace, Ferhad Bazarcı, Seher bin Hüssam

Varak 16 / Sütun A / Numara 4

Özet: Sinan Bey ve Mehmed bin Ebu Kasım Çelebi adlı kişilerin, Hacı Yusuf ve Hafız Yusuf bin Mehmed'i davalarına vekil eylediklerine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Belgrad'da sakin olan Sinan Bey ve Mehmed bin Ebu Kasım Çelebi nam kimesnelerin zimem-i nas olan Sagir bin Ve'l-madin'i (?) da'va ve husumet idüp ve ba'de-l hüküm alup kabz idüp kendüye izahlarına işbu ba'isüs-sicil Mustafa bin 'Abdullah nam kimesnenin vekaleti Avlonya'dan Hacı Yusuf ve Hafız Yusuf bin Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve tahir olduğu bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed bin Yakup

Varak 16 / Sütun B / Numara 2

Özet: Yani Marko adlı zımminin Küçük 'Ali'den almış olduğu borcu ödediğini bildirmesine dair.

Avlonya kazasına tabi Eçirkina nam karyeden Yani Marko nam zımmi meclis-i şer'e gelüp Avlonya'dan Küçük 'Ali muvacehesinde ikrar ve itiraf kılup mezbur 'Ali'den karz-ı hasenden bin akçe ve on kile buğdayı ve üç kile deyn aldım didikte temin zamanına eda eyledim deyu hüküm mukırr-ı mezburun ikrar-ı

meşruhuna mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüp ma v'aka gıbbü't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l Hal

Hatip Mustafa Hallac, Divane Kara, Ömer Halife, Ahmed bin Yakub, Dizdar Ferhad, Dizdar Çelebi ve gayrühüm

Varak 16 / Sütun B / Numara 2

Özet: Alyo Yaki adlı zımminin babasının vefatı üzerine kendisine, babasının kardeşi Vasyo Niko'nun vasi tayin edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kanine nam kal'ada mürd olan Yani Niko nam zımminin oğlu olan Alyo Yaki nam sagirün vasisi olmayup vasi nasb olunmak lazım velayed olmağın hudud-u mezburdaki mahlukatından sagir-i mezbure cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'i zabtına ve hıfzına vesâ'ir umûrun görüb görmemeği ve da'vayı şer'iyesine işbu ba'isüs-sicil mürd mezburun karındaşı olan Vasyo Niko kabl-i şer'iden vasi nasb olunup bi'l-mukabele mezbure ve Vasyo Dahi vesayete mezbure-i 'uhdesine alup kabul eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Bayram bin Mustafa, 'Ali Bayram, Hasan Kul, Hurrem 'Abdullah

Varak 16 / Sütun B /Numara 3

Özet: Vefat eden Yani Niko adlı zımminin, eşi olan Belye binti Nikoyaç adlı hatunun kendisine intikal eden hissesini aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kanine nam kal'a zımmilerinden Belye binti Nikoyaç nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp zevci olup mürd olan Yani Niko nam zımminin oğlu olan Alyo nam sagirin kabl-i şeriden vasi nasb olunan Vasyo Niko nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mürd-i mezbureden cihet-i ırs ile intikal iden semen-i hissem ki üç yüz akçedir vasi mezbur yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim mürd-ü mezburun mahlatında hissem kalmadı sagir mezbur ile da'vam ve niza'im yoktur deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vasi bi'l-mukabele tasdik idüp ma-v'aka gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Süleyman 'Ağa, İsa Muiddin Malko, Baba Yaki, Mahmud bin Hurrem, Vasıl Vaso

Varak 16 / Sütun B / Numara 4

Özet: Hasan bin ‘Abdullah alı kişinin bağını Hasan Koşta adlı kişiye yüz akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Romos nam karyeden Hasan bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Turka Dime bağı ile ve bir tarafı Bite Giz bağı ile ve bir tarafı Kife Andan bağı ile mahdud olan tahminen bir çapalık bir kıt’a (...silik...) eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle işbu ba’isüs-sicil karye-i mezbureden Hasan Koşta nam kimesneye yüz on akçeye bey’ düp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Bayram bin Mustafa, Hurrem ‘Abdullah

Varak 17 / Sütun A / Numara 1

Özet: Avlonya kazasına tabi Velçe karyesinde birbirlerine kefil olan ırgadların akçelerini Ahmet ‘Ağa elinden aldıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Velçe nam kardeyen Giz Gon, Yona(?) Gon, Niko Vilas Gimye Gon, Gimye Göçire(?), Vele Gon, Gin Giz, İstiras Made, Vilas Giz(?), Bife(?), Belgradi, Hüseyin, Hasan birbirlerine kefil-

i bi'l-mal olup Hazret-i Bilal Paşa'nın akçesinden Ahmed 'Ağa elinden altmış ırgad içün üçer akçe hesabı üzere ve altı yüz akçe karz aldık varup orağı bağçeleyüp didiklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Bayram El-ma'den, 'Ali 'Ağa, 'Ömer Hevace el-İmam, Yakup Reis, Hüseyin Serbölük, Sinan Çavuş, Ramazan Ahmed, Haydar Mustafa

Varak 17 / Sütun A / Numara 2

Özet: Avlonya zımmilerinden Yaki'nin 'Ali Hoca'dan kiralamış olduğu dükkan hakkında.

Budur ki nefs-i Avlonya zımmilerinden Yaki veled-i Lotdo nam zımmi mahfil-i kazaya hazır olup ba'isüs-sicil Hevace 'Ali bin Sinan muvacehesinde ikrar kılup mezkur Hevace 'Ali'nin yedinden tarih-i sicilden bir yıl beş yüz nakit akçe sermaye ile iki yüz akçe yer dükkanını kiraya aldım cem'an sene tamamında zimmetimde yedi yüz akçe zeyl ve icra oda ocak lazımü'l-kazadır didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tarafından oğlu tedarrüs ve vasisi 'Abdullah bin bi'l-hevace tasdik ittikde hüküm talepiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Silahdar Mehmed Bey, 'Osman Şerif, 'Ali bin Bayram, 'Ömer bin Mehmed, Durmuş Baki, Hacı Durdu

Varak 17 / Sütun A / Numara 3

Özet: Koyun almak üzere çıktığı yol üzerindeki ormanda vefat eden Mustafa bin Nasuh'un ölümünün soruşturulması üzerine.

Sebeb-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan Mustafa bin Nasuh nam kimesne meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup bundan akdem babam Nasuh koyun satun almağa vardukda Avlonya kazasına tab'i Selniçe ve Romos nam karyelerin mukabilesinden Söğüt Ormanına girib dış kenarında çayır üzerinde mahrusen maktul bulunduğu sebebden mahalli mezburun üzerine varılup tediz olunmak içün kabl-i şer'den ademü'l-talep iderim deyu hükm-ü kabl-i şer'den adem-ü cemaat müslümini gönderilüp varup mahalli mezbureden tediz ettirüp kaldıklarından sonra Avlonya'dan müezzin Mehmed bin Hızır ve Bayram bin Mustafa ve Kasım bin 'Abdullah nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup keyfiyet-i ahval su'al olundukta mahali mezbure varılup tediz ettikleri Romos nam karye aracı olmağın asla ve kat'a ol zair şehidi deyu şehadeten hayır virdiklerinde karye-i mezbure ahalisine tahsilü'l-şer diyet ve kısas lazım gelmedüğü ecilden beraat zımmileri içün talepleriyle işbu vesika ber sebil-i temessük ketb olunub katl' ve def' olunduğu vakde hacetde ibraz idüp ihticac edine cera zalik hurrire fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali bin Bayram, Ahmed bin Yakub, Hasan (…okunmuyor…), Sinan bin Cafer ve gayrühüm

Varak 17 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mihriban hatunun vefat eden babasından intikal eden tarla üzerindeki hissesi için amcasına açmış olduğu davadan sulh bedeli karşılığında vazgeçmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da mütemekkine olan Mihriban bin Lazgur nam hatun tarafından sulh ve ikrar ati el-zikr karındaşı Deniz bin Safer ve Sinan bin İbrahim nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup zevci olan Muhdar bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e hazıre olup işbu ba'isüs-sicil Avlonya kazası muzafatından Trebola nam karyenin (…silik...) Katıkçe(?) nam Mahallesi'nde sakin olup ammusu olan İsmael Yaki nam zımmi mahzarında bi'l-vekaleti şöyle ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem mezbure müvekkilim Mihriban'ın babası vefat idüp mahali mezbure dahilinde bir tarafı Niko Toluk (?) bağçesiyle ve bir tarafı Yakimi Niko eviyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud ve bir tarafı mezbur Yakiyami Niko bahçesiyle mahdud olan evde ve karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Beto Dimo tarlasıyla ve bir tarafı Hüseyin Bade tarlasıyla ve bir tarafı mezbur Hüseyin Bade tarlasıyla ve bir tarafı bayır ile mahdud olan bade's-sulh ve karye-i mezbure senaverinde bir tarafı David Niko ve bir tarafı Giz Yoka(?) bağlarıyla ve harman yerinde vaki olan hisse-i sabıkasını mezbur İsmael mezbur (…silik…) ammusu olup bagir hakkı tasarruf idesin deyu da'va ve husumet itmiş idim ve sulh içün araya girüp es-sulh hayr zikr ile amil olmağın mezbur İsmael ile yüz altmış (…silik...) sulh idüp bedel-i sulh mezbur Mihriban'a isal içün mezbur İsmael yedinden bi't-tamam alup karz idüp hususi mezbure mutaallık olan da'vadan ferağat eylediler ba'de-l yevm mezbure müvekkilimin vicahen ve şifahen da'vası ve niza'imi yoktur eğer da'va idersem inde'ş-şer istim'a olmaya deyu hükm-ü vekil-i mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idilmeğin gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' şa'banü'l-mu'azzam min şehr-i sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Safer bin 'Abdullah, Sinan bin 'Ali bin Bayram, Hasan Baki Akifiye, Ahmed bin Yakub, Mehmed Çelebi

Varak 17 / Sütun B / Numara 3

Özet: Vaseyil binti Slomo adlı Yahudinin zevci Yusuf'un vefat etmesi üzerine çocuklarına intikal eden miras için vasi muhtarı nasip edildiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Vaseyil binti Slomo nam yahudiye meclis-i şer'e hazır olup takrir-i meram kılup zevcim olup mürd olan Yusuf veled-i Yasif nam Yahudi hal-i selamette iken evlad-ı sagirlerine cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'iyyelerinin vesa'ir umurların görüp görmemesine vasi-i muhtar nasb eyledi deyu hükm-ü takrir-i kılmasına muvaffık yemin talep olundukta Avlonya'dan Slomo veled-i Yako ve Mihail veled-i Tahme (?) nam Yahudiler şehadetleriyle sabit ve tahir olmağın ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed bin Yakup, Nasuh Halife el-Hatip, İsak Elyamo, Hurrem 'Abdullah

Varak 17 / Sütun B / Numara 4

Özet: Dimo, Estoyo ve Vasıl adlı kardeşlerin birbilerine kefil olarak bir yıllık bir vade ile Durmuş Baki'den aldıkları borç üzerine.

Estoyo Miho Marko (?) ve Dimo Miho Marko ve Vasıl Miho Marko nam karındaşlar karye-i Suşiçe tab'i Avlonya aid Durmuş Baki-i akçe-i Elsıka (?) bin Müslüm el-dayin ecl'i-mal bin akçe ve çuka bahasından iki yüz akçe ve birbirine

kefil bi'l-mal ve mezburunun neferine 'Ali bin Hızır kefil olup gurre 15 Zilkadesi ati sene-i kamile el-vak'i 5 şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife el-Hatip, Seher Hüseyin, Mahmud Pervane, Mahmud Hüseyin, Mustafa Mehmed, Oruç Hallac, Mehmed bin Hüseyin

Varak 18 / Sütun A / Numara 1

Özet: Vaslo binti Lorano adlı zımmiyenin kız kardeşinin nafakasının ödenmesini talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kanina nam kal'ada mürd olan Vaslo binti Lorano nam zımmiyenin kız karındaşı Belye binti Lorano nam zımmiye mürd-ü mezburenin zevci olan Yaki Kirko nam zımmi mahzarında takrir-i meram kılup kız karındaşım Vaslo'nun sagir oğlu Kirko'yi tarih-i sicilden bir yıla varınca yevmi bir akçe nafaka ile beslemeğe alup kabul eyledim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezbur Kirko dahi sagir-i mezburun hissesinden yevmi bir akçe nafaka-i viresin deyu kabul eyledikde her iki tarafın birilerinin ikrarına tasdik eylediklerine ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 5 şa'banü'l-mu'azzzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Bayram, Cafer 'Abdullah, Mehmed Halil

Varak 18 / Sütun A / Numara 2

Özet: Katip İlyas tarafından, vefat eden Cundi binti ‘Abdullah adlı hatunun varisi olmaması ve kendisinden kalan mallarının devlete intikal ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya mukata’atı nazırı olan Fahrüddin Hüseyin Bey kablinden vekil-i şer’isi olup adamı olan Katip İlyas nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup Avlonya mahlatından Divane İbrahim Mahallesi’nde mütemekkin olan Cundi binti ‘Abdullah nam hatun vefat idüp varisi mukırr-ı atı olmayup metrukatı beytü’l-male ait ve rayyic olmağın mahalle-i mezbure dahilinde iki tarafı tarik-i ‘amm ile ve bir tarafı Tellak Mustafa eviyle ve bir tarafı Hamid bin ‘Abdullah eviyle mahdud olup birbirine muttasıl olan bir evimi ve bir bağçesini ve bir kıt’a bağımı işbu ba’isüs-sicil kasaba-i mezbureden Kurd bin Hüseyin nam kimesne iki bin akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp semen-i madudi müşteri-i mezbure yedinden müşarü’l-ileyh Hüseyin Bey miri (?) içün bi’t-tamam aldı kabz itti ve teslim-i meblağ kıldı bede’l-yevm sa’ir emlak-ı begi mutasarrıf oldukda deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-hevace tasdik idüp ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Durmuş Baki, Yusuf Baki, Ahmed Halife el-Hatip, Nasuh Kelleci, Başmagçı Hasan, Başmakçı Mustafa, Başmakçı Sinan, Baba Kurd, Kara Hasan El-Reis

Varak 18 / Sütun A / Numara 3

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin Mustafa İdris kal'a-i Avlonya el-medyunun Gine Kona (?), Vukufe İdere, Viyosa Gön min cihetü'l-vekalet(?) ed-deyn kendim kisbe(?) 2 sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana ve teslim ati el-muhsin(?) li'ecli't-tahsil etmeğin ve derç 5 min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Cafer 'Abdullah, Mehmed Çelebi

Varak 18 / Sütun B / Numara 4

Özet: Ferhad Hevace adlı kişinin Karpunar karyesinin mahsulünü üç yıllığına iltizam ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Ferhad Hevace nam kimesne meclis-i şe're hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup haliya padişah-ı alem penahi-i haslarından Aydonatlar kazasında vak'i olan Karpınar nam karyenin mahsulünü üç yıla varınca yeğirmi bin beş yüz akçeye alup kabul-ü iltizam iderim eylemedim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Hüseyin beyin kani olan Safer bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife el-Katip, Safer Bey, Mevlana Haydar Halife, Murad Hevace, Katip 'Ömer

Varak 18 / Sütun B / Numara 2

Özet: Yarım bırakılmıştır.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Kebiri bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil Mehmed bin 'Abdullah

Yarım bırakılmıştır.

Varak 18 / Sütun B / Numara 3

Özet: Sultani binti Hüseyin adlı hatunun, evini satmak üzere kardeşi Bayram bin Mustafa'yı vekil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkin olan Sultani binti Hüseyin nam hatun tarafından kal'a-i mezburede vak'i olan (…silik…) evimi bey' idüp akçesini alup müşteriye sahip virmeyi işbu ba'isüs-sicil karındaşı olan Bayram bin Mustafa nam kimesnenin vekili olduğu Hasan el-(…silik…) ve Piri bin Malkoç şehadetleriyle sabit ve tahir olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Muharrem el-Muiddin, 'Ömer bin Mehmed, 'Ali bin Bayram, Hızır bin 'Abdullah, Sinan Safer 'Abdullah

Varak 18 / Sütun B / Numara 4

Özet: Seydi bin Yusuf adlı kişi ve eşi Sultani binti Hüseyin adlı kişilerin vekalet vermiş oldukları Bayram bin Mustafa tarafından, evlerinin Mehmed bin ‘Abdullah’a satıldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından mütemekkin olan Seydi bin Yusuf nam kimesne ve zevcesi Sultani binti Hüseyin nam hatun tarafından bey’ ikrar ati el-zikr Hasan Albevab(?) ve Piri bin Malkoç nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup karındaşı olan Bayram bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer’e hazırun olup işbu ba’isüs-sicil Mehmed bin ‘Abdullah mahsarında ikrar ve i’tiraf kılup kal’a-i mezbure dahilinde bir tarafı Zerdi Küçük ‘Ali eviyle ve bir tarafı Receb Paşmakçı eviyle ve bir tarafı Piri bin ‘Ali’nin ev yeriyle ve bir tarafı Küçük Haydar bin ‘Abdullah eviyle ve bir tarafı hisar divariyle mahdud olup aliü’l-iştirak mutasarrıf olduğumuz bir mülk evi pınarıyla havlusuyla salık el-zikr Mehmed bin ‘Abdullah’a üç bin nakd fizza-i rayicü’l vakt akçeye bey’-i bat ile bey’ edüp karz-ı sicil ve teslim-i meblağ kıldık ba’de-l yevm sa’ir emlak-ı bey mutasarrıf olsun didiklerine mukırr-ın mezburenin vech-i meşruhu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü’l-mezbur Mehmed vicahen ve şifahen tahkik ve tasdik eyledükde hükm-ü ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-salis min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Muharrem el-Muiddin, Küçük ‘Ali, Safer bin ‘Abdullah, Memi bin Mustafa, Mehmed Çelebi ve gayrühüm

Varak 18 / Sütun B / Numara 5

Özet: Bayram bin Mustafa'nın, Mehmed bin Mustafa'ya sattığı ev üzerine düzenlenen satış belgesi.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından mütemekkin olan Bayram bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup idiği kal'a-i mezbure dahilinde bir tarafı Hasan el-bevab eviyle ve bir tarafı Hüseyin Seroda eviyle ve bir tarafı hisar divariyle ve bir tarafı tarik-i hamis ile mahdud olup Seroda 'Ali nam kimesneden satun alduğum evlerimi bir mikdar divar ile işbu ba'isüs-sicil Mehmed bin Mustafa'ya dokuz yüz akçeye bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 19 / Sütun A / Numara 1

Özet: 'Osman bin Mehmed adlı kişinin vekili olan Ataullah adlı kişinin, davasından feragat ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan 'Osman bin Mehmed nam kimesne tarafından ikrar ati el-zikr (…silik...) Sinan nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan Ataullah nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil İskender bin Kasım ve İbrahim bin Aydın ve 'Osman bin Mehmed ve Musa Piri Reis nam kimesneler mahzarlarında bi'l-vekalet-i seferiye ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem mezbure 'Osman Bey mezburun içün beni tahrik' eylediler deyu

mutazammın olmuş idi bu k'ailde cizyeleri olmamağın zikr olan da'vasından feragat eyledim bu hususda mezbur ile da'vası ve niza'imi yoktur eğer da'va iderse inde'ş-şer istim'a olmaya deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eylediklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Nasuh Halife el-Hatip, Mahmud 'Ali, Hasan 'Ali, Baki Mustafa Bey, Bayram Baki, Mahmud Seladin, Hasan Serbölük

Varak 19 / Sütun A / Numara 2

Özet: Gurişte karyesinde Niko'nun kızını hapsetmeye çalışan Hüseyin ve yoldaşları hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Gurişte nam karyeden Niko Dial nam zımmi karye-i mezbureden Hasan bin 'Abdullah nam kimesneyi meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i dav'a kılup bundan akdem mezbur Hüseyin yoldaşlarıyla benim kızım Şudor Bittan'a hapsolmağa vardukda yolun basup ceza olup bir ev içüne koydu hakkından gelmesin talep ettiği didikte bi'l-mukabele mezbur Hüseyin'den su'al olundukta inkar ile cevap vırdikte müdde-i mezburdan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta kal'a-i Kanine'den İbrahim bin Arab 'Ali ve İlyas bin Hasan nam kimesneler la'ecli'ş-şehadet hazır olup şöyle eda-i şehadet ederiz biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Niko'nun kızı Şuda Bittana habsolmağa vardukda yolun basup ciza alup bir ev içüne koyduğuz gördük deyu şehadet eylemeğin mezbur Hüseyin takrir olunup ma-vak'a müdde-i mezbur

talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mehmed bin Silahdar, 'Ömer Hevace el-İmam, Safer Bey, Mustafa Halife, Sinan Serbölük, Tuzcu Ferhad

Varak 19 / Sütun A / Numara 3

Özet: Ferhad bin 'Abdullah' Cafer Bey adlı şahsın kefil olduğuna dair.

El-kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından sakin olup karye-i Gurişte'de çiftliği olan Ferhad bin 'Abdullah'ın nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta karye-i Lumiçe (?)'de mütemekkin olan C'afer Bey nam kimesne kefil olduğu karye-i Gurişte'te ahalisinden talepleriyle kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

Çeribaşı Mustafa Bey, Ahmed 'Ağa, Sinan Serbölük, 'Ömer bin Mehmed, Mustafa Halife, Mustafa Halil el-Habip

Varak 19 / Sütun A / Numara 4

Özet: Ferhad bin ‘Abdullah’ın çiftliğinde hizmet etmiş olan Estamo Todori adlı zımminin hakkını talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Gurişte nam karyeden Estamo Todori nam zımmi karye-i mezbureden Ferhad bin ‘Abdullah’i mecis-i şer’e ihzar idüp takrir-i da’va kılup bundan akdem mezbur Ferhad yegirmi yıl vardır ki çift hidmetini eyledim hakkımı talep eyledim deyu hükm-ü bi’l-mukabele mezbur Ferhad’a su’al olundukta on yıl hidmet eylemiştir mukabelesinde hakkını verüp görin deyu hüküm yemin talep olunduğu mezbure talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, ‘Ali Bayram, Çeribaşı Mustafa Bey, İdris Bey, Safer Bey

Varak 19 / Sütun A / Numara 5

Özet: Niko adlı zımminin evlerini bostan yeri ile birlikte Estoyo adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Kostraç nam karyeden Niko İsmael nam zımmi meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup ettiği karye-i mezbure kurbunda bir tarafı Esto Yako eviyle ve bir tarafı Yaniko bağı ile ve bir tarafı dere ile ve bir tarafı Dimo Eskoyo eviyle mahdud olan evlerimi bostan yeri ile işbu ba’isüs-sicil karye-i mezbureden Dimo Estoyo nam zımmiye yüz otuz akçeye bey’ edüp semen-i madudiye müşteri-i mezburun anesi olan Kizo binti

Dimo nam zımmiye yedinden aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Bayram Topçu, 'Ali Bayram, Slomo Dimo, Dimo Orgon, Vasil Dade

Varak 19 / Sütun B / Numara 2

Özet: Pervane bin 'Abdullah'ın Müslüman olmasına rağmen defter-i hakaniyede isminin bulunmamasından dolayı haraç vermediğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil hüruf budur ki Avlonya kazasına tab'i Kostran nam karye ahalisi basrihim karye-i mezbureden Pervane bin Abdulhadit haraç talep idüp keyfiyet-i hali su'al olundukta ismim defterde mestur değildir ve müslümanım deyu cevap virdikte defter-i hakaniye nazır olundukta fi'l-vaki ismi mestur olmağın ve Müslüman olmağın haraç virmeği emr olunup ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi, Safer 'Abdullah, Mustafa 'Abdullah

Varak 19 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mehmed bin Safer adlı kişiye, Ferhad Hevace'nin kefil olduğuna dair.

El-kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Mehmed bin Safer nam kimesnenin nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kasaba-i mezbureden Ferhad Hevace nam kimesne kefil olduğu İlyas Yeniçeri talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Tarık Mehmed Çelebi, Katip 'Ömer, Ahmed Halife, Mehmed Çelebi

Varak 19 / Sütun B / Numara 4

Özet: Annesi ve babası vefat eden Sultani adlı sagirenin, teyzesi Mihri tarafından nafakasının ve kendisine intikal eden mirasın talep edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Avlonya'da bundan evvel müteveffiye olan Saliha binti Sarı Memi nam hatunun kız karındaşı olan Mihri binti Sarı Memi nam hatun meclis-i şer'e hazire olup takrir-i meram kılup müteveffi mezbure kız karındaşım Saliha'nın kızı olan Sultani nam sagirenin babasından ve anasından cihet-i ırs ile intikal etmiş bin altı yüz akçe hakkı olup işbu ba'isüs-sicil 'Osman bin Hasan nam kimesne kabl-i şer'iden vasi nasb olunmağın alup kabz itmiş idi eviyle nafakasına vesâ'ir mühimmâtına yevmi bir buçuk akçe nafaka takrir olunmağın zikr olan bin altı yüz akçe-i mezbur 'Osman yedinden sagire-i mezburenin dört yıllık

nafakası içün bi't-tamam aldım kabz ettim meblağ mezbureden mezbur 'Osman zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkı kalmadı deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed el-İmam, Hacı Mustafa, Muharrem Muiddin, Yusuf 'Abdullah, Hasan Musa, 'Ali Bayram

Varak 19 / Sütun B / Numara 5

Özet: Avlonya Yahudilerinden Tvore binti Mal hatunun evlerini Besme binti Maliye adlı hatuna sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Tvore (?) binti Mal nam yahudi meclis-i şer'i şer'ife hazire olup ta'iben ve ra'ibeten şöyle ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da Orta Mahalle'de bir tarafı müşteri-i Baki el-zikr eviyle etrafı salisesi tarik-i 'amm ile mahdud olan fevkani (…silik...) iki mülk evimi sabanıyla ve pınarıyla ve havlusuyla işbu ba'isüs-sicil kızım olan Besme binti Maliye nam yahudiye dört bin nakt-ı fizzi rayiç-i fi'l-vakt bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım ba'de-l yevm sa'ir emlakımın mutasarrıf olunmuş deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik ve tahkik idülcek ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mehmed bin Silahdar, İdris bin İsa Ferhad, Katibü'l-hüruf 'Ömer bin Mehmed, 'Ali bin Bayram, Hızır bin 'Abdullah

Varak 20 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mehmed bin Emin Korkud adlı kişinin vekili Hüdaverdi bin 'Abdullah tarafından bağının Baba Kalo adlı zımmiden satın alındığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya kazasına tab'i Eçirkişa (?) nam karyede sakin olan Mustafa bin Emin Korkud nam kimesnenin vekil-i ve subaşı olan Hüdaverdi bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup mezbur müvekkilim Mustafa'nın bundan akdem Avlonya senaverinde Mavrokoş nam mevzi'ide bir tarafı Andriya Bostancı bağı ile ve bir tarafı Istrab Babadiye bağı ile ve bir tarafı Tevdiye Marko bağı ile ve bir tarafı cami yeriyle mahdud olan tahminen on beş çapalık bir kıt'a bağımın işbu ba'isüs-sicil Kirane binti Baba Mihael nam zımmiyenin zevci olan Baba Kalo nam zımmi hal-i hayatında iken üç yüz akçeye bey'-i bat ile bey' edüp semen-i madudi mezbur Baba Niko yedinden bi't-tamam alup kabz edüp teslim-i meblağ eylemiştir deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Nalband Mustafa, Mahsar Hasan, Sinan Safer, Mehmed Çelebi

Varak 20 / Sütun A / Numara 3

Özet: Şeho binti Matya adlı hatunun evini sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Paskal Elyon nam Yahudi kasaba-i mezbureden Şeho binti Matya nam Yahudi ile meclis-i şer'en hazirun olup **t**akrir-i da'va kılup mezbure Şeho'nun vekil-i Avlonya'da Orta Mahalle'de bir tarafı Merkun Bey evi ile ve bir tarafı Maho Viyoland evi ile ve bir tarafı tarik'i 'amm ile mahdud olan fevkani ve tahtani evimi bey' şer'i ile satun almak isterim yed muhazzası isbat eylesün didikte kasaba-i mezbureden Çaçari veled Vadir **v**e İbraham Komasi nam Yahudiler la'ecli'ş-şehade hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki işbu hudud ile zikr olan hane-i mezbure Şeho babasından cihaz olmuştur ve mülk-ü zariridir deyu şehadet eylemeğin mezbur Şeho talebiyle ma-vak'a kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Bayram, Sinan bin Safer, İsak Elyaho, Elyamo Baytar

Varak 20 / Sütun A / Numara 4

Özet: Malo veled-i Slomo adlı yahudinin ölmeden evvel kendisinin vasi muhtarı olarak oğlu Slomo'yu tayin ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden olup mürd olan Maho veled-i Slomo nam yahudinin oğlu olan Slomo bin Maho nam Yahudi meclis-i şer'e

hazır olup takrir-i meram kılup mürd-ü mezbur babam hal-i hayatta iken sulbi oğlu olan Yehuda ve kızları Manil ve Rosa nam sagirlerine cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'iyelerinin kabzına ve hıfzıye vesa'ir umuru şer'iyyelerine beni vasi muhtar nasb eyledi deyu hükm-ü takrir-i kelimatına muvaffık yemin talep olundukda İsak Maça ve Reha bin Terin ve Çaçari bin David nam Yahudiler la'ecli'ş-şehadet hazirun olup şöyle şehadet idüp biz şahileriz şehadet dahi ideriz ki mürd-ü mezburun hal-i hayatta iken oğlu mezbur Slomo'yi vasi muhtar eyledi deyu ale'l-tarikü'ş-şehade haber virdiklerinde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Sinan Safer, Safer 'Abdullah

Varak 20 / Sütun B / Numara 2

Özet: Haydar bin 'Abdullah adlı kişinin tarlalarını Seydi Hasan adlı sipahiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Haydar bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya kazasına tab'i Mikat senaverinde değirmen yanında bir tarafı değirmen aracıyla ve bir tarafı Mustafa Bey tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud bir kıt'a tarlamı ve Uzgurgo (...silik...) nam karye senaverinde iki tarafı 'Ali Çelebi tarlasıyla mahdud bir kıt'a tarlamı ve koyun altı yanında bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Hüsrev tarlasıyla mahdud bir kıt'a tarlamı ve İvlah-Katuna nam karye senaverinde bir tarafı Deli Mustafa tarlasıyla ve bir tarafı Şa'ir 'Ali'nin oğullarının tarlasıyla mahdud bir

kıt’a tarlamı ki cem’an dört kıt’a tarlamın hakkı tasarrufda hakkı kararın sipahim mağrifetiyle işbu ba’is Seydi Hasan bin Seyyid Ahmed nam kimesne bin akçeye ve (…silik...) teslim eyledim deyu mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-hevace tasdik idüp ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren (…silik...)

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Mehmed Hüseyin, ‘Ali bin Bayram, Sinan Safer, Hüseyin Bayram, ‘Osman Baki

Varak 20 / Sütun B / Numara 3

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin İbrahim Komiş-i Avlonya el-medyun Simo veled Baba el-dayin meblağ 1100 gıbbe’l-karz sabit bi’l-ikrar ve hükm-ü yazana tahriren fi’t-tarihi (…silik...)

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi, ‘Ali bin Bayram, Sinan Safer

Varak 20 / Sütun B / Numara 4

Özet: Kike Menekş adlı zımminin Korkud Bey oğlu Derviş ile sulh ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Belgrad kazasına tab'i Klok nam karyeden Kike Menekş nam zımmi meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup ettiği Avlonya (…silik...) tab'i Eçirkina (?) nam karyeden Korkud Bey oğlu Derviş Küçük pınar başı senaverinde(?) sığırın zayi' etmiş idim kaza içün araya girüp dört yüz akçeye sulh eyledim meblağ (…silik…) hümayunuma(?) lazımü'l-eda deynimdir deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik idüp ma-vak'a tarafeyn talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l (…silik...)

Şuhudü'l-Hal

Mirliva Haydar Halife el-Hatip, Müslüm Yakup, 'Ömer Hevace el-İmam, Süleyman Subaşı, 'Ali Bayram

Varak 20 / Sütun B / Numara 5

Özet: Todor Yorgi ve İstirat Yorgi adlı zımmilerin bağlarını Baba İsmael bin Yakudin adlı zımmiye sattıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefsi Avlonya'dan Todor Yorgi Homniko ve karındaşı İstirat Yorgi Homniko nam zımmiler meclis-i şer'i hazırun olup şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kirkolari nam mevziide bir tarafı Kirko Yaki bağı ile ve bir tarafı Yorgi Divati bağı ile ve bir tarafı (...silik...) ve bir tarafı

Yorgoti tarlasıyla mahdud olan tahminen on çapalık bir kıt'a bağımızı içünde vak'ı olan bir zeytun ağacıyla vesa'ir eşcarı müsmiresiyle (…silik…) ba'iüs-sicil kasaba-i mezbureden Baba İsmael bin Yakudin nam zımmiye sekiz yüz nakd-i fizza-i rayic-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz (…silik…) bey' kıldık ba'de-l yevm sa'ir emlakının mutasarrıf olsun dediklerine mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'aşera min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Seyyid Mehmed Başmakçı, Nasuh Kelleci, Sinan Cafer, Hasan Başmakçı, Ahmed bin Yakub

Varak 21 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mihael Niko ve adı geçen zımmilerin Salih bin Müslüm'den borç almaları ve birbirlerine kefil olduklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki **Mihael Niko ve Gife Giz ve Hoka Giz ve Giz Vita ve Gön Kond ve Goka Nikola Miraş Terona** nam zımmiler meclis-i şer'e hazirun ikrar ve i'tiraf kılup ittik ki Avlonya'dan Salih bin Müslümüddin yedinden altı yüz yetmiş akçe karz aldık meblağ mezburi eda edelim ve birbirimize kefil-i bi'l-mal olduk dediklerine mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevaceye tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi 'aşer min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Bayram Mustafa, Kelleci İlyas ve Hızır bin İnehan, 'Ali Bayram, Sinan Cafer

Varak 21 / Sütun A / Numara 3

Özet: İbrahim Halife adlı kişinin hayatta iken, Emine binti 'Abdullah'a bahsi geçen malların ölümünden sonra teslim edilmesine dair vermiş olduğu vasiyet üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan İbrahim Halife nam kimesne hal-i hayatta iken Emine binti 'Abdullah'a esbabından bir döşek ve bir yorgan ve bir sebil ve bir sahan işbu mezkuratı virilmesine vasiyet eyledüğüne Şeyh Mehmed ve Ahmed bin Yakup şehadetleriyle sabit olmağın edasına hüküm olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 21 / Sütun A / Numara 4

Özet: İbrahim Hevace'nin vefat etmesi üzerine çocuklarına vasi muhtarı olarak tayin edilen 'Ali bin Baki'nin, mirastan bin akçe kendisine aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da müteveffi olan Kasım İbrahim Hevace'nin oğlu Mehmed ve kızı Mihyani'nin (?) vasi muhtarı olan 'Ali bin Baki nam kimesne mezburan sagirlerin babasından cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'iyyelerine istirbah ettürdüğü sebebden mezbur 'Ali bin akçe-i kendüye alup kullanmağa izin virildüğü ecilden ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi 'aşer min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Ahmed Yakup, Hasan el-Mahsar, 'Ali bin Bayram

Varak 21 / Sütun A / Numara 5

Özet: Çoban adlı kişinin Süleyman Subaşı'yı toprağının tasarrufuna engel olduğu konusunda şikayet etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Çoban nam kimesne Süleyman Subaşı nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup bundan akdem Haydar Kethüda avretinden karye-i Ksari'de bir harman yeri ve bir evimi ve iki kuru ağacı ve bir incir ağacı satun almış idim haliya mezbur Süleyman benim

tasarrufuma man'i olur didikde bi'l-mukabele mezbur Süleyman'a su'al olundukta mülki olduğuna ikrar eylemeğin man'i olmaya deyu mezbur Süleyman'a tenbih olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

Ahmed 'Ağa, Katip 'Ömer, Durmuş Bey, Sinan Safer

Varak 21 / Sütun B / Numara 2

Özet: İvlaho-Katuna karyesinden Mako veled Nikola ve Vasil Yaki adlı zımmilerin tasarruf hakkını Sebtor Ayko adlı zımmiye sattıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i İvlaho-Katuna nam karyeden Mako veled-i Nikola ve Vasil Yaki nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup kaza-i mezbureye tab'i karye-i mezbure senaverinde bir tarafı İstirat Ceblime (?) tarlasıyla ve bir tarafı Niko Orgon tarlasıyla ve bir tarafı Ahmed Çelebi çayırıyla ve bir tarafı tarika ile mahdud olup tahminen sekiz dönüm bir kıt'a tarlamızın hakk-ı tasarrufun ve hakk-ı kararın karye-i mezbure subaşısı Hasan nam kimesnenin vekil-i (...silik...) mevkisiyle işbu ba'isüs-sicil karye-i den Sebtor Ayko nam zımmiye dört yüz elli akçeye virüp teslim eyledik didiklerine mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Oruç Subaşı, Hasan Yeniçeri, Ahmed Yakub

Varak 21 / Sütun A / Numara 3

Özet: Arz bin Kamir adlı arabın bağını içindeki ağaçlarıyla birlikte Hasan ve Hamid adlı kişilere sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Eçirkina (?) nam karyeden Arz bin Kamir nam a'rap meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezbure senaverine bir tarafı Marko'nun bostan yeriyle ve bir tarafı Vasil Roho bağı ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı müşteri atı el-zikr eviyle mahdud olan bağımın tesfili (?) altı dip zeytun ağaçlarıyla işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Hasan ve Hamid Enba-i Mustafa nam kimesnelere yüz elli akçeye bey'-i bat ile bey' edüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eylediklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'işrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Durmuş bin Korkud Bey, Mustafa bin Korkud Bey, 'Ali bin Bayram, Kasım Subaşı, Hacı Subaşı

Varak 21 / Sütun B / Numara 4

Özet: Giz Menekş adlı zımmiyeye, Mehmed Arab adlı kişinin kefil olduğuna dair.

El-kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Klok nam karyeden Giz Menekş nam zımminin nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olunmağın Mehmed Arab nam kimesne meclis-i şer'e kefil olup ma-vak'a Durmuş nam talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 21 / Sütun B / Numara 5

Özet: Kirane binti Haristo adlı zımmiyenin bağını içerisindeki ağaçlarıyla birlikte Dimo Nikola adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Kirane binti Haristo nam zımmiye meclis-i şer'i şer'ife hazıre olup ta'ibeten ve ra'ibeten şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kokolari nam mevziinde bir tarafı müşteri atı el-zikr bağı ile ve bir tarafı Marko Berlo bağı ile ve bir tarafı Vasil Yorgi (…silik..) ve bir tarafı Hamid Tabbah bağı ile mahdud olup tahminen yegirmi beş çapalık bir kıt'a bağımı içünde vak'i olan beş zeytun ağaçlarıyla vesa'ir eşcar-ı müsmiresiyle (..silik..) işbu ba'iüs-sicil kasaba-i mezbureden Dimo Nikola nam zımmiye tasdik eylediği ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hadi'aşer min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Fahrullah bin Ahmed 'Ağa, Mahirü'l-ikran Veli Bey, Ahmed bin Yakup, Kurd Başmakçı, Aydın Başmakçı, Sinan Cafer, Baki Babuççu, Baba Yaki, Mustafa Başmakçı, Sinan Başmakçı

Varak 22 / Sütun A / Numara 1

Özet: Bahsi geçen zımmilerin birbirlerine kefil olarak Sinan bin Kasım'dan borç aldıklarına dair.

İstiran Niko Yorgo Orgon ve Mako Niko ve Niko Alya ve İsmael Bah ve Dimo Niko ve Niko İsmael ve Dimo Orgoro (?) ve İstirat Madekoş (?) nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden Kasım gününe değin ba'isüs-sicil Sinan bin Kasım yedinden bin dört yüz akçe karz-ı hasen aldık ve birbirimize kefil bi'l-mal olduk didiklerine mukırr-ı mezburun ikrarları mezbur Sinan talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Babuççu Yusuf, Ahmed 'Ağa, Babuccu Cafer, 'Ali 'Ağa, Babuççu Hasan, Sinan Cafer, Babuçcu Mustafa, Hüseyin Veli

Varak 22 / Sütun A / Numara 2

Özet: İstamo Seko ve Niko Esto'nun kaybolması üzerine mallarının karye ahalisi tarafından alındığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya'da vaki olan beytü'l-mal hassa ve mal-ı gaib ve mal-ı mevkufe berveçh-i emanet emini olan 'Ali bin Süleyman nam kimesne Avlonya kazası muzafatından Erkinçor (?) nam karyeden Andri Gön nam zımmi vesa'ir ahali-i karye-i meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup karye-i Erkinçor'dan İstamo Seko ve Niko Esto nam zımmiler bundan akdem 'gaib olup mahlukatından yeğirmi kile buğday ve evi bahasından beş yüz akçe ve zimmetinden dört yüz elli akçesini mezbur zımmi vesa'ir ahal-i karye ile alup mabeynlerinde bey' ve ketm idüp ekin eylemişlerdir su'al olunsun deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar yemin teklif olunub yeminden nükul eylemeğin zımmi-i mezburelerin mezkure haps olmak içün teslim olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Ahmed bin Yakub, Mehmed Çelebi

Varak 22 / Sütun A / Numara 3

Özet: Kondu binti Zevto adlı zımmiyenin babasından çeyiz olarak aldığı dükkanını Demirci Mustafa bin ‘Abdullah’a sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Kondu binti Zevto (?) nam zımmiye bi-nefsihi meclis-i şer’i şer’ife hazırun olup şöyle ikrar ve i’tiraf kılup dahil-i Avlonya’da nalbant dükkanları mukabelesinde bir tarafı Semerci Mustafa bine’l-malik-i mescid ile ve bir tarafı Murad ‘Ağa’nın vakfı dükkanıyla ve bir tarafı Yorgi Kalo dükkanıyla ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olup babamdan cihaz aldığım bir bab dükkanımı havlusuyla ve bağçesiyle işbu ba’isüs-sicil kasaba-i mezbureden Semerci Mustafa bin ‘Abdullah’a iki bin üç yüz nakd-ı fizza-i rayyic-i fi’l-vakt akçeye bey’-i bat ile bey’ edüp semen-i madudi müşteri-i merkum yedinden bi’t-tamam aldım kabz ettim ve teslim-i meblağ kıldım ba’de-l yevm sa’ir emlak-ı şer’iyyesini mutasarrıf olsun deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin ikrar-ı meşrusuna mukırr-ı lehü’l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ve tahkik eyledikte ma-vak’a bi’t-talep sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Mehmed bin Silahdar, ‘Ömer Hevace el-İmam, Yeniçeri Rüstem, Yeniçeri Hasan, Ramazan bin Kasım, Hasan bin ‘Abdullah, Kara Hasan Yeniçeri, Hasan Kavval, Mustafa Kavval, Çıracı Mehmed, Bazarcı Ferhad, Oruç bin İskender, Bayram bin Mustafa, Ahmed Yakup, Hasan Yeniçeri

Varak 22 / Sütun A / Numara 4

Özet: Yaki İsmael adlı zımminin iki dükkanını Dimo Orgon adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Yaki İsmael nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da papuççular dükkkanları kurbunda bir tarafı Korkud Küçük vakıf dükkanlarıyla ve bir tarafı Baki Hüseyin Bey dükkanı ile ve bir tarafı Dimo Slomo Giz dükkaniyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup birbirine muttasıl olan iki bab mülk dükkanımı bağçesiyle ve bir dip zeytun ağacıyla işbu ba'isüs-sicil Dimo Orgon nam zımmiye iki bin beş yüz akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım ba'de-l yevm sa'ire emlak-ı sahibi mutasarrıf olsun deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur Dimo bi'l-hevace tasdik ve tahkik eyledikden sonra ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed Yakup, 'Ali 'Abdullah Çoban, Rüstem Babuççu, Mustafa bin Çeribaşı, 'Ali Mehmed Bey, Mehmed Çelebi

Varak 22 / Sütun B / Numara 2

Özet: Huri binti 'Abdullah adlı hatunun oğlu Mustafa'ya intikal eden mirasına vasi olan 'Abdullah'ın nafakayı ödemesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefsi Avlonya'da müteveffiye olan Huri binti 'Abdullah nam hatun sulbi oğlu Mustafa bin Memi nam sagirün kabl-i şer'iden

vasisi olan ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup nasb vasi olduğum sagirun anasından cihet-i ırs ile intikal eylemiş üç yüz akçe benim zimmetimde olup eğer sagir-i mezburun nafakası hasbeti’llah benim yanımdan olup ancak kösi (?) vesa’ir mühimmatı içün zikr olan akçenin hasıl olan derc eylemesine izin talep iderim deyu hüküm sagir mezburun kösne vesa’ir mühimmatına hasıl olan reçineden derc eylemesine izin virildüğüne kadı’üt-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis ‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Mehmed Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Ahmed bin Yakub, Halife Ferhad, Sinan bin Safer, Hüseyin Halife

Varak 22 / Sütun B / Numara 3

Özet: Ahmed bin ‘Abdullah adlı kişiden babasının haracının talep edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Miyokovik nam karye ahalisi karye-i mezbureden Ahmed bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e ihzar idüp babası haracını talep eylediklerinde babası ismi defter-i hakaniyede mestur mukayyit olmayup ve mezbur Ahmed Müslüman olmağın babası haracın virilmesine emr olunup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Ahmed bin Yakup

Varak 22 / Sütun B / Numara 4

Özet: Rumi Nikola adlı zımminin Rumi Paşa'dan hakkını talep etmesi üzzerine İsak Yorgi'yi vekil tayin etmesi.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Özmurad nam karyeden Rumi Nikola nam zımmi meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram idüp eylediğ Rumi Paşa'da olan hakkımı ve el-zimmemi kendü tarafından da'vaya ve husumiyete ve ba'de-l hüküm alup karz idüp bana irsale ba'isüs-sicil karye-i Gurişte'den İsak Yorgi nam zımmi vekil-i razı eyledim deyu hükm-ü el-mezbur dahi vekil-i mezburun kabul edüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife el-İmam, Sinan bin Safer, Ahmed bin Yakup ve gayrühüm

Varak 23 / Sütun A / Numara 1

Özet: Dimo Nikoçe adlı zımminin Yaki Giz hakkında tarlasını tasarruf ettiğine dair şikayeti üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Goluboçiçe nam karyeden Dimo Nikoçe nam zımmi karye-i mezbureden Yaki Giz nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp şöyle takrir-i da'va kılup karye-i mezbure senaverinden bir tarafı Bal Yoka tarlasıyla ve bir tarafı Aydın Nikol tarlasıyla ve bir tarafı Köfe Petri(?) tarlasıyla ve bir tarafı Kondu Petri tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a tarlamı mezburun yedinde buldum cihaz hakk-ı tasarruf ider zikr olan tarla babamındır

didikte bi'l-mukabele mezbur da'vayı su'al olundukta zikr olan tarla Hüseyin nam kimesnenin tarlası olmağın hisse ile bera'at itmek içün alup durursun babası tarlası olduğunu isbat eylesun didikte mezbur da'vaya zikr olan tarla-i mezburu sahibine vir deyu tenbih olunup ve müdde-i mezburdan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olunduğu bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Hüseyin 'Abdullah, Hallac Hasan, 'Ali Bayram, Ahmed Yakup, Safer 'Abdullah

Varak 23 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mahmud bin Mustafa adlı kişinin, babasından intikal eden mirası Oruç bin Seyyid adlı kişiden talep ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Mahmud bin Mustafa nam kimesne kal'a-i Avlonya'dan Oruç bin Şir nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'vayı kılup bundan akdem Murad bin Zikir fevt olup mahlukatından büyük babasına bin dört yüz akçe aid oldukta bin akçe nakit virilüp dört yüz akçesini mezbur Oruç'un emriyle ben verdim meblağ mezbure kefil olmağın talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar Mehmed bin Cafer ve Kasım el-Zaim nam kimesneler şehadetleriyle sabit olmağın dört yüz akçesini edasına sulh olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Süleyman bin Bayram, Hasan el-Hızır, Çelebi 'Abdullah, Mahirül bin el-Hatip

Varak 23 / Sütun A / Numara 3

Özet: Zaim Sinan beyin oğulları ve kızları tarafından vasisi olan Divane Kara Mustafa'nın, miras ile intikal etmiş olan bahçeyi satmasına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem sefer-i hümayunda vefat iden Zaim Sinan Küçük oğullarından Halil ve İbrahim ve kızları Kezban ve Ayşe nam kimesneler kabl-i şer'iden vasisi olup ve müteveffa-i mezbur diğer oğlu 'Osman ve kızı Fatıma nam kimesnelerin kablinden vekil-i şer'iyyeleri olan Divane Mustafa ve zevcesi olan Meryem binti Sinan (…silik...) nam hatunun vekil-i şer'isi olan Divane Kara Mustafa el-mezbur ve müteveffa-i mezburun oğlu olan Divane 'Ali bin Sinan Bey nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup ikrar ve i'tiraf kılup ittilerki müteveffi-i mezburun Gurişte nam karye senaverinden bir tarafı Mahmud Kızı bağı ile ve bir tarafı Davi' (?) bağı ile ve bir tarafı Paskal bağı ile ve bir tarafı Baki Hevace bağı ile mahdud olan tahminen on beş çapalık bir kıt'a bağçe eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle dört dip incür işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mu'alla yeniçerilerinden Süleyman ve İskender nam kimesnelere dört yüz yeğirmi beş akçeye bey'-i bat ile bey' edüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldık didiklerine mukırr-ün mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevaceye tasdik eylediklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmüs-salis 'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Süleyman Hasan, Safer Tabbah, 'Ali 'Ağa, Haydar Küttab, Hamid Tellal, Memi Hallac, 'Ali Hevace

Varak 23 / Sütun B / Numara 2

Özet: Seferde vefat eden Zaim Sinan'ın çocuklarına intikal eden bahçesinin satışı hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem sefer-i hümayunda vefat eden Zaim Sinan Küçük oğullarından Halil ve İbrahim ve kızları Kezban ve Aşye nam kabl-i şer'iden olup vasisi olup müteveffa-i mezburun diğer oğlu 'Osman ve kızı Fatıma'nın vekil-i şer'iyyeleri olup ve müteveffa-i mezburun zevcesi olan Meryem binti Sinan Bey nam hatunun vekil-i şer'ileri olan Divane Kara Mustafa ve Divane 'Ali nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup ikrar ve i'tiraf kılup müteveffa-i mezburun Gurişte nam karyede Karrat (?) Mahallesi'nde bir tarafı Müslüm Ramazan ve bir tarafı Niko Yaki ve bir tarafı Bogoyan (…silik…) ve Aslo Niko evleriyle mahdud olan bir kıt'a bağçesiyle altı dip dut ağaçları ile ve büyük kiraz ağacımı ve bir üzüm ağacımı dört incir (…silik…) dört dip incüre işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Estamo Dimo'ya üç yüz yegirmi akçeye bey' edüp kabz (…silik...) ve teslim-i meblağ kıldık didiklerine mukırr-ı mezburun ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik ettiklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahiren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ilyas Yeniçeri, Süleyman Yeniçeri, İskender Yeniçeri, Sinan Yeniçeri, Mehmed 'Ömer

Varak 23 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hasan bin Yusuf'un tasarrufunda olan toprağın, kendisinin vefatı üzerine geride kimsesi kalmadığından sahipsiz kalması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyede hisse-i tımara mutasarrıf olan Mahmud bin İbrahim nam sipahi meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezburede sakin olup Hasan bin Yusuf vefat idüp evlad-ı zükûründen kimesnesi kalmayup karye-i mezbure senaverinden vak'i olup tahde tasarrufunda olan tarlaları hali ve mu'attal kalup kanun-ı padişahın üzere tapuyu müstehak olmağa işbu ba'isüs-sicil Cundi bin Hasan'ın altmış akçe resm-i tapu alup kabz idüp zikr olan tarlaların hakkı tasarrufları ve hakkı kararlarını virdüm ki ziraat ve feraset idüp rüsum-u şer'iyesini ve 'arifiyesini eda eyledikten sonra kimesne man'i olmaya deyu hükm-ü mukırr-ı meburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur tarafından zevci Kurd bin Hasan nam kimesne bi'l-hevace tasdik idüp mavak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi (...silik...) 'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Ramazan Muytab, Hüseyin bin Mehmed, Safer Tebbac, Kurd Hüseyin, Sinan Tebbac

Varak 23 / Sütun B / Numara 4

Özet: Nikola adlı zımminin vefatı üzerine geride kalan malları, borçlarının belirlenmesi üzerine.

Mahallü (?)

Nikola Bite-i (?) karye-i kaza-i Mat tereke-i zevci-u sülüs-ü ibni vasisi el-vak'i fi'l-evasıd şa'ban sene 974

Bir samanlu hane kıymet 100 / bağ kıta 2 kıymet 300 / öküz aded 1 kıymet 300 / inek ma'a buzağı kıymet 100 / varil 2 kıymet 40 / su (?) 1 kıymet 5 / hare 1 kıymet 20 / kapudas (?) 10 15 kıymet 150 / Çapa 2 kıymet 20 / balya (mala) 2 kıymet 10 / iş demiri 1 kıymet 10 / saban demüri 1 kıymet 5 / (..okunmuyor..) 2 kıymet 100

Yekun 1160 / der hisse-i 250 / Der Hisse-i ayan 194 / Der hisse-i zevci aded 125 / Hisse-i ayan 194 / Hisse-i 194

Hisse-i ayan 97 / Hisse-i ayan 97

Varak 24 / Sütun A / Numara 1

Özet: Mustafa bin 'Abdullah'ın Durmuş Bey'e kefil olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Leşne nam karyeden Mustafa bin Abdulah'ın kefalet-i cihetinden işbu ba'isüs-sicil Durmuş Bey nam kimesne yüz elli akçe dain olduğuna kendü ikrariyle sabit ve tahir olmağın ma-vak'a mezbur Durmuş Bey talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Mehmed, 'Ali Bayram, Müslüm Subaşı, Süleyman Subaşı, Hasan el-Mahsar

Varak 24 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kebiri binti Emir adlı hatunun vekili olan Mustafa'nın, vefat eden Bahri Hasan'ın vasilerinden, Kebiri Hatun'un alacağını talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kebiri binti Emir nam hatun tarafından vekil olan Mustafa bin Hasan nam kimesne müteveffi olan Bahri Hasan nam kimesnenin evlad-ı sigarına vasi olup karındaşı olan Mustafa bin 'Abdullah nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp şöyle takrir-i da'va kılup mezbure müvekkilimin müteveffa-i mezbur 'uhdesinde karz-ı hasenden dört yüz akçe hakkı olup vekaletim sebebiyle metrukatından talep iderim didikte gıbbe'l-inkar yemin talep olundukta Seyyid Mehmed ve Mehmed bin Cafer nam kimesneler la'ecli'ş-şehadet hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Hasan hal-i hayatında iken mezbure Kebiri'ye dört yüz akçe deynim vardır deyu şehadet eylediklerine şehadetleri hayyız-ı kabulde vak'i olmağın meblağ mezburun edasına emir olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis'aşer min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Mehmed, 'Ali bin Bayram, Sinan Safer

Varak 24 / Sütun A / Numara 3

Özet: Hasan bin ‘Abdullah’ın vefat etmesi üzerine çocuklarına vasi tayin edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’da bundan akdem müteveffi olan Hasan bin ‘Abdullah’ın oğulları Musa ve ‘İsa nam sagirlerin vasisi olmayup vasi nasb olunmak lazım ve labüdd olmağın işbu ba’isüs-sicil karındaşı olan Mustafa bin ‘Abdullah nam kimesne kabl-i şer’iden vası nasb olunduğu bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Rüstem Babuççu

Varak 24 / Sütun A / Numara 4

Özet: Mahir bin ‘Abdullah ve Divane Kara Mustafa arasında meydana gelen kavga hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya mukata’atı nazırı olan fahirü’l-ayan ve’l-kiran Zaim Hüseyin Bey adamlarından Mahir bin ‘Abdullah Hızır ‘Abdullah nam kimesne Lunçe kal’ası azatlarından Divane Kara Mehmed bin ‘Abdullah’ı meclis-i şer’e ihzar idüp takrir-i da’va kılup yine mezbur Mehmed’i şer’i şer’ife d’avet ettiğinde çarşıda üzerimi yalın idüp kılıç çıkardı şer’iyle hakkında kalmasın talep iderim deyu hükm-ü gıbbe’l-inkar ve yemin talep olundukta kaza-i Avlonya’dan Seyyid Mehmed Babuççu ve Hüda Müslüm İdris nam kimesneler meclis-i şer’ide şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Mahir’in üzerine mezkur Mehmed çarşuda yalın edüp kılıç çıkardı deyu şehadet

eyledikleri ecilden ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd min şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Nasuh Hallaç, 'Ömer Halife el-İmam, Silahdar(?) Recep, Ahmed Yakub, 'Ali bin Bayram, Hasan ve gayrühüm

Varak 24 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mihael Saka adlı zımminin bahçesini içerisindeki ağaçları ile birlikte İstirat Hoka adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mihael Saka nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup şöyle ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Kameyeto (?) nam mevzi'inde bir tarafı Mako Moyaki bağı ile ve bir tarafı Hoka Yaki bağı ile ve bir tarafı İsak Yahudi bağı ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup tahminen sekiz çapalık bir kıt'a bağçe içünde vakı olan eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden İstirat Hoka nam zımmiye altı yüz akçeye bey' idüp kabz semen-u teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'aşera min şehr-i şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

Cevahir Arab, 'Ali Bayram, 'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed bin Yakup, Sefer bin 'Abdullah, Safer Baki

Varak 24 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mihri binti ‘Abdullah nam hatunun vefat eden babasının mirasından hissesini talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’da Mihri binti ‘Abdullah nam hatun meclis-i şer’e gelüp babası olup mürd olan Menekş nam zımminin oğlu Yorgo’nun vasisi olan Giz nam zımmi-i meclis-i şer’e ihzar idüp takrir-i da’va kılup itti ki ben mürd-ü mezburun kızıyım metrukatından hissem talep ederim deyu hükm-ü bi’l-mukabele vasi-i mezbur işbu mezbur Menekş mürd olundukta mezbure Mihri Müslüman olmuş idi deyu hükm-ü bi’l-mukabele mezbureye su’al olundukta fi’l-vaki babam Menekş mürd olduğu zamanda ben olmuş idim deyu mukırr oldukta kafirden Müslüman miras almak hilaf-ı şer’i olmağın mürd-ü mezburun metrukatından hisse almak emir olunmayup ma-vak’a kabz-ı mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Ahmed Yakup, ‘Ali bin Bayram, Sefer ‘Abdullah, Hasan el-Mahsar

Varak 24 / Sütun B / Numara 4

Özet: Gar Miraş adlı zımminin, keçilerini gasben almakla suçladığı Kondı Giz aslı zımminin aralarındaki husumet hakkında.

Oldur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden Gar Miraş(?) nam zımmi karye-i mezbureden Kondı Giz nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Kondı iki keçimi gasben alup ekl eyledi didikte gıbbe'l-inkar yemin talep olunup karye-i mezbureden Tdoro Giz ve Miraş Diçe nam zımmiler meclis-i şer'e hazirun olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Kondı müdde-i mezburun iki keçisin a'za alup ekl eyledi deyu şehadet eyledikleri edasına hükm olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Çeribaşı Mustafa Bey, Katip 'Ömer, Sinan Cafer, 'Ali Bayram Hasan el-Mahsar

Varak 25 / Sütun A / Numara 2

Özet: Dimo Nikol'un vefatı üzerine cizyesini kimin ödeyeceği hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyeden Dimo Nikol nam zımminin mürd olan Giz Vaso nam zımminin cizyesin vermeği 'uhdesine alup kabul eylemiş idi mezbur Dimo mürd olmağın mezkur Giz'in cizyesin mahallesi virmesine emr olunduğu mezbur zevci talebiyle kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 25 / Sütun A / Numara 3

Özet: Vefat eden Baba Mako adlı zımminin çocuklarına vasi tayin edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mürd olan Baba Mako nam zımminin oğulları Kirko ve kızı Vaslo nam sagirlerin vasileri olmayup vasi nasb olunmak lazım olmağın işbu ba'isüs-sicil mürd-ü mezburun avratı olan Kirane binti Baba Mihael nam zımmiye kabl-i şer'iden vasi nasb olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-rabi' 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Turki Camedar, Rumi Babakalo, Sinan Safer, Ahmed Yakup, Hasan el-Mahsar

Varak 25 / Sütun A / Numara 4

Özet: Baba Mako'nun vefatı üzerine çocuklarının vasisi olan Kirane binti Baba Mihael adlı zımmiyenin, miras ile intikal eden bağı Niko Bostancı adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mürd olan Baba Mako nam zımminin oğlu Kirko ve kızı Vaslo nam sagirlerin kabl-i şer'iden vasi nasb olunan anneleri Kirane binti Baba Mihael nam zımmiye vesayeti ve kendüsü asalete meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup mürd-ü mezburun Avlonya senaverinde Büyük Meşe ve Vak'i nam mevkiide bir tarafı Andriya Bostancı bağı ile ve bir tarafı İstirat Babadiye bağı ile ve bir tarafı Tuden Marko bağı ile ve bir

tarafı çayır ile mahdud olan tahminen beş çapalık bir kıt'a bağımızı eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle hududen zeyl içün işbu ba'isüs-sicil Niko Bostancı nam zımmiye sekiz yüz akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-rabi' 'aşera min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali bin Bayram, Kurd Bostancı, Sinan Safer, İsak el-Yahudi, Hasan el-Mahsar, İsmael Marko, Rumi Babakalo

Varak 25 / Sütun A / Numara 5

Özet: Miho Hersto adlı zımminin bahçesini Boşna Şiya (?) adlı yahudiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup şikest olan Miho Hersto nam zımmi tarafından bey' ve ikrar ati el-zikr Mustafa bin 'Abdullah ve Todor Sıraç (?) nam kimesneler şahitleriyle vekaleti sabit olan İsmael Yaki nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup mezbur müvekkilimin Avlonya senaverinde Kudvate (?) nam mevzi'ide bir tarafı Baba Andriya bağı ile ve bir tarafı Dimo Paro bağı ile ve bir tarafı Mustafa İlyas tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan tahminen on çapalık bir kıt'a bağçe eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil Avlonya'dan Boşna Şiya (?) nam yahudiye bin akçeye bey'-i bat ile bey' idüp semen-i madudi müşteri-i mezbur yedinden vekaletim sebebiyle mezbur müvekkilime olan içün bi't-tamam aldım kabz ettim

ve teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-rabi' 'aşera min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Cafer, Divane Kara Mustafa, Baba Mihael, İsak el-Yahudi, Seyyid Reis, Mehmed Çelebi, Hasan el-Mahsar

Varak 25 / Sütun A / Numara 6

Özet: Malta Seferi'ne gitmiş olan Hasan 'Ağa'nın, borçlusu olan Kirko adlı zımminin, borcunu Hasan 'Ağa'nın hizmetkarı olan Mustafa'ya teslim ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Kirko Sıraç (?) nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup itti ki bundan akdem vefat iden Sadi Sipahi (?) Bey kızları akçesinden merhum Hasan 'Ağa yedinden bin akçe almış idim merhum Hasan 'Ağa Malta Seferi'ne gittikde Mustafa nam hidmetkarına virüp teslim eyledim didiği kal'a-i Avlonya'dan Mustafa bin Baki talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Hüseyin, Nasuh Halife, 'Ali bin Baki, 'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi

Varak 25 / Sütun B / Numara 2

Özet: Garn Midaş ve Mustafa bin Rüstem adlı kişilerin Kondi adlı zımmiyi, keçilerini ve koyunlarını çalması üzerine şikayetleri hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden Gar Midaş ve Mustafa bin Rüstem nam kimesneler karye-i mezbureden Kondı Giz nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine şöyle takrir-i dav'a kılup bundan akdem mezbur Kondı bizim iki keçi ve iki koyunumuz kuzuyla gasben alup ekl eylemiştir şer'ile talep ideriz didiklerine gıbbe'l-inkar müdde-iyat mezburandan takrir-i da'vasına muvaffık ve mutabık yemin talep olundukta karye-i mezbureden Todor Gin ve Miraş Dane ve Hasan bin Safer ve İdris bin Hasan nam kimesneler la'ecli'ş-şehadet hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Kondi müdde-iyat mezburenin iki keçi ve iki koyunu kuzusuyla gasben alup ekl eyledi deyu şehadet eylediklerine şehadetleri hayyız-ı kabulde vak'i olmağın edasına emr olunup ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahrien fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 25 / Sütun B / Numara 3

Özet: Zaim Sinan Bey'in eşi olan Meryem Binti Sinan hatunun vekili Divane Kara Mustafa'nın, miras ile intikal eden çayırı İskender Yeniçeri'ye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem müteveffa olan Zaim Sinan Bey'in avreti olan Meryem binti Sinan nam hatun tarafından vekil-i şer'i olan Divane Kara Mustafa nam kimesne meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilimin Gurişte nam karye senaverinde Dakin (?) nam mevzi'inde bir tarafı Niko Eşir(?) ve bir tarafı Miho Dimo tarlasıyla ve bir tarafı müşteri ati el-zikr tarlasıyla ve bir tarafı Likaç (?) nam zımmi tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a tarlası ve muttasıl olan bir kıt'a çayırımı Yusuf bin el-küttab İskender nam yeniçeriye yedi yüz akçeye bey'-i bat ile bey' edüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-rabi' 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Süleyman bin Hasan, Safer Bey, 'Ali 'Ağa, Haydar Muytab, Hamid Baykal

Varak 25 / Sütun B / Numara 4

Özet: Niko Yasof'un vefatı üzerine çocuklarına intikal eden borcun, rehin ettiği evin satılması ile karşılanması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da bundan akdem mürd olan Niko Yasof nam Yahudinin sulbi oğlu Yahudi ve kızı Ruse nam sağirlerin kabl-i şer'iden vasileri olup mürd-ü mezburun karındaşı Yako Yasof nam Yahudi kaza-i mezbureden olup sefer-i hümayunda vefat eden Zaim Sinan Bey'in oğullarından Halil ve İbrahim ve kızları Keziban ve Ayşe nam kimesnelerün kabl-i şer'iden vasisi ve diğer oğlu 'Osman'ın vekil-i şer'ide olan Divane Kara Mustafa ve Divane (…silik…) bin Sinan Bey nam kimesneler meclis-i şer'e ihzar idüp şöyle takrir-i

da’va kılup karındaşım mezbur Niko’nun Zaim mezbur zimmetinde karz-ı hasen ve çuka bahasından dört bin yüz otuz beş akçe karzü’l vaki olup meblağ mezbur mukabelesinde Kasım Paşa Mahallesi’nden malümu’l-hudud olan evi rehin olunmağın ve zikr olan hane-i bey’ idüp zikr olan meblağ eda eylemesine mezbur Divane Kara Mustafa’yı devr-i vekil eylediğine el-müdde suret-i sicilim vardır deyu hükm-ü gıbbe’l-inkar zikr olan avdet-i yeminin ve rüsum-u ali veçhen-rüsum ‘Ali ‘Ağa ve Haydar Kethüda nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve tahir olmağın bey’ mezburun edasına hükm olunup ma-vak’a vasi-i mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Hasan bin ‘Abdullah, Ahmed bin Yakup, Sinan bin Safer ve gayrühüm

Varak 26 / Sütun A / Numara 1

Özet: Avlonya kazasına tabi Apolona İskelesine gelen tüccarların sorgulanması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya sancağı beyi olan ‘Ali Bey hazretlerinin voyvodalarından olan fahirü’l-emasil Hüsrev Voyvoda Avlonya kazasına tab’i Grabyan nam karyeden Simo Nikola ve Yaki Estadi ve David Yaki ve Penkova nam karyeden Dimo Giryaki nam zımmileri meclis-i şer’e ihzar idüp üzerlerine takrir-i da’va kılup mezburdan zımmileri dört yük buğday ile Apolona İskelesi’nde tuttum keyfiyet-i hal su’al olunmağın didikte bi’l-mukabele mezburun zımmilerden keyfiyet-i ahval istifsar olundukta Elbasan kazasında Biliş(?) nam karyede zikr olan dört yük buğdayı sabanıyla alup zikr olan iskeleye getürdük

didiklerinde mezburun zımmilerin takrirleri mezbur Hüsrev Voyvoda talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'aşera min şehr-i şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Hasan elm-Mahsar, 'Ali Bayram, Sinan Safer

Varak 26 / Sütun A / Numara 2

Özet: Hasan Reis'in Zuhur bin 'Abdullah'a borcu olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Hasan Reis nam kimesnenin işbu ba'isüs-sicil Zuhur bin 'Abdullah'a ba'de-l hesab ve el-harc zimmetinde esir-i bahasından bin beş akçe daini olduğuna kendü ikrarlarıyla sabit ve tahir olmağın meblağ mezburun edasına hüküm olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi, Ahmed bin Yakup

Varak 26 / Sütun A / Numara 3

Özet: Apolonya İskelesi'nde buğdaylarına el koyulan tüccarlar hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya sancağı beyi olan 'Ali Bey hazretlerinin voyvodalarından fahirü'l-emasil Hüsrev Voyvoda Avlonya kazasına tab'i Grabyan nam karyeden Simo Nikola ve Yaki Estadi ve David Yaki ve Niko nam karyeden Dimo Giryaki nam zımmileri meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup mezbur zımmileri dört yük buğday ile Apolona İskelesi'nde tuttum keyfiyet-i ahval su'al olunmasını talep eyledim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezburdan zımmilerden keyfiyet-i hal su'al olundukta zikr olan dört yük buğday İlbasan'a kazasında Biliş (?) nam karyeden satun alup Belgrad kazasına tab'i Buged (?) nam karyeye geldiğimizde Avlonya'dan İstirat nam reise rast gelüp beher kilesinde yeğirmi dokuz akçeye reis-i mezbur ile pazar itmez Apolonya İskelesi'ne alup ilettiği buğdayı elinde tuttu didiklerine ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahrirem fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Nasuh Halife el-Hatip, 'Ömer Halife el-İmam, 'Ali 'Ağa, Hüsrev 'Ali Paşa, Müslihuddin el-İmam, Ahmed Yakup, Mehmed Çelebi

Varak 26 / Sütun A / Numara 4

Özet: Hasan Reis'in kefili olmaması üzerine kendisine kefil tayin edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Hasan Reis nam kimesnenin nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta haliya kefilim yoktur deyu 'Ömer el-Mahsar eylemeğin Avlonya sancağı beyi 'Ali Bey hazretlerinin voyvodalarından Hüsrev Voyvoda teslim olunup ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 26 / Sütun B / Numara 2

Özet: Kurd bin Hasan'ın evini bahçesiyle ve ağaçlarıyla birlikte Hüseyin bin 'Abdullah'a sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da Kurd bin Hasan nam kimesne meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'dan merhum Gammaz Çelebi Mahallesi'nde bir tarafı merhum Gammaz Çelebi evi ile ve bir tarafı Hüseyin evi ile ve bir tarafı müşteri ati el-zikr eviyle ve bir tarafı Mustafa el-İmam evi ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan mülki evimi sabanıyla ve pınarıyla ve bağçesiyle eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mu'alla yeniçerilerinden Hüseyin bin 'Abdullah nam kimesneye iki bin nakd-i fizza-i rayicü'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik itdiğüne işbu vesa'ire kaydı sicil olunup yedi taliye vasi' olundu ki vakt-ı sahib-i ihticâc edine cerâ zâlik hurrire fi'l-evâsıd şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Silahdar Mehmed Bey, 'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Semerci Mustafa Kara Hüseyin Yeniçeri, Ases Hevace, Sancan(?) oğlu Mustafa, Ahmed bin Mustafa, Rüstem Yeniçeri

Varak 26 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mehmed bin Hasan adlı kişinin vekili olduğu Cundi hatunun kayıp olması üzerine mallarının devlete intikali hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'nın beytü'l-malini ve mal-ı 'gaibin ber-vech-i iltizam-ı mukataaya alup Avlonya mütemekkin olan Mehmed bin Hasan nam kimesne kaza-i mezburede mütemekkine olan Cundi binti 'Abdullah nam hatunun vekil-i şer'isi olan Salih Hevace bin Mehmed nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar edüp takrir-i da'va kılup mezbur Cundi'nin zevci Baki bundan akdem abisi (?) Mustafa ile gaip olup metrukat-ı mafi'aye gaib ve zayi'dir talep itti deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur su'al olundukta mezburun zevci Yaki tarih-i sicilden müddem bir yıl mikdarı vardır ki Üsküp'te vefat eylemiş vefatı salbile olmuştur deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar Kazıcı (?) ta'ifesinden Hasan Hevace oğlu ve Hasan bin Mustafa nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki tarih-i sicilden müddem bir yıl vardır ki mezbur Yaki'yi Üsküp'te salb eylediler deyu şehadetleri hayr-ı kabulde vaki olup ma-vak'a vekil-i mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sinan bin Safer

Varak 26 / Sütun B / Numara 4

Özet: Malta Seferi'nde vefat eden Ramazan bin 'Abdullah'ın çocuklarına annelerinin vasi tayin olunması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem Malta Seferi'nde vefat eden Ramazan bin 'Abdullah'ın oğullarından Mustafa ve kızı Rabia binti Ramazan nam sağirlerin vasisi olmayup vasi nasb olunmak lazım olmağın işbu ba'isüs-sicil anneleri Mihr binti İskender nam hatun kabl-i şer'iden vasi nasb olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seba 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Müslüm Hevace, 'İsa Hevace, Halife(?) bin Yakup, Muharrem el-Muiddin, 'Ömer Mehmed

Varak 27 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mani binti Ahmed adlı hatuna Hüseyin Hevace'nin vekil nasip olunması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında sakine mutallaka Mani binti Ahmed nam hatun tarafından bey' ve ikrar ati el-zikr Müslüm Hevace ve Hüseyin bin Yusuf nam kimesneler şehadetleriyle ba'isüs-sicil Hüseyin Hevace nam kimesne-i vekil nasb eyledük sabit ve tahir olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Süleyman İskender, 'Ali bin Baki, Mustafa Reis, 'Ömer bin Mehmed, Hasan El-mahsar, 'Ali Bayram

Varak 27 / Sütun A / Numara 3

Özet: Hundir binti Hasan adlı hatunun annesinden kardeşi Mehmed'e intikal eden mirastaki hissesini talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden olan Cundir binti Hasan nam hatun meclis-i şer'e hazır olup nefs-i Avlonya'da vefat eden Derviş bin 'Abdullah'ın kız karındaşı olan Ayşe binti 'Abdullah nam hatun mahzarında takrir-i da'va kılup bundan akdem karye-i mezburede mütemekkine olan karındaşım Mehmed bin 'Abdullah vefat idüp biz ve amusu oğlu Durmuş nam kimesne-i bizi karındaşı mezbur Durmuş asab-ı cihetinden varisi olup müteveffa-i mezburun mahlukatından karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Hasan 'Abdullah tarlasıyla ve bir tarafı Kofe Nikol bağı ile ve bir tarafı Kondi Kar harman yeri ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud tahminen altı çapalık bir kıt'a bağımı on dut ağacıyla ve üç zeytun ağaçlarıyla ve yedi armud ağacıyle ve altı dip incir ağaçlarıyle kalup yine mezbur Mehmed'in ana bir kız karındaşı olmağın zikr olan bağımın iki çapalık bağımı mezbur Durmuş bana virüp birbirimiz ile islah etmiş idik haliya mezbure Ayşe benim tasidikime mani' olur su'al olunmağın deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar yemin talep olundukta Avlonya'dan Tabbah Sinan bin Hüseyin ve Mustafa bin 'Abdullah nam kimesneler meclis-i şer'e hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki mezbure Hundiriye müteveffa-i mezbur Mehmed'in ana bir kız karındaşı olmağın zikr olan bağdan iki çapalık bağı hisse mezbur Durmuş ve Brosof (?) birbirleri ra'iyyeleriyle islah itmişlerdir deyu şehadet-i şer'iyye eylediklerine şehadetleri hayyız-ı kabulde vak'i olmağın zikr olan bağdan iki çapalık bağı mezbure Hundi'ye virilmesine emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehri şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Hasan El-Mahsar, 'İsa Mahmud, 'Ali Bayram

Varak 27 / Sütun A / Numara 4

Özet: Fatıma binti ‘Ali adlı hatunun ‘Ali bin Baki’den alacağı mehirini tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından Fatıma binti ‘Ali nam hatun tarafından Nasuh Kelleci ve Yusuf bin Murad nam kimesne şehadetleriyle vekaleti sabit olan ‘Ali bin Baki nam kimesne meclis-i şer’e gelüp kal’a-i mezbureden olup vefat iden Tuzcu ‘Ali nam müteveffanın evlad-ı sigarına vasiyesi olan Fatıma binti Ahmed nam hatun vekil-i şer’iyesi olan (...silik...) ikrar ve i’tiraf kılup mezbure müvekklimin anesi Safiye fevt olup zevci müteveffa ‘Ali üzerinde dört bin akçe mihr-i muacceli vardır deyu da’vayı husumet eylemiş idi haliya müslihun araya girüp el-sulhü (…silik…) ile hasıl olmağın vekil-i mezbur ile üç yüz akçeye sulh idüp bedel-i sulh aldım ve kabz ettim ba’de-l yevm bu hususta da’vam ve niza’ım yoktur eğer da’va idersem mesmu’ olmaya deyu hükm-ü ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu

Şuhudü’l-Hal

(…silik..) bin Baki, ‘Ali Mehmed, Korkud bin Hüseyin

Varak 27 / Sütun B / Numara 2

Özet: İbraham adlı yahudinin Simo Baba İstirat adlı yahu hakkındaki borcunu tahsil etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan İbraham Koriz (?) nam Yahudi meclis-i şer'e hazir olup işbu ba'isüs-sicil kal'a-i Kanine'den Simo Baba İstirat nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Simo zimmetine karz-ı hasenden bin yüz akçe hakkım olmağın bin yüz elli akçelik va'ade deyn ve beş yüz elli akçe nakid ki cem'an bin yüz akçe olur mezbur Simo yedinden bi't-tamam aldım kabz ittim zimmetine bir akçe ve habbe hakkım kalmadı da'vam ve niza'im yoktur didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a 'ışrın min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali bin 'Osman, 'Ömer bin Mehmed, Ahmed bin Yakup, Musa veled Cevahir

Varak 27 / Sütun B / Numara 3

Özet: Alacak-verecek akdi.

El-dayin Yako veled-i Yasof Alvas (?) el-medyun Yaki Ciror (?) el-dain 100 meblağ gıbbe'l-karz sabit bi'l-ikrar ve hüküm yazana

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 27 / Sütun B / Numara 4

Özet: Baki binti Ahmedune adlı hatunun mihri muaccelini tahsil etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkine olan Baki binti Ahmedune nam hatun tarafından bey' ikrar ati el-zikr Müslüm Hevace ve Hüseyin bin Yusuf nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan 'İsa Hevace nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup kal'a-i mezbureden Behram bin Hasan mahzarında bi'l-vekalete şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilim kal'a-i mezbure dahilinde vaki olan cami-i şerif kurbunda etraf-ı erba'sı tarik-i 'amm ile mahdud olup müteveffa olan zevci Tuzcu 'Ali'den mihr-i muaccel içün alduğu evimi muttasıl olan çardağıyla ve cümle tevabi' ve levahıkı ile mezbur Behram dört bin akçeye bey' idüp meblağ mezbureden bin yüz elli akçe nakid ve mezbur Behram'ın Bozacı Ramazan'dan satun alduğu iki bin sekiz yüz elli akçe kıymetlü bir evini cümle tevabi' ve levahıkı ile alup ki cem'an dört bin akçe olur mezbure müvekkilim bi-nefsihi mezbur Behram yedinden bi't-tamam alup kabz ve kabul idüp teslim meblağ kıldı deyu hükm-ü vekil-i mezburun veçh-i meşruhu üzere ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik idilmeğin ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Çelebi el-Hatip, 'Ömer Hevace el-İmam, Mustafa Reis, Hasan Çelebi, 'Ali bin Bayram, Ahmed Yakup

Varak 27 / Sütun B / Numara 5

Özet: ‘Ömer Halife’nin, ‘Osman bin Mehmed’e ait gemiyi satın aldığına dair.

Sebeb-i tahrir-i küttab budur nefs-i Avlonya’da mütemekkin olan ‘Ömer Halife el-İmam Trabos (?) canibinden gemi ile gelen ‘Osman bin Mehmed nam kimesne ile meclis-i şer’e hazırun olup takrir-i meram kılup mezbur ‘Ali’nin yedinde olan Mübarek nam ganaim-i satun almak isterim hür müdür aid midir su’al olunmasını talep iderim didikte bi’l-mukabele mezbur Mübarek su’al olundukta meclis-i şer’de bana aid mahlukatım mezbur ‘Ömer Halife satun al deyu kelimat eyledikden sonra mezbur ‘Ali ikrar ve i’tiraf kılup işbu orta boylu açık kaşlu zevil-i ve’l-asıl olan mezbur Mübarek nam aid mahlu gemi mezbur ‘Ömer Halife’ye iki bin beş yüz yegirmi akçeye bey’ idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-an mezburenin veçh-i meşruhu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü’l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ve tahkik eyledikte kefil talebiyle işbu ve salife bir yıllığına sübut olunup bi’t-taliye vasi ve vaki olundu vakt-i sabıkta ibraz idüp ihticac edine cera zalik hurrire fi’l-yevmü’s-seman ‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Hasan Reis Bazarcı, Hamis(?) Hasan bin Mustafa, Bazarcı Mustafa, ‘Osman bin Mehmed, Ahmed bin Yakub, ‘Ali bin Bayram, Sinan bin Cafer, Reis Murad

Varak 28 / Sütun A / Numara 2

Özet: Vefat etmiş olan Niko'nun tarlasının, Kirko tarafından vefat etmeden önce satın alındığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına ta'bi Katasor (?) nam karyede mürd olan Niko veled Maki nam zımminin kızları olan Giz ve Nikoliye nam sagirlerün kabl-i şer'ide vasileri olan Kirko Israc nam zımmi karye-i mezburede mütemekkin olup mürd olan avreti Katinac Nikonin nam zımmiyeyi meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup mürd-ü mezburun karye-i mezbure senaverinde Finalya (?) nam mevzi'ide bir tarafı Bolo Sak tarlası ile ve bir tarafı Miho Petro tarlasıyla ve bir tarafı cami yeri ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud bir kıt'a tarlasını ve bir tarafı Miho Kondil tarlasıyla ve bir tarafı Kirko Israç tarlasıyla ve bir tarafı bayır ile mahdud olan bir kıt'a tarlasını sulh mezburdan hal-i hayatta iken yüz altmış akçeye satun alup ve akçesin teslim eyledim mani olur deyu hükmü gıbbe'l-inkar karye-i mezbureden Yaki ve Kirko veled Maki nam zımmiler la'eclü'ş-şehadet hazirun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki mezbur Kirko zikr olan tarlaları mürd-ü mezbureden hal-i hayatta iken yüz altmış akçeye satun alup akçesini teslim eylemiştir deyu şehadet eylediklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde vak'i olmağın zikr olan tarlalar mezbur Kirko'ya emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 28 / Sütun A / Numara 3

Özet: Rosa binti İsmael adlı zımmiyenin evini ve bağını Hersto Yani Niko adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Nikola nam karye zımmilerinden Rosa binti İsmael nam zımmiye meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezbure dahilinde bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Dimo Yoka bostan yeri ile ve bir tarafı müşteri ati el-zikr evi ile ve bir tarafı Yani Yorlo eviyle mahdud olan bir mülk evimi bostan yeri ile ve karye-i mezbure senaverinde işbu hudud ile zikr olan bir kıt'a bağımızı eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle ve bir zeytun ağacı işbu ba'isüs-sicil Hersto Yani Niko nam zımmiyenin dört yüz akçeye bey' idüp ve karye-i mezbure senaverinde inde'l-ahali malumü'l-hudud olan beş kıt'a tarlalarımın hakkı tasarrufların ve hakkı kararların sipahimiz Hasan Tuzcu mağrifetiyle mezbur Hersto'ya bin akçeye virüp kabz-ı semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-sabi' 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Ahmed Yakup, Sinan Safer, Musa Cevahir, Vaslo Dimo, İsmael Yoka (?), Dimo Miçon (?), Dimo Miho, Dimo Yoka Estoyo

Varak 28 / Sütun A / Numara 4

Özet: Vefat eden Marti Dimo'nun çocuklarına vasi tayin edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Hisaryanı nam karyede mürd olan Marti Dimo nam zımminin evlad-ı sigarının vasileri olmayup kabl-i şer'iden vasi nasb olunmak lazım ve labüdd olmağın mürd-ü mezburun karındaşı olan Yorgo Dimo nam zımmi kabl-i şer'iden vasi nasb olunup bi'l-mukabele mezbur Yorgo vesayeti mezbure-i 'uhdesine alup kabul eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Sinan Safer, Hasan Baki A'rifane, Safer Tebbac, Kara Safer Kethüda

Varak 28 / Sütun B / Numara 2

Özet: Gurişte karyesinden Samis binti 'Abdullah adlı hatunun oğlu Mustafa'nın ölümünün soruşturulması hakkında.

Sebeb-i tahrir-i küttab şer'i budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyede sakin olup fevt olan Hüsrev nam kimesnenin avreti Elmiyas (?) avreti Samis binti 'Abdullah nam hatunun oğlu olan Mustafa karye-i mezbure içünde maktul bulunmağın maktul-ü mezburun diyetini talep itmek içün mezbur hatun yanından vekaleti sabit olup ve diğer oğulu Memi Bey tarafından vasisi olan

Avlonya kal'ası müslümleri kethüdası Divane Kara Mustafa nam kimesne karye-i mezbure ahalisi ba-cemih'um meclis-i şer'e ihzar idüp üzerlerine şöyle takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Mustafa karye-i mezbure içünde katl olunup karye-i mezbure ahalisi maktul-ü mezburu alup ahar yerde nabedid eylediler didikte bi'l-mukabele mezbur karye-i mezbur ahalisinden keyfiyet-i ahval su'al olundukda inkar ile cevap virdiklerinden sonra mezbur Mustafa Kethüda'dan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta yine kadir olunmamağın karye-i mezbure ahalisine emniyet virüp mezburan zimmetlerine hükm olunup talepleriyle işbu vesika ber-sebîl-i temessük ketb olunub ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mahmud Yeniçeri, Sinan Yeniçeri, Haydar Kethüda, Sinan Subaşı, Yeniçeri bin Hüseyin ve gayrühüm

Varak 28 / Sütun B / Numara 3

Özet: Niko veled Maki adlı zımminin vefatı üzerine eşi ve çocuklarının vasisi arasında sulh olunması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kitahor (?) nam karyede mürd olan Niko veled-i Maki nam zımminin avreti olan Kani binti Yorgodine nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp mürd-ü mezburun kızları Giz ve Nikoliye nam sağirelerin vasisi olan Kirko Ser nam zımmi mürd-ü mezburun karındaşları olan Yani ve Kirko nam zımmiler muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem oğlum ve zevcim mürd olup vekaleti cihet-i ırs ile intikal eden hisse-i şer'i şer'ife

mezburun vasi ve karındaşları ile üç yüz akçeye sulh eyledim didikte meblağ-ı mezbure mezburan karındaşları kefil olup ma-vak'a mezbur (...silik...) talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace El-imam, Sinan Safer, Ahmed bin Yakup, Çaçari David, Musa Kohman(?)

Varak 28 / Sütun B / Numara 4

Özet: Nikola adlı zımminin eşi Kani binti Yorgodine hatunun kızı Nikoliye'nin nafakasını bir yıllığına kendi tarafından üstlenildiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Kitahor (?) nam karyeden mürd olan Nikola nam zımminin zevcesi Kani binti Yorgodine nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp mürd-ü mezburun kızı olan Nikoliye nam zımmiyeyi tarih-i sicilden bir yıl tamamına değin kendü yanımdan nafakasın beslemeği 'uhdeme alup kabul eyledim deyu mukırr-ı meşruh oldukta ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 28 / Sütun B / Numara 5

Özet: Emine binti Mustafa adlı hatunun Hüseyin bin Hasan'dan alacağı olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Slonçe (?) nam karyeden olan Emine binti Mustafa nam akile meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil kal'a-i Kaniye'den Hüseyin bin Hasan nam kimesne mahzarında takrir-i meram kılup haliya zimmetinde olmağın kendüsünde ihtiyadım (?) ile mezbur Hüseyin'e varup karz eylemeyi kabul eyledim didikte müdde-i mezbure üzere mukırr-ı lehü'l-mezbur Hasan'a tasdik ide gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 29 / Sütun A / Numara 2

Özet: Ramazan ve Sefer bin İlyas kardeşlerin, üç kıta tarlalarını işlemesi için Enbiyahan adlı kişiye vermeleri hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Ramazan ve Sefer bin İlyas nam karındaşlar Avlonya kazasına tab'i Romos nam karyeden ammusu oğlu olan Enbiyahan bin Oruç nam kimesne-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup karye-i mezbure senaverinde bir tarafı İsmael Yaki ve bir tarafı İsmael Dimo ve bir tarafı Yako Horo tarlalarıyla mahdud olan bir kıt'a tarlamız ve Trebele nam karye senaverinde bir tarafı Giz Hoko ve bir tarafı Giz Niko ve bir tarafı Yorgo Miho tarlalarıyla mahdud bir kıt'a tarlamızı ve karye-i mezbure senaverinde bir

tarafı Divane Mustafa yeniçeri ve bir tarafı Baba Dimitri ve bir tarafı Kapıcı Yene (?) tarlalarıyla mahdud olan bir kıt'a tarlamızı bundan akdem mezbur Enbiyahan'a hisse ile işlemeği virmiş idik haliya tasarrufuna mani olur didiklerinde bi'l-mukabele mezbur Enbiyahan'a su'al olundukta inkar ile cevap virdiğinde gıbbe'l-inkar müdde-iyan-ı mezburatdan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta Avlonya'dan Sinan bin Safer ve Cafer bin 'Abdullah ve Oruç bin Cafer nam kimesneler li'ecli'ş-şehadet hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezburan karındaşları zikr olan üç kıt'a tarla-i mezbur Enbiyahan'a hisse ile işlemeği virüp ve babalarından intikal eylemiş tarlalarıdır deyu şehadet eylediklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki olmağın zikr olan üç kıt'a tarla mezburlarına hükm olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali bin Ramazan, Hasan el-Masur, Mehmed Çelebi, 'Osman Takyacı

Varak 29 / Sütun A / Numara 3

Özet: Çirnat karyesinden Biko Niko adlı zımminin bahçesini Baba Niko adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Çirnat nam karye zımmilerinden Biko Niko nam zımmi mahfil-i kazaya hazır olup ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Yaki Niko bağıyla ve bir tarafı Sriko Karince (?) bağı ile ve bir tarafı Vaso Davisce (?) bağı ile ve bir tarafı müşteri ati el-zikr bağı ile mahdud olup tahminen beş çapalık bir kıt'a bağçe içünde vaki olup incir ağaçlarıyla işbu ba'is karye-i mezbureden Baba Niko nam

zımmiye üç yüz akçeye bey’-i bat ile bey’ edüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-hevace tasdik eyledikde ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Sinan Safer, Ahmed Yakup, ‘Ali Bayram, Murad bin Yusuf, Sefer bin ‘Abdullah, Hasan el-Murad

Varak 29 / Sütun A / Numara 4

Özet: İlyas bin ‘Abdullah adlı kişinin bağını Mireş Petri adlı zımmiye sattığına dair.

Avlonya kazasına tab’i Omaniçe (?) nam karyeden İlyas bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp takrir-i meram kılup karye-i senaverinde bir tarafı Kosta Niko bağı ile ve bir tarafı Gun Dimo bağı ile ve bir tarafı Petri Dide (?) bağı ile ve bir tarafı cami yeri ile mahdud bir mikdar ki bağ yeri ve içünde iki dane zeytun ağaciyle ve bir armud ağaciyle ve içünde olan dut ağaçlarıyle işbu ba’isüs-sicil Mireş Petri nam zımmiye altmış akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hüküm ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Sinan bin Safer, Safer bin ‘Abdullah, Pervane bin İskender, ‘Ali bin ‘Ali, İskender bin ‘Abdullah, Hasan Semerci, Berber Memi ve gayrühüm

Varak 29 / Sütun A / Numara 5

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin David İsak el-medyun Vaso Miho Dergi el-dain meblağ 300 bi'l-ikrar hüve ve hükmü yazana

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife, Mehmed bin (…silik…), Sinan bin (…silik…), Ahmed bin (…silik…) ve gayrühüm

Varak 29 / Sütun B / Numara 2

Özet: Avlonya'da Kuruçay Nehri üzerinde devran eden değirmenlerin çarklarının arıtılması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum Ayas Paşa'nın ve Üsküplü Mustafa Paşa'nın ve Hüsrev Rumi Mehmed Bey'in Avlonya kazasına vaki olup Guriça nehri ile devran eden vakf-ı değirmenlerinin amilleri olan Dimo Yaki ve Yaki Gurişte ve Kirko Niko nam vekil-i meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup merhum İlyas Paşa değirmenin haracı üzerine diye kılup haracı ve tasarrufu ile amilü olmağın zikr olunan değirmenlere hakk-ı külliyet (…silik…) çeküp haliya zikr olunan değirmenleri birbirinin ikişer gözü sene dokuz yüz yetmiş dört şa'banın on sekizinci gününde (…silik…) çarkları arıtılmasın talep iderüz dediklerinde bi'l-mukabele zikr olunan değirmenlerin hamisi olan Hasan (…silik…) vekil-i şer'iye vekilim makamı olan Mustafa'ya su'al olundukta fi'l-vak'i zikr olan değirmenlerin ikişer gözü yevm mezbur (…silik…) battaldır ve çarkları ayrıtılmağa ihtiyacı vardır deyu kelimat eylemeğin zikr olan değirmenlerin çarkları ayrıtılmasına tenbih olundu (...silik...) mezburun amilleri talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Sinan bin Cafer, Safer bin 'Abdullah, Ahmed bin Yakup, 'Ali bin Bayram ve gayrihum

Varak 29 / Sütun B / Numara 3

Özet: İstikato Yorgi adlı zımminin Yogi Mujak adlı zımmiden beş yüz akçe borç aldığına dair.

Avlonya zımmilerinden İstikato(?) Yorgi nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Yorgi Mujak nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Yorgi Mujak'tan beş yüz akçe karz-ı hasen aldım deyu hüküm ve tarih-i sicilden üç ay vade ile dedikte mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşrusu mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik ve tahkik itmeğin ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam

Şuhudü'l-Hal

Hasan Ahmed, Nikola Mujak ve gayrühüm

Varak 29 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya kazasına tabi olan ve bahsi geçen karyelerin mutasarrıfının değiştirilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki erbab-ı z'aimadan Avlonya kazasına tab'i Göriçe ve Hersuk ve Garbeyan nam karyeleri haliya ber'vech-i zeamet mutasarrıf olan Mustafa Bey meclis-i şer'de zikr olan karyeler ahalisi mahzarlarında takrir-i meram idüp bundan akdem zikr olan karyeleri ber'vech-i zeamet mutasarrıf olan Divane Ahmed ile (…silik…) istibdal eylemeğin mezkur Divane Ahmed'in tahvilinden zikr olan karyelerin vak'i olan 'aşerü'l-deyn vesa'ir hububatın ben alup kabz eyledim deyu hükm-ü mukırr-ı mezkur karyelerin ahalileri talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Hasan Ahmed, 'Ali bin Bayram ve gayrühüm

Varak 29 / Sütun B / Numara 5

Özet: Mustafa Bey'in mutasarrıfı olduğu karye ahalisinin tarlalarını hariçten kişilere bey ettiklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki erbab-ı z'aimdan olan Grabyan nam karye mutasarrıfı olan Mustafa'nın karye-i mezbure ahalisi mahzarında takrir-i meram idüp karye-i mezbureden olup reayam olan zımmiler tahtı tasarruf olan tarlalarını karye-i mezbure sagiresine bey' eyleyüp hariçten kimesnelere bey' (…silik…)şiram (?) sipahi olur benim metrukatım veyahut subaşı marifeti veyahut ellerinde mahsur tezkireleri olmayınca müdafiye tarlalarını bey' etmeğe tenbih

olmasun deyu hükm-ü bi'l-mukabele karye-i mezbure ahalisine vak'i meşruhu üzere bey' eylemesine tenbih olundu gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahiren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Varak 30 / Sütun A / Numara 2

Özet: Madokik adlı karyede sakin olan Rabude binti Losya adlı hatunun tarlasının tasarruf hakkını devrettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden Rabude binti Losya (?) nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup ettiği kaza-i mezbure tab'i Kiyaris (?) nam karye senaverinde bir tarafı Hoyan Yaki tarlasıyla ve bir tarafı Murad Kethüda tarlasıyla ve bir tarafı Sinan Tihor (?) tarlasıyla ve bir tarafı Emine nam hatun tarlasıyla ve bir tarafı dere ile mahdud olan iki kıt'a tarlasın hakkı tasarrufunu ve içünde vaki ceviz ve dut ağaçlarıyla ve karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Rüstem bin Mustafa tarlasıyla ve bir tarafı Dede Koster (?) tarlasıyla ve bir tarafı çınar ile ve bir tarafı Murad Kethüda tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a tarlasın hakk-ı tasarrufunu ve hakkı kararını ki cem'an üç tarla olur ve kısa kurak dahi bir zeytun ağacımı haliya sipahim olan Durmuş Bey marifetiyle işbu ba'isüs-sicil kal'a-i Kaniye-i Yusuf ve Hasan Enbiya ve Murad

Kethüda nam karındaşları altı yüz akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezburan tarafından babaları olan Murad bi'l-hevaceye tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 30 / Sütun A / Numara 3

Özet: İlyas Paşa ve diğer beylerin vakfı olan değirmenlerin çarklarının temizlenmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum İlyas Paşa'nın ve Üsküplü Mustafa Paşa'nın ve Sezverli (?) Mehmed Bey'in Avlonya kazasına vaki' olup Kuruçay ile devran eden vakfı değirmenlerinin çarkları ayrıtılup sene 974 şa'banının yegirmi birinci gecesinde zikr olan değirmenlere su kestikde üzere geldüğü amilleri olan Dimo Yaki ve Yorgo Sene ve Kirko Niko nam zımmiler gelüp çevirdiklerinde Hüseyin Hevace Bey kaimakamı vekil-i şer'isi olan Mustafa dahi bi'l-mukabele tasdiken salib verdikde (…okunmuyor…) ma-vak'a mezburun amilleri talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman ve'l-'ışrin min şehr-i şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi, Hurrem 'Abdullah

Varak 30 / Sütun B / Numara 2

Özet: Rüstem bin Mustafa'nın Memi bin 'Abdullah adlı şahıstan alacağı olduğu ve tamamını tahsil edememesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan 'Ali bin 'Abdullah nam kimesne kal'a-i Avlonya'dan Rüstem bin Mustafa-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup hisse-i mezbureden Memi bin 'Abdullah nam kimesnenin bana altı yüz akçe deyni olup üç yüz akçesin teslim idüp üç yüz akçesini mezbur istihdan havale idüp kabul etmiş idim haliya talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabele mezbur Rüstem'e su'al olundukta su'al olunan üç yüz akçe-i mezbur 'Ali virüp teslim eyledim didikte gıbbe'l-inkar yemin talep olundukta Oruç bin Suud ve Ahmed bin 'Abdullah nam kimesneler meclis-i şer'e gelüp mezbur mütemekkin takrir-i kelimatına muvaffık ve mutabık şehadet-i şer'iyye eylediklerinde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Muzaf Haydar el-Hatip, 'Ömer bin Mehmed, Salih Hevace, Sinan Cafer, Hasan el-Mahsar

Varak 30 / Sütun B / Numara 3

Özet: Çirnat karyesindeki Kuruçay Nehri üzerinde yer alan değirmenlerin işletilmesi hakkında.

Mukat'aa

Esbab-ı merhum Kasım Paşa iki gözdür aded (?) 2 der'uhde-i Dimo Tanoş'i karye-i Çirnat'dır nehir Kuruçayı sene 974 Şa'banın yegirmi ikinci gününde ati

sene-i kamile sağ teslim-i iki bin yüz kırk akçe ola ve bendi başında kalub esir kalmaya vakı'olan haraç ve battaliye vakıf yanından evvela vesa'ir huruf-ı haraç ve huruf-ı vasi-i haraç vak'ı olundukta amil yanından olmak şartiyle didikte ve haliya esbab-ı mezbur memurdur deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur esbabın hası Mehmed tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Rüstem Yeniçeri, Salim Mehmed, Mustafa Hasan, Hurrem 'Abdullah

Varak 30 / Sütun B / Numara 4

Özet: Hona Zahriya adlı yahudinin Esmo Niko adlı zımmiye vermiş olduğu borcun tamamını tahsil edememesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Hona Zahriya (?) nam Yahudi meclis-i şer'e gelüp bundan akdem Esmo Matar Niko nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Esmo iki bin akçe deyni var idi mezbur yahudinin dört yüz akçe teslim eyledi üzerinde altı yüz akçe bakidir deyu ikrar ve i'tiraf eyledikte mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur Esmo talebiyle ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Hasan bin 'Abdullah, Safer bin 'Abdullah, İsak Estamo, Tebbac bin Mustafa, Vasil Baba Dimitri, Vilna Yahudi (?) ve gayrühüm

Varak 30 / Sütun B / Numara 5

Özet: Hona Zahriya adlı zımmimin Vaslo binti Simo adlı zımmiyeden alacağı olduğu ve bunu tahsil edememesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Hona Zahriya (?) nam Yahudi meclis-i şer'e gelüp Avlonya zımmiyelerinden Vaslo binti Simo nam zımmiye-i ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup mezbure zımmiyedeki altı yüz akçe deyni vardır deyu su'al olunsun mezbure zımmiye su'al olundukta fi'l-vak'i altı yüz akçe deynim vardır deyu tarih-i sicilden bir yıl vade ile zimmetimdedir didikte Brstoko (?) Mahallesi'nde bir tarafı Vaslo eviyle ve üç tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan bir tahtani mülk evimi rehin-i mahbus kıldım deyu karındaşım Metya Zahriya hane-i mezbure nefsine hurre-i nefsine vekil oldum deyu hükm-ü ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife, Hallac Hasan, Sabikun

Varak 31 / Sütun A / Numara 2

Özet: ‘Ali bin ‘Abdullah’ın Mahir bin Hüseyin adlı kişiden alacağı olup bunun tahsil edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan ‘Ali bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’i şer’ife hazır olup işbu ba’isüs-sicil kasaba-i mezbureden Kamer bin Hüseyin nam kimesne mahzarında ta’iben ve ra’iben şöyle ikrar ve i’tiraf kılup bundan akdem mezbur Mahir üzerinde karz-ı hasenden altı yüz akçe hakkım olunup meblağ mezbur mukabilesinde mezbur zımmi Karabaş Mahallesi’nde bir tarafı Tebbah İskender eviyle ve bir tarafı Çelebi Mustafa eviyle ve bir tarafı Tebbah Yusuf eviyle ve bir tarafı Tebbah Ahmed eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan evimi bağçesiyle rehin-i mahbus kılmış idi haliya meblağ-ı mezkuru mezbur Kamer yedinden bi’t-tamam aldım kabz ettim ve zikr olan evimi rehiniyetten ihraç idüp teslim eyledim ba’de-l yevm bu hususda da’vam ve niza’ım yoktur eğer da’va hazır olursa inde’ş-şer‘ ‘istima olunmadı deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik eyledikde mavak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis ‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Safer bin Hasan, Rüstem Babuççu, Safer el-Mahsar, Sefer bin ‘Abdullah

Varak 31 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mahir bin Hüseyin adlı kişinin bağını içindeki ağaçları ile Rüstem bin Mustafa'ya sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Mahir bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya kal'ası kurbunda Gargah (?) (...silik...) bir tarafı Hacı Hasan bağıyla ve bir tarafı Ferhad bin 'Ali bağıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Hüseyin oğlu Bekir'in cami yeriyle mahdud olan sekiz çapalık bir kıt'a bağımı içünde vaki olan eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle bundan akdem bir yıl vardır ki işbu ba'isüs-sicil kal'a-i mezbureden Rüstem bin Mustafa'ya üç yüz otuz beş akçeye bey' edüp semen-i madudi evvel zamanda alup kabz idüp teslim-i meblağ kılup verdim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur teslim bi'l-mukabele tasdik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Yusuf 'Abdullah, Safer Musa Hasan, Mahsar Sinan, Hacı Yusuf, 'Ali bin 'Abdullah, 'Ali bin Bayram

Varak 31 / Sütun A / Numara 4

Özet: Todor veled Dimitri adlı zımminin vefat eden Fevto veled Niçeko adlı zımmiden alacağı olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Todor veled Dimitri nam zımmi kasaba-i mezburede mürd olan Fevto veled Beçne (?) nam zımminin avreti ve varisesi olan Kani binti Ekzi (?) nam zımmiye-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mürd-ü mezburun bana mihri (?) bahasından dört bin kırk dört akçe deyni olduğuna karz-ı muvaffık iken ikrar eylemiştir haliya metrukatından şer'ile hakkım talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar müdde-i mezburdan takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta Avlonya'dan İstirat Orto ve Dimo Koca nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup şer'ile eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mürd-ü mezbur hal-i hayatında iken mezbur Todori'ye mihr-i bahasından dört bin kırk dört akçe deynim vardır deyu ikrar eyledi mezburun ikrarına şahitler şehadet dahi eder deyu şehadeti şer'iye eylediklerine mezburenin şehadetleri hayyiz-i kabulde vak'i olmağın meblağ mezburun mürd-ü mezbur metrukatından bir kimesne hükm olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Nasuh Halife el-Hatip, Ahmed Halife el-Hatip, 'Ömer Hevace el-İmam, Sinan bin Safer, 'Ali bin Dühan (?), Kara Baki Takyacı

Varak 31 / Sütun B / Numara 2

Özet: Saciye binti Müslüm İdris adlı hatunun satmış olduğu evinin satış belgesinin düzenlenmesi için, vekil olarak Sinan bin ‘Abdullah’ı tayin etmesi üzerine.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asında mütemekkine olan Saciye binti Müslihüddin nam hatun Çirnat nam karyede vaki olan evini bağçesiyle ve sabanıyla bey‘ idüp kabz semen-ü teslim idüp ancak müşteriye hüccet virmeği işbu ba’isüs-sicil mutab Sinan bin ‘Abdullah’ın vekil nasb eyledüğüne kal’a-i mezbureden Haydar Subaşı ve Kara Cafer bin ‘Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle mezburun vekaleti sabit ve tahir oldukta ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ve’l-‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Sinan bin Cafer, Hüsrev bin Ferhad, ‘Ali bin ‘Abdullah, Hasan el-Mahsar

Varak 31 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hacı binti Müslümeldin adlı hatunun mihr-i muaccel ile almış olduğu evini bahçesiyle ve sabanıyla Haydar Kethüda'ya sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkine olan Hacı binti MüslMüslihüddin Eldin nam hatun tarafından bey' ve ikrar ati olundukta Haydar Subaşı bin 'Abdullah ve Kara Cafer bin 'Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan kal'a-i mezbureden mutab Sinan bin 'Abdullah nam kimesne mahfil-i kazaya hazır olup bi'l-vekale şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilim Avlonya kazasına tab'i Çirnat nam karye dahilinde vak'i olup iki çayır Za'im Mustafa Çelebi Bey mülküyle ve bir tarafı dere ile ve bir tarik-i 'amm ile mahdud olup mihr-i muacceli içün alduğu bir mülk evimi sabanıyle ve bağçesiyle işbu ba'isüs-sicil kal'a-i mezbureden Haydar Kethüda nam kimesneye bin beş yüz akçeye bey' idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldı deyu hükm-ü vekil-i mezburun ikrar meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eyledikte ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Hasan Seroda, Yusuf Davud, Kasım Seroda, Hüsrev bin Ferhad, Mustafa Reis, Mahsar Hasan, Mumcu Hasan Reis, Tarbun Mehmed Çelebi

Varak 31 / Sütun B / Numara 4

Özet: Dimo Giz ve Mustafa bin Hasan adlı kişilerin vefat eden Niko Yasef adlı yahudiden alacakları olması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Küçük Ermençor (?) nam karyeden Dimo Giz ve Mustafa bin Hasan nam kimesneler meclis-i şer'e hazır olup Avlonya Yahudilerinden mürd olan Niko Yasef nam yahudinin Yahudi ve Meri Rosa nam sagirlerün kabl-i şer'iden vasisi olan Yakop Yahudi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup bundan mürd-ü mezburdan yegirmi bir kile buğday karz aluptur zimmetimizdedir tarih-i sicilden beş ay tamamına değin eda idelim ve birbirimize kefil-i bi'l-mal oldukta didiklerinde mukırr-un mezburenin veçhi meşrusu mezbur mukırr-ı lehü'l-mezbur vasi bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi 24 min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Hasan bin Safer, Hilaf Hüseyin, Ferhad Hilaf, Cafer bin 'Abdullah, Mustafa Hüseyin, Todor Dimitri

Varak 31 / Sütun B / Numara 5

Özet: Dimokalo adlı zımminin Yorgi Kalo'dan alacağını talep etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Dimokalo binti Dimo Kano nam zimmiye meclis-i şer'i şer'ife gelüp Yorgi Kalo'dan iki beş yüz akçe vardır talep etmeğe Mustafa bin Hüseyin vekil-i Hasan Hüsrev ve Mustafa 'Abdullah şehadetleriyle vekaleti sabit olduğu ecilden ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu fi'l-yevmül 24 min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sinan bin Safer, Hurrem bin 'Abdullah

Varak 32 / Sütun A / Numara 2

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin Yaki veledi Dimo el-medyun Şobko Miho eldeyn meblağ 60 gıbbe'l-karz sabit şehadet Baki Çıracı ve zevci Babuççu hükmü yazana ve der fi'l-vaki şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Sinan Safer, Mehmed Çelebi

Varak 32 / Sütun A / Numara 3

Özet: ‘Ali bin Müslümeddin adlı kişinin kardeşinden intikal eden bağını içerisindeki ağaçları ile birlikte Hasan bin ‘Abdullah’a sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından ‘Ali bin Müslihuddin nam kimesne meclis-i şer’i şer’ife hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup Gargah (?) kurbunda bir tarafı Hacı Hasan bağı ile ve bir tarafı Ferhad Odabaşı bağıyla ve bir tarafı Hasan Reis bağı ile ve bir tarafı Rüstem bin Mustafa bağı ile mahdud olup müteveffa karındaşım Mehmed bin Yusuf’un metrukatından cihet-i ırs ile intikal iden tahminen beş çapalık bir kıt’a bağımız içünde vaki olan eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu ba’isüs-sicil Avlonya’dan mahzar Hasan bin ‘Abdullah’a üç yüz akçeye bey’ edüp kabz semen-u teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabele tasdik idüp ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ve’l-müşrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Cevahir Arab, Sinan Safer, Mehmed Çelebi, ‘Ali bin Baki, Ahmed Yakup

Varak 32 / Sütun A / Numara 4

Özet: Zamiti (?) Yorgi ve Daniel Nikola adlı tüccarların Durmuş Baki'den almış oldukları borca dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Zamiti (?) Yorgi ve Daniel Nikola nam tüccarlar meclis-i şer'e hazırun olup ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden bir yıl bir vade ile merhum Dede Hevace'nin annesi Fatıma'nın akçesinden vasi olan Durmuş Baki elinden ecli mal yedi yüz altmış akçe kabz alup ve tarih-i mezbureden ati sene-i kamile iştira eylediğimiz çuka bahasından dört yüz kırk akçe cem'an bin iki yüz akçe ider zimmetimizde lazımü'l eda deynimizdir ve birbirimize kefil-i bi'l-mal olundukta mezbur Zamiti'nin Avlonya senaverinde Küçük Mesterovati (?) nam mevziinde malumü'l-hudud olan bir kıt'a bağını rehin-i mahpus olup ma-vak'a mezbur Durmuş Baki talebiyle sicile kayıt olundu tahriren fi'l-yevmü's-samin ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Haydar Kethüda, Seyyid bin Durmuş, Mustafa Hüseyin, Bayram Mustafa, 'Ömer Hevace el-İmam, Hasan el-Mahsar, 'Ali bin Baki

Varak 32 / Sütun A / Numara 5

Özet: Niko Todor, Todor Yorgo ve bahsi geçen diğer zımmilerin Kuruçay Nehri üzerinde devran eden değirmenleri mukataa ettiklerine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Eskobiye (?) nam karye zımmilerinden Niko Todor ve Todor Yorgo ve Niko Dimo ve Todor Niko nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup esbab-ı mezburun hamisi Haydar Kethüda muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup Trebele sancağı beyi olan Mehmed Küçük Kuruçayı ile devran idüp bir hanede vak'i Küçük değirmen ve akili muvaffık olan dört göz değirmeninin dokuz yüz yetmiş dört şa'banın yeğirmi altıncı gününde bir yıla varınca kastından (?) iki yüz akçe hane baha virilmek şartıyla altı yüz bin akçe mukataaya alup kabul ve istiram eyledik ki sağ teslim-i beş bin sekiz yüz akçe kalur ve harç kefil vak'i oldukta sahib-i mülkün yanından evvela ve haraç-i sururi oldukta amil yanından evvela ve birbirimize kefil bi'l-mal olduk ve altı aylık bir yemvü'l-mukataa virilmek şartıyla didiklerine muvaffık mezburunun vech-i meşrusu üzere ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur ati bi'l-hevace tasdik ittikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed 'Ağa, 'Ali bin Baki, Başçı (?) 'Ali, Hüseyin Seroda, Hasan el-Mahsar, Haydar Subaşı, Mehmed Çelebi

Varak 32 / Sütun B / Numara 2

Özet: Hasan bin ‘Abdullah’ın vefat eden babasının katırını satan Andriya’dan parasını tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Belgrad kazasına tab’i Kalaniye nam karyeden Hasan bin ‘Abdullah nam kimesne kaza-i mezbure tab’i Kilos nam karyeden Andriya Barid (?) nam zımmi ile karye-i Kalaniye’den olup Mehmed ve Şinas Beyran ve Çavuş Kar (?) nam kimesneler mahzarlarına ikrar ve i’tiraf kılup bundan akdem babam Moji Andro mezbur (…silik…) ile kiracı olmağın hazine ile asitaneye gittiklerinde babam hasta olup manastırda kalmağın babamın bir saban katırını mezbur Andriya Barda (...silik...) akçeye vusule bey’ idüp akçesini almışlar idi haliya bey’-i mezburunun kabul eylemeğin zikr olan dört yüz akçeyi mezburenin ellerinden aldım kabz ettim deyu (…silik…) olan katır hususunda mezbur Andriya ile vicahen mine’l vücuh da’vam ve niza’ım yoktur deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezburdan bi’l-mukabelee tasdik eylediklerine ma-vak’a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seba ve’l-‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Çoban Baki, ‘Ali Bayram, Hasan el-Mahsar, Hasan Baki

Varak 32 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hasan Bin ‘Abdullah’ın İstanbul’a olan yolculuğu sırasında vefat etmesi ve bu vefatın soruşturulması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Belgrad kazasına tab’i Kalaniye nam karyeden Hasan ‘Abdullah nam kimesne karye-i mezbureden Ferhad bin Mehmed ve Çavuş Kar ve Şinas Berad nam kimesneleri meclis-i şer’e ihzar idüp üzerine takrir-i da’va kılup bundan akdem babam Musil (?) Andriya nam zımmi mezburun ile kiracı olmağın karye-i asitaneyi İstanbul’a alup gittiklerinde mezburun kimesneler tebaca (?) öldürdüklerini istima’ olundu su’al olunmasın talep iderim didiğine bi’l-mukabelee mezburuna su’al olundukta bundan akdem hazine-i asitane-i katırları ile alup gittüğümüzde babası Muji gayet hasta olmağın manastırda kaldı biz öldürmedik deyu inkar ile cevap virdiklerinde müdde-ima mezburdan takrir-i da’vasına muvaffık yemin talep olundukta yeniden aciz olmağın mezburun yemini (?) virildüğü sebepten ma-vak’a talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ve’l-müşrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Çoban Baki, ‘Ali bin Bayram, Mehmed Çelebi, Hurrem ‘Abdullah, Hasan Baki, Hasan İskender

Varak 32 / Sütun B / Numara 4

Özet: Yorgi veled Estoyan adlı zımminin eşi Deni binti Brat adlı hatun ile boşandığına dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Avlonya kazasına tab’i Ozguran (?) nam karye zımmilerinden Yorgi veled Estoyan nam zımmi meclis’i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup haliya zevcim olan Deno binti Brat nam zımmiye-i ayni bi’l-cümle ve erkan-ı amilemiz üzere boşadım ba’de-l yevm

Varak 33 / Sütun A / Numara 1

Özet: Ayşe binti ‘Abdullah adlı hatunun vekili Salih Hevace tarafından, kendisinin ölümünden sonra mallarının vakıfa devredileceğine dair.

Sebeb-i tahrir-i küttab-ı hüccacü’l-nizam(?) budur ki nefs-i Avlonya’dan Divane İbrahim Mahallesi’nde mütemekkine olan fahirü’l-muhderan Ayşe binti ‘Abdullah nam hatun tarafından vech-i ati üzere vakıf İstanbul’a (?) ve rücuu gaibe Mehmed bin Cafer ve Nalbant Mustafa bin ‘Abdullah şehadetleriyle vekaleti sabit olup Salih Hevace ibn Mehmed nam kimesne meclis-i şer’i şer’ife ve mahfil-i deyn mabeyninde ikrar ve i’tiraf kılup müvekkile-i mezbure hal-i sıhhat tasdik atı şer’iyyesinde salık emlakından mahalle-i mezburede bir tarafı tarik-i canib (?) ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile ve bir tarafı Hüseyin Beşer eviyle ve bir tarafı ‘Osman bin ‘Ali eviyle mahdud olan mülk evimi sabanıyla ve bağçesiyle malından ikraz idüp hasbeten ve takiben el-mürsitane(?) vakf ve habs idüp ve la’ecli’s-sicil muhtevimi nasb eyledük Mustafa bin Mehmed’e teslim eyledi evvela zımmi kabz teslim idükte ve ikna-i müşarü’n-ileyhe şöyle şart eylediği madam ki kaydı hayatta evvela zikr olan evde kendü sakine evvela ve ba’de-l vefat zikr olan evin icaresinden hasıl olan aliyeden kasaba-i mezburede Kasım Paşa Mahallesi’nde Salih Hevace bina eyledüğü mescid-i şerifde her kim imam olursa zat-ı azimden ve ferman-ı kerimden ruhı içün ba’de-l meşa-i bir ‘aşır tilavet idüp galesine mutasarrıf evvela deyu arz verdim ve hatm-ı kelam ittikte mukırr-ı mütevelli-i mezbur dahi zikr olan zari(?) kabz eyledüğüne ikrar idüp vekil-i mezburu tasdik ittikten sonra vekil-i mezbur vekaleti hasbiyle rücu kaza idüp müvekkile-i mezbure imam a’dem himmem Ekrem Ebu Hanife-i kavmi aliye rahmaen el-vaki medahide merhumun zevci olmamağın ettüğü vakitten rücu idüp zikr olan mülkiye mütevelliden istirdad ider deyu da’vayı ve talep eyledikte bi’l-mukabelee sual-i mezbur dahi cevabında imamız humamız Ebu Yusuf İmam Baki ve İmam Muhammed Sipahi rahimane zaim-i katlarında vakf-ı mahkukadır deyu hüküm tarafından kelamları hari olup mütevelli mezbur hakim-i şer’iden lüzumuna talep hüküm ettükte hakim ma-vak’a aliye tarafımın kelamın rıza ittükten sonra vefatta imamımız kavli rükuyı ve memuriye olmak ali ma’liye alunup izharımızdan tesfi olmağın lüzum-u vakf-ı izan ve devam ve şiyatı(?) istiyar(?) idüp sıhhatine ve lüzumuna hüküm eyledi hükmen

sahihen şeri'en vade el-tevadi garbadi (?) mülkümü fi'l-yevmü's-seman ve'l-müşrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Salih Mehmed Hurrem, 'Ömer Hevace el-İmam, diğer Mehmed Hurrem, Hüseyin 'Abdullah, 'Osman bin Safer, Pervane Nalbant Hüseyin, Büyük Hasan Tebbac

Varak 33 / Sütun A / Numara 2

Özet: Simo adlı zımmiyenin altmış adet gümüş düğme vermiş olduğu Esyamo adlı zımmiyenin vefat etmesi üzerine, vermiş olduğu düğmelerin tahsilini çocuğundan talep etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Kaniye'den Simo nam zımmiye zevci olan Estomo ile Avlonya Yahudilerinden Esyamo Musa nam yahudiyi meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem mezbur Esyamo'nun anası Babaniçe nam yahudiye altmış dane gümüş düğme rehin vermiş idik mürd olmağın oğlu mezbur Esbaho'dan talep ideriz didiklerinde bi'l-mukabelee mezbur yahudiye su'al olundukta zikr olan rehini anam zayi eylemeğin üç yüz elli akçeye sulh idüp bedel-i sulh anamdan alup kabz ittüler deyu bundan akdem Avlonya'da ikamet iden Mevlana Gulami'nin mihrile mehdum ve (…okunmuyor…) muhassa suret-i sicil ideriz ettükte gıbbe'l-inkar mesmu-i sicile yemin talep olundukta 'Ali bin Bayram ve Mahsar Sinan nam kimesneler

şehadetleriyle suret-i sicilin muslihunu ‘Ali vechü’l- ihtimam (?) sabit ve tahir olduğu Yahudi mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren sene 974 şa’banü’l-mu’azzam sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Mehmed Çelebi ve gayrühüm

Varak 33 / Sütun B / Numara 2

Özet: Apolonya’daki buğday yüklü gemi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Apolona nam karye nehrinde gemiye buğday tahmil olunur deyu istima’ olmağın Avlonya sancağı beyi ‘Ali Bey hazretleri çavuşu olan Yakup Baki kimesne-i Apolonya’ya gönderüp vardukta çavuş mezbur zikr olan geminin reisi olan Petro nam zımmi-i tutup meclis-i şer’e ihzar idüp keyfiyet-i ahvali su’al olunmasını talep ederim deyu hükm-ü bi’l-mukabelee mezbur zımmi şöyle takrir-i meram ve takrir-i kelam idüp Apolonya nehrinde buğdayı ile memlu (?) olan gemi Hasan Emin’in gemisidir ve içünde olan buğday dahi onundur deyu mukırr-ı m’uterif oldukta ma-vak’a (...silik...) mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ve’l-‘ışrin min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ali ‘Ağa, Süleyman ‘Ağa, ‘Ömer bin Mehemmed, Sinan Cafer

Varak 33 / Sütun B / Numara 3

Özet: Petro adlı zımmiye, eşi Komino adlı zımmiyenin kefil olması hakkında.

El-kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olan Petro nam zımminin nefsine ve inde'l-mutalebe ihzarına kefil talep olundukta avreti olan Komino nam zımmiye meclis-i şer'de kefil oldum deyu mukırr ve mu'terif oldukta ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 33 / Sütun B / Numara 4

Özet: Kani binti Yorgi adlı zımmiyenin alacağını tahsil edememesi üzerine, rehin verilmiş olan evin satılması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmiyelerinden Kani binti Yorgi Estamo nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil fevt olan Davud (…silik...) oğlu 'Ali Baki'nin kızı Fatıma'nın vasisi olan Sema'i bin 'Abdullah mevacesine ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden bir yıl vade ile (…silik...) mezburenin akçesinden kabz mezkur yedinden ec'l-i mal bin akçe karz alıp ve çuka bahasından iki yüz akçeye cem'an bin iki yüz akçe ider üzerine alup el-izaa (?) ve lazımü'l-eda deynimdir ve dahili Avlonya'da Dimitri Boşek (?) Mahallesi'nde bir tarafı Marko Roti (?) eviyle ve bir tarafı benim bostanım ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Setven (?) nam kimesne ile mahdud olan mülkü evimi

sabanıyla ve bağçesiyle ve içünde pınarıyla meblağ mezbur mukabilesinde rehin-i mahbus kıldım dedikte oğlu olan Yorgi Roti nam zımmi meclis-i şer'de vade tamam olundukta mezbure Kani eda-i deyn edemedi meblağ mezbur yine kefil oldum deyu mukırr oldukta mukırr-ı mezburenin ikrarlarının mukırr-ı lehü'l-mezbur karz-ı bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman ve'l-müşrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Cebelü (?), Hasan el-Mahsar, 'Ali bin İlyas, Ahmed el-Mahsar, Kara Baki, 'Ali Baki bin Mustafa

Varak 33 / Sütun B / Numara 5

Özet: Hüseyin Bey adlı kişinin Panay karyesini bin iki yüz akçeye tasarruf etme hakkını satın aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Lunçe Müslümanlarından Hüseyin Bey nam kimesne meclis-i şer'e gelüp Avlonya kazasına tab'i Panay nam karye-i bin iki yüz akçeye tımar mutasarrıf olduğu ecilden vaki olan (..silik..) hasad eylemeği izin virildi tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Hasan bin 'Abdullah, Bayram Mutasarrıf (?)

Varak 34 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kasım bin Hüseyin'in vasisi olmadığı için devlete intikal eden Hüseyin Bey'in tasarrufunda olan iltizamın, vasisi olarak ortaya çıkması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Kasım bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup kasaba-i Avlonya'dan vaki olan beytü'l-mal ve hal-i gaib bir vechü'l-iltizam mukataaya nazır-ı ahval olan Hüseyin Bey'in Kasım Hevacı vekil-i şer'isi olan Mehmed bin Hüseyin mahzarında şöyle ikrar ve i'tiraf kılup ittüğü bundan akdem babamın kız karındaşı Döndü ibn 'Abdullah nam hatun fevt olup mahalle-i metrukatın Hüseyin Bey'in varis-i m'arufi yoktur didikleri içün alup kabz ettikde ben müteveffa-i mezburenin karındaşı oğlu olmağın varisiyim deyu da'va-ü husumet etmiş idim müslihun araya girüp el-sulh hayr ile amil olmağın mezbur Mehmed ile dört yüz akçeye sulh idüp bedel-i sulh mezbur Mehmed'in yedinden bi't-tamam aldım kabz ittüm ba'de-l yevm müteveffiye-i mezburenin metrukatı hususunda min kayd (?) veçhen mine'l-vücuh da'vam ve niza'ım yoktur eğer da'va idersem inde'ş-şer istima' olunmaya deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusuna mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Kara Hasan el-Racib, Kurd bin Hüseyin, Basmacı Mustafa, 'Ali Bayram, Hasan bin Başmagçı, Süleyman İskender, Hasan Başmagçı, Kelleci Nasuh, Mehmed Çelebi, Ebubekir Başmagçı

Varak 34 / Sütun A / Numara 3

Özet: Haydar Voyvoda'nın Hasan Voyvoda'yı borcunu tahsil etmesi üzere kendisine vekil tayin ettiğine dair.

El-Vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki sahibü'd-devlete ve's-seade Mehmed Paşa yesserallâhü mâ yeşâ' hazretlerinin voyvodalarından fahrü'l-emasil Haydar Voyvoda meclis-i şer'i şer'ife hazır olup şöyle ikrar ve i'tiraf kılup müşar'ün-ileyh paşa hazretlerinin Avlonya zımmilerinden Ruti (?) veled İstirat nam zımmi üzerinde otuz beş bin akçe hakkı ve ilmi olup haliya bedestane-i (?) sagirlerine (?) mefkude olmağın işbu ba'isüs-sicil fahrü'l-ikran Hasan Voyvoda nam kimesne-i kendü tarafımdan zikr olan akçenin talebine ve kabzına ve kendüye ricaline vekil-i nasib iderim dedükte bi'l-mukabelee mezbur Hasan Voyvoda dahi veçh-i meşru üzere vekaleti 'uhdesine alup kabul eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yemü's-seman ve'l-'ışrin min şehr-i şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

Tarık Mehmed Çelebi, 'Aliüddin-i Piyale Paşa, 'Ali bin Mehmed Bey, 'Ömer Hevace el-İmam, Kurd bin Hasan

Varak 34 / Sütun A / Numara 4

Özet: Müslüm Hevace'nin, vefat etmiş olan Fatıma hatundan alacağı olması ve bunu Fatıma Hatun'un vasisi Hacı'dan talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Müslüm Hevace ibn Şinas nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem vefat iden Davud Hevace oğlu 'Ali Bey kızı Fatıma'nın zevcesinden vasisi olan Hacı Çoban (?) elinden tarih-i sicilden bir yıl vade ile beş akçe isal ve çuka bahasından yetmiş beş akçeyi cem'an beş yüz yetmiş beş akçe olur ve meblağ mezbur mukabilesinden kal'ada sakin olduğum evi rehin-i mahpus kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusu mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-eva'il şa'banü'l-mu'azzam sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Bazarcı Ferhad, Küçük Ferhad, 'Ali bin Baki, Bayram bin Baki

Varak 34 / Sütun A / Numara 5

Özet: Hasan bin 'Abdullah'ın babasından kalan tımarı tasarruf etmesine izin verilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Göriçe nam kal'ada sakin olan Hasan bin 'Abdullah nam kimesnenin Avlonya kazasına tab'i Huşte (?) nam karyede bin akçe

hisse tımarı olup ve babası paşa hazretlerinden ----kal'a-i mezbure dizdarı Sinan 'Ağa'dan yüz kirası olmağın diye hasad eylemeğe izin virüp tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sefer bin 'Abdullah

Varak 34 / Sütun B / Numara 2

Özet: Yaki Makil adlı zımminin, vefat eden Mihael adlı zımminin çocuklarına intikal eden mirasından borç aldığına ve bu borç karşılığında evini rehin ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Yaki Makil nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup bundan akdem mürd olan Mihael Kramat (?) zımminin sagirlerine (…silik...) Dimo Delniko(?) nam mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup Milo ve Mihael nam sagirler akçesinden vasi mezbur yedinden altı yüz akçe karz ve çuka bahasından yüz yeğirmi akçe cem'an yedi yüz yeğirmi akçe olur ve meblağ merkume dahil-i Avlonya'da Ayo-İspas nam mevziinde bir tarafı Vaso Konice ve bir tarafı Dimo Kazan ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan evimi rehin-i mahpus kıldım didikte mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşrusu mukırr-ı lehü'l-mezbur vasi talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 34 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mihale Dimoş adlı zımminin, vefat eden Mihael Kramat adlı zımminin çocuklarının vasisi olan Dimo'ya borcu üzere evini rehin ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mihael Dimoş nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup bundan akdem mürd olan Mihael Kramat(?) nam zımminin sagirlerine vasi nasib olan Dimo Delniko (?) nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup Milo ve Mihael nam sağirlerin vasisi mezbur yedinden beş yüz akçe karz-ı hasenden ve çuhasından yüz akçe ki cem'an altı yüz akçede deynim vardır dedikte ve meblağ (...silik…) Ayo Marko kurbunda sakin olduğum evimi rehin-i mahpus kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarı meşrusu mukırr-u lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittüğüne vasi talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Sâbıkun

Varak 34 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya zımmilerinden vefat eden Mihael Kdemat'ın mirasından alacağı olduğunu iddia eden Sebma (?) veled-i İsak adlı yahudinin mahkemeye başvurması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Nesbi (?) veled-i İsak nam Yahudi mürd olan Mihael Kremat (?) nam zımminin oğlu Milo ve Mihal nam sağirlerin kabl-i şer'iden vasisi olan Dimo Delniko nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar

idüp şöyle takrir-i da’va kılup mürd-ü mezburun zimmetinde revgan-ı zeyt bahasından bin iki yüz elli akçe hakkım vardır (…silik...) şer’ile hakkım talep iderim deyu hüküm gıbbe’l-inkar yemin talep olundukta Baki Gurişte ve Yako Babuççu ve Şabani Babuççu nam kimesneler meclis-i şer’e hazırun olup şer’ile eda-i şehadet kılup biz şehadetleriz şehadet dahi ideriz ki müdde-i mezburun revgan-ı zeyt bahasından mürd-ü mezburun ‘uhdesinde bin iki yüz elli akçe hakkı vardır deyu şehadet eylemekte şehadetleri hayyiz-ı kabulde vak’i olmağın meblağ mezbur mürd-ü mezburun metrukatından virilmesine emr olunup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-selh min şehr-i şa’banü’l-mu’azzam sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Hürrem ‘Abdullah, İstirat Orgo

Varak 34 / Sütun B / Numara 5

Özet: Sikovine karyesine tabi Vaso Dimo ve Miho Yorgi adlı zımmilerin Kuruçay nehri üzerinde devran eden değirmeni kiralamaları hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Sikovine nam karyeden Vaso Dimo ve kaza-i mezburede tab’i Çirnat nam karyeden Miho Yorgo (?) ve İstirat Mako nam zımmiler meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup ittiler ki merhum Mustafa’nın Kuruçay nehri üzerinde devran eden bir parçada vaki olan üç göz değirmeni ve külliye (?) değirmeni ile sene erba’a ve seb’in tis’a mie de vaki olan Ramazan ‘uhdesinden ati sene-i kamile beş yüz akçe çuha bahasın almağın sa’i teslim altı bin beş yüz akçe mukataaya kabul ve iltizam eyledik deyu şart mezburun

yıl başı yıkılup (…silik...) kalmaya haraç ve mutalebe vekil-i mukataatından evvela ve haraçlarun lazım oldukta amilin yanından evvela vaki ayda bir yevm kıt'a virelim birbirimize kefil-i bi'l-mal oldukta didiklerine mukırr-ı mezburunun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Mehmed talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-gurre ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Küçük 'Ali bin Bayram, Ahmed bin Sefer, Çaçari David, Hasan bin 'Abdullah, Sinan bin Safer

Varak 35 / Sütun A / Numara 2

Özet: Dimo adlı zımminin harman yerini, bir çuka ve hasır karşılığında Hasan Yeniçeri'ye verdiğine dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Avlonya kazası muzafatından Trebele nam karyeden Dimo veled-i İsmael nam zımmi meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup Mikat nam karye senaverinde bir tarafı Dimo Yolko ve bir tarafı Nikola Estoyan nam zımmiler harmanlarıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan harman yerimi işbu ba'isüs-sicil Hasan nam yeniçeriye hibe-i sahihe-i şer'iye ile hise-i ü temellik eyledim ve mukabilesinde bir mai çuka ve bir aded(?) hasır aldım kabz ettim deyu hükm-ü sulh mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledik ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-selh şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Rüstem Yeniçeri, Ferhat Yeniçeri, 'Ali bin Baki

Varak 35 / Sütun A / Numara 3

Özet: Riç nehri üzerinde devran eden değirmenin önceki amili olan Sinan Halife'nin şimdiki amillerine borcu olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasında Riç nam nehir üzerinde devran eden Mehmed Beyin değirmeni amilleri olan Vaso Niko ve Dimo Giz nam zımmiler zimmetinde sabık müteveffisi olan Sinan Halife Bey ve oğlunun sene dokuz yüz yetmiş üç zilhicce gurresinden ati nümayana sefer ki üçer aylık muaccileri iki yüz elli akçe olur ve on gün ricaliye yevmi sekizer akçe hesabı üzere seksen akçeden gayri mezburan zımmiler zimmetinde olduğuna kendü ikrar ile sabit olmağın habs olduğun bedel mezburun zımmiler yedinden merhum Sinan Halife Bey zevcesi karındaşı Safer zikr olan iki yüz elli akçeyi alup kabz eyledüğü mezburenin zımmiler talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-gurre ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Ahmed bin Yakub, Mehmed Çelebi, Sinan bin Safer, Hasan bin 'Abdullah ve gayrühüm

Varak 35 / Sütun A / Numara 4

Özet: Değirmen amilleri olan Vaso Niko ve Dimo Giz adlı kişilerin, alacaklı olduğu kişilerden borçlarını tahsil edememeleri üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum Mehmed Beyin Muradiye ve akili maruf olan müslime şerifine vakıf olan dört göz asiyabın amilleri olup Vaso Niko ve Dimo Giz nam zımmiler zimmetlerinde asiyab mezbur zimmetinden bin iki yüz elli akçe baki olmağın habs olup bedel mezburan zımmileri haliya mütevelli olan Ahmed nam kimesne meclis-i şer'e getürmeğin biraz ecil virsünler didikte

mezburenin zımmileri birbirlerine kefil-i bi'l-mal olunduklarından gayri karye-i Radiçe'den Baki Mikol ve Vaso Nikola nam zımmiler meclis-i şer'de hazır almadığını meblağ mezbureye kefil oldukta deyu mukırr oldukları ecilden ma-vak'a mütevelli-i mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-gurre ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 35 / Sütun B / Numara 2

Özet: Avlonya'daki değirmenin marifi olan Mehmed Bey'in vefatı üzere, Ömer Halife'nin onun yerine atanması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem vefat iden merhum Mehmed Bey'in nefs-i Avlonya'da Muradiye vekil-i maruf olan şer'i marufta ettüğü değirmen (…silik...) ve zikr olan değirmenin zevaidinden olan iki bin akçesinin nazırı olmamağın nazır nasb olunmak lazım ve labüdd olmağın işbu ba'isüs-sicil Avlonya'dan 'Ömer Halife el-İmam nam kimesne hayr-ı nazır nasb olunup bi'l-mukabelee mezbur 'Ömer Halife dahi nezaret-i mezbure-i 'uhdesine alup kabul eyledüğü sebebden ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-gurre ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Seyyid Mehmed el-Muiddin, 'Ali bin Bayram, Sinan Safer, Hasan bin 'Abdullah, Ahmed bin Safer, Pervane el-Kasım ve gayrühüm

Varak 35 / Sütun B / Numara 3

Özet: Gurişte kazası mahsulünden alacakları olan tüccarların mahkemeye başvurması üzerine.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Luriçe (?) nam kal'a azaplarından Mehmed bin 'Abdullah nam kimesnenin tüccarı olan Gurişte nam karyeden olup amilleri olan Kosna (...silik...) ve Miho Halta ve Dimo Miho ve Baba Nikola ve gayrühüm nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup ittüler ki mezbur Mehmed'in kaza-i Gurişte mahsulünden zimmetimize yedi kile buğday öşrü vardır deyu mukırr oldukları mevkufat-ı emin olan 'Ali emin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Safer el-Mahsar, İsak el-Yahudi

Varak 35 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya limanına gelen Venedik kadırgalarının ilamlarının, Hasan adlı yeniçeri tarafından alındığına dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki nefs-i Avlonya'da sakin olup dergah-ı mualla yeniçerilerinden olan Hasan nam yeniçeri meclis-i şer'i şer'ife hazır olup Venedik balyosu olan Todor nam kafir mahzarına takrir-i da'va kılup sene 974 şa'banının evahirinde Venedik prededoru kadırgalarıyla Avlonya limanına geldikte benim kısa boylu açık kaşlu zenci alasıl olan İdris nam Abdi memlukum ikindü zamanında civar-ı emlak nam karye kurbunda vaki olan kumluğa vardukta mezbur prededorun kadırgalarımın firkatesi gelüp gulam mezburu firkatelerine koyup kadırgalarına alup gittüklerine nice kimesneler görmüşlerdir deyu hüküm Avlonya'dan Zerdüş bin Müslüm eldin ve Mustafa bin 'Abdullah nam Müslümanlar ve Yaki nam zımmi

meclis-i şer'e hazırun olup mezbur Hasan yeniçerinin takrir kılmasına muvaffıke ve mutabık ali tarıkü'ş-şehadet cizrü-i vekalet virdiklerinde ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şehr-i Ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Tarık Mehmed Halil, Mehmed bin Silahdar, 'Aliüddin-i Mirliva-i Avlonya, Salih Hevace ibn Mehmed, Kara Hasan Yeniçeri, Musa bin Sinan, 'Ömer bin Mehmed

Varak 35 / Sütun B / Numara 5

Özet: Meryem binti 'Abdullah'ın boşandığı eşi 'Ali'den alacağı nafakadan feragat etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tabi Romos nam karyeden Meryem binti 'Abdullah nam hatun zevci olan 'Ali bin 'Abdullah nam kimesne ile meclis-i şer'e hazırun olup takrir-i kelam idüp üç ay on gün nafakamdan ve hakkı sükkanımdan feragat eyledim maşımızda ademü'l-feragatımız olmağın helalleşmek murad iderizde deyu hüküm bi'l-mukabelee mezbur 'Ali dahi mezbure meramı talak-ı bain ile boşadım deyu mukırr oldukda birbirlerimin ikrarları tarafın talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Hasan el-Mahsar, Hurrem 'Abdullah, Mahmud Cellad

Varak 36 / Sütun A / Numara 2

Özet: Avlonya'daki sipahiler ve reayanın sefer-i hümayuna hazır olmaları için gönderilen fermanın kaydı.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki sene dokuz yüz yetmiş dört ramazanının ikinci gününde emirü'l-ümera-i ve'l-ikram Rum ili beglerbegisi çavuşlarından olan fahrü'l-emasil Derviş Çavuş yedinden Avlonya sancağı beyi olan 'Ali Bey hazretleri emr-i şerife varid olup müslihun müslimunun liva-i Avlonya'da vaki olan mutasarrıf eden sipahiler ve reaya sefer-i hümayuna hazır olsunlar deyu ferman olmağın inşallah bi'l-emrullah (?) tarih-i mezbureden liva-i Avlonya'da vaki olup tımar tasarruf iden sipahiler ve reayaya bayraklarıyla sefer-i hümayuna hazır olun deyusun sultanıma muhkem-u nezad (?) tenbih olundu ve ferman-ı kudsi üzere bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ali 'Ağa, 'Ömer Hevace el-İmam, Ahmed Yakup, 'Ali Bayram, Hasan el-Mahsar

Varak 36 / Sütun A / Numara 3

Özet: Hacı Yusuf bin 'Abdullah adlı kişinin Kasım bin Abdulcabbar'dan alacağı olduğu ve bunu tahsil etmesi hakkında

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkine olan Hacı Yusuf bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup gönüllü reislerinden olan Kara Hevace nam reisin katibi ve vekil-i şer'isi olan Kasım bin Abdulcabbar mahzarına

ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem Kara Yusuf Koçi Memi Reis zimmetinde karz-ı hasenden beş bin akçe hakkım ve zimmem var idi haliya meblağ ve kadrımı mezbur Kara Hevace yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı bu hususta mezbur da'vam ve niza'ım yoktur deyu hükm-ü mukırr-ı merzburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Kasım bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Durmuş Baki, Mustafa bin Ramazan, 'Ömer Hevace el-İmam, Oruç İskender, Yusuf Mustafa

Varak 36 / Sütun A / Numara 4

Özet: Sakine binti Seyyid Mahmud hatunun bağını Hüseyin bin 'Abdullah'a iki yüz otuz akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Sakine binti Seyyid Mahmud nam hatun tarafından hususati el-zikr 'Ali Başmakçı ve İlyas bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olup zevci olan Mahmud bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup bi'l-vekalete şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbure müvekkilim Sakine Avlonya kazasına tab'i Hrisliye nam karye senaverinde bir tarafı müşteri ati el-zikr bağıyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Yaki Estemo bağı ile ve bir tarafı Yaki Alyo tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a bağımı eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Hüseyin bin 'Abdullah'a iki yüz otuz akçeye bey' idüp semen-i madudi müşteri el-mezkur yedinden bi't-tamam aldı kabz idüp teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü vekil-i mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Hasan bi'l-hevaceye tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mehmed bin Safer el-Madun, Süleyman bin Hasan, İskender 'Abdullah, Murad Hevace, Mustafa İltizanlu (?), Salih Mehmed, Hasan Mehmed

Varak 36 / Sütun B / Numara 2

Özet: Durmuş bin 'Ali Reşid adlı kişinin varisi olduğu 'Aliye adlı sagirenin alacağını, Kapudan bin 'Abdullah'tan tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem müteveffi olan Surihisarlu Müsliheddin Reis'in kızı olan 'Aliye nam sağirenin kabl-i şer'iden vasisi olan Durmuş bin 'Ali Reşid nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil Kapudan bin 'Abdullah mahsarında ikrar ve i'tiraf kılup sagir-i mezburenin mezbur Kapudan zimmetine iki akçesi var idi haliya meblağ mezburi Kapudan yedinden vesayetim sebebiyle bi't-tamam aldım kabz ettim zimmetine bir akçe viresiye baki kalmadı ve rehin olan evimi mezbur Kapudan'a teslim eyledim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-hevace tasdik eyledikte mavak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Tarık Mehmed Çelebi, 'Ali bin Paşa Baki, 'Ali Haydar, Hüdaverdi el-Bayram, Yeniçeri Hüsrev, Divane Rasim, Mustafa Berber, 'Ömer Mehmed

Varak 36 / Sütun B / Numara 3

Özet: Haydar bin Müslüm ağanın, Ahmed ‘Ağa’nın kamarasına saldırıda bulunduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya Avlonya sancağı beyi olan ‘Ali Bey hazretlerinin voyvodalarından Hüsrev Voyvoda nam kimesne Avlonya kal’asında Yalgın (?) garb-ı gedükte mutasarrıf olan Haydar bin Müslüm nam kimesne-i meclis-i şer’e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da’va kılup bundan akdem mezbur Haydar ağası olan Ahmed ‘Ağa’nın azadı ve mutasarrıfın olmadıkda gönüllü reislerinden Yusuf Reis’in kamarasına gidüp sefer eylemiştir su’al olmasına talep ederim deyu hükm-ü bi’l-mukabelee mezbur Haydar’a su’al olundukta bi’t-tavi ve’l-rıza şöyle cevap virüp fi’l-vaki ağam olan Ahmed ‘Ağa’nın azadı ve marifeti olmadın mezbur Yusuf Reis’in kamarasına girüp sefer eyledim deyu mukırr ve mu’terif olduğu ecilden ma-vak’a mezbur Hüsrev Voyvoda talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

Ahmed ‘Ağa, ‘Ömer bin Mehmed, Hasan el-Mahsar, Ahmed bin Yakup, Mehmed Çelebi

Varak 36 / Sütun B / Numara 4

Özet: Luniçe kalesindeki görevlilerin tımarlarının kayıtlı olduğu ruznamçelerini talep etmeleri hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Luniçe kal'ası azaplarından olan Topçu Hasan ve müstahkimlerinden Baki bin Turhan nam kimesneler Avlonya kazasına tab'i Nikola nam karyede hassa tımarları olmağın ra'iyyetlerin meclis-i şer'e ihzar idüp ruznamçelerin talep ideriz deyu beratlarını ve mevkuf emini olan Ferhad Hevace'nin tezkiresi ibraz ittüklerinde ellerinde olan beratları ve tezkireleri muvacesiyle amil olunup ruznamçelerinin hattına ve kabzına emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Hasan el-Mahsar, Sinan Safer, 'Ali bin Bayram

Varak 36 / Sütun B / Numara 5

Özet: Kalo binti Dimo adlı hatunun vefat eden eşinen intikal eden mirastan hakkını talep etmesi için Küçük 'Ali Bayram'ı vekil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmiyelerinden Kalo binti Dimo nam zımmiye meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup mürd olan zevcim Yaki'den cihet-i ırs ile intikal iden hissemin mürd olan oğlundan aid olan hissesinin da'vasına ve talebine vesa'ire da'va-ı şer'iyesine ba'isüs-sicil Küçük 'Ali Bayram nam kimesne-i vekil nasb eyledüm deyu hükm-ü mukırr-ı mezbururun ikrarına mukırr-ı

lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudül Hal

'Ömer bin Mehmed, Ahmed Halife, Sinan Safer

Varak 37 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mehmed bin Baki'nin Başçı 'Ali bin Mahmud adlı kişinin tasarrufunda olan toprağın, vekili olduğu Ayşe binti Hızır Hevace Hatun'a miras ile intikal ettiğini iddia ederek geri vermesi talebinde bulunması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkine olan Ayşe binti Hızır Hevace nam hatun kablinden hususatı el-zikr 'Ali bin Baki ve Hacı Şecai (?) bin 'Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti müeccel olan kal'a-i mezbureden Mehmed bin Baki nam kimesne kal'a-i mezbureden Başçı 'Ali bin 'Abdullah ve nefs-i Avlonya'da vefat iden merhum İbrahim Hevace'nin oğlu Mehmed ve kızı Emhiyane (?) vasi muhtar olan 'Ali bin Baki nam kimesneleri meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbure müvekkilim Ayşe'nin dahil-i Avlonya'da 'Azer (?) Çelebi Mahallesi'nde bir tarafı tarik-i hasenn ile ve bir tarafı Başçavuş Hüseyin eviyle ve bir tarafı Hacı Ahmed nam arab eviyle ve bir tarafı Yeniçeri Hasan eviyle mahdud olup babasından cihet-i ırs ile intikal etmiş olan evi bağçesiyle mezbur Başçı 'Ali'nin yedinde buldum bağımı hakk-ı tasarruf ider şer'ile talep eyledim didiği bi'l-mukabelee mezbur Başçı 'Ali'ye su'al olundukta zikr olan evi merhum İbrahim Halife'den hal-i hayatta ve kemal-i sıhhatinde iken bin iki yüz elli akçeye bey' şer'i ile satun alup ve zikr olan meblağ alup teslim-i meblağ kıldığına şahitlerim vardır didiği gıbbe'l-inkarına talep olundukta kaza-i Avlonya'dan Hacı Mehmed bin 'Ali ve Rüstem bin 'Ali el-Çelebi

nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki merhum İbrahim Halife hal-i hayatta iken bizim önümüzde mezbur Yeniçeri 'Ali'ye zikr olan mahallede vaki olan hane-i bin iki yüz elli akçeye bey' idüğü akçesini bi't-tamam aldım deyu ikrar eylediler (...silik...) ikrarına şahitleriz şehadet dahi ideriz deyu şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri ba'de-l tezkiye ve'l-tevdin hayyız-ı kabulde vaki olmağın zikr olan hane mezkur Başçı 'Ali yedinde ita olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, Mehmed bin Mustafa, Hasan el-Mahsar, Sinan Cafer, Hallac Kamer, Çoban Sinan

Varak 37 / Sütun A / Numara 3

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin Sevasto Mihael el-vekil el-medyun Yaki Soyko (?) el-deyn gıbbe'l-karz meblağ 235 sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana ve teslim'atı el-zikrul-ecil el-hasr (?)

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 37 / Sütun A / Numara 4

Özet: Vefat etmiş olan Mihael'in oğlu Milo'ya intikal eden mirası götürmesi için nazır atanması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem mürd olan Mihael Kdamat (?) nam zımminin oğlu olan Milo nam sagirin babasından cihet-i ırs ile intikal iden hissesini gidip götürmeğe kabl-i şer'iden nazır tayin olunan Yaki Avresta nam zımminin meclisi şer'ide zahir-ü bin olmağın zımmi-i mezbur nezaretten ihracat ettüğü vasisi olan Kilo Dominike talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Seyyid Mehmed Başçı, 'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Sinan Safer

Varak 37 / Sütun A / Numara 5

Özet: Mihael Baba adlı zımminin babasından kalan miras için üç annesi ile olan davasına Seyyid Mehmed'i vekil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mihael Baba nam zımminin babasından vekili hissesinin üç anası ile başlarında vaki olan da'vasına ve husumetine ve ba'de-l hüküm alup kabz idüp kendüye isaline ba'isüs-sicil Seyyid (..silik..) nam kimesne-i kendü kablimden vekil nasb eyledim deyu hükm-ü

bi'l-mukabelee mezbur Seyyid Mehmed vekaleti mezbure meclis-i şer'e gelüp kabul eylemeğin ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 37 / Sütun B / Numara 2

Özet: 'Ali 'Ağa'nın Dimitri adlı zımmiden satın almış olduğu kölenin verilmemesi hakkında

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında sabık-ı dizdar olan 'Ali 'Ağa nam kimesne Avlonya kazasına tab'i Trebele nam karyeden Küttafi (?) nam mahallede sakin olup Baba Dimitri nam zımmiyi meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup bundan akdem 'Abdullah nam memlukatım 'iyadet ettükte yine karye-i mezburede ve derci'umda (?) zımmi-i mezbur müstegatı ve bir kulun (?) yerdedir deyu bin elli akçe müstegallatına aldıktan sonra bana kulumu vermedi deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar müdde-i mezbureden takrir-i da'vasına muvafık yemin talep olundukta kal'a-i kazadan Hüseyin bin Hakkı ve dergahı mualla yeniçerilerinden Hüseyin Yeniçeri nam kimesneler meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur 'Ali 'Ağa'nın bundan akdem 'Abdullah nam 'ati-i 'iyadet (?) ittikte karye-i mezbureye varup zımmi-i mezbur gelüp mezkur 'Ali 'Ağa'nın elli akçesine alup kulun yerdedir dedi deyu şehadet eylediklerinde şehadetleri hayyız-ı kabulde vaki olunmak muvacesiyle amil olunmağın ma-vak'a mezbur 'Ali 'Ağa talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek sebe erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Fahrü'l-emasil Ahmed 'Ağa, Fahirü'l-'Osman Veli Bey, Mustafa Hasan, Hasan Seroda, Hasan (…okunmuyor…), Küçük 'Ali bin Bayram, Hasan el-Mahsar ve gayrühüm

Varak 37 / Sütun B / Numara 3

Özet: Sekine binti Alagöz adlı hatunun eşinin vefat etmesi üzere kendisine ve çocuklarına intikal eden mirastan, hissesini talep etmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da bundan akdem vefat iden Baba Boşcı Alagöz bin Hüseyin nam kimesnenin avreti olan Sekine binti Alagöz nam hatun meclis-i şer'e gelüp kızı olan Fatıma bin Alagöz nam sagirenin kabl-i şer'iden vasisi ve ammusu olan Memi bin Alagöz ve karındaşı Ahmed bin Hasan nam kimesneler mahsarında ikrar ve i'tiraf kılup müteveffa-i mezburun kamile metrukatı bin üç yüz otuz dört akçe olup zimmetinde olan dört yüz akçe bana ve yüz on altı akçe semen-i hissemi ki cem'an beş yüz on altı akçe ider mezburan yedlerinin bi't-tamam aldım kabz ettim nikahım ve hisse-i şer'im hususunda mezbur sagire-i mezbure ile da'vam ve niza'ım yoktur eğer da'va edersem inde'ş-şer istima' olunmaya deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin veçh-i meşrusu üzere ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezburun vicahen ve şifahen tasdik eylediklerine ma-vak'a talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sinan bin Safer, Ahmed bin Yakub

Varak 38 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mihael Kdamat adlı zımminin varisi Kirane binti Dimokalinte adlı zımmiyenin oğlu Petro veled-i Mihael'den babasından intikal eden mirastan hissesini talep etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup mürd olan bundan akdem Mihael Kdamat nam zımminin avreti ve varisesi olan Kirane binti Dimokalinte (?) nam zımmiye meclis-i şer'e mürd mezburun oğlu olan Petro veled-i Mihael nam sagirin kabl-i şer'iden vasisi olan Dimo David nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mürd-ü mezburun cem'ile metrukanesi bahasından bana hisse-i semen bin üç yüz akçe gaib olmağın dahil-i Avlonya'da İslamiliye (?) Mahallesi'nde bir tarafı Baba Mihael eviyle ve bir tarafı Dimo Gün eviyle ve bir tarafı zevti Kaloyo Sinan yeriyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan tahtani bir mülk evimi bostan yeri ile zikr olunan hisse-i şer'iye Hoşa Vas (?) mezbur elinden alup kabul ve kabz eyledim min kayd-ı hususda da'vam ve niza'ım yoktur deyu müdde-i mezburenin veçh-i meşru üzere mezburun mukırr-ı lehü'l-mezbur vasi-i bi'l-hevace tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Küçük 'Ali bin Bayram, Ahmed bin Yakup, Sinan Safer, Memi bin Sinan, Mustafa Hevace, Kara Hüsein Dizdar

Varak 38 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mehmed Çelebi ibn Mustafa'nın, 'Ali bin Baki'den alacaığını talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki haliya merhum Mustafa Bey'in nefs-i Avlonya'da vaki olan evkafına cami olan Mehmed Çelebi ibn Mustafa nam kimesne kaza-i mezburede vefat iden merhum İbrahim Halife'nin oğlu Mehmed ve kızı Emissani'nin (?) vasi muhtarı olan 'Ali bin Baki nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup merhum İbrahim Halife zimmetinde mezkur Mustafa'nın akçesinden iki bin akçe ve esbatı mahsulünden dört yüz akçe olmağın merhum İbrahim Halife'nin Nikola nam karye ahalisi zimmetlerinde olan bin iki yüz akçe havale eylemeğin ve (..silik..) nam karye ahalisi zimmetlerinde dahi olan sekiz yüz akçe-i havale idüp ve zikr olan esbab mahsulünden olan dört yüz akçe-i ki cem'an iki bin akçe olur vakf içün alup kabul eyledik didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezburun bi'l-mukabelee tasdik itmeğin gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Ahmed bin Yakub, Baki Durmuş, Sinan bin 'Abdullah, Haydar Kethüda ve gayrühüm

Varak 38 / Sütun A / Numara 4

Özet: Yarım bırakılmıştır.

Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kanine azaplarından olup Trebele nam karyede hassa-i tımar-ı metruk olan Baki veled bin Bermacid nam kimesne karye-i Kanine'de

Bu dava yarım bırakılmıştır.

Varak 38 / Sütun A / Numara 5

Özet: Hüseyin Bey adlı sipahinin tarlasınınvekili İdris bin Mehmed tarafından, David Dimol adlı zımmiye satıldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i kal'a-i Kanine'de sakin olan Hüseyin Bey nam sipahinin subaşısı ve vekili olan İdris bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbur mütevekkilim Hüseyin Bey kal'a-i mezbure senaverinde Kenden (?) nam mevziinde bir tarafı merhum Sinan Halife tarlasıyla ve bir tarafı İbrahim Arab 'Ali tarlasıyla ve bir tarafı orman ile ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup bir kıt'a tarlasının hakkı tasarrufunu ve hakkı kararını haliya sipahimiz olan Mustafa bey marifetiyle işbu ba'isüs-sicil David Dimal nam zımmiye kıt'a virüp mukabelesinde iki yüz elli akçe-i alup kabz eyledi deyu hükm-ü vekil-i mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali 'Ağa, Mahirüddin Hevace, Pervane 'Abdullah, Karagöz 'Ali

Varak 38 / Sütun B / Numara 2

Özet: Kuruçay nehrinde devran eden değirmenin hamisi olan Mehmed Çelebi tarafından Dimo, Estamo ve Nikol adlı zımmilerin değirmenin üç gözünü kiralamaları hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Nikola nam karye zımmilerinden Dimo Lozgo (?) ve Estamo Vasil ve Nikol Yorgo nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup merhum Mustafa'nın evkafına hami olan Mehmed Çelebi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup birbirimize kefil-i bi'l-mal olup merhum (…silik...) Avlonya kazasında Kuruçayı nam nehri üzerinde devran eden üç göz değirmenin ve bir köprüsü ile sene 974 ramazanının gurresinden (..silik..) kakülü kutndan dört yüz akçe virilmek şartıyla yedi bin akçeye alup kabul eyledik ki sağ teslim elli bin altı yüz akçe kalur kabul (..silik..) eyledik su-i şartıyla ki bend başı tealüm esir bana kalmaya haraç ve battaliye vekil-i vaki oldkda vakf-ı yanından evvela ve harac-ı huruyi (?) lazım geldikde (..silik..) evvela ve ahir üç ayda bir yevmü'l-kıta virmek şartıyla ve karye-i mezbure vakı olan ve evimiz ve bağlarımız ve tarlalarımız ve duvarımız bey' idüp zikr olan zimmetimiz eda eylemesine Avlonya kal'asından 'Ali 'Ağa'i hür vekil nasb eyledik didiklerine bi'l-mukabelee mezbur 'Ali 'Ağa meclis-i şer'e gelüp (...silik...) bi'l-mal oldum deyu mukırr olup ma-vak'a Hacı mehmed talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Hasan el-Mahsar, Safer Paşa

Varak 38 / Sütun B / Numara 3

Özet: Seyyid Mehmed ibn Ebubekir adlı kişinin Nasuh adlı kişiden alacağı olması ve bunu belirlenen vadede ödememesi üzerine, Seyyid Bey'in borcunun tahsil edilmesini talebi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da Tuzcı Tane (?) mahallesinde sakin olan Seyyid Mehmed ibn Ebubekir nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup (…silik...) haliya Avlonya mukataatı nazırı olan fahrü'l-z'aima Hüseyin Bey çayından (?) tasdike vekil olan Muallima Nasuh mahzarında ikrar ve i'tiraf (…silik...) tarih-i sicilden sekiz ay vade ile karz-ı hasenden mezbur Hüseyin Bey'in iki bin akçe berzahım vardır ve vadesi tamam oldukta eda (...silik...) mahalli Pretoradan (?) Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Hüseyin nam kimesneleri suret-i kefil nasb eyledim ki mahalle-i mezburede malumü'l-hudud (...silik...) mülk evimi tevabi' ve levahıkıyle bey' idüp deynim eda eyleye deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezburan dahi sureti vekaleti kabul eylediklerinde (…silik..) vekil-i mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Cafer bin 'Abdullah, Mehmed Çelebi

Varak 38 / Sütun B / Numara 4

Özet: Niko, Jumi, Dimo, Miho, Nikola, İstirat, Dimo Miho, Miho Giz, Hoka, Sopiki ve Vaso adlı zımmilerin Yahudi Yosaf adlı kişiden borç almaları üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Deraçonça (?) nam karye zımmilerinden Niko Gite ve Jumi Nikola ve Dimo Yaki ve Miho Estiyo ve Nikola Yaki ve İstirat Dimo ve Dimo Miho ve Miho Giz ve Hoka İsmael ve Sopiki Yaki ve Vaso Şinas nam zımmiler Avlonya Yahudilerinden Yosaf Rebite (?) nam yahuudi mahsarında bit-tav'i ikrar ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden altı ay vade ile sekiz yüz elli akçe deynimiz vardır didikte ve birbirimize kefil-i bi'l-mal elzem eyledik didiklerinde mukırr-ı mezburuenin ikrarlarına mıukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik ettiğin gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Bayram bin Mustafa, Hasan bin Hüseyin, Mehmed bin Mustafa ve gayrühüm

Varak 39 / Sütun A / Numara 2

Özet: Vardite adlı zımmiyenin, kardeşi Giz Dite'den babasından intikal etmiş olan mirastan hissesini talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Madokik nam karyeden Vardite (?) binti Yoka nam zımmi karındaşı olan Giz Dite nam zımmi meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup bundan akdem babamız mürd olup

metrukatından hissemizi talep iderim didikde bi'l-mukabelee mezburunu Giz Dite'ye su'al olundukta babamız mürd olduktan berü altı yıl vardır evvel zamandan berü haracın eda iderim didikte bi'l-mukabelee müdde-i mezbur dahi fi'l-vaki mürd olalı altı yıl vardır haliya hissem talep iderim deyu hükm-ü ber-muceb ikrar on beş yıllık da'vamın istimai' memnu' olmağın mezbur Vardite'nin da'vası istimai' olunmağın ki mezbur Giz talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Safer bin 'Abdullah el-Mahsar, Ahmed bin 'Abdullah, 'Osman bin Mehmed ve gayrühüm

Varak 39 / Sütun A / Numara 3

Özet: Vasyo Paskal adlı zımmminin yorganını çalan Dimol adlı kişinin hapse atılması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Kanine zımmilerinden Vasyo Paskal nam zımmi Dimol nam zımmi meclis-i şer'e ihzar idüp bir yorganım aldı deyu da'va ettikte gıbbe'l-inkar zikr olan yorganıma müdde-i 'aliye alduğuna tamamından nükul eylemeğin tamir olunmak edası içün mezbur Dimol mahbese havale olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 39 / Sütun A / Numara 4

Özet: Dukabil (?) veled-i Yako adlı zımminin Dimo Baba Todor adlı zımmiden borcunu tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Dukabil (?) veled-i Yako nam Yahudi meclis-i şer'e gelüp Avlonya'dan Dimo Baba Todor zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur zımmi bin iki yüz kırk akçe deyni var idi mezbur zımmiden bi't-tamam akçemi aldım mezbur bu hususunda da'vam ve niza'ım yoktur didikte mukırr-ı mezburenin ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur Dimo Baba tasdik idüp ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevm 6 min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali bin Bayram, Sinan bin Safer, Ahmed binYakub, Estamo Estamine, Niko Estamine (?) ve gayrühüm

Varak 39 / Sütun A / Numara 5

Özet: Romos karyesinde adı geçen zımmilerin Zülfikar adlı şahıstan borç alarak birbirlerine kefil olduklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Romos nam karye zımmilerinden Kola Kile ve Sinikoti (?) ve Giz Kola ve Giz Lola ve İstirat Giz ve İskender Kinde (?) nam zımmiler meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil (..silik..) nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Zülfikar yedinden karz-ı hasenden sekiz yüz akçe ve sekiz kile buğdayı deynimiz vardır didiklerine ve birbirimize kefil-i bi'l-mal olduk didiklerinde mukırr-ı mezburun ikrarlarına

mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüğü gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevm 6 ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ali Baba, Kamer bin Baki, Başçı 'Ali, Hüdaerdi Hüseyin , Süleyman bin 'Abdullah, Yusuf Yakub(?), Kasım bin Hamid ve gayrühüm

Varak 39 / Sütun B / Numara 2

Özet: Seferde vefat etmiş olan Selim Kethüda'nın tımarının ve mirasının varislerine intikali hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki bundan akdem sefer-i hümayunda vefat eden Selim Kethüda kimesnenin avreti olan Raime binti Yusuf ve kızı Ayni binti Selim nam hatunlar müteveffa-i mezburun Premidi kazasına vak'i olup sabıka tımarı (?) olan Kafirun (?) nam karyenin mahsulü zamanında vak'i olan mahalli mahsulatından mezburetan hatunlara cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'ilerin kendü taraflarından da'va ve husumeten idüp ve ba'de-l hüküm alup kabz idüp kendüleri isale kasaba-i Avlonya'dan Salih Hevace ibn Muhammed ve Ayni Hevace ibn Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle işbu ba'isüs-sicil 'Ali Subaşı ibn 'Abdullah nam kimesnenin vekaleti meclis-i şer'e sabit olup ve müteveffa-i mezburun sulbi oğlu olan Selim Bey nam sagirin dahi zikr olan tımar-ı mahsulünden vesa'ir metrukatından cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer'isinin kabzına ve zabtına vesa'ir da'va-i şer'i mezbur 'Ali Subaşı'nın şer'iden vasisi nasb olunup bi'l-mukabelee mezbur 'Ali zikr olan vekaleti ve vesayeti kabul idüp

‘uhdesine aldu ki ecilden ma-vak’a bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seb’a min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, Veli bin İsak (?), ‘Ali bin Bayram, Mustafa Hevace, ‘Ali (…silik...) ve gayrühüm

Varak 39 / Sütun B / Numara 3

Özet: Estemale adlı yahudinin Çaçari David adlı yahudiyi kendisine vekil eylediğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudiyelerinden Estemale (?) binti İbraham Boesta(?) nam Yahudiye tarafndan husus-u ati el-zikr kaza-i mezbureden (…silik…) Akabil Trenin ve Slomo Yako nam Yahudiler şehadetleriyle işbu ba’isüs-sicil Çaçari David nam yahudinin vekaleti meclis-i şer’de sabit ve tahir olduğu ecilden ma-vak’a bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seb’a min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, Mustafa Çelebi, Hevace Kuzat (?), Safer bin ‘Abdullah, İsak el-Makyo, Yako Mahe, Akabil Virgiz (?), Slomo (…silik…)

Varak 39 / Sütun B / Numara 4

Özet: Hüseyin Bey'in çobanlarından olan Dimo Niko adlı çobanın beygirlerinden birisini vuran Nikola Yaki hakında şikayette bulunulması ve ok ile öldürülen beygirin talep edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Hüseyin Bey nam za'imin çobanlarından Dimo Niko nam zımmi Avlonya kazasına tab'i Nikola nam karye zımmilerinden olup Nikola (…silik…) nam zımmi meclis-i şer'e ihzar idüp mezbur zımmi benim bir kır bargirimi ok ile urup öldürdü ki bargirimi talep ederim dedikte mezbur zımmiye su'al olundukta inkar ile cevap virmeği müdde-i mebzurun da'vasına muvaffık yemin talep olundukta bazı çobanlardan Kosta Mukaşi ve Nikola Mihael nam zımmiler meclis-i şer'e şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki mezbur Nikola Yaki mezbur Dimo Niko nam zımminin bargirini ok ile urup öldürdü biz gördük didiklerinde şehadetleri sulh hayyız-ı kabulde vaki olup mucibiyle amil olundu tahriren fi' 8 ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Hevace / Tarık Çelebi bin Mehmed / 'Ali bin Bayram

Varak 40 / Sütun A / Numara 1

Özet: Bu kayıt yarım bırakılmıştır.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden şikest olan Muslo veled-i Niko nam Yahudi kablinden ikrar ati el-zikr kaza-i mezbureden Hasan bin 'Abdullah ve Başçı 'Ali bin 'Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan Muslo veled-i Niko nam Yahudi meclis-i şer'e

Bu belge yarım bırakılmıştır.

Varak 40 / Sütun A / Numara 2

Özet: Giz binti ‘Abdullah hatunun nafakasından feragat eylediğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan Giz binti ‘Abdullah nam hatun zevci olan Pervane bin Hüseyin nam kimesne ile meclis-i şer’e gelüp mezbure Giz mezkur Pervane mahzarında takrir-i meram idüp haliya yanımızda adem-ü bendeganımız olduğu ecilden zimmetinde olan dört yüz akçe nikahımdan ve adeti nafakamdan ve hakk-ı sükkanımdan ferağat eyledim (…okunmuyor…) ümmüsemada murad idüverdim deyu hükm-ü bi’l-mukabelee mezbur Pervane dahil-i kaza-i mezbure-i bain-i talak boşadım ba’de-l yevm benden mutallakadır deyu hükm-ü tarafın birbirlerinin ikrarını tasdik eylediklerinden sonra ma-vak’a talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, Hasan bin ‘Ali bin Bayram, Ahmed ‘Ağa, Durmuş Saim, Hasan bin ‘Abdullah, Çoban Baki, Mustafa Kethüda, Mustafa Terzi, Mustafa Emin ve gayrühüm

Varak 40 / Sütun A / Numara 3

Özet: Baba Mihal adlı zımminin, Dimo Yorgor’a vermiş olduğu borcun tahsil edildiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Hrisliye(?) nam karyeden Baba Mihal nam zımmi meclis-i şer’e gelüp Trederkiye (?) nam karyeden Dimo Yorgor nam zımminin vekili ve oğlu Yorgor ve Yaki nam karındaşlar muvacehelerinde ikrar ve i’tiraf kılup ettiğim bundan akdem mezbur Yorgor benim

bir mor çukam almış idi zikr olan mor çuka-i Dimo Yorgor yedinden aldım kabz ettim mezbur bu hususda da'vam ve niza'ım yoktur dedükte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabele tasdik eylediklerine ma-vak'a bit-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Sinan Safer, Safer Paşa, Petro ve gayrühüm

Varak 40 / Sütun A / Numara 4

Özet: Estamo Estoyo adlı zımminin vefatı üzere çocuklarının mirasının intikalini talep etmesi, fakat miras edilen tarlanın Estamo ölmeden evvel Dimo Yorgo'ya satıldığının tesbit edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olan Estamo Estoyo nam zımmi karındaşı olan Miho Estoyo ile meclis-i şer'e hazırun olup Avlonya kazasına tab'i Nikit nam karyeden Dimo Yorgo nam zımmi muvacehesinde takrir-i da'va kılup karye-i mezbure senaverinde Balyo Niko nam mevziinde bir tarafı Dimo Yaki Giz tarlasıyla ve bir tarafı Dimo Yako tarlasıyla ve bir tarafı Baba Nikola tarlasıyla ve bir tarafı dere ile mahdud tahminen on beş dönüm bir kıt'a tarlamızı babamızdan intikal eylemiştir yedinde bulduk bi-gayri hakk-ı tasarruf ider talep ideriz didiklerinde bi'l-mukabelee mezbur Dimo Yorgo'ya su'al olundukta zikr olan tarla-i bostan bundan akdem on bir yıl vardır ki babaları Estoyo'dan hal-i hayatta iken dört yüz doksan akçeye satun alup civarın evvel bi-gayri tasarruf iderim deyu cevap virdiğine gıbbe'l-inkar karye-i mezbureden Baba Nikola ve Rosa Estoyo nam zımmiler meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet edüp biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki zikr olan bir kıt'a tarla-i dört zeytun ağaçların

bundan akdem on bir yıl vardır ki babaları Estoyo hal-i hayatta iken dört yüz doksan akçeye satun alup ol zamandan berü tasarruftadır deyu şehadet ettiklerinde şehadetleri hayyız-ı kabulde vaki olup mucebiyle amil olunup ve elinde ita olunmuş ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin (…silik,,,), 'Ali Bayram, Sinan Safer, Başçı Ramazan, Yaki Setde, Miço Setde(?) ve Kolo Podye(?), Hasan Ahmed

Varak 40 / Sütun B / Numara 1

Özet: Vijanişte karyesinde Niko Dimir adlı zımminin, Ferhad Yeniçeri'den almış olduğu borç hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Vijanişte nam karyeden Niko Dimir nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil dergah-ı mualla yeniçerilerinden Ferhad yeniçeri mahzarında mezbur Ferhad yeniçeri yedinden bin akçe karz-ı hasen aldım zimmetinde lazımü'l-eda vacibü'l-kaza deynimdir tarih-i sicilden bir yıl vade ile deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına bi'l-mukabele tasdik idüp bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Rüstem Yeniçeri, 'Ali 'Ağa, Seca'i Yeniçeri, Bazarcı Kara Ferhad, (…okunmuyor…) Arab, Seyyid Oruç İskender

Varak 40 / Sütun B / Numara 2

Özet: Memi bin Mustafa'nın Vaso nam zımmide olan keçi ve oğlaklarının kendisinin olduğunu iddia etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Memi bin Mustafa nam kimesne Ser Yaki Vaso nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbur Yaki'de altı keçi ve üç oğlak vardır karındaşım bir anamızdandır hücumat' olur su'al olunsun didikte zımmi-i mezbure su'al olundukta zikr olan keçiler Memi'nindir iki oğlak üç atım mezbur Memi'den almuşdurum (?) deyu hükm-ü mucebiyle amil olunup ma-vak'a Memi talebiyle bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sinan Safer, Hasan bin 'Abdullah ve gayrühüm

Varak 40 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hoka Marko adlı zımminin davarlarının Hüsrev adlı kişinin davarları ile karıştığını iddia etmesi ve Hüsrev'nun arazisinde kalan davarlarının salınmasını talep etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki çoban ta'ifesinden Hoka Marko nam zımmi kal'a-i Kanine'den Hüsrev nam kimesne mahzarında ikrarı iltizam idüp mezburan Hüsrev'in hususi yerlerinde iken davarlarım karışmıştır almağa mani olur deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Hüsrev benim davarlarım almışta iki baş tosunları

karışmıştır varup salsun didiğü ecilden ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Mustafa Kethüda, Hasan bin Sipahi, Durmuş Saim, Ahmed 'Ağa ve gayrühüm

Varak 40 / Sütun B / Numara 4

Özet: Çahol (?) Yorgo adlı zımminin vefat eden kız kardeşinin zimmetinden kendisine ait olan hissesinin tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Çahol (?) Yorgo nam zımmi işbu ba'isüs-sicil Yaki Miho nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezbur Yaki'nin avreti Kami benim kız karındaşım olup mürd olmağın cümle metrukatı bin akçe olup mürd-ü mezburun metrukatından bana aid olan hisse-i şer'iyemi mezbur Kami'nin elinden (silik) kabz ettim mezbur da'vam ve niza'ım yoktur dedikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr- lehü'l-mezbur bi'l-mukabike tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Sinan Safer, Ahmed Yakub

Varak 40 / Sütun B / Numara 5

Özet: İbrahim Paşa adlı sipahinin bahsi geçen zımmilerden vergilerini tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan İbrahim Paşa nam sipahi meclis-i şer'e gelüp Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyede sakin olan Niko Miho ve Niko Estoyo ve Estoyo Miho ve Yaki Vaso ve gayrühüm mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup mezburun zımmiler Hasan bin 'Abdullah'ın ra'iyyeleri olmağın zimmetlerinde olan resmleri ki cem'an beş yüz akçedir mezbur Hasan'a irsal içün aldım kabz eyledim dedüğü ecilden ma-vak'a gıbbe't-talep kayıt olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali Baba, Mehmed Çelebi, Ahmed bin Yakub, Sinan bin ve gayrühüm

Varak 40 / Sütun B / Numara 6

Özet: Gülendam binti 'Abdullah adlı hatunun eşi Kasım bin 'Abdullah'ı kendisine vekil eylediğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Gülendam binti 'Abdullah nam hatun kablinden ikrar atı el-zikr 'Ali bin 'Abdullah ve Oruç bin İskender nam kimesneler şehadetleriyle ba'isüs-sicil zevci olan Kasım bin 'Abdullah nam kimesneler vekaleti meclis-i şer'de sabit olup bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Boş bırakılmıştır.

Varak 40 / Sütun B / Numara 7

Özet: Gülendam binti 'Abdullah hatunun kendisine vekil eylediği eşi Kasım bin 'Abdullah adlı şahıs tarafından bağının Mako adlı zımmiye satıldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil nefs-i Avlonya'dan Gülendam binti 'Abdullah nam hatun tarafından 'Ali bin 'Abdullah ve Oruç bin İskender nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit zevci olan Kasım 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Mako Yani nam zımmi mahzarında bi'l-mukabele ikrar ve i'tiraf kılup mezbure (…silik..) Avlonya kazasına tab'i Argiri-kasrı nam karye dahilinde bir tarafı ata eviyle ve bir tarafı Kirko bağı ile ve iki tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan evimi karye-i mezbur senaverinde malumü'l-hudud olan bir kıt'a bağı eşcar-ı müsmire ve gayri musmiresiyle karye-i mezbur senaverinde vaki olup sahibi zimmetinde (?) olan on beş kıt'a tarlalarının hakk-ı tasarrufun ve hakk-ı kararın bundan akdem karye-i mezbure vpyvodası olan Sinan Voyvoda mağrifetiyle mezbur Mako'ya dört bin beş yüz akçeye bey' idüp karz semen-u teslim-i meblağ kıldı deyu hükm-ü vekil-i mezburun mukırr-ı lehü'l-mezbur Mako talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren (...silik...)

Şuhudü'l-Hal

(…Silik...)

Varak 41 / Sütun A / Numara 1

Özet: Mako Yani adlı zımminin evini ve bağını ‘Ali Çelebi’ye satması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i İzovarişte (?) nam karyeden Mako Yani nam zımmi meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil karye-i mezbureden ‘Ali Çelebi (...silik...) nam kimesne mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup karye-i mezbure dahilinde bir tarafı Berat evi ile ve bir tarafı Kirko bağı ile ve iki tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan evimi ve karye-i mezbur senaverinde malumü’l-hudud bir kıt’a bağımı eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle karye-i mezbure senaverinde ‘Abdullah nam malumü’l-hudud olan on beş kıt’a tarlamızın hakk-ı tasarruf ve hakkı kararını sabık ‘Ali Çelebi’ye üç bin beş yüz nakd-i rayic el-vakt fizza-i akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen ü teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüp bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-lmübarek sene erba’a seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Oruç İskender, ‘Ömer Halife el-İmam, Ramazan bin Hasan, Ferhad bin ‘Abdullah, Bazarcı Ferhad ve gayrühüm

Varak 41 / Sütun A / Numara 2

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dain Memi bin Hüseyin el-medyun Sefer bin Hüseyin el-dain getirdim kile elli ve dört kile iki avdet tahrir zabıtan el-ikrar ve hükmü yazana kefil-i bi’l-mal ‘Ali Çelebi

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sinan bin Safer, Mehmed Çelebi ve gayrühüm

Varak 41 / Sütun A / Numara 3

Özet: Memei bin Hüseyin ve Süleyman bin Hüseyin adlı kardeşlerin babalarından intikal eden tarlanın tasarrufunu küçük kardeşlerinin yaptığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Memi bin Hüseyin ve Süleyman bin Hüseyin nam biraderler ve Baki bin Mahmud nam kimesneler Mustafa bin Mahmud nam kimesne mahzarında takrir-i da'va kılup Avlonya kazasına tab'i Bukovik nam karye senaverinde bir tarafı Mustafa Ahmed ve bir tarafı Göngi Giz nam kimesneler tarlalarıyla mahdud olup babalarumuzdan intikal eden bir kıt'a tarlamızı bi-gayri hakk-ı tasarruf ider talep ideriz didiklerine bi'l-mukabelee mezbur Mustafa'ya su'al olundukta karındaşları sagirden yüz altmış akçeye satun almağın tasdik eyledim deyu hükm-ü mezbur sagire su'al olundukta kendü hissemi bey' ittim deyu hükm-ü mezbur sagir müdde-i mezburunun hisselerini (…okunmuyor…) bey' ittüğü sebebden zikr olan tarlada vak'i olan hissleri emr olunup ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram el-Mahsar, Sinan Safer, 'Ali Çelebi

Varak 41 / Sütun A / Numara 4

Özet: Memei bin Hüseyin ve Süleyman bin Hüseyin adlı kardeşlerin babasından intikal etmiş olan tarlalarını tasarruf eden küçük kardeşlerinin, tarlayı Nikola adlı zımmiye rehin vermesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Memi bin Hüseyin ve Süleyman bin Hüseyin nam karındaşlar Nikola Andriya nam zımmi muvacehesinde takrir-i da'va kılup ittiler ki Avlonya kazasına tab'i Budkovik nam karye senaverinde bir tarafı Ahmed mülkü ve bir tarafı Mustafa ve bir tarafı Majik tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a tarlamız ki babamızdan geçmiştir şer'ile talep ideriz didiklerinde bi'l-mukabelee mezbur Nikola zikr olan tarla-i karındaşı sağir bana elli akçeye rehin komuştur didikte bi'l-mukabelee mezbur sağire su'al olundukta zikr olan akçe-i eda idesin deyu hükm-ü zikr olan tarla müdde-un mezbureye emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 41 / Sütun A / Numara 5

Özet: Hasan bin 'Abdullah'ın Ahmed ve Yusuf adlı kardeşlerden borç aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Hasan bin 'Abdullah nam kimesnenin işbu ba'isüs-sicil Ahmed ve Yusuf nam karındaşlara tarih-i sicilden iki ay vade ile iki yüz akçe deynim vardır zimmetime lazımü'l-eda ve vacibü'l-kaza deynimdir

dedüğü ecilden ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Sinan bin Cafer, 'Ali bin Bayram

Varak 41 / Sütun A / Numara 6

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dayin İlyas Sabiti beytü'l-mal el-medyun Hasan bin 'Abdullah el-dayn meblağ-i 100 akçe-i Cundi nam hatun gıbbe'l-karz sabit bi'l-ikrar ve hükmü yazana tahriren fi'l-evasıd min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 41 / Sütun B / Numara 2

Özet: Sefer bin Hüseyin'in, eşi Emine ve oğlunu kendisinin olan tarlayı tasarruf etmeleri hakkında şikayette bulunmaları üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Kudos nam karyeden Sefer bin Hüseyin nam kimesne Emine binti 'Abdullah nam hatunu oğlu olan Baki bin Mahmud ile meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbur Kudos senaverinde bir tarafı bir dere ve bir tarafı Meneks 'Ulm (?) ve bir tarafı Kosta 'Ulm (?) tarlaslarıyla ve bir tarafı İstirat 'Ulm tarlasıyla mahdud olan babamdan intikal iden bir kıt'a tarlamı bi-gayri hakk-ı tasarruf tasdik ider şer'ile talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar yemin talep olunup yeniden gıbbe'l-inkar idüğü mezbur Emine'ye gıbbe't-tasdik olunup inde'l nükul eylemeyüp gaib eyledikten sonra menari' kiye (?) olan tarla mezburenin yedinde ita olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Muallima Haydar Halife, 'Ömer bin Mehmed, Tellal Hüseyin, Ahmed bin Yakup, Sinan Cafer

Varak 41 / Sütun B / Numara 3

Özet: Davud Hevace'nin oğlunun vasisi olan Süleyman Çelebi'nin, önceki vasi olan Hacı bin 'Abdullah'tan alacağı olması ve bunu tahsil etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da bundan akdem vefat eden merhum Davud Hevace oğlu Baki bin Mustafa nam sagirin kabl-i şer'iden vasisi olan Süleyman Çelebi'nin vekil-i şer'isi olan Musa bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup bi'l-mukabelee ikrar ve i'tiraf kılup mezbur müvekkilim Süleyman Çelebi vasi olduğu Mustafa'nın babasından intikal iden hisse-i şer'iyyesinden sabık-ı vasi olan Hacı Secai'(?9 bin 'Abdullah nam kimesnede üç bin beş yüz akçe bey' kalmış idi vade tamam olmağın virdikte Şecai' cem' ve tahsil eylemeğin haliya meblağ mezburu vasi atik olan mezbur Hacı Şecai' (?) elinden vekaletim sebebiyle mezbur Süleyman Çelebi'ye isal el-mahfil bi't-tamam aldum kabz ettim deyu hükm-ü vekil-i mezburun veçh-i meşru' üzerine ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ali Hevace Mustafa, 'Osman Dizdar, Çoban Sinan, 'Ali Dizdar, 'Ali Baki Dizdar, Hacı Abdi, Hasan Baki, Hacı Safer, Salih Hevace, Ramazan Müslüm Hacı, 'Ali Dizdar (?), 'Abdullah Tellak, Mustafa Elmedut (?)

Varak 41 / Sütun B / Numara 4

Özet: 'Ali bin Davud'un vefat etmesi üzerine kızı Fatıma'ya vasi olan annesinin vasilikten feragat etmesi üzerine 'Ali Hevace bin Mustafa'nın vasi tayin edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da bundan akdem vefat eden merhum 'Ali bin Davud Hevace nam kimesnenin kızı olan Fatıma nam sagiri ve validesi olan Safiye Seni' nam hatun kabl-i şer'iden vasi nasb olunmuş idi vesayeti

mezburenin ‘uhdesine gelür kimesne olmayup ferağat eyledüğü ecilden işbu ba’isüs-sicil Hacı Şecai’ (?) bin ‘Abdullah nam kimesne kabl-i şer’iden vasi nasb olunup ve kasaba-i mezbureden ‘Ali Hevace bin Mustafa nam kimesne habs nazırı nasb olunup bi’l-mukabelee mezburan ve sabık ve itarı (?) mezbure-i ‘uhdesine alup kabul eylediklerinde ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 41 / Sütun B / Numara 5

Özet: Mermed bin Durmuş’un vasisi olan Ataullah adlı kişinin, yaşlılık sebebiyle vasilikten feragat etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya’da bundan akdem müteveffi olan Meryem binti Receb nam hatunun yetimi olan Mehmed bin Durmuş nam sagirin kabl-i şer’iden vasisi olan ‘Ataullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp hüsnü ihtiyarım ile vesayetten feragat idüp vasi nasb olunmak lazım olmağın sagiri mezburun annesi mezbur Meryem’in metrukatından cihet-i ırs ile intikal iden hisse-i şer’iyyesinin zabtına ve kabzına vesa’ir da’va-i şer’iyye babası olan Durmuş bin Dame nam kimesne kabl-i şer’iden vasi nasb olundu ma-vak’a bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ‘ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ali Hevace Mustafa, ‘Ali bin Bayram, Musa bin Mehmed, Çoban Sinan

Varak 42 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kasım ‘Ali bin Davud’un vefatı üzerine kızı Fatıma’ya vasi tayin edilen ‘Ali Şecai’nin, Fatıma’nın hissesinden iki bin akçe kendisine alması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya’da bundan akdem müteveffi olan Kasım ‘Ali bin Davud Hevace nam kimesnenin kızı olan Fatıma binti nam sagiri kabl-i şer’iden vasıl nasb olunan kal’a-i Avlonya’dan Hacı Şecai bin ‘Abdullah nam kimesne sagire-i mezburenin babasından cihet-i ırs ile intikal eden hisse-i şer’isinde istirbah’ ettüğü sebebden mezbur Hacı Şecai mezbure Fatıma’nın akçesinden iki bin akçe-i kendüsüne alup bil’a-rıbh kullanmağa izin verildiği ecilden bi-cari bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ‘ışrin min şehr-i Ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 42 / Sütun A / Numara 3

Özet: Kostriç karyesinden olan zımmilerin zuhura gelmemeleri üzere hapis olunmalarının emredilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Kostriç nam karyenin ahalisi birbirlerine kefil olmağın karye-i mezbureden Niko Rosa ve Niko Orgoz nam zımmiler akil olmağın talep olunup zuhura gelmeyüp gaybet ttükleri sebepten mezbur Niko Rosa’nın karındaşı olan Ron Rosa nam zımmi ve Yani veled-i Zon (?) nam zımmi ve İsmael Yan nam zımmiler gaybet ettiler ki ihzarı lazım olmağın

mezburun zımmiler habs olunmağa tenbih olunup ma-vak'a Hacı Sinan talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Sinan bin Cafer, Hasan bin el-Mahsar

Varak 42 / Sütun A / Numara 4

Özet: Giza binti Makruyan adlı hatunun vefatı üzere çocuklarınaa intikal eden mirasları hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya zımmiyelerinden olup mürd olan Giza binti Makruyan nam zımmiyenin mahalli metrukatı bin altı yüz elli dokuz akçe olup meblağ mezbureden annesi olan Katiye beş yüz elli üç akçesinin cihet-i ırs ile intikal idüp ve karındaşı olam Kamalya daki bin yüz elli akçe cihet-i ırs intikal eyledikleri bi't-talep ma-vak'a talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Sinan Cafer, Ahmed Yakup, Hasan El-Mahsar

Varak 42 / Sütun A / Numara 5

Özet: Makro Yani adlı zımminin vefatının ardından eşinin, intikal eden mirastaki hakkını talep etmesi üzere vefa eden eşinin oğlu Kimal hakkında davada bulunması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden olup mürd olan Makro Yani nam zımminin avreti olan Kani binti Dimo nam zımmiye meclis-i şer'e hazırun olup zevci oğlu olan Kimal Makro Yani nam zımmi mahzarında bi't-tavi ve'l-rıza şöyle ikrar ve i'tiraf kılup bundan akdem mezbur Makro Yani mürd olup mahali metrukatından bin altı yüz yeğirmi bir akçe gayri hisse gaib olup ve mürd olan Kimal Estayo nam zımmiyenin metrukatından dahi beş yüz elli üç akçe salis hisse aid olup ki cem'an bin yüz yetmiş dört akçe ider mezbur Kimal yedinden zikr olan akçe-i bi't-tamam aldım kabz ettim mürd-ü mezburlarının metrukatlarında vaki olan hissem hususunda mezbur min ba'de-l vicahen mine'l-vücuh mezbur Kimal'i ile da'vam ve niza'ım yoktur eğer da'va edersem inde'ş-şer istima' olunmaya deyu hükm-ü mukırr-ı mezburenin hisse-i meşruhu üzere ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikde ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali bin Bayram, Sinan Cafer, Hasan el-Mahsar, Seyyid Mehmed Basmacı, Musa Mehmed, Musa Sinan, Ahmed Yakup, Hacı Şecai'

Varak 42 / Sütun A / Numara 6

Özet: Kanina Kalesi'nde tımarı olan Amiran (?) dlı şahsın vefatı üzere tımarının ne olacağı hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Kanina mustahfızlarından Emrullah nam kimesne mart (??) ayında vefat edüp Trebugla nam karyede tımarı olup vaki ola müslinceleri mezbur Emrullah'ın mahsulüne düşmeğin zaimlerine vir deyu tenbih olunup ma-vak'a kala-i mezbureden Mustafa bin Mehmed talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, 'Ali bin Müsliman

Varak 42 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mahmud Bey efkavıfının hamisi olan Sinan tarafından Merci (?) Subaşı hakkında şikayette bulunulması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da merhum Mahmud Bey evkafına hami olan Sinan Belgiradi (?) nam kimesne meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup işbu ba'isüs-sicil Merci (?) Subaşı nam kimesne-i merhum mezburun esbabı mahsulunu bey' etmeye ve kabz ve amiller üzerine olan akçenin cem'ine ve tahsiline vesa'ir hususu yevm (…silik…) akçe ile kayyım makam nasb eyledim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Merci' veçhi meşru üzere kayyım makamı

olmağın ‘uhdesine alup (…silik…) eyledikte ma-vak’a tarafın talepleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Sinan Safer, Hasan el-Mahsar

Varak 42 / Sütun B / Numara 3

Özet: Kostriç karyesi ahalisi ile Mahmud Bey evkafının hamisi olan Sinan Belgradi tarafından Niko Rosa ve Niko Ozgor adlı zımmilerin şikayeti üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasında vak’i olan merhum Mahmud Bey evkafının haliya hamisi olan Sinan Belgradi nam kimesne Avlonya kazasına tab’i Kostriç nam karye ahalisi ba-cem’ihum meclis-i şer’e ihzar idüp karye-i mezbureden Niko Rosa ve Niko Ozgor nam zımmiler merhum-u mezburun değirmeni amilleri olup gaybet etmeğin mezburenin zımmileri ahali karyeden talep iderim dedikte bi’l-mukabelee ahal-i karyeye su’al olundukta mezburenin (…silik...) mezburu mallarına kefil değilüz didiklerinde fi’l-vaki ahali-i karye mezburan zımmilerin nakidlerine ve hurri mallarına kefil olmadıklarına mukırr-ı ve mu’terif olmağın ahali-i karyeye indü’ş-şer’isine lazım çıkmadığı (?) ecilden ma-hurri talepleri kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevm (...silik...)

Şuhudü’l-Hal

Mustafa bin el-Zaim, ‘Ömer Halife el-İmam, Arabi’ bin Mustafa, Mualla (?) Haydar Halife, Yakup İdris ve gayrühüm

Varak 42 / Sütun B / Numara 4

Özet: Bukovik karyesinden Memi bin Hüseyin'in, Mustafa 'Abdullah tasarrufunda olan tarlanın kendisine babasından intikal ettiği iddiasında bulunması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Bukovik nam karyeden Memi bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'e gelüp karye-i mezbureden Mustafa 'Abdullah nam kimesne mahzarında takrir-i da'va kılup karye-i mezbur senaverinde bir tarafı Hüseyin bin İlyas eviyle ve bir tarafı Mehmed Yeniçeri eviyle ve bir tarafı Nikola (...silik...) tarlasıyla ve bir tarafı Sinan İlyas el-mezbur bağıyla mahdud olan tahminen yegirmi dönüm bir kıt'a tarlamın babamdan intikal eylemiştir bi-gayri hakkı (..silik..) tasarruf ider talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Mustafa'ya su'al olundukta zikr olan tarla yegirmi yıl vardır tasarruf iderim deyu hükm-ü tarir-i kelamına muvaffak yemin talep olundukta nefs-i Avlonya'dan Hasan bin 'Abdullah ve Muhammed bin 'Abdullah meclis-i şer'e hazır olup şöyle eda-i şehadet idüp biz şahitleriz şehadet dahi ideriz ki zikr olan tarla mezbur Mustafa'nın babası tarlası (..silik..) yegirmi yıl vardır ki tasarrufundadır deyu şehadet ettiklerinde mucebiyle amil olunup zikr olan tarla mezbur Mustafa'nın (…silik..) isbat olunduğu sebebden ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Çelebi, Sâbıkun

Varak 43 / Sütun A / Numara 2

Özet: ‘Ali ‘Ağa tarafından önceki ayanına devredilen mukataa hakkında ?

‘Ali ‘Ağa deştiyan karye-i Luvine-i evasıt-ı şehr-i ramazanü’l-mübarek ati ‘ayana devr-i kasımü’l-mukataa (?) derç-i bi’t-talep bi’l-takrirü’l-mahin (?) ve der fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 43 / Sütun A / Numara 3

Özet: Ayşe binti ‘Abdullah hatuna, Avlonya’dan Süleyman bin İskender’in vekil olduğuna dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Kudostin (?) nam karyede Ayşe binti ‘Abdullah nam hatunun nefsine ve hasmına mutaallık nefs-i Avlonya’an Süleyman bin İskender nam kimesne kefil-i bi’l-mal oldum deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarlarına ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Halife el-İmam, ‘Ali bin Bayram, Hasan bin ‘Abdullah ve gayrühüm

Varak 43 / Sütun A / Numara 4

Özet: ‘Ali Ferhad adlı kişiye Süleyman İskender’in kefil olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Spot (?) kal’ası mustahfızlarından ‘Ali Ferhad nam kimesnenin nefsine ve hüsn-i talebde ihzarına tarih-i sicilden üç güne değin Avlonya’dan Süleyman İskender nam kimesne kefil oldum didikde ma-vak’a bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ‘ışrin ramazanü’l-mübarek

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 43 / Sütun A / Numara 5

Özet: Rosa binti İsmael adlı zımminin bağını bahsi geçen zımmi kardeşlere elli akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Rosa binti İsmael nam zımmiye meclis-i şer’e gelüp işbu ba’isüs-sicil Avlonya kazasına tab’i Narda nam karyeden (...silik...) Zoti ve Simo ve Todor ve Yorgi ve Yani veled-i İsmael nam karındaşlar mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Yorgi Breho (?) ve bir tarafı Sami Yosik (?) ve bir tarafı Simo İsmael ve bir tarafı Dimo Mihor bağlarıyla mahdud olup tımar alduğum tahminen beş çapalık bir kıt’a bağımı mezbur karındaşlara elli akçe bey’ idüp (...okunmuyor...) bey’ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabelee tasdik ettiğin gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seb’a ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ali ‘Ağa, ‘Ömer Halife el-İmam, ‘Osman Baki, ‘Ali bin Bayram, Mehmed Çelebi ve gayrühüm

Varak 43 / Sütun A / Numara 6

Özet: Trebele karyesinde sakin olan Şubko adlı zımminin tımarını terk etmesi üzere, kendisinden çift bozan vergisinin talep edilmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal'a-i Kaniye mustahfızlarından Trebele nam karyeden hisse-i tımarı mevkuf olan Mustafa bin Sadık nam kimesne karye-i mezbureden ra'iyyeti olan Şubko (?) Estamo nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp mezbur Şubko'dan çift bozanlık talep iderim deyu da'va ettikte bi'l-mukabelee mezbur zımmi karye-i mezburede asla ve kat'a tarlalarım yoktur deyu hükm-ü fi'l-vaki zımmi-i mezburun tarlası olmadığı ikrar olmağın zımmi-i mezkure çift bozanlık virilmesine tenbih olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Hevace el-İmam, 'Ali Bayram, Hasan Ahmed, Ahmed Yakup

Varak 43 / Sütun A / Numara 7

Özet: Ramazan ve Memi veled-i Ahmed adlı kişilerin Fatıma'nın mirasından borç aldıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asından Ramazan ve Memi veled-i Ahmed nam karındaşlar mecclis-i şer'e hazırun olup ikrar ve i'tiraf kılup birbirlerine kefil-i bi'l-mal olup merhum Dame (?) Hevace'nin kızı Fatıma'nın akçesinden vasisi Durmuş Baki elinden tarih-i sicilden bir yıl vade ile ecil mal beş yüz akçe karz alup ve çuka bahasından dahi yüz akçe ki cem'an altı yüz akçe ider zimmetimiz de lazımü'l-eda zimmetimizdir didiklerine mukırr-ı mezburenin

ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vasi bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seb'a 'ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Halife, Seyyid Mehmed El-muiddin, Muallima Haydar Hevace, Mustafa Çelebi, Hasan Baki (…silik…), Müslihuddin el-İmam, Mustafa Baki 'İrfaniye

Varak 43 / Sütun B / Numara 1

Özet: Hasan bin 'Abdullah'ın Gurişte'de olan tımarının tahsili için Piyale Paşa'dan izin aldığına dair.

Vech-i tahrir-i hüruf budur ki Luriçe (?) kal'ası azaplarından olan Hasan bin 'Abdullah nam kimesnenin Avlonya kazasına tab'i Gurişte (?) nam karyede (...silik...) hisse tımarı olup tahsili içün bundan akdem donanma-i hümayunla mezbur mürûr ve 'ubûr eden Piyale Paşa hazretlerinin mahvile muhterem elinde tezkiresi (...silik...) mucebiyle amil olunmağın eşbahları zabtına izin virildüğü ecilden ba-hari bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Hayri bin Mustafa Bey, 'Ömer Halife, 'Ali bin Bayram, Safer Baki, Hasan el-Mahsar, Ahmed bin Yakup

Varak 43 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mustafa bin Hüseyin adlı kişiye Mustafa Bazarcı ve Başçı Hasan'ın kefil olduklarına dair.

El-kefalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan (…okunmuyor…) Yakub Dade Mahallesi'nde sakin olan Mustafa bin Hüseyin Es-Seyid İmamet nam kimesnenin üzerine bey' (...silik...) kabul içün kabl-i şer'e gelmeğin nefsine ve Hüseyin mutalibe ihzarına kefil talep olundukta kasaba-i mezbureden Mustafa Bazarcı ve Başçı Hasan ve Yeniçeri (...silik...) nam kimesneler meclis-i şer'de kefil olduktan sonra mezbur Mustafa eğer gaybet idecek olursam benden talep eyledikleri akçe üzerine sabit olsun didiklerine ma-vak'a Avlonya'dan Mustafa Çelebi talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-seman 'ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Başçı Mustafa, Sinan Başçı, Mehmed Çelebi

Varak 43 / Sütun B / Numara 3

Özet: Giz ve Miho kardeşlerin bağlarını Dimo Elgizi'ye (?) yedi yüz akçeye sattıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyeden Giz ve Miho veled-i Dimo nam karındaşlar meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Avlonya'dan (…silik...) nam zımmi mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Esyartınaz (?) nam mevziinde bir tarafı Dimo Estabko bağı ile ve bir tarafı Yani Venite (?) bağı ile ve bir tarafı (...silik...) bağı ile ve bir tarafı tarik-i

‘amm ile mahdud olan on altı çapalık bir kıt’a bağımı eşcar-ı müsmiresiyle ve gayri müsmiresiyle merkum Dimo Elgizi’ye (?) yedi yüz nakd-i fizza-i rayicü’l fi’l-vakt (...silik...) kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ali Hevace, ‘Ali ‘Osman, ‘Ömer Halife el-İmam, Ahmed Halife el-Hatip, Vasil Yamka(?), Sevasto Mihael

Varak 43 / Sütun B / Numara 4

Özet: Avlonya zımmilerinden Mihael Yani’nin bağını ve evini Süleyman Çelebi’ye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mihael Yani nam zımmi meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup dahil-i Avlonya’da Prenikos (?) Mahallesi’nde bir tarafı (...silik...) liye Çarıkçı eviyle ve bir tarafı Yorgi Moskal eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan evimi ve Avlonya senaverinde Küçük Sevoti (?) nam mevziinde Yani (...silik...) bağı ile ve bir tarafı Kara Miho bağı ile ve bir tarafı Hüseyin tarlalariyle mahdud olan bir kıta bağımızı işbu ba’isüs-sicil fevt olan ‘Ali bin Davud Hevace’nin oğlu Mustafa ve kızı Fatıma nam sagirlerine vasi olan Süleyman Çelebi Bey vekilleri Musa bin Mehmed ve Musa bin Sinan nam kimesneleri tarikü’l-istiglal bin altı yüz akçeye bey’ idüp kabz (…silik...) ve teslim kıldım ve hane-i tarih-i sicilden bir yıla varınca yüz elli akçe icabiye alup kabul eyledim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur (…silik...) bi’l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Seyyid Mehmed el-Çoban, Oruç Nikal, Nasuh Kılmacı, Ramazan Kılmacı, Mehmed Dağ, Ramazan 'Ali, Mustafa Sabancı, 'Osman Memi, Seyyid Mehmed Basmacı

Varak 43 / Sütun B / Numara 5

Özet: 'Ali bin Davud'un vefatı üzere oğlu Sinan Çelebi'ye intikal eden mirastan Kani Baba Mihael adlı zımminin borç aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Tastinako (?) Mahallesi'nde mütemekkine olan Kani Baba Mihael nam zımmiye meclis-i şer'e hazırun olup bundan akdem müteveffi olan merhum 'Ali bin Davud Hevace nam kimesnenin oğlu Mustafa'nın kabl-i şer'iden vasisi olan Sinan Çelebi'nin vekaleti mahzarında ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup mezbur sagirlerin akçesinden vekilen mezburan elinden üç bin akçe karz alup ve tarih-i sicilden ati sene-i kamile iştira ettüğüm kumaş-ı bahasından dahi beş yüz akçe ki cem'an üç bin beş yüz akçe ider zimmetimde lazımü'l-eda deynimizdir (…silik...) kasaba-i mezbureden Yani Kosto nam zımmi meclis-i şere gelüp meblağ mezburenin kefil oldum deyu mültezim oldukta mukırr-ı mezburenin ikrarlarına mukırr-ı lehü'l-mezburenin bi'l-mukabelee tasdik eyledikte hükm-ü ma-vak'a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mumcu Hüseyin, 'Ali Baki, Hacı Cafer, 'Ali Serdar, İbrahim Müslihuddin, Divane Hattat, Kamer bin Baki, Mustafa Nihal ve Belgradlı

Varak 44 / Sütun A / Numara 1

Özet: Estima adlı zımminin İsak adlı yahudiden bir ay vade ile borç alması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Estima Kolori (?) nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden İsak Kamaçe nam yahudiye tarih-i sicilden bir ay vade ile karz-ı hasenden dört yüz akçe deynim vardır deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sefer Takuyacı, Mihael Baba Yorgi, Sinan Cafer, Yani Estoyo, Safer Paşa, Yako Komis

Varak 44 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kasap İbrahim'in eşi Züleyha Hatun'un tarlalarını Hasan 'Abdullah adlı kişiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Züleyha binti Kasap İbrahim nam hatun meclis-i şer'e gelüp ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya kazasına tab'i Hrisliye (?) nam karye senaverinde Krosa (?) nam mevziinde bir tarafı Esto veled-i Simo Yorgo tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı Salim Mehmed bağçesiyle mahdud olan hisse-i tarlamı ve karye-i mezbure senaverinde bir tarafı Niko Yorgo tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile ve bir tarafı dere ile mahdud olan bir kıt'a tarlamı ve Veradik (?) Değirmeni kurbunda vak'i bir tarafı Bandori (?) ve

bir tarafı Mustafa Bey ve bir tarafı Bilal tarlalarıyla ve bir tarafı Korkud nam zımmi tarlasıyla mahdud olan bir kıt'a tarlamı ki cem'an üç kıt'a tarla olur hakk-ı tasarrufun ve hakk-ı kararların karye-i mezbure amili (?) olan Hasan Emin bin Kasım makam-ı vekaleti hüsn-ü mukaddimesiyle işbu ba'isüs-sicil karye-i mezbureden Hasan 'Abdullah nam kimesneye bin üç yüz nakd-i fizza-i rayicü'l fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburenin ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Mustafa bin Mehmed, Salim Mehmed, Ahmed bin Yakup, Safer Paşa, Mahmud Haydar, Müslüm İlyas, Sefer Kilimci

Varak 44 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mustafa adlı kişinin vefat eden kız kardeşi Rabia'nın, eşine intikal eden mirastan hisse talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Mustafa bin Mehmed nam kimesne Avlonya'dan Hüseyin Tellak bin 'Abdullah nam kimesne-i ihzar idüp mezbur Hüseyin'in avreti Rabia binti Hacı nam hatun fevt olup malukatından hisse talep iderim didikte mezbur Mustafa Rabia ile ana bir olmağla varis olmağdığı sebepten mezbur Hüseyin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Yusuf Baki, Mehmed el-Mucib, Ahmed bin Yakup, İlyas Mustafa, 'Ali bin 'Abdullah

Varak 44 / Sütun A / Numara 4

Özet: Yani Miho adlı zımminin evini Dimo Yani adlı zımmiye bin iki yüz akçeye sattığına dair.

Avlonya zımmilerinden Yani Miho nam zımmi meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Dimo Yani nam zımmi mahzarında bi't-tavi' ikrar ve i'tiraf kılup kasaba-i mezburede Yokosima (?) nam mahalde bir tarafı Mihael Dimo ve bir tarafı Vasil Yoşko ve bir tarafı Todor Yoşan (?) yeriyle ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olup bir tahtani mülk evimi sabanıyla ve pınarıyla el-zikr Dimo Yani nam zımmiye bin iki yüz nakd-i fizza-i rayicü'l fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp karz semen ü teslim-i meblağ kıldım didikte mukırr-ı mezburenin ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittüğü ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, el-HacıYusuf, Ahmed bin Yakup, Hasan bin 'Abdullah, Baki Nasuh, 'Ali Asmacı (?), Vako İsmael, Yani Malo, Kirko Niko

Varak 44 / Sütun B / Numara 1

Özet: Miho Giz adlı zımminin evini Estomo'ya sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Gurişte nam karyeden Miho Giz nam zımmi karye-i mezbureden Estamo Serve (?) nam zımmi-i meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbur Estomo karye-i mezbureden Dimo Simas (?) nam zımmi-i karye-i mezburede bir tarafı Vaso

Dimoran eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile ve iki tarafı dere ile mahdud olan evinin yedi yüz akçeye satun aldı zikr olan eve benim mülküm muttasıl olmak ile misilim safi’ (?) olduğum sebebden talep iderim didikte bi’l-mukabelee mezbur Estamo’ya su’al olundukta ben satun alduğum haneye mezbur Miho’nun mülk-i misil olmak ile safi’ (?) verdim mukırr ve mu’terif olmağın mucebiyle amil olunup zikr olan hane müdde-i mezbure hükm olundu ma-vak’a talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer Hevace el-İmam, Ahmed bin Yakup, Cafer Paşa, Kosta Yoko, Miho Giz, Niko Mer’ci

Varak 44 / Sütun B / Numara 2

Özet: Estamo Serve adlı zımminin evini Miho Giz adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab’i Gurişte nam karye zımmilerinden Estamo Serve (?) nam zımmi mahfil-i kazaya hazır olup ta’iben ve ra’iben şöyle ikrar ve i’tiraf kılup karye-i mezbure dahilinde bir tarafı Vaso Dimorin eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile ve iki tarafı dere ile mahdud olan evimi işbu ba’isüs-sicil karye-i mezbureden Miho Giz nam zımmiye şufa’ olduğu sebebden yedi yüz akçeeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz semen-ü teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşrusuna mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-hevace tasdik eyledikten sonra ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

Sâbıkun

Varak 44 / Sütun B / Numara 3

Özet: Sefer adlı kişinin kızı Resime'ye intikal eden mirastan, Sefer'in eşi Fatıma Hatun'un mihri muaccelini talep ve tahsil ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Resime binti Sefer nam hatun müteveffi olan babasının metrukatından aid olan hisse-i şer'iyyesine ve annesi Fatıma binti 'Abdullah nam hatun müteveffi zevci Sefer zimmetinde olan altı yüz akçe mihr-i muaccelini ve hisse-i şer'iyyesini kendü tarafından da'va ve husumet idüp ve ba'de-l hükm alup kabz idüp isale ba'isüs-sicil Mustafa bin 'Abdullah nam kimesne-i vekil nasb ittükleri Babuççu Cafer ve Hevace 'Ali nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve tahir olup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali Bayram, Ahmed Yakup

Varak 44 / Sütun B / Numara 4

Özet: Mustafa kızı Ayşe Hatun'un vefat eden eşi Sefer üzerindeki mihrini ve hissesini tahsil etmesi için Hüseyin bin 'Ali'yi vekil tayin ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Ayşe binti Mustafa nam hatun vefat iden Sefer üzerine olan altı yüz akçe mihrini ve hisse-i şer'isini kendü kablinden da'vaya ve husumete ve ba'de-l hükm alup kabz idüp kendüye isale işbu ba'isüs-sicil kasaba-i mezbureden Hüseyin bin 'Ali nam kimesne-i vekil nasib

ettüğüne Müslimuddin el-İmam ve Tebbac Murad bin Hüseyin nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve tahir oldukta ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 44 / Sütun B / Numara 5

Özet: Rosa adlı zımminin evinin subaşı tarafından mühürlenmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya muzafatından Kostraç nam karyeden Rosa nam zımmiye merhum Mahmud Bey evkafına hami olan Sinan Belgradi nam kimesnenin vekil-i şer'iye zaim (?) makamı olan Meriç (?) Subaşı-i mahfil-i kazaya ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup mezbur Sinan hami karye-i mezbureden oğlum olan Niko Rosa ve Niko Ozgor nam zımmi amilleri olup gaybet eylemeğin karye-i mezbureden vak'i olan evimi mühr idüp gitti benim mülkümdür açmasına izin talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Meriç zikr olan hane-i mezburenin mülkidir deyu tasdik cevap eylemeğin mezbure Rosa'ya zikr olan evini açmağa izin virildiği ecilden bi'l-gayri bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, 'Ali bin Bayram, Cafer Paşa, Ahmed Yakup

Varak 44 / Sütun B / Numara 6

Özet: Depedelen kazasına tabi olan Ayşe binti ‘Abdullah hatunun davasına Borogon Berat adlı zımmiyi vekil nasip eylediğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Depedelen kazasına tabi Krahas nam karyeden olup cerh olan Mertiz Ruko (?) nam zımmi Kudos nam karyeden olan Ayşe binti ‘Abdullah nam hatun ile başlarında vak’i olan da’vasına ve hususatına işbu ba’isüs-sicil karye-i Krahas’dan Borogon Berat nam zımmı-i vekil nasb ettüğüne karye-i mezbureden Nasuh bin ‘Abdullah ve Hasan bin ‘Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle mezburun vekaleti inde’ş-şer’ sabit olmağın ma-vak’a mezbur Borogon talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-hamis ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene erba’a ve seb’in ve tis’a mie

Şuhudü’l-Hal

Bayezid bin el-Emin, İdris Bey Mahmud Bey el-Recep, ‘Ömer bin Mehmed, Sinan Sefer

Varak 45 / Sütun A / Numara 1

Özet: Brogon adlı zımminin vekili olduğu Martiz’in davası hakkında, Ayşe binti ‘Abdullah’ın müvekkilini darp etmesi ve gereğinin yapılmasını talep etmesi üzerine.

Sebeb-i tahrir-i küttabü’l-hitab budur ki Depedelen kazasına tab’i Krahas nam karyeden olup cerh olan Brogon Brat nam zımmi kablinden hususatı el-zikr Nasuh bin ‘Abdullah ve Hasan bin ‘Abdullah nam kimesneler şehadetleriyle

vekaleti sabit olan karye-i mezbureden Brogon Brat nam zımmi Avlonya kazasına tab'i Kudos nam karyeden Ayşe binti 'Abdullah nam hatunu meclis-i şer'e ihzar idüp üzerine takrir-i da'va kılup bundan mezbur müvekkilime mezbure Ayşe sopa (?) ile urup cerh eyledi hakkından gelinmesine talep iderim deyu hükm-ü gıbbe'l-inkar vekil-i mezbureden takrir-i da'vasına muvaffık yemin talep olundukta yeniden acz olmağın mezbureye gıbbe't-tasdik olunup nükul itmeyüp gaybet eyledikten sonra mucebiyle amil olunup ma-vak'a talebleriyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Bayezid bin el-Emin, Hallac Kasım, Hacı Yusuf, Safer el-Mahsar, 'Ömer bin Mehmed, Sinan Cafer, 'Ali bin Bayram, Şahin Nalbant, Mehmed bin 'Ali, Hasan el-Mahsar

Varak 45 / Sütun A / Numara 2

Özet: Bahsi geçen zımmilerin Giz Homi Nikola adlı zımminin kardeşini öldürmesi üzerine, cesedini almak üzere Çoban Baki'ye vekalet vermesi hakkında.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Goriçe kazasına tab'i Ruşkul nam karyeden Giz Homi Nikola nam zımmi meclis-i şer'e gelüp takrir-i meram kılup karye-i mezbureden Kond Petri ve Siyas Petri ve Giz Bal ve Giz Petri ve Lazar Mikat ve Yotma (?) Tode ve Tode Dişirin (?) Kola ve Marko Rigiz nam zımmiler benim

karındaşımı maktul eylediler sakil almağa kendü tarafından kasaba-i Avlonya'dan Çoban Baki'yi vekil nasb idüp mezbur Çoban Baki vekaleti kabul idüp mezbur Çoban talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, Mehmed Çelebi, Dame bin 'Abdullah, 'Ali Baki

Varak 45 / Sütun A / Numara 3

Özet: Mehmed bin Nasuh'un vefatı üzere mirasın kardeşi Ramazan'a intikal etmesi hakkında. Bahsi geçen Ramazan'ın Mehmed'in kardeşi olduğunun şahitler tarafından ispat edilmesine dair.

Sebeb-i tahrir-i küttabü'l-hitap budur ki Avlonya kal'asında mütemekkin olan 'Ali bin Müslimüddin nam kimesne Avlonya kazasına tab'i Slomo Harun nam karyeden Ramazan bin Mübarek nam azımi anesi olan Meryem ile meclis-i şer'e ihzar idüp muvacehesinde takrir-i da'va kılup bundan akdem Mehmed bin Nasuh nam karındaşım fevt olmağın mezbur Ramazan bana cihet-i ırs ile intikal eyledi benim aid mülükümdür deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Ramazan'dan keyfiyet-i ahval su'al olundukda benim ablam olan mezbure Meryem efendisi olan Mehmed bin Arslan nam kimesne hal-i hayatta iken cariyesi olmağın tasdik idüp bir veled getürmüş ümm-ül veled olmuştur bende mezbur Mehmed vefat idüğüne zevci zımmi akd-i nikah olup gittükten sonra beni hacib eyledi hazirü'l-salim deyu da'va eyledikte mezbur Ramazan'dan tasdik-i mukabile muvaffik ve mutabık yemin talep olundukta Murad bin Arslan ve Kara Ahmed bin 'Abdullah nam kimesneler li-ecli'ş-şehadet meclis-i şer'e hazırun olup şöyle eda-i şehadet kılup biz şahitleriz şehadet dahi ederiz ki mezbur Mehmed bin Arslan hal-i hayatta iken

mezbur Meryem cariyesi olmağın tasdik idüp bir veled getürdü ümm-ül veled olmuştur yine mezbur vefat ettüğün zevci zımmi akd-i nikah olmağın gittükten sonra mezbur Ramazan hasıl eyledi zımmi'ül-asıldır deyu şehadet-i şer'iye eylediklerinde şehadetleri kabulüne vak'i oluncak mezbur Ramazan'ın ba'de-l hükm olmağın talebiyle işbu (…okunmuyor…) kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer Halife el-İmam, 'Ali bin Bayram, Ahmed bin Yakup, Sinan bin Yusuf

Varak 45 / Sütun A / Numara 4

Özet: Ahmet bin Receb Reis'in vasisi olduğu Mustafa ve Arzu adlı çocukların mirasını, vefat eden babalarının borçlarını karşılamak üzere Mehmed bin Baki'ye satması hakkında.

Vech-i tahriri sicil budur ki nefsi Avlonya da vefat eden Tebbağ Sefer bin 'Abdullah'ın oğlu Mustafa ve kızı Arzu nam sağirlerine kabl-i şer'iden vasi nasb olunan kal'a-i Avlonya'dan Ahmed bin Receb Reis nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup ben vasi olduğum sağirleri kal'a-i mezbure kurbunda bir tarafı benim bağım ile ve bir tarafı Yusuf bin Mustafa bağı ile ve bir tarafı Abdulkerim bağı ile ve bir tarafı Memi bin 'Abdullah bağı ile ve tarik-i 'amm ile mahdud olan bir kıt'a bağımı müteveffa-i mezburun düyun-ı mueccelatı içün işbu ba'isüs-sicil kal'a-i mezbureden Mehmed bin Baki nam kimesneye iki yüz akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-

vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis ‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Kara Cafer Çoban, Çoban bin Baki, Kara Hüseyin ‘Abdullah, Safer Paşa, Mehmed Çelebi

Varak 45 / Sütun B / Numara 2

Özet: Abdulsamed adlı kişinin, tilavet eden kişilerin ödemelerinin verilmesini talep etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki merhum Mustafa Bey’in ruhu içün icra-i şerif tilavet iden kimesnelerin vekil-i şer’isi olan nefs-i Argiri-Kasrıye’den Abdulsamed nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup merhum mezburun evkafına hami olan Mehmed bin Mustafa mahzarında ikrar ve i’tiraf kılup sene dokuz yüz yetmiş dört rebi’ül-evvel gurresinden ati aya şa’ban sene (?) sakin nefer kimesnelerin yevmi birer akçe hami üzere cem’an bin üç yüz seksen akçe-i virüp hayr-ı sevabına isal içün mezbur Mehmed yedinden bi’t-tamam aldım kabz ettim deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur Mehmed bi’l-mukabelee tasdik eyledikde hükm-ü ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Halime (?) Yusuf, Tarık Mehmed Çelebi, Hasan Hevace, Ahmed bin Yakup, ‘Ali bin Bayra

Varak 45 / Sütun B / Numara 3

Özet: ‘Arz binti Sefer hatunun annesi olan Fatıma’nın mihrini alması için vekil eylediği Ahmed bin Receb’in talebi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya’dan ‘Arz binti Sefer nam hatunun anesi olan Fatıma binti ‘Abdullah nam hatun kablinden Cafer Babuççu ve Hoca ‘Ali nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan Mustafa bin ‘Abdullah kasaba-i mezburede müteveffi olan Sefer bin Abdulah’ın oğlu Mustafa nam sagirin kabl-i şer’iden vasi nasb olunan Ahmed bin Receb Reis mahzarında takrir-i da’va kılup mezbure müvekklimin zevci mezbur ‘uhdesinde altı yüz akçe mihri olduğuna ikrar eylemiştir şer’ile taleb iderim deyu hükm-ü gıbbe’l-inkar yemin talep olundukta kasaba-i mezbureden Mehmed el-Cera’ ve Tebbac (...silik...) nam kimesneler la’ecli’ş-şehadet hazırun olup müteveffi-i mezbur hal-i hayatta iken zevcim olan Fatıma’nın zimmetinde altı yüz akçe mihri vardır deyu ikrar eyledi mezburun ikrarına şahitleriz şehadet dahi ideriz deyu şehadet-i şer’iye eylediklerinde mucebiyle amil olunup ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, ‘Ali Bayram, Sinan Safer, Ahmed bin Yakup

Varak 45 / Sütun B / Numara 4

Özet: ‘Ali bin Hüseyin’in evini Fatıma Hatun’a bir yıl vade ile sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından ‘Ali bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup Klor dahili kal’ada bir tarafı Humrevi (?) eviyle ve bir tarafı Haydar Kethüda eviyle ve iki tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan bir mülk evimi işbu ba’isüs-sicil fevt olan merhum ‘Ali bin Davud Hevace nam kimesnenin sulbiye kızı olan Fatıma’ya bi-tariki’l-istiğlal beş yüz akçeye bey’ idüp meblağ mezburu vasisi olan Hacı Şecai yedinden aldım kabz ettim ve tarih-i küttabdan bir yıl tamamına değin hane-i mezkure-i yetmiş beş akçeye alup kabz ittim deyu hükm-ü ma-vak’a mezbur talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Bayram bin Baki Reis, Hüseyin Çavuş, Kelleci Nasuh, Seyyid Mehmed Basmacı, Kurd Basmacı, Başmagçı Hasan

Varak 46 / Sütun A / Numara 1

Özet: Dimo veled-i Yani adlı zımminin Hanife binti ‘Ali hatundan borç alması karşılığında rehin kıldığı evini sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya (…silik...) Dimo veled-i Yani nam zımmi meclis-i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup bundan akdem müteveffiye olan Hanife binti ‘Ali nam hatunun vaki olup Yenikosi (?) Mahallesi’nde vaki olan bir dükkanımı(?) kiremit eviyle ve bin akçe sermayesiyle sene 974 zilkadesinin üçüncü gününden 21 sene-i kamile beş yüz akçe icareye alup kabul eyledim ve meblağ mezbur mukabilesinde mahalle-i mezbureden bundan akdem malumü’l-hudud bir evimi rehin komuş idim zikr olan evimi bey’ ittüğüm sebebden haliya mahalle-i mezbureden bir tarafı Mihael Dimo ve bir tarafı Vasıl Yoşka evleriyle ve bir tarafı Şuri (?) bostan yeri ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan tahtani evimi meblağ mezbur mukabilesinde rehini mahpus kıldım deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezburenin oğlu olan Mustafa Çelebi bi’l’hevaceye tasdik eyledikten sonra ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-salis ‘işrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

Durmuş Baki, Hacı Hasan, ‘Osman Takbacı, Mustafa bin Nasuh, ‘Ömer bin Mehmed, Mehmed Çelebi

Varak 46 / Sütun A / Numara 2

Özet: Giz adlı çobanın kardeşi Kola'nın yaralanarak ölmesi sonucu, ölümünün araştırılmasının talep edilmesine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Piyale Paşa hazretlerinin voyvodalarından olan 'Ali Voyvoda nam kimesne Görice kazasına tab'i Bsokon (?) nam karyeden Giz veled-i (...silik...) nam çobanı meclis-i şer'e ihzar idüp mezbur küçük karındaşı Kola ceruhen mürd olmuştur ne yerde cerh olup mürd olduğuna istikbar olunmasın talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezbur Giz'e su'al olundukta takrir-i kelam idüp benim karındaşım olan mezbur Kola müşarü'n-ileyh paşa hazretlerinin haslarından olan Pormat nam karye senaverinde büyük kıyı dağıyla maruf olan mevziinde çobanlar ağılında cerh olup mürd olmuştur deyu hükm-ü mezburunun takrir-i kelimatı mezbur 'Ali Voyvoda talebiyle kayd-ı defter olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Derviş Bey, Koçi Bey, Hasan Hevace, Müslüm Subaşı

Varak 46 / Sütun A / Numara 3

Özet: Abdulkerim bin Durmuş'un Murad 'Ağa'ya satmış olduğu tarlasının ödemesini almadığını iddia etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Abdulkerim bin Durmuş Emin nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup haliya Avlonya kal'ası dizdarı olan Murad 'Ağa'nın kablinden ümmü't-tarik alınup şer'en vekaleti sabit olan kal'a-i mezbureden Sinan Serilük (?) mahzarında takrir-i da'va kılup Avlonya kal'ası mukabilesinde Muros (?) nam mevziinde etraf-ı salisesi Nazır Hüseyin Bey tarlasıyla ve bir tarafı tarik-i 'amm ile mahdud olan bir kıt'a tarlamı bundan akdem mezbur Murad 'Ağa'ya bi't-tarikü'l-mevacibe virmiş idim haliya talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee vekalet-i mezbureden keyfiyet-i hal su'al olunduktukta zikr olan tarla-i mezbur Murad 'Ağa mezkur Abdulkerim'den beş yüz akçeye kıt'a alup akçesini teslim ettüğüne elinde temessük-i şer'iyesi vardır didikte bi'l-mukabelee mezbur Abdulkerim cevab virüp mezkur Murad 'Ağa (…okunmuyor…) deyu ben dahi bi't-tarikü'l-muvacehe virüp zikr olan akçemi aldım deyu mukırr olmuştur hakikatte yanımızda bey'-ü şer' etmüşdür dedikde mezkur Abdülkerim'den takrir-i kelimatına muvaffik yemin talep olundukda yeniden aciz olunmak mezbur Murad 'Ağa'ya bey' mezbur muvasene (?) olmadığına gıbbe't-teklif olunup tamamından nükul eylemeğin mucebiyle amil olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Ramazan Semenci, Çoban Baki, Hacı Yusuf, 'Ali bin Bayram

Varak 46 / Sütun A / Numara 4

Özet: ‘Ali ‘Ağa’nın tarlasının tasarruf hakkını Ahmed ‘Ağa’ya beş yüz akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asından ‘Ali ‘Ağa bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup Avlonya kazasına tab’i Ecirkin (?) nam karye senaverinde Mufalako (?) nam mevziinde iki tarafı Ahmed ‘Ağa tarlasıyla ve bir tarafı dere ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan tahminen yegirmi dönüm bir kıt’a tarlamın hakk-ı tasarrufun hakk-ı kararın mağrifeti sipahi ile işbu ba’isüs-sicil mezbur Ahmed ‘Ağa’ya beş yüz kırk akçeye virüp kabz-ü semen idüp zikr olan tarlamın hakk-ı tasarrufunu ve kararını mezbur Ahmed ‘Ağa’ya virdim didükte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehü’l-mezbur bi’l-mukabelee tasdik eyledikte ma-cari bi’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ‘ışrin min şehr-i ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Mustafa Reis, Hacı Yusuf, Çoban Baki, ‘Ömer bin Mehmed, Mustafa Kethüda

Varak 46 / Sütun B / Numara 2

Özet: Vijanişte kazasına tabi olan Giz Niko'nun çocuklarına intikal eden mirasının vasileri tarafından satılması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Vijanişte nam karyede bundan akdem mürd olan Giz Niko nam zımminin sagiresinin vasisi olan Mahzar Sinan kimesne karye-i mezbureden Baba Vasil ve Giz Yani ve Miho Dimo Vermi (?) nam zımmileri meclis-i şer'e ihzar idüp takrir-i da'va kılup ben vasi olduğum sagirenin (…silik…) iden bir evin mezburun zımmiler Vaso'la bey' eyledikleri istima' olundu keyfiyet-i hal su'al olunmasını talep iderim deyu hükm-ü bi'l-mukabelee mezburun zımmilere su'al (…silik...) mürd-ü mezburun (…silik..) içün bey' eyledik didiklerine mürd-ü mezburdan cariye alınmak hilaf-ı şer'i olduğu ecilden zikr olan hane sagire-i mezbureye emr olunduğu (...silik...) talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' 'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed, Hasan el-Mahsar, 'Ali Bayram, Ahmed bin Yakup, Safer Paşa

Varak 46 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hatice binti Nasuh Reis adlı hatunun vekili Hüseyin bin Hüsrev tarafından hissesi olan evideki hissesini Yusuf ‘Abdullah’a sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal’asında mütemekkine olan Hatice binti Nasuh Reis nam hatunun kablinden ikrar ati el-zikr kal’a-i mezbureden Müslüm Hevace (…silik...) ve Hüseyin bin Mustafa nam kimesneler şehadetleriyle vekaleti sabit olan zevci Hüseyin bin Hüsrev nam kimesne meclis-i şer’e hazır olup ikrar ve i’tiraf kılup müvekkilim kal’a-i mezbure dahilinde bir tarafı Memi Dade (?) eviyle ve bir tarafı Kelleci (?) Nasuh eviyle ve bir tarafı Mustafa bin ‘Abdullah eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan hanede vak’i olan salis hissesini işbu ba’isüs-sicil kal’a-i mezbureden Yusuf ‘Abdullah nam kimesne beş yüz akçeye bey’-i bat ile bey’ idüp kabz ve teslim-i meblağ kıldı deyu hüküm mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehü’l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik eyledikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’l-‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

‘Ömer bin Mehmed, Hüsrev Mukat, Kamer Zülfikar, Macid Ermençor, Kamer Babuççu, Memi Çelebi, Rüstem Babuççu, ‘Osman Seroda, Mustafa Sefer

Varak 46 / Sütun B / Numara 4

Özet: Mustafa bin Kasım'ın zevcesini İdris Bey'e yedi yıllığına hizmet için verdiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Mustafa bin Kasım nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup işbu ba'isüs-sicil İdris Bey nam kimesne mahzarında ikrar ve i'tiraf kılup tarih-i sicilden yedi yıl tamamına değin mezbur İdris Bey'i nefsimi bin akçe icareye virdim ve meblağ mezburu mezbur İdris Bey yedinden bi't-tamam aldım kabz ettim yevm varup hidmetin idesin deyu hüküm ve zevcesi olan Angelina binti Dediyal nam zımmiye meclis-i şer'de mezbur Mustafa 'Abdullah (…silik...) idecek olursa meblağ mezkure ben kefil oldum deyu mültezim olduktan sonra mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehü'l-mezbur vicahen ve şifahen tasdik ittükte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Muala Haydar Halife el-Hatip, 'Ömer bin Mehmed el-İmam, Ahmed bin Yakup, 'Ali Bayram

Varak 47 / Sütun A / Numara 2

Özet: Mustafa bin Hüseyin ve Mahmud Emin adlı kişilerin evlerini Habip Emin'den satın aldıklarına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Mustafa bin Hüseyin ve Mahmud Emin nam kimesneler meclis-i şer'e ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da vaki olan evimizin havlusundan bina zira'ıyla temelinden ziyade iki zira' yeri tarik-i has itmek içün bundan akdem merhum Habib Emin hal-i hayatta iken üç yüz akçeye bey' idüp kabz-ı semen idüp teslim-i meblağ kılup muhdarız (?) didiklerinde

mukırr-ın mezburenin veçh-i meşrusu üzere ikrarları kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Durmuş Baki, 'Ömer bin Mehmed el-İmam, Mehmed Çelebi, Hacı Yusuf, Mustafa Çelebi, Yusuf Baki

Varak 47 / Sütun A / Numara 3

Özet: 'Ali Bey'in kızı Fatıma'nın mirasından Oruç bin İskender'in borç aldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'dan Oruç bin İskender nam kimesne meclis-i şer'e hazır olup merhum Davud Hevace oğlu 'Ali Bey sulbiye kızı olan Fatıma'nın akçesinden vasisi olan Hacı Necar bin 'Abdullah yedinden dört yüz akçe karz aldım ve çuka bahasından dahi altmış akçe deynim vardır deyu hükm-ü mukırr-ı mezburun ikrar-ı mukırr-ı lehu'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik elyedikten sonra ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 47 / Sütun A / Numara 4

Özet: Karpiçe kazasında sakin olan bahsi geçen şahısların Kasım bin ‘Abdullah’tan borç almaları ve birbirlerine kefil olmalarına dair.

Karpiçe tab’i kaza-i Belgrad Baba Vasil ve Baba Nikola ve Miho Çake ve Hoka ve Ferhad bin ‘Abdullah, ‘Ali bin Kasım bin ‘Abdullah bin beş yüz akçe ile on bir kile buğday karz aldık ve birbirimize kefil-i bi’l-maliz tarih-i sicilden kasım gününe değin buğdayı harmanda verelim didiklerinde mukırr-ı mezburun ikrar-ı mukırr-ı lehu’l-mezbur bi’l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’s-seman ve’l-‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

Sıpacı (?) Hevace, Serilük (?) Mustafa, ‘Ali Haydar, ‘Ali Bayram, Divane el-Mukim, Dame ‘Abdullah

Varak 47 / Sütun A / Numara 5

Özet: Baki bin ‘Abdullah’ın evini ağaçlarıyla ve bostan yeri ile birlikte Murad bin Yusuf adlı kişiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki fahrü’l-emasil Hasan Çavuş’un subaşısı olan Baki bin ‘Abdullah nam kimesne meclis-i şer’e gelüp ikrar ve i’tiraf kılup Avlonya kazasına tab’i Globuçar nam karyede bir tarafı Ayas ‘Abdullah eviyle ve bir tarafı Tavi Koşko eviyle ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile mahdud olan evimi bostan yeri ile zeytun ağaçlarıyla ve palamut ağaçlarıyla işbu ba’isüs-sicil Murad bin Yusuf nam kimesneye dört yüz akçeye bey’ kabz semen u tesli-i meblağ kıldım deyu hükm-ü

muhırr-ı mezburun ikrar-ı mukırr-ı lehu'l-mezbur Murad bi'l-mukabelee tasdik elyedikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ali bin Hasan, 'Ömer bin Mehmed, Ahmed Yakup, Mehmed 'Abdullah

Varak 47 / Sütun B / Numara 2

Özet: Mako Rutye adlı zımminin bağını beş yüz akçeye Asgko binti Maro adlı zımmiyeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mako Rutye nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ikrar ve i'tiraf kılup Avlonya senaverinde Ayo-Sinas nam mevziide bir tarafı Merami Nikola bağı ile ve iki tarafı Koçine bağı ile ve bir tarafı Musa Osterkile (?) bağı ile mahdud olan tahminen (…silik...) bağımı eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle işbu ba'isüs-sicil Asgko (?) binti Maro nam zımmiye beş yüz akçeye bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldım mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhunu mukırr-ı lehu'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik eyledikte ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü's-salis min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed el-İmam, Dimitri Holkar, Baba Nikola Prekostoklu (?), NikolaYani, Nikola Çakon (?), Slomo Bikri (?)

Varak 47 / Sütun B / Numara 2

Özet: Alacak verecek akdi.

El-dain Baba Mihael el-medyun Siyo Lona ed-deyn 60 meblağ gurre baha-i ramazan sabit bi'l-menkul gıbbe'd-deyn(?) ve hükmü yazana emr olundu

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed el-İmam, Ahmed bin Yakup, Bayram el-Medun (?), Safer 'Abdullah

Varak 47 / Sütun B / Numara 3

Özet: Vasıl adlı zımminin, Yani'ye bir tosun bağışlaması ve bu tosunu vermemesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Horamlık (?) nam karyeden Vasıl Nikoro nam kimesne meclis-i şer'e gelüp işbu ba'isüs-sicil Yani Mohçe nam (...silik...) mahzarında takrir-i kelam idüp ettüğü mezbur Yani'nin karındaşı Kirko nam zımmi bana bir tosun hibe etmiş idi mukabilesinde ben 'avz (?) virmedim deyu hükm (…silik...) zikr olan tosuna mezbur Yani'ye virilmesine emr olunup ma-vak'a gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ömer bin Mehmed el-İmam, Çaçari Derviş, Musa Giz (?), Cafer Paşa

Varak 47 / Sütun B / Numara 4

Özet: Luniçe kazasından Muharrem bin ‘Osman’ın Gurişte’deki tımarının mahsulünü bin altı yüz akçeye Gurişte kazası reayalarına verdiği fakat ödemesini alamaması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kal’a-i Luniçe hatibi olan Muharrem bin ‘Osman nam kimesne Avlonya kazasına tab’i Gurişte nam karyede hisse-i tımarı olmağın raiyelerünü meclis-i şer’e ihzar idüp ettüğü sene dokuz yüz yetmiş dördünde vak’i olan tımarımın mahsulünün bin altı yüz akçeye kesm (?) eylemiş idüm hakkım talep iderim dedikte bi’l-mukabelee mezkuran zımmiler inkar ile cevap virüp müdde-i mezburdan yemin talep olundukta inkarı yeniden acz olmağın mezburan zımmilere yemin teklif olunup yemin itmeğin ma-vak’a gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-yevmü’r-rabi’ ve’l-‘ışrin min şehr-i ramazanü’l-mübarek sene 974

Şuhudü’l-Hal

Sinan Safer, Hasan el-Mahzar, ‘Ömer Mehmed

Varak 47 / Sütun B / Numara 5

Özet: Vefat etmiş olan Ramazan’ı, ahali tarafından Marko’nun öldürdüğünün iddia edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Sevas (?) mahalünden olan Mikola (?) nam karye zımmilerinden mürd olan Moroliz Marko nam zımmi bundan akdem mezkur Ramazan'ın cariyanı (?) olup mürd oldukta bazı kimesneler ahali'ine varup Marko'i mezkur Ramazan öldürüp mürd oldu deyu hilaf (...silik...) vak'i gammaz eylemişler bu husus gayri vak'idir mezkur Marko sancak merzine mütealla olup kendü ecelinden mürd olmuştur kimesnenin harbinden mürd olmamıştır bu hususda mezkur Ramazan'ın asla ve kat'a cezmi olmamağın da'vamız ve niza'ımız yoktur eğer da'va idecek olursak inde'ş-şer' istima' ve ibtidal (?) olmaya didiklerinde mukırr-en mezburun ikrar-ı lehu'l-mezkur Ramazan bi'l-hevace tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-'ışrin min şehr-i ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Çoban Baki, Cevahir (?), Mehmed Voyvoda

Varak 48 / Sütun A / Numara 2

Özet: Kurd Hüseyin adlı kişinin evini İskender bin Oruç adlı kişiye bir yıllığına kiraladığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Kurd Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup mahfil-i kazaya hazır olup tabien ve raiben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup dahil-i Avlonya'da Divane İbrahim Mahallesi'nde Sefer Tebbac (?) ve 'Osman 'Ali ve Tebbac Hüseyin evleri ile ve tarik-i 'amm ile mahdudü'l-hudud olan evimi ba'isüs-sicil İskender bin Oruç nam kimesneye bin nakd-i rayyic fi'l-vakt akçeye bey'i-bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldum min ba'de-l hükm tasarruf ider keyfe ma yeşa ve yehtar mutasarrıf ola zikr olan evimi sene 974 rebiülahirinin gurresinden bir yıla yüz elli akçe icareye aldum

didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mezkur Oruç bi'l-hevace tasdik ettükten sonra talebiyle kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 48 / Sütun A / Numara 3

Özet: Gin Yozin adlı zımminin evini Yusuf İbrahim'e sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur Avlonya kazasına tab'i Akçakilise (?) nam karyede mütmekkine olan Gin Yozin nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezburede dahilinde bir tarafı Vasil Gin ve bir tarafı Kara Hüseyin evleri ile ve etraf-ı erba'ası tarik-i 'amm ile olan bir bab evimi ba'isüs-sicil Yusuf İbrahim nam kimesneye beş yüz nakd-i rayyic-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldım zikr olan mezkur bostan mülk-ü mesmusudur (?) keyfe ma yeşa ve yehtar mutasarrıf ola didikde mukırr-ı mezburun ikrarına mezkur Yusuf İbrahim bi'l-hevace tasdik ettükten sonra hatt-ı hümayuna ve şer'iye hüküm olunup talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren 24 ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Çoban Baki, Mehmed Bayram, Mustafa Süleyman, Haydar 'Abdullah

Varak 48 / Sütun A / Numara 4

Özet: Kasab Yahudi İbram'ın satmış olduğu eti, belirlenen fiyattan fazlasına sattığı hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden Kassab İbram nam Yahudi ta'ime (?) narhından sattuğu et noksan üzere sattuğu meclis-i şer'de sabit olmağın Muhis Mehmed talebiyle kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Çoban Baki, Haydar bin 'Abdullah

Varak 48 / Sütun A / Numara 5

Özet: Sefer bin 'Abdullah'ın evlerini Musa Roslo adlı yahudiye dört yüz akçe ve floriye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Sefer bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup bi't-tavi ve'l-rıza şöyle ikrar husu'i ve i'tiraf-ı sahihü'ş-şan kılup dahil-i Avlonya'da bir tarafı Çaçari bin David ve bir tarafı müşteri ati el-zikr evleri ile ve etrafıda tarik-i 'amm ile mahdud olan evleri ba'isüs-sicil Avlonya Yahudilerinden Musa Roslo nam Yahudiye dört yüz elli nakit akçe ile bir kabza kalup bey'-i bat sahih-i yerle bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldum didikte mukırr-ı mezburun ikrarın Yahudi-i mezbur Musa bi'l-hevace tasdik idüp vak'i hal talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 24 ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Mehmed Hallac (?), Yusuf Baki, Ferhad bin 'Ali, İsak (…okunmuyor…)

Varak 48 / Sütun B / Numara 2

Özet: Sünbül Hatun'nun oğlu için nafaka talep etmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Sünbül binti Mehmed nam hatun meclis-i şer'e hazır olup haliya fevt olan zevcim mübareki sulbi oğlu Mustafa'ya kabl-i şer'iden nafaka takrir olmasına talep ideriz didikte mezbur Mustafa'nın evimi vesa'ir levazımı içün yevmi bir buçuk akçe nafaka takrir olunup mezbure Sünbül talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali Ahmed, Mehmed Çelebi, Mustafa bin 'Abdullah

Varak 48 / Sütun B / Numara 3

Özet: Hasan Reis ve ‘Ali Reis’in Mehmed ‘Abdullah’a vermiş oldukları vekaleti kabul ettiğine dair.

El-vekalet

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya’dan Hasan Reis ve ‘Ali bin Seydi nam kimesnelerün şehadetleri ile bey’ ati el-zikr vekaletin olan Mehmed ‘Abdullah nam kimesne vekalet-i mezbure-i kabul idüp gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’ 26 ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Haydar Kethüda, Usta Murad, Mehmed Hüseyin, Usta Hasan Basmacı, Usta ‘Ali Basmacı

Varak 48 / Sütun B / Numara 4

Özet: Haydar Kethüda’nın Pervane bin ‘Abdullah’ın mukataatını bildirmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya kal’asının kethüdası olan Haydar Kethüda meclis-i şer’i şer’ife hazır olup kıdvetü’l-ikra’il-kiram Mehmed Bey hazretlerinin esbabımızın mukata’aya tutan Pervane bin ‘Abdullah ve baki şerikleri mevacesinde ikrar idüp mezburun amillerinde mezkuran beş yüz altmış üç akçe italat ve haraç vaki olduğu mezkur Pervane talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi’ 26 ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun, 'Ali Baki

Varak 48 / Sütun B / Numara 5

Özet: Pervane bin 'Abdullah tarafından mukataası alınan değirmenlerin, önceki amillerinden alacağı olması ve bunu tahsil etmesi hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kal'asında mütemekkine olan Haydar Kethüda nam kimesne mahfil-i kazaya hazır olup bi't-tavi ve iktiza şöyle ikrar ve i'tiraf kılup haliya kıdvetü'l-eda-i el-kiram Mehmed hazretlerinin Kuruçay nam nehir üzerinde devran iden iki değirmen delmekle maruf dört göz değirmenin amilleri olan ba'isüs-sicil Pervane bin 'Abdullah ve Estamo Yorgi ve Dimo Miho nam kimesneler sene 974 rebiülahirinin gurresinden dört ay ve yegirmi günlük değirmeni zikr kati 'uhdemizde olup mezkurun amillerin hami görüldükte ba'de-l harami (?) zımmilerinde bin beş yüz yetmiş akçe baki kalup meblağ mezburu mezkurun amilleri yedlerinden bi't-tamam alup kabz eyledüm esbab-ı mezbur kıtaatından mezkurun hasıllarda uhdesinden bir akçe ve bir habbe baki kalmadı didikde mukırr-ı mezburun ikrarın 'amilun mezburun bi'l-hevace tasdik idüp bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 şa'ban sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali el-Mahsar, Sinan el-Mahsar, Mustafa Reis, Kara Memi, Mehmed Mustafa

Varak 48 / Sütun B / Numara 6

Özet: Mehmed ‘Abdullah tarafından eşine ait bağı Yeniçeri Kara Hasan’a satması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya’dan Hasan bin ‘Abdullah ve ‘Ali bin Seydi nam kimesneler şehadetleri ile bey’ ati el-zikr vekaleti olan Mehmed ‘Abdullah bi’l-vekale mahfil-i kazaya hazır olup ba’isüs-sicil yeniçeri olan Kara Hasan muvacehesinde ikrar-ı sahihü’ş-şan kılup Avlonya kazasına tab’i Çirnat nam karye senaverinde bir tarafı Zilmo (?) ve Vasil bağları ile ve bir tarafı Ayo Dimitri nam kimesne ile ve taraf-ı ahiri (?) cami yeriyle muttasıl zevcetim olan ‘Alim binti ‘Abdullah’ın tahminen otuz beş çapalık bağını iki bin nakd-i rayyic-i fi’l-vakt akçeye bey’-i bat sahih yerle bey’ idüp müvekkilime isal içün kabz semen u teslim-i meblağ kıldım ba’de-l yevm zikr olan bağ mezkurun mülkidir keffe ma yeşa ve yehtar mutasarrıf ola didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mezbur Hasan bi’l-mukabelee tasdik ettikten sonra sıhhat-i bey’e ve şiraya hüküm olunup talebiyle vak’i hal kayd-ı sicil olundu tahriren fi’ 26 ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Usta Hasan Basmacı, Usta Murad Basmacı, Haydar Kethüda, Mehmed Hüseyin

Varak 49 / Sütun A / Numara 2

Özet: Yeniçeri Hasan bin ‘Abdullah’ın, Baba Nikola adlı zımmiye evini, bahçesiyle ve harman yeri ile birlikte bin dokuz akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da mütemekkine olan Yeniçeri Hasan bin 'Abdullah nam kimesne meclis-i şer'i şer'ife hazır olup Baba Nikola nam zımmi muvacehesinde ikrar ve i'tiraf kılup kaza-i Avlonya muzafatından Lubine nam karyede bir tarafı Tdirimi (?) bin Zilmo (?) ve bir tarafı İlyas bin Hüseyin ve bir tarafı Baki bin Mustafa ve taraf-ı ahiri (?) tarik-i 'amm ile muttasıl olan bir bab evim ile samanlığım ve harman yerimiz evime muttasıl olan bağçemi mezkur Baba Nikola'ya bin dokuz nakd-i rayyic-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bat sahihe yerle bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldum zikr olan emlakı mezkur Baba Nikola'nın mülki müşterasıdır keyfe ma yeşa ve yehtar mutasarrıf ola didikte mukırr-ı mezburun ikrarın mezbur Papa el-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ali el-Mahmud, Ahmed el-Mahzar, Mehmed Çelebi, Safer bin 'Abdullah el-Mahsar, Bayram bin Mustafa ve 'Ali Hevace, 'Ali Kethüda, Hasan bin 'Ömer

Varak 49 / Sütun A / Numara 3

Özet: Trebele kazasına tabi olan Byo bin Niko adlı zımminin eşi Sude binti Zimo hatun ile boşandığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya muzafatından Trebele nam karyede mütemekkin olan Byo bin Niko nam zımmi meclis-i şer'e hazır olup ba'isüs-sicil zevcim olan Sude binti Zimo nam zevcimin talep üzere ba'de-l yevm benden boş olmağın didüğü talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed ‘Ağa-i Ayan, Ahmed el-Mahsar, Mehmed Çelebi, Mustafa ‘Abdullah

Varak 49 / Sütun A / Numara 4

Özet: İsmael Dimo’nun vekili olduğu Sude adlı zımmiyenin bağını satması hakkında.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya muzafatından Nikola nam karyeden Niko Niko ve Niko Yani nam zımmiler şehadetleri bey’ ati el-zikr vekaleti sabit olan İsmael Dimo nam zımmi bi’l-vekale mahfil-i kazaya hazır olup müvekkilim olan Sude binti Zimo nam zımmiyenin (…okunmuyor…) dası Ksotonun ve bir saraç (?) hanesi ve ‘indel-amam malumü’l-hudud olan tahminen bir çapalık bağımı tarih-i sicilden dört ay vade ile dört yüz nakd-i rayyic fi’l-vakt akçeye bey’ eyledim didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mezkur Niko zade ve bi’l-hevace tasdik idüp gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

(…okunmuyor…) Niko, Niko Yani, Niko Niko, Niko Serake (?)

Varak 49 / Sütun A / Numara 5

Özet: İstirat adlı zımminin vefatı üzerine oğlu Yani'ye Hristo adlı zımminin vasi tayin edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da mürd olan İstirat nam zımminin oğlu Yani İstirat nam sağirin vasisi olmayup vasi nasib olunmak lazım olmağın işbu ba'isüs-sicil Avlonya zımmilerinden Hristo Koro nam zımmi kabl-i şer'iden vasi nasb olunup mezkur Hristo vesayeti mezburen meclis-i şer'ide kabul etmeğin talebiyle kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

'Ali Bayram, Ahmed el-Mahsar Sinan

Varak 49 / Sütun A / Numara 6

Özet: Nikola Yani adlı zımminin vefat etmesi üzerine oğlu Vasil'e Kirana binti Yaniya Nikola adlı hatunun vasi tayin edilmesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden mürd olan Nikola Yani nam zımminin oğlu Vasil nam sağirin vasisi olmayup vasi nasb olunmak lazım ve labüdd olmağın işbu ba'isüs-sicil Avlonya zımmiyelerinden Kirana binti Yaniya Nikola nam zımmiyeyi kabl-i şer'iden vasi nasb olunup mezkure-i Kiran vesayeti mezbure-i meclis-i şer'ide kabul itmeğin ma-vak'a bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi' 26 ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 49 / Sütun B / Numara 2

Özet: Yani Patriko adlı zımminin Mako adlı zımmiye yüz kırk akçe borcu olduğuna dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Yani Patriko'nun ba'isüs-sicil Mako Berbere nam zımmiye yüz kırk akçe deyni olduğu i'tiraf ile sabit olmağın edasına hüküm olunup gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Çaçari bin David, Mustafa bin 'Abdullah

Varak 49 / Sütun B / Numara 3

Özet: Mako'nun, Yani Patriko'dan alacağı olması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya zımmilerinden Mako Berber nam zımmi kasaba-i mezbureden Yani Petriko nam zımmi-i mahfil-i kazaya ihzar idüp şöyle takrir-i da'va kılup mezkur Yani ile şerikin üzere miri balik (?) satun alup

hissesine iki yüz doksan akçe kalup meblağ mezbur talep ederiz didikte mezbur Yani Petriko mezbur Mako mağrifetiyle Emin Hüseyin el-mukime yemin eylemeğin didikte yeminden nükul etmeğin talebiyle kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 49 / Sütun B / Numara 4

Özet: Hüseyin bin Süleyman'ın evini satmaları için Cundi bin 'Abdullah'ı vekil tayin ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'da sakin olan Hüseyin bin Süleyman'ın Avlonya kal'ası dahilinde olan evini bey' etmeği Musaf Sinan bin 'Abdullah ve Musa bin Nasuh Mehmed şehadetleri Tebbac Cundi bin 'Abdullah nam kimesne-i vekil nasb ittüğü sabit olup ve mezkur Cundi vekaleti mezbure-i kabul idüp bi't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve seb'in ve tis'a mie

Şuhudü'l-Hal

Sinan Musaf, Ramazan 'Ömer, İlyas bin Mustafa, Musa bin Mahmud, Pervane bin 'Abdullah, Sinan el-Mahsar

Varak 49 / Sütun B / Numara 5

Özet: İsmael Yorgi'nin evini altı yüz akçeye Vaso Miho'ya satması fakat ücretini tahsil edememesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya'dan Gurişte nam karyeden İsmael Yorgi nam zımmi ba'isüs-sicil Vaso Miho nam zımmi mahfil-i kazaya ihzar idüp takrir-i da'va mezkur Adem kurbunda evi olup bin şuf'a-i hak(?) bin altı yüz akçeye bey' itemeği i'tiraf idüp akçesin almayup şuf'a tutup talebiyle kayd-ı sicil olundu fi't-tarihi'l-mezbur

Şuhudü'l-Hal

Yeniçeri Pervane, Sinan Safer, Safer bin 'Abdullah

Varak 49 / Sütun B / Numara 6

Özet: Vaslo Miho adlı zımminin evini, bahçesini ve harman yerini bin altı yüz akçeye İsmael Yorgi adlı zımmiye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki kaza-i Avlonya muzafatından Gurişte nam karyede mütemekkin olan Vaslo Miho nam zımmi mahfil-i kazaya hazır olup ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup karye-i mezbure dahilinde Serabolat nam mahallesinde bir tarafı Yusuf Yeniçeri tarlasıyla ve bir tarafı Niko Miho evi ile ve bir tarafı Yani İstefan tarlasıyla ve tarik-i 'amm ile muttasıl olan bir bab evimi harman yerimi ve muttasıl bağçemi ba'iüsis-sicil İsmael Yorgi nam zımmiye bin altı yüz elli nakd-i rayyic-i fi'l-vakt akçeye bey'-i bat ile bey' idüp kabz semen u teslim-i meblağ kıldum zikr olan ev mezkur İsmael Yorgi'nin mülkü mahsula ve hakk-ı tasarrufudur didikte mukırr-ı mezburun ikrarına mukırr-ı lehu'l-mezbur bi'l-mukabelee tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-Hal

'Ali bin Yeniçeri Pervane, Sinan Safer, Safer bin 'Abdullah, Estolo (…okunmuyor…), Niko Milede, Esto Niko Yani, Yani Niko, Dimo Niko

Varak 50 / Sütun A / Numara 2

Özet: Blo Lazariye adlı zımminin, Mayro Bolişte adlı yahudiden almış olduğu borç için bağını rehin vermesi üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya kazasına tab'i Grokeş (?) nam karyeden Blo Lazariye nam zımmi meclis-i şer'i şer'ife hazır olup ba'isüs-sicil Avlonya Yahudilerinden Mayro Bolişte yedinden yüz elli akçe nakid ile üç kile buğdayı karz aldum ve kasaba-i mezbure senaverinde Şobsoko (?) nam kimesne (?) ile ve Yani Vaslo bağları ile ve Yani Andriya bağı ile ve tarik-i 'amm ile muttasıl olan bağım Yahudiyi mezburun rehin-i mahbusudur didikte mukırr-ı mezburun ikrarına bi'l-hevace Yahudiyi mezbur tasdik idüp gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazan sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Yakub, Küçük Hasan, el-Maho Yahudi, Hacı Ahmed Belgradi

Varak 50 / Sütun A / Numara 3

Özet: Berber Simo adı zımminin Baba Sivasto hakkında, babasından kalan eşyaları aldığına dair şikayette bulunması üzerine.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Berber Simo nam zımmi (...okunmuyor...) Baba Sivasto nam zımmiyi meclis-i şer'e ihzar idüp üzerinde takrir-i da'va kılup mezkur papası atamdan kalan Ayo-yorgi nam kimesnenin babası olup zikr olan kimesneden çıkup ahir kimesneye varup kimesn-i mezbureye vakıf olan bir incir ve iki aded küttab ve bir pasdal (?) ve üç aded bal mumu ve beş aded gümüş gözlük almıştır talep ideriz didikte mezkur babası zikr olan esbab 'uhdesinden olduğuna i'tiraf itmeğin edasına hüküm olundu fi't-tarihi'l-mezbur sene 974

Şuhudü'l-Hal

Ahmed Yakup, Bayram Adem Efendi

Varak 50 / Sütun A / Numara 4

Özet: Ahmedi'nin vefatının incelenmesi üzerine Baki'nin kefil olduğuna dair.

El-kefalet

Serkan Ahmedi vefat-ı mutalebede ihzar itmeği Serkan-ı Baki kefil olmağın Hüseyin 'Abdullah talebiyle kayd-ı sicil olundu

Şuhudü'l-Hal

Sâbıkun

Varak 50 / Sütun A / Numara 5

Özet: Hasan bin Mustafa'nın, Sefer bin Hasan'ın eşi Nefise binti 'Abdullah hatunun mihrine vekil olduğuna dair.

El-rumi' Hasan bin Mustafa vekile Sefer bin Hasan el-zevce Nefise binti 'Abdullah vekaleten Hüseyin bin 'Ali ve Hüseyin Ramazan el-mihrü'l-muaccel (?) tahriren fi'l-evasıd ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l Hal

Hasan El-mahsar, Bayram bin Mustafa, Ahmed Yakub ve gayrühüm

Varak 50 / Sütun B / Numara 2

Özet: Ester binti İsan adlı yahudinin, annesinden intikal eden mirasının alınması için Yahudi David Yako'ya vekalet verdiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya'da mütemekkin olan Ester binti İsak nam Yahudi ba'isüs-sicil zevci olan David Yako nam Yahudiye anesinden cihet-i ırs ile intikal eden hissesini talebine ve kabzına ve ba'de-l hükm kendüye isaline vekil nasb idüp mezbur David vekaleti mezbureyi kabul idüp bi't-taleb kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazan sene 974

Şuhudü'l-hal

Ferhad 'Abdullah, Mehmed Çelebi, İsak Yahudi, Musa Yahudi

Varak 50 / Sütun B / Numara 3

Özet: İbram adlı yahudinin evlerini hibe ettiğine dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki Avlonya Yahudilerinden İbram Kohin (?) nam Yahudi mahfil-i kazaya dahil olup ta'iben ve ra'iben şöyle ikrar ve i'tiraf kılup ba'isüs-sicil (…okunmuyor…) nam mevziinde bir tarafı Şoblo Goyaki (?) bağı ile ve bir tarafı Nardemi (?) bağı ile ve bir tarafı Dimo Kariçe bağı ile ve tarafı izamı tarik-i 'amm ile müstakil olan tahminen otuz beş çapalık bağımı ve dahili Avlonya'da bir tarafı Mustafa'nın vakfı olan evimi ile ve bir tarafı Yaki Kosto evi ile ve tarafeyn tarik-i 'amm ile muttasıl olan fevkani ve tahtani bir evimizi ve içünde olan dokuz aded tarlamı ba'isü's-sicil Veniye nam kızum Kateriye (?) hibe ve temlik ederim zikr olan bağ ve bağçesiyle mezburemin teslim iderim didikde mukırr-ı mezburun ikrarlarına mezburesi bi'l-hevace tasdik ettükte gıbbe't-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi'l-evasıd ramazanü'l-mübarek sene 974

Şuhudü'l-hal

Mehmed bin Hüseyin, Hasan el-Mahzar, Musa bin Suami, 'Ali Halife bin Mustafa, Mustafa Çelebi bin Suacık, Hacı Semai, Çoban Sinan

Varak 50 / Sütun B / Numara 4

Özet: Süleyman bin Davud'un Yani Kosto'dan aldığı borcun bir kısmını ödemesi ve geriye hala borcu kaldığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya'dan Süleyman bin Davud'un vekil-i şer'isi olan Musa bin 'Ali bin Mehmed ve Fatıma binti 'Ali'nin vasisi olan Hacı Secai nam kimesneler mahali kazaya hazır olup bi't-tavi ve'l-rıza şöyle ikrar ve i'tiraf kılup ba'isüs-sicil Avlonya zımmilerinden Yani Kosto nam zımminin üç bin nakid akçe ve çuka bahasından beş yüz akçe deyni olup meblağ mezburdan iki

bin üç yüz yeğirmi beş akçe alup kabz eyledik zımmi-i mezburun ‘uhdesinde bin yüz yetmiş beş akçe baki kaldı didikde mukırr-ı merkumun ikrarına mezkur Yani bi’l-hevace tasdik idüp gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu tahriren fi’l-evasıd ramazan sene 974

Şuhudü’l-Hal

Mustafa Mehmed, Küçük ‘Ali Belgradi, Divane bin ‘Abdullah, Musa Hüseyin, Mustafa el-Nikal, Hacı Safer, Asi Yani

Varak 50 / Sütun B / Numara 5

Özet: Abdülkerim bin Durmuş’un tarlasını bahsi geçen zımmilere bin otuz akçeye sattığına dair.

Vech-i tahrir-i sicil budur ki nefs-i Avlonya’da mütemekkin olan Abdülkerim bin Durmuş Emin mahfil-i kazaya hazır olup ta’iben ve ra’iben şöyle ikrar ve i’tiraf kılup kaza-i Avlonya muzafatından Panaya nam karye senaverinde Zaide Hasan ‘Ağa tarlaları ile ve bir tarafı tarik-i ‘amm ile ve bir tarafı bayır ile muttasıl olan tahminen altmış dönüm bir kıt’a tarlamı ba’isüs-sicil Sede(?) İsmael ve Zoti İsmael ve Yani İsmael ve Yorgi İsmael nam Yahudilere bin otuz nakd-i rayyic-i fi’l-vakt akçeye bey’-i bat sahihe yerle bey’ idüp kabz ü teslim-i meblağ kıldum zikr olan tarla mezkurumun mülk-ü meşrusudur didikde mukırr-ı mezburun ikrarına mezburun demeğin bi’l-hevace tasdik idüp gıbbe’t-talep kayd-ı sicil olundu fi’t-tarihi’l-mezbur

Şuhudü’l-Hal

‘Osman bin İlyas, Mustafa bin Ramazan, Mustafa Çelebi katib-i kal’a-i Avlonya ve Biraderi Müslüm Çelebi

TABLOLAR

Tablo 3.1. 20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicilinde Bulunan Kayıtların Listesi.

NUMARA	DAVA	KONU
1	VARAK 1, SÜTUN B, NUMARA 1	KEFALET
2	VARAK 2, SÜTUN B, NUMARA 1	VERGİ
3	VARAK 2, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ
4	VARAK 2, SÜTUN B, NUMARA 3	KEFALET
5	VARAK 2, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
6	VARAK 3, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ
7	VARAK 3, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ
8	VARAK 3, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
9	VARAK 3, SÜTUN A, NUMARA 5	YARIM BIRAKILMIŞTIR
10	VARAK 3, SÜTUN B, NUMARA 1	SULH
11	VARAK 3, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ
12	VARAK 3, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ
13	VARAK 3, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ
14	VARAK 4, SÜTUN A, NUMARA 1	İPTAL
15	VARAK 4, SÜTUN A, NUMARA 2	CARİYELİK
16	VARAK 4, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ
17	VARAK 4, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
18	VARAK 4, SÜTUN B, NUMARA 2	İPTAL EDİLMİŞTİR
19	VARAK 4, SÜTUN B, NUMARA 3	MİRAS
20	VARAK 4, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ
21	VARAK 5, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
22	VARAK 5, SÜTUN A, NUMARA 3	NİKAH
23	VARAK 5, SÜTUN A, NUMARA 4	HARAÇ VERGİ
24	VARAK 5, SÜTUN B, NUMARA 1	YARIM BIRAKILMIŞTIR
25	VARAK 5, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (DÜKKAN)
26	VARAK 5, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
27	VARAK 5, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ)
28	VARAK 6, SÜTUN A, NUMARA 1	VASİ TAYİNİ
29	VARAK 6, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ
30	VARAK 6, SÜTUN A, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
31	VARAK 6, SÜTUN A, NUMARA 4	VEKALET
32	VARAK 6, SÜTUN A, NUMARA 5	MİRAS (HİSSE ALIŞI)
33	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 1	KEFALET
34	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ
35	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
36	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (HİSSE)
37	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
38	VARAK 6, SÜTUN B, NUMARA 6	FERAGAT
39	VARAK 7, SÜTUN A, NUMARA 1	NAFAKA
40	VARAK 7, SÜTUN A, NUMARA 2	KOMŞULUK HAKKI
41	VARAK 7, SÜTUN A, NUMARA 3	TEREKE
42	VARAK 7, SÜTUN B, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
43	VARAK 7, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (EV)

44	VARAK 7, SÜTUN B, NUMARA 4	EMANET (ÇOCUK)
45	VARAK 7, SÜTUN B, NUMARA 5	EMANET (HİSSE)
46	VARAK 7, SÜTUN B, NUMARA 6	TAMİR
47	VARAK 8, SÜTUN A, NUMARA 2	HARAÇ VERGİ
48	VARAK 8, SÜTUN A, NUMARA 3	CİZYE
49	VARAK 8, SÜTUN A, NUMARA 4	CİZYE
50	VARAK 8, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (BAĞ)
51	VARAK 8, SÜTUN B, NUMARA 3	KEFALET
52	VARAK 8, SÜTUN B, NUMARA 4	KEFALET
53	VARAK 8, SÜTUN B, NUMARA 5	HİZMET BEDELİ
54	VARAK 9, SÜTUN A, NUMARA 2	VEKALET
55	VARAK 9, SÜTUN A, NUMARA 3	NAFAKA
56	VARAK 9, SÜTUN A, NUMARA 4	MAAŞ
57	VARAK 9, SÜTUN B, NUMARA 2	KEFALET
58	VARAK 9, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
59	VARAK 10, SÜTUN A, NUMARA 2	KEFALET
60	VARAK 10, SÜTUN A, NUMARA 3	KEFALET
61	VARAK 10, SÜTUN A, NUMARA 4	MİRAS
62	VARAK 10, SÜTUN B, NUMARA 0	YARIM BIRAKILMIŞTIR
63	VARAK 10, SÜTUN B, NUMARA 1	SATIŞ (BAĞ)
64	VARAK 10, SÜTUN B, NUMARA 2	NİKAH
65	VARAK 11, SÜTUN A, NUMARA 2	VASİLİK
66	VARAK 11, SÜTUN A, NUMARA 3	MİRAS
67	VARAK 11, SÜTUN A, NUMARA 4	SULH
68	VARAK 11, SÜTUN B, NUMARA 2	MİRAS, MEHİR
69	VARAK 11, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
70	VARAK 11, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (AHIR)
71	VARAK 12, SÜTUN A, NUMARA 2	CİZYE VERGİ
72	VARAK 12, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
73	VARAK 12, SÜTUN B, NUMARA 1	ULUFE
74	VARAK 12, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (BAĞ)
75	VARAK 12, SÜTUN B, NUMARA 3	CİZYE VERGİ
76	VARAK 12, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ TAHSİLİ
77	VARAK 12, SÜTUN B, NUMARA 5	HARAÇ VERGİ
78	VARAK 13, SÜTUN A, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
79	VARAK 13, SÜTUN A, NUMARA 3	VEKALET
80	VARAK 13, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ-REHİN
81	VARAK 13, SÜTUN B, NUMARA 2	VEKALET
82	VARAK 13, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
83	VARAK 13, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ TAHSİLİ
84	VARAK 13, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
85	VARAK 14, SÜTUN A, NUMARA 1	BORÇ
86	VARAK 14, SÜTUN A, NUMARA 2	VEKALET
87	VARAK 14, SÜTUN A, NUMARA 3	VEKALET
88	VARAK 14, SÜTUN A, NUMARA 4	ALACAK-VERECEK
89	VARAK 14, SÜTUN B, NUMARA 1	BORÇ TAHSİLİ
90	VARAK 14, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ TAHSİLİ
91	VARAK 14, SÜTUN B, NUMARA 3	KOMŞULUK HAKKI
92	VARAK 14, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (EV)
93	VARAK 15, SÜTUN A, NUMARA 1	MİRAS

94	VARAK 15, SÜTUN A, NUMARA 2	VEKALET
95	VARAK 15, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ
96	VARAK 15, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ
97	VARAK 15, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ-REHİN
98	VARAK 15, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
99	VARAK 16, SÜTUN A, NUMARA 1	SATIŞ (BAĞ)
100	VARAK 16, SÜTUN A, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
101	VARAK 16, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (DÜKKAN)
102	VARAK 16, SÜTUN A, NUMARA 4	VEKALET
103	VARAK 16, SÜTUN B, NUMARA 2	VASİLİK
104	VARAK 16, SÜTUN B, NUMARA 3	MİRAS
105	VARAK 16, SÜTUN B, NUMARA 4	VEKALET
106	VARAK 17, SÜTUN A, NUMARA 1	ALACAK-VERECEK
107	VARAK 17, SÜTUN A, NUMARA 2	KİRALAMA (DÜKKAN)
108	VARAK 17, SÜTUN A, NUMARA 3	ÖLÜM
109	VARAK 17, SÜTUN B, NUMARA 2	SULH
110	VARAK 17, SÜTUN B, NUMARA 3	VASİLİK
111	VARAK 17, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
112	VARAK 18, SÜTUN A, NUMARA 1	NAFAKA
113	VARAK 18, SÜTUN A, NUMARA 2	VASİLİK (DEVLETE İNTİKAL)
114	VARAK 18, SÜTUN A, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
115	VARAK 18, SÜTUN A, NUMARA 4	İLTİZAM
116	VARAK 18, SÜTUN B, NUMARA 2	YARIM BIRAKILMIŞTIR
117	VARAK 18, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
118	VARAK 18, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (EV)
119	VARAK 18, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
120	VARAK 19, SÜTUN A, NUMARA 1	FERAGAT
121	VARAK 19, SÜTUN A, NUMARA 2	ZORBALIK
122	VARAK 19, SÜTUN A, NUMARA 3	KEFALET
123	VARAK 19, SÜTUN A, NUMARA 4	HİZMET BEDELİ
124	VARAK 19, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
125	VARAK 19, SÜTUN B, NUMARA 2	HARAÇ VERGİ
126	VARAK 19, SÜTUN B, NUMARA 3	KEFALET
127	VARAK 19, SÜTUN B, NUMARA 4	NAFAKA, MİRAS
128	VARAK 19, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
129	VARAK 20, SÜTUN A, NUMARA 2	SATIŞ (BAĞ)
130	VARAK 20, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (EV)
131	VARAK 20, SÜTUN A, NUMARA 4	VASİLİK
132	VARAK 20, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (TARLA)
133	VARAK 20, SÜTUN B, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
134	VARAK 20, SÜTUN B, NUMARA 4	SULH
135	VARAK 20, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (BAĞ)
136	VARAK 21, SÜTUN A, NUMARA 2	KEFALET
137	VARAK 21, SÜTUN A, NUMARA 3	VASİYET
138	VARAK 21, SÜTUN A, NUMARA 4	VASİLİK
139	VARAK 21, SÜTUN A, NUMARA 5	KOMŞULUK HAKKI
140	VARAK 21, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (TASARRUF HAKKI)
141	VARAK 21, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
142	VARAK 21, SÜTUN B, NUMARA 4	KEFALET
143	VARAK 21, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (BAĞ)

144	VARAK 22, SÜTUN A, NUMARA 1	BORÇ
145	VARAK 22, SÜTUN A, NUMARA 2	GAİBLİK
146	VARAK 22, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (DÜKKAN)
147	VARAK 22, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (DÜKKAN)
148	VARAK 22, SÜTUN B, NUMARA 2	NAFAKA
149	VARAK 22, SÜTUN B, NUMARA 3	HARAÇ
150	VARAK 22, SÜTUN B, NUMARA 4	VEKALET
151	VARAK 23, SÜTUN A, NUMARA 1	KOMŞULUK HAKKI
152	VARAK 23, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
153	VARAK 23, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (BAHÇE)
154	VARAK 23, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (BAHÇE)
155	VARAK 23, SÜTUN B, NUMARA 3	SAHİPSİZ TOPRAK
156	VARAK 23, SÜTUN B, NUMARA 4	TEREKE
157	VARAK 24, SÜTUN A, NUMARA 1	KEFALET
158	VARAK 24, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
159	VARAK 24, SÜTUN A, NUMARA 3	VASİLİK
160	VARAK 24, SÜTUN A, NUMARA 4	KAVGA
161	VARAK 24, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (BAHÇE)
162	VARAK 24, SÜTUN B, NUMARA 3	MİRAS
163	VARAK 24, SÜTUN B, NUMARA 4	KOMŞULUK(HAYVAN ÖLÜM)
164	VARAK 25, SÜTUN A, NUMARA 2	CİZYE
165	VARAK 25, SÜTUN A, NUMARA 3	VASİLİK
166	VARAK 25, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ)
167	VARAK 25, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (BAHÇE)
168	VARAK 25, SÜTUN A, NUMARA 6	BORÇ TAHSİLİ
169	VARAK 25, SÜTUN B, NUMARA 2	HAYVAN HIRSIZLIK
170	VARAK 25, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (ÇAYIR)
171	VARAK 25, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ-REHİN
172	VARAK 26, SÜTUN A, NUMARA 1	TÜCCAR-YENİÇERİ KAVGASI
173	VARAK 26, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ
174	VARAK 26, SÜTUN A, NUMARA 3	TÜCCAR-YENİÇERİ MESELESİ
175	VARAK 26, SÜTUN A, NUMARA 4	KEFALET
176	VARAK 26, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (BAHÇE)
177	VARAK 26, SÜTUN B, NUMARA 3	SAHİPSİZ MAL
178	VARAK 26, SÜTUN B, NUMARA 4	VASİLİK
179	VARAK 27, SÜTUN A, NUMARA 2	VEKALET
180	VARAK 27, SÜTUN A, NUMARA 3	MİRAS
181	VARAK 27, SÜTUN A, NUMARA 4	MEHİR
182	VARAK 27, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ TAHSİLİ
183	VARAK 27, SÜTUN B, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
184	VARAK 27, SÜTUN B, NUMARA 4	MEHİR
185	VARAK 27, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (GEMİ)
186	VARAK 28, SÜTUN A, NUMARA 2	SATIŞ (TARLA)
187	VARAK 28, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (EV,BAĞ)
188	VARAK 28, SÜTUN A, NUMARA 4	VASİLİK
189	VARAK 28, SÜTUN B, NUMARA 2	ÖLÜM
190	VARAK 28, SÜTUN B, NUMARA 3	SULH
191	VARAK 28, SÜTUN B, NUMARA 4	NAFAKA
192	VARAK 28, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
193	VARAK 29, SÜTUN A, NUMARA 2	TASARRUF HAKKI

194	VARAK 29, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (BAHÇE)
195	VARAK 29, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ)
196	VARAK 29, SÜTUN A, NUMARA 5	ALACAK-VERECEK
197	VARAK 29, SÜTUN B, NUMARA 2	TAMİR (DEĞİRMEN)
198	VARAK 29, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ
199	VARAK 29, SÜTUN B, NUMARA 4	MUTASARRIF DEĞİŞİMİ
200	VARAK 29, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (TARLALAR)
201	VARAK 30, SÜTUN A, NUMARA 2	TASARRUF DEVRİ
202	VARAK 30, SÜTUN A, NUMARA 3	TAMİR (DEĞİRMEN)
203	VARAK 30, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ
204	VARAK 30, SÜTUN B, NUMARA 3	TAMİR (DEĞİRMEN)
205	VARAK 30, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
206	VARAK 30, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
207	VARAK 31, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ
208	VARAK 31, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
209	VARAK 31, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
210	VARAK 31, SÜTUN B, NUMARA 2	VEKALET
211	VARAK 31, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (EV)
212	VARAK 31, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
213	VARAK 31, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
214	VARAK 32, SÜTUN A, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
215	VARAK 32, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
216	VARAK 32, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
217	VARAK 32, SÜTUN A, NUMARA 5	MUKATAA (DEĞİRMEN)
218	VARAK 32, SÜTUN B, NUMARA 2	ÖLÜM
219	VARAK 32, SÜTUN B, NUMARA 3	ÖLÜM
220	VARAK 32, SÜTUN B, NUMARA 4	BOŞANMA
221	VARAK 33, SÜTUN A, NUMARA 1	VAKIF
222	VARAK 33, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ TAHSİLİ
223	VARAK 33, SÜTUN B, NUMARA 2	TÜCCAR-SANCAKBEYİ GEMİ
224	VARAK 33, SÜTUN B, NUMARA 3	KEFALET
225	VARAK 33, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ-REHİN
226	VARAK 33, SÜTUN B, NUMARA 5	TASARRUF HAKKI
227	VARAK 34, SÜTUN A, NUMARA 2	İLTİZAM
228	VARAK 34, SÜTUN A, NUMARA 3	VEKALET
229	VARAK 34, SÜTUN A, NUMARA 4	VASİLİK
230	VARAK 34, SÜTUN A, NUMARA 5	TASARRUF HAKKI
231	VARAK 34, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ-REHİN
232	VARAK 34, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ-REHİN
233	VARAK 34, SÜTUN B, NUMARA 4	MİRAS
234	VARAK 34, SÜTUN B, NUMARA 5	KİRALAMA (DEĞİRMEN)
235	VARAK 35, SÜTUN A, NUMARA 2	TAKAS
236	VARAK 35, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ
237	VARAK 35, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
238	VARAK 35, SÜTUN B, NUMARA 2	ATAMA (DEĞİRMENE)
239	VARAK 35, SÜTUN B, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
240	VARAK 35, SÜTUN B, NUMARA 4	YENİÇERİ ZORBALIK İLAM
241	VARAK 35, SÜTUN B, NUMARA 5	FERAGAT
242	VARAK 36, SÜTUN A, NUMARA 2	FERMAN
243	VARAK 36, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ TAHSİLİ

244	VARAK 36, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ)
245	VARAK 36, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ TAHSİLİ
246	VARAK 36, SÜTUN B, NUMARA 3	KAVGA
247	VARAK 36, SÜTUN B, NUMARA 4	RUZNAMÇE
248	VARAK 36, SÜTUN B, NUMARA 5	VEKALET
249	VARAK 37, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
250	VARAK 37, SÜTUN A, NUMARA 3	ALACAK-VERECEK
251	VARAK 37, SÜTUN A, NUMARA 4	MİRAS
252	VARAK 37, SÜTUN A, NUMARA 5	VEKALET
253	VARAK 37, SÜTUN B, NUMARA 2	KÖLE SATIŞI
254	VARAK 37, SÜTUN B, NUMARA 3	MİRAS
255	VARAK 38, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
256	VARAK 38, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ
257	VARAK 38, SÜTUN A, NUMARA 4	YARIM BIRAKILMIŞTIR
258	VARAK 38, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (TARLA)
259	VARAK 38, SÜTUN B, NUMARA 2	KİRALAMA (DEĞİRMEN)
260	VARAK 38, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ
261	VARAK 38, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
262	VARAK 39, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
263	VARAK 39, SÜTUN A, NUMARA 3	HIRSIZLIK
264	VARAK 39, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ TAHSİLİ
265	VARAK 39, SÜTUN A, NUMARA 5	KEFALET
266	VARAK 39, SÜTUN B, NUMARA 2	MİRAS
267	VARAK 39, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
268	VARAK 39, SÜTUN B, NUMARA 4	KOMŞULUK, HAYVAN KATLİ
269	VARAK 40, SÜTUN A, NUMARA 1	YARIM BIRAKILMIŞTIR
270	VARAK 40, SÜTUN A, NUMARA 2	FERAGAT
271	VARAK 40, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ TAHSİLİ
272	VARAK 40, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (TARLA)
273	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 1	BORÇ
274	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 2	KOMŞULUK MESELESİ
275	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 3	KOMŞULUK MESELESİ
276	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 4	MİRAS
277	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 5	VERGİ
278	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 6	VEKALET
279	VARAK 40, SÜTUN B, NUMARA 7	SATIŞ (BAĞ)
280	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 1	SATIŞ (BAĞ)
281	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
282	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 3	TASARRUF
283	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ-REHİN
284	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 5	BORÇ
285	VARAK 41, SÜTUN A, NUMARA 6	ALACAK-VERECEK
286	VARAK 41, SÜTUN B, NUMARA 2	TASARRUF
287	VARAK 41, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ TAHSİLİ
288	VARAK 41, SÜTUN B, NUMARA 4	FERAGAT
289	VARAK 41, SÜTUN B, NUMARA 5	FERAGAT
290	VARAK 42, SÜTUN A, NUMARA 2	MİRAS
291	VARAK 42, SÜTUN A, NUMARA 3	HAPİS
292	VARAK 42, SÜTUN A, NUMARA 4	MİRAS
293	VARAK 42, SÜTUN A, NUMARA 5	MİRAS

294	VARAK 42, SÜTUN B, NUMARA 2	SAHİPSİZ TIMAR
295	VARAK 42, SÜTUN B, NUMARA 3	GAYBET
296	VARAK 42, SÜTUN B, NUMARA 4	MİRAS
297	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 2	DEVİR
298	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 3	VEKALET
299	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 4	KEFALET
300	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (BAĞ)
301	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 6	ÇİFTBOZAN VERGİSİ
302	VARAK 43, SÜTUN A, NUMARA 7	BORÇ
303	VARAK 43, SÜTUN B, NUMARA 1	TIMAR
304	VARAK 43, SÜTUN B, NUMARA 2	KEFALET
305	VARAK 43, SÜTUN B, NUMARA 3	SATIŞ (BAĞ)
306	VARAK 43, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ,EV)
307	VARAK 43, SÜTUN B, NUMARA 5	BORÇ
308	VARAK 44, SÜTUN A, NUMARA 1	BORÇ
309	VARAK 44, SÜTUN A, NUMARA 2	SATIŞ (TARLA)
310	VARAK 44, SÜTUN A, NUMARA 3	MİRAS
311	VARAK 44, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (EV)
312	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 1	SATIŞ (EV)
313	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 2	SATIŞ (EV)
314	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 3	MİRAS
315	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 4	VEKALET
316	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 5	EV MÜHÜRLEME
317	VARAK 44, SÜTUN B, NUMARA 6	VEKALET
318	VARAK 45, SÜTUN A, NUMARA 1	DARP
319	VARAK 45, SÜTUN A, NUMARA 2	VEKALET
320	VARAK 45, SÜTUN A, NUMARA 3	MİRAS
321	VARAK 45, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
322	VARAK 45, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ TAHSİLİ
323	VARAK 45, SÜTUN B, NUMARA 3	MEHİR
324	VARAK 45, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (EV)
325	VARAK 45, SÜTUN B, NUMARA 4	SATIŞ (EV)
326	VARAK 46, SÜTUN A, NUMARA 1	BORÇ-REHİN
327	VARAK 46, SÜTUN A, NUMARA 2	ÖLÜM
328	VARAK 46, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ
329	VARAK 46, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (TASARRUF HAKKI)
330	VARAK 46, SÜTUN B, NUMARA 2	MİRAS
331	VARAK 46, SÜTUN B, NUMARA 3	HİSSE SATIŞI
332	VARAK 46, SÜTUN B, NUMARA 4	KÖLELİK ?
333	VARAK 47, SÜTUN A, NUMARA 2	SATIŞ (EV)
334	VARAK 47, SÜTUN A, NUMARA 3	BORÇ
335	VARAK 47, SÜTUN A, NUMARA 4	BORÇ
336	VARAK 47, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
337	VARAK 47, SÜTUN B, NUMARA 1	SATIŞ (BAĞ)
338	VARAK 47, SÜTUN B, NUMARA 2	ALACAK-VERECEK
339	VARAK 47, SÜTUN B, NUMARA 3	HİBE
340	VARAK 47, SÜTUN B, NUMARA 4	ALACAK-VERECEK
341	VARAK 47, SÜTUN B, NUMARA 5	ÖLÜM-CİNAYET
342	VARAK 48, SÜTUN A, NUMARA 2	KİRALAMA
343	VARAK 48, SÜTUN A, NUMARA 3	SATIŞ (EV)

344	VARAK 48, SÜTUN A, NUMARA 4	ÖLÇÜM ALETLERİNDE HİLE
345	VARAK 48, SÜTUN A, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
346	VARAK 48, SÜTUN B, NUMARA 2	NAFAKA
347	VARAK 48, SÜTUN B, NUMARA 3	VEKALET
348	VARAK 48, SÜTUN B, NUMARA 4	MUKATAA
349	VARAK 48, SÜTUN B, NUMARA 5	ALACAK-VERECEK
350	VARAK 48, SÜTUN B, NUMARA 6	SATIŞ (BAĞ)
351	VARAK 49, SÜTUN A, NUMARA 2	SATIŞ (EV)
352	VARAK 49, SÜTUN A, NUMARA 3	BOŞANMA
353	VARAK 49, SÜTUN A, NUMARA 4	SATIŞ (BAĞ)
354	VARAK 49, SÜTUN A, NUMARA 5	VASİLİK
355	VARAK 49, SÜTUN A, NUMARA 6	VASİLİK
356	VARAK 49, SÜTUN B, NUMARA 2	BORÇ
357	VARAK 49, SÜTUN B, NUMARA 3	BORÇ
358	VARAK 49, SÜTUN B, NUMARA 4	VEKALET
359	VARAK 49, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (EV)
360	VARAK 49, SÜTUN B, NUMARA 6	SATIŞ (EV)
361	VARAK 50, SÜTUN A, NUMARA 2	BORÇ-REHİN
362	VARAK 50, SÜTUN A, NUMARA 3	MİRAS
363	VARAK 50, SÜTUN A, NUMARA 4	KEFALET
364	VARAK 50, SÜTUN A, NUMARA 5	VEKALET
365	VARAK 50, SÜTUN B, NUMARA 2	VEKALET
366	VARAK 50, SÜTUN B, NUMARA 3	HİBE
367	VARAK 50, SÜTUN B, NUMARA 4	BORÇ
368	VARAK 50, SÜTUN B, NUMARA 5	SATIŞ (TARLA)

KAYNAKLAR

(Bu tez çalışmasında APA 6 atıf sistemi kullanılmıştır.)

20 Numaralı Avlonya Şer'iyye Sicili (MUS.BORG.P.F.TURCO.20 kodu ile.)

367 Numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rum-İli Defteri ile 94 ve 1078 Numaralı Avlonya Livası Tahrir Defterleri (926 - 1520 / 937 - 1530) (2008), Ankara: Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını.

Akdağ, M. (1947), Yeniçeri Ocak Nizamının Bozuluşu, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 5 (3), ss. 291-309.

Akgündüz, A. (1988), Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler I, İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını.

Akgündüz, A. (1994), Eski Hukukumuzda Vakıf Malların Tamiri ve Muhafazası, *Vakıf Haftası Dergisi*, 1(1), ss. 115-122.

Akgündüz, A. (1994), *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri, Kanuni Devri Kanunnameleri(IV),* İstanbul: FEY Vakfı Yayınları.

Akgündüz, A. (2000), İ'lam, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C.26, ss. 72-73), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/ilam--mahkeme

Aktan, H. (2005), Miras, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 30, ss. 143-145), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/miras

Akyılmaz, G. (2001), Osmanlı Devleti'nde Mülkiyet Hakkı ve Mülkiyet İlişkileri Çerçevesinde Kadının Hukuki Statüsü, *Türk Hukuku Tarihi Kongresi Bildirileri*, 2, ss.195- 221.

Aşıkpaşazade Tarihi (1992), (Atsız Neşri), İstanbul: MEB Yayınları.

Atar, F. (2001), Kadı, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 24, ss. 66-69), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/kadi#1

Avramea, A. (1999), M.Ö.2. Yüzyıl ile M.S.6. Yüzyıl Arasında Via Egnatia'nın Güzergahı ve İşlevi, *Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, ss. 3-7.

Bardakoğlu, A. (2013), Vesayet, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 43, ss. 66-70), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/vesayet

Bayındır, A. (2015), *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul: Süleymaniye Vakfı Yayınları.

Bozbora, N. (2013), Arnavutluğun Kökeni, *Balkanlar El Kitabı*, Ankara: Akçağ Yayınları, ss. 259-267.

Cezar, M. (2010), *Mufassal Osmanlı Tarihi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Cin, H. (1974), *İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.

Cin, H. (1985), *Osmanlı Toprak Düzeni Ve Bu Düzenin Bozulması*, İstanbul: Boğaziçi Yayınevi.

Danişmend, İ. H. (1971), *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi I*, İstanbul: Türkiye Yayınevi.

Demircioğlu, H. (2015), *Roma Tarihi; Cumhuriyet I*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Duman, A. (2007), Kadı Defterleri (Şer'iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi, *Ekev Akademi Dergisi*, 0(33), ss.139-156.

Ekinci, E. B. (2005), Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 3(5), ss. 417-439.

Erbay, C. (2006), Nafaka, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C.32, ss. 282-285), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/nafaka

Eren, F. (1987), Osmanlı Dönemi Vakıfları*, Vakıf Haftası Dergisi*, 0(5), ss. 195-201.

Ergenç, Ö. (1984), Osmanlı Şehrindeki "Mahalle" nin İşlev Nitelikleri Üzerine, *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 4, ss. 69-78.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi (1970), (Zuhuri Danışman çev.), İstanbul: Kardeş Matbaası.

Frasheri, Ş. S. (Tarihsiz), *Kamusu'l A'lam*.

Gedikli, F. (2005), Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 3(5).

Gegaj, A. (1937), *L'Albanie et l'lnvasion turque au XV' Siöcle*, Paris: Paul Geuthner s.29.

Giakoumis, K. (2002), Osmanlıların Otranto ve Apulia Seferi (1480-1481), *Türkler Ansiklopedisi*, Yeni Türkiye Yayınları, 0(9), ss. 373-382.

Göçek, Fatma Müge - Marc David Bear (2000),"18. Yüzyıl Galata Kadı Sicillerinde Osmanlı Kadınlarının Toplumsal Sınırları", Modernleşmenin Eşiğinde Osmanlı Kadınları, ed: Madelina C. Zilfi, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Günay, H. (2012), Vakıf, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 42, ss. 475-479), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/vakif#1

İlgürel, M. (2009), Subaşı, *TDV İslam Ansiklopedisi* , (C. 37, ss. 447-448) , İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/subasi

İnalcık, H. (2000), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik Ve Sosyal Tarihi I,* (Halil Berktay çev.), İstanbul: Eren Yayınları.

İnalcık, H. (1943), Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 1(2), Ankara.

İnalcık, H. (1954), Stefan Duşan'dan Osmanlı Hakimiyetine, *Fatih Devri Üzerine Tetkikler ve Vesikalar I*, s. 137-184.

İnalcık, H. (1965), Arnawutluk, *Encyclopedia of Islam I*, ss. 653, London.

İnalcık, H. (1988), *Defter-i Suret-i Sancak-i Arvanid,* Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

İnalcık, H. (1996), " Filori", *TDV İslam Ansiklopedisi* , (C. 13, ss. 106-107), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/filori

İnalcık, H. (29 Temmuz 1953) , Arnavutluk'ta Osmanlı Hâkimiyetinin Yerleşmesi ve İskender Bey İsyanının Menşei, Fatih ve İstanbul Dergisi, 1(2), ss. 153-175.

İnbaşı, M. (2019), Avlonya Sancağı ve Yönetimi, *Journal Of Ottoman Legacy Studies*, 6(14), ss.143-154.

İnciciyan P.L., H.D. Andreasyan (1974), Osmanlı Rumelisi Tarih ve Coğrafyası, *Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 2,3,4,5, Edebiyat Fakültesi Basımevi, ss. 11-88. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/iugaad/issue/1172/13757

İpşirli, M. (1991), Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Şer'iyye Sicilleri, *Tarih ve Sosyoloji Semineri (28-29 Mayıs) Bildiriler*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, ss. 157-162.

İpşirli, M. (2002), Kazasker, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 25, ss. 140-143), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/kazasker

Jelavich, B. (2009*), Balkan Tarihi 18. Ve 19. Yüzyıllar*, İstanbul: Küre Yayınları.

Jorga, N. (2005), *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi*, (Nilüfer Epçeli çev.), İstanbul: Yeditepe Yayınları.

Kaleshi, H. (1981), Türklerin Balkanlara Girişi Ve İslamlaştırma, (Kemal Beydilli çev.), *İÜEF Tarih Dergisi*, 0(10-11), ss. 177-194.

Karatay, Osman - Gökdağ, Bilgehan Atsız (2006), *Balkanlar El Kitabı,* Ankara: Akçağ Yayınları.

Karpat, K. (1992), Balkanlar, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C.5, ss. 25-32), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/balkanlar

Kenanoğlu, M. (2005), Miri Arazi, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 40, ss. 157-160), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/miri-arazi

Kiel, M. (1991), Avlonya, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C.4, ss.118-180), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/avlonya

Kütükoğlu, M. (1994), *Osmanlı Belgelerinin Dili*, İstanbul: Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları.

Kütükoğlu, M. (1995), Ferman, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 12, ss. 400-406), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/ferman

Kütükoğlu, M. (2012), Tezkire, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 41, ss. 73-74), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/tezkire--belge

Müneccimbaşı Tarihi (Tarihsiz),I, İstanbul.

Nuri, Z. (2019), Esnaf Brilikleri ve Narh Sistemi, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, (5), ss. 40-48.

Oruç Bey Tarihi (2007), (Haz. Nejdet Öztürk), İstanbul: Çamlıca Yayınları.

Ostrogorsky, G. (1995), *Bizans Devleti Tarihi*, (Fikret Işıltan çev.), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Pamuk, B. (2015), XV. Yüzyılda Osmanlı Devleti-Arnavutluk İlişkileri, *Yeni Türkiye Dergisi, Rumeli Balkanlar Özel Sayısı*, 1, ss. 659-664.

Peçevi Tarihi (1992), (Haz. B. S. Baykal), Ankara, Kültür Yayınları.

Pedani, M. P. (2013), Venedik, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 43, ss. 44-47.), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/venedik

Taşkın, Ü. (2005), Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri (Yüksek LisansTezi), Referans No:160471.

Todorov, N. (1983), *The Balkan City 1400-1900*, Seattle/London: University of Washington.

Turan, N. S. (2015), Seyahatname'den yansıdığı Biçimiyle 17. Yüzyıl Arnavutluk Şehirlerinde Kimlik Kültür ve Toplumsal Yapılar, *Sosyoloji Konferansları*, 0(51), ss. 83-106. DOI: 10.18368/IU/sk.25910

Uğur, Y. (2003), Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografyası, *Türkiye Araştırınaları Literatür Dergisi*, 1, ss.144.

Uğur, Y. (2010), Şer'iyye Sicilleri, *TDV İslam Ansiklopedisi*, (C. 39, ss. 8-11.), İstanbul. https://islamansiklopedisi.org.tr/seriyye-sicilleri

Uzunçarşılı, İ. H. (1935), Şer'i Mahkeme Sicilleri, *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, s. 29.

Uzunçarşılı, İ. H. (1982), *Büyük Osmanlı Tarihi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Üçok, C. (1943–1944), Osmanlı Devlet Teşkilatında Tımarlar, *A.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, I, (1943) ve II (1944), ss. 75-94.

Veinstein, G. (1999), Avlonya (Vlora): 16. Yüyılın İkinci Yarısında Via Egnatia'da Bir Menzil, *Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, s. 241-150.

Yıldız, K. (2019). Osmanlı Kadı Sicilleri Ve Kanuni Dönemi Sicillerinden İstisnai Örnekler, Arşiv Dünyası, 6(1), ss.52-73. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/ad/issue/46328/573762

Yılmaz, İ., (2014). Osmanlı Kadın Tarihine İlişkin Birkaç Not. *Kadın Araştırmaları Dergisi,* 0 (10), Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/iukad/issue/738/7972

Zacharıadou, E. A. (1999), *Sol Kol Osmanlı Egemenliğinde Via Egnatia (1380-1699)*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

EKLER

EK 1

- Avlonya şehrinden bazı görüntüler.

Fotoğraf 1. Avlonya'da bir ev.

EK 2

- Avlonya'dan bazı görüntüler.

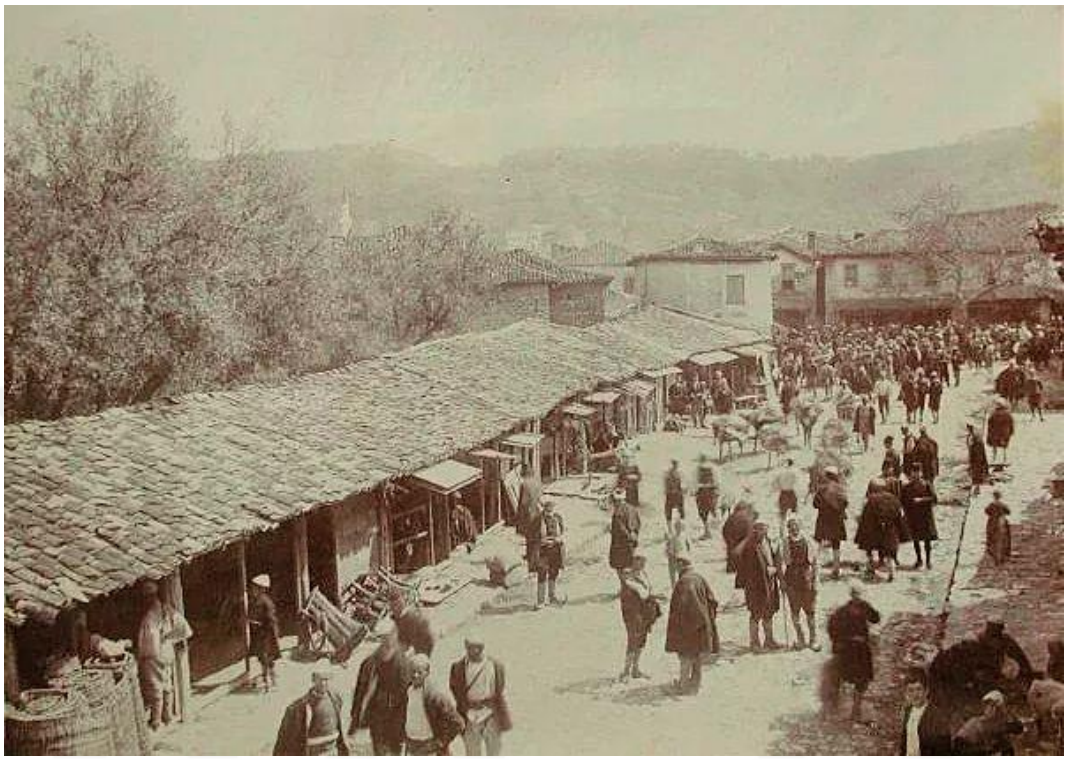

Fotoğraf 2. Avlonya'daki bazı çarşı ve dükkanlar ile alışveriş yapan halk.

EK 3

- Avlonya'dan bazı görüntüler.

Fotoğraf 3. Avlonya'dan bir görüntü.

EK 4

- Sicil içerisinde yer alan bazı vesikaların görüntüleri.

Görüntü 1. Sicilde yer alan bir varak örneği.

EK 5

- Sicil içerisinde yer alan bazı vesikaların görüntüleri.

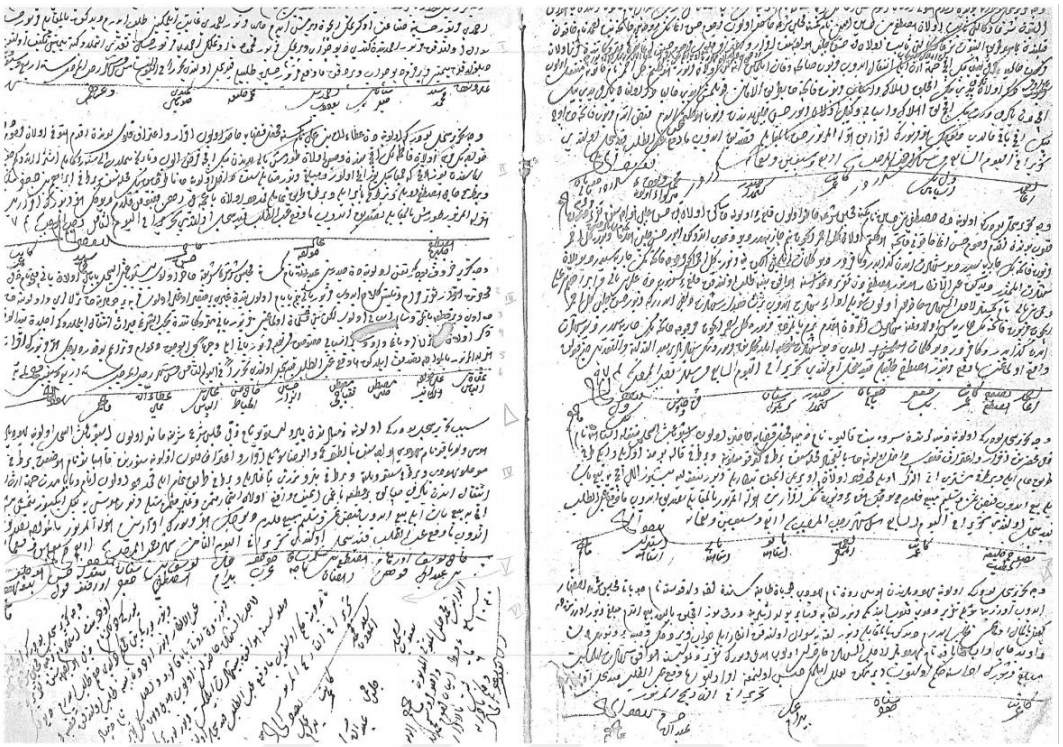

Görüntü 2. Sicilde yer alan bir varak örneği.

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı **:** Sabır Zeynep YILMAZ

Doğum Tarihi [redacted]

Doğum Yeri [redacted]

Eğitim **:** 2018 – 2020 Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yeniçağ Tarihi Yüksek Lisans Eğitimi

2013 – 2018 Gaziantep Üniversitesi Tarih Bölümü Lisans Eğitimi

2009 – 2013 Arnavutköy Anadolu Teknik ve Meslek Lisesi

2001 – 2009 Aşık Veysel İlköğretim Okulu

E-posta Adresi [redacted]

ORİJİNALLİK RAPORU

11b- İntihal beyan formu

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ÖĞRENCİ ve TEZ DANIŞMANI İNTİHAL BEYAN FORMU

Anabilim Dalı	TARİH		
Öğrencinin Adı ve Soyadı	SABIR ZEYNEP YILMAZ		
Numarası	27907730960		
Lisansüstü Programı	Tezli Yüksek Lisans ☑	Doktora ☐	
Tez Sınavına Girdiği Eğitim Yılı ve Dönemi	2020 / 2021	☑ Güz	☐ Bahar
Tez Sınavına Girdiği Tarih	01.02.2021		
Tezin Sayfa Sayısı	415		
Tez Başlığı (Tr)	20 NUMARALI AVLONYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (1-50) (H. 974 / M. 1566-1567)		
Tez Başlığı (En)	TRANSCRİPTİON AND EVALUTİON OF AVLONYA SHARİA COURT RECORD NUMBERED 20 (1-50) (H. 974/ M. 1566-1567)		

Teze ilişkin 09 / 01 / 2021 tarihinde yapılan Turnitin adlı intihal tespit programından enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 8 olarak tespit edilmiştir.

Bu tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimizi ve yukarıda vermiş olduğumuz bilgilerin doğru olduğunu beyan ederiz.

SABIR ZEYNEP YILMAZ
Öğrenci
(Adı, Soyadı, tarih ve İmza)

DOÇ DR. BAHATTİN GENCAL
Tez Danışmanı Onayı
(Adı, soyadı, tarih ve İmza)

Açıklamalar:
1-Tez savunma sınavı sonrasında başarılı bulunan öğrencinin tez çalışması muhtemel değişiklikleri içeren dosya kullanılarak ikinci kez benzerlik raporu alınır. "Öğrenci ve Tez Danışmanı İntihal Beyan Formu"na işlenir.
*2- Bu form öğrenci tarafından **elektronik ortamda** hazırlandıktan ve tez sınavından sonra "tez teslim formu (tez sınavı sonrası)" ile birlikte öğrenci dosyasında saklanmak üzere tez danışmanı tarafından EADB aracılığı ile Enstitüye teslim edilmelidir.*